

ЧАС

за углед

Зборник припрема
за угледне часове
разредне и предметне
наставе у основној и средњој школи

6

Eduka roketi

eduka

ЧАС ЗА УГЛЕД 6

Зборник припрема за угледне часове
разредне и предметне наставе у основној и средњој школи

Главни уредник

Проф. др Бошко Влаховић

Одговорна уредница

Доц. др Наташа Филиповић

Уреднице

Др Снежана Лакета
Наташа Ковжан Кун
Ивана Милошевић
Др Јелена Журић
Наталија Кантар

Лектура и коректура

Споменка Трипковић

Дизајн

Иван Танић

Издавач

Издавачко предузеће *Едука* д.о.о. Београд
Ул. Змаја од Ноћаја бр. 10/1
Тел./факс: 011 3287 277, 3286 443, 2629 903
Сајт: www.eduka.rs; имејл: eduka@eduka.rs

За издавача

Проф. др Бошко Влаховић

Београд, 2020.

Поштоване колеџнице и колеџе,

Зборник ЧАС ЗА УГЛЕД 6 настао је као њод наше сарадње са наставницима из Срдије, Рејублике Српске и Федерације Босне и Херцеговине и Црне Горе.

И овогодишњи конкурс уродио је мношћвом њрисиџелих њрипрема са њрилозима, фотодрафијама, њрезентацијама и додџћим и разноликим њпримерима електронски њодржане настаџаве. Задаћак за комисије и рецензије дио је тежак као и сваки њућ досад, али задовољство је све веће јер број наставника који се укључују расте, а квалитет њрилоџа џакође. Креативности, њромишљање и систематичности видљиви су и у овим њрипремама. Ове године су се још израженије издвојили њпримери џемајској њрисиџуџа, инџеџративне настаџаве, њројекатској рада, њроблемске настаџаве, унутарџредмејних и међуџредмејних корелација. Укључивање модерних џтехнолоџа увелико џосћаје сигуран основац наше савремене настаџавне џраксе, а већина њрисиџилих њрипрема џоказује како њњихова џримена може бити вишесџруко функционална и иновативна. У години обележеној џандемијом џо је нарочито дошло до изражаја: уочљиви су високи дометни диџиталних комџениција, као и сигурности за креативну и функционалну онлајн настаџаву.

Зборник ЧАС ЗА УГЛЕД и овој џућа одухваћа већину настаџавних џредмета, разнолике њрисиџује у раду, облике рада, разноврсне настаџавне методе, њрипреме за различита одељења и њрилоџе за рад којима се џраће џошреде џојединачних ученика (диференцирани њрисиџуџи, њрипремање њрилоџа за ученике са ИОП).

Ово издање зборника њрипрема за уџледне часове садира добре џримере искућва и креативних идеја у разредној и у џредмејној настаџави, у основној и средњој школи. Такође, укључује многе нове сараднике, џоред колеџница и колеџа који на конкурс устџешно учестџвују од самој џочейка. Едука је џоносна на свакој од вас јер у вама џрејознаје стџвараоце новој и најредној и, истовремено, истџрајне џрактџичаре џосвећене џослу и џоседно својим џаџима.

Хвала свима на дивној сарадњи! До скорој виђења у следећем зборнику!

Срдочно,
Уреднички џим Едуке

РАЗРЕДНА НАСТАВА

ПРВИ РАЗРЕД

Александра Филиповић, Северне занимљивости	11
 Прилози за преузимање уз Зборник	
Марија Којић, Новац	17
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Биљана Ристовић, Ивана Миленковић и Александра Ивезић, <i>Биљке свуда око мене</i>	21
 Прилози за преузимање уз Зборник	
Мирјана Боторић, Шума – биљке и животиње	29
 Прилог за преузимање уз Зборник	

ДРУГИ РАЗРЕД

Љиљана Пејчић, Слово, њлас, слој, реч, реченица	37
 Прилози за преузимање уз Зборник	
Љиљана Спасић, Азбука лејој њонашања у њрироди	41
 Прилози за преузимање уз Зборник	
Тијана Милисављевић, Дијитијална њрича „Мерење времена”	46
Ивана Павковић, Одређивање њејознајој дроја (множење, дељење)	50
Аленка Орешчанин, Маја за сѡас ѡланетње Земље	54
Наташа Глигић, Бајка о рибару и рибѡици	61

ТРЕЃИ РАЗРЕД

Сузана Мијаиловић, Чаробни свети Рака Кројача	69
 Прилог за преузимање уз Зборник	

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Ђурђица Стојковић, Домовина се брани лејојојом и чаићу и знањем	77
Јелена Живановић, Научили смо у четвртој разреду	85
Миа Кришановић, Мрав добра срца	90
Милица Антић и Миа Кришановић, Наелекѡирииши се знањем	95
Снежана Ковач, Воде – ѡриродна бојѡиства Срдије	102
Ненад Голубовић, Чворак	108
Звонимирка Јовичић, У децјем светиу, комбиновано одељење 3. и 4. разред	111
 Прилози за преузимање уз Зборник	
Јелена Бабић, Јежева кућѡица, комбиновано одељење 1. и 3. разред	116
 Прилог за преузимање уз Зборник	

ПРЕДМЕТНА НАСТАВА

ОСНОВНА ШКОЛА

Биологија

- Сања Парезановић**, *Јединство грађе и функције као основа живота* 123
 [Прилог за преузимање уз Зборник](#)

Физика

- Драган Голубовић**, *Агрегатна стања, чврсто стање*..... 128
 [Прилози за преузимање уз Зборник](#)
- Синиша Д. Ђулафић**, *Систематизација теме Мајнеино поље* 130
 [Прилог за преузимање уз Зборник](#)

Француски језик

- Марко Груичић**, *Присвојни придеви и заједничке именице везане за породицу* 137
 [Прилози за преузимање уз Зборник](#)

Географија

- Иван Цветковић**, *Вулкани и земљотреси* 141

Математика

- Јованка Свркота**, *Просити и сложени бројеви*..... 146
 [Прилози за преузимање уз Зборник](#)
- Сања Ђеранић**, *Основне операције са целим бројевима* 151
 [Прилози за преузимање уз Зборник](#)

Српски језик

- Др Оливера Крупез**, *Моћив колективної лика у „Сеобама” (тематска настава); Моћив сеобе у „Сеобама” (тематска настава)* 155
 [Прилог за преузимање уз Зборник](#)
- Бојана Ракоњац**, *„Аји и Ема” Ијора Коларова или Пејшац и Улице храсинова* 169
- Лидија Ђоковић**, *Јасминка Пејровић, „Бонион”; Мирослав Анђић, „Шашава њесма” (интердисциплинарни час)* 173
 [Прилози за преузимање уз Зборник](#)
- Олгица Спасојевић**, *Одлике реализма у књижевности*..... 182
- Весна Андрејевић и Јелена Ђетковић**, *Александар Вучо, „Мој отац ѿрамвај вози”*..... 187
- Душанка Шупут Тричковић**, *То сам ја (мало другачија аутобиографија)* 192
- Иван Јевтовић**, *Народна ејска њесма „Мали Радојица” (двочас)* 198
- Јована Илић**, *Писмо,* 203
 [Прилог за преузимање уз Зборник](#)

Бојана Анђелић, Писмо	209
Мр Маја Анђелковић Шегуљев, Марк Твен, „Том Сојер”	215
Мср Марија В. Запутил, Радоје Домановић, „Вођа”	220
Марија Ристивојевић, Бура Јакшић, „Вече”	228
Марија Рушпић, Рекламе – манијулапийивноси и језичке особине	231
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Марјан Живковић, Односне реченице	234
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Љиљана Ивановић Јованчевић (српски језик и књижевност), Маријана Павловић (енглески језик), Бојаћење речника – крајке народне умотворине	238
Татјана Крповић, Аориси	242
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Верица Ж. Симић, Вељко Пејровић, „Јабука на друму”	246
Александра Томић, Мајија Бећковић, „Прича о Свештом Сави”	251
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Јасмина Сенић, Обредне лирске народне њесме	255
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Mili Hilmo Selimotiћ, Žan Batist Poklen Molijer, „Građanin plemić”, interpretacija odlomka	257
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Енглески језик	
Ана Живковић, G – Writing: An email to an Internet friend	262
Јелена Мркић и Татјана Тајдић, Вилијем Шекспир „Ромео и Јулија”/Life and kulture: William Shakespeare „Romeo and Juliet“	265
 Прилози за преузимање уз Зборник	
Сања Симић де Граф, Жељка Марковић, Тијана Васић, Јелена Трипковић и Мирјана Марковић, Пројекат Европски дан језика	267
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Зорана Петричевић, Fun Homes	270
 Прилози за преузимање уз Зборник	
Информатика и рачунарство	
Смиљка Радуловић, Пројектна настава у 7. разреду основне школе	273
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Пројектна настава	
Ана Кајловиц, Данијела Пантовић, Горан Јањић, Милица Ускоковић, Звонко Нићифоровић, Верица Бјелица, Лидија Борбанди Варга, Радан Шарић, Наслеђе Косовској доја,	275
 Прилог за преузимање уз Зборник	
Јелена Лилић, Седам свейских чуда старој свейи	281

СРЕДЊА ШКОЛА

Пословна информатика

Драгана Богдановић и Анкица Вучетић, Раг са графиконима и графичко приказивање статистичких података	289
---	-----

Математика

Данијела Драмићанин Денић, Пирамида – њосијанак, врсце, пресеци, њовршина и зајремина	294
--	-----

Пословна информатика и математика

Драгана Богдановић и Драгана Милосављевић, Базе података и извод функције	306
 Прилози за преузимање уз Зборник	

Српски језик

Оливера Аризановић, Лејенге у роману „На Дрини ћурџија” Иве Андрића – соба за бекство (escape room)	311
Faketa Džinić, Dante Aligijeri, „Božanstvena komedija” (Ракао)	320

Уметнички предмети

Данка Степић Брковић и Катарина Богдановић, Валерски односи. Валерски кључеви и њихово осећајно значење. Организација и контрола валерских вредности	325
---	-----

Енглески језик

Биљана Пиповић, Save the Bees!	330
---	-----

Пројектна настава

Валентина Милетић, Путовање кроз свеје лековитоје биља	336
Зорица Ивановић, Пућујем и њисце ујознајем	339

Eduka portal

ПРВИ РАЗРЕД

Едука портал

Eduka portal

СЕВЕРНЕ ЗАНИМЉИВОСТИ КРОЗ ПРИЗМУ
ИНТЕГРАТИВНЕ НАСТАВЕ

ОПШТИ ПОДАЦИ					
Ауторка:	Александра Филиповић				
Школа:	Основна школа „Црњански”, Јагодина				
Разред:	први разред				
ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ					
Тема:	Северне занимљивости				
Циљ:	Стицање знања о животу Ескима.				
Наставни предмет:	Наставна тема:	Наставна јединица:	Тип часа:	Операционализовани исходи	Наставна средства и помагала:
Српски језик	Језичка култура	Избор текстова из енциклопедија за децу	обрада	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">✓ разуме и доживи информативни текст о животу Ескима;✓ увежба технику штафетног читања у групи и разуме прочитано;✓ одговори на питања на основу прочитаног текста;✓ прошири речник новим изразима;	Информативни текст „Ледени север”, интерактивни материјал за разумевање прочитаног.
Математика	Бројеви	Текстуални задаци	утврђивање	✓ одреди збир/разлику бројева у скупу бројева до 20 са прелазом преко десетице;	Диференцирани задаци на три нивоа сложености, задаци за додатни рад.

				<ul style="list-style-type: none"> ✓ на основу прочитаног тематски усклађеног текста задатка формира израз и одреди његову вредност; ✓ доврши текст задатка о Ескимима тако да текст одговара задатом изразу; ✓ осмисли текст задатка о Ескимима на основу задатог израза; ✓ процени квалитет одабраних садржаја; 	
Пројектна настава	Ледени север	Северне занимљивости	обрада	<ul style="list-style-type: none"> ✓ наведе основне карактеристике ескимског насеља; ✓ препозна материјале од којих су сачињене куће Ескимима; ✓ увиди еколошки значај некадашњег начина превозења Ескимима за смањење загађења ваздушне средине; ✓ упореди временске прилике нашег подручја са временским приликама ескимског насеља; ✓ користећи дигиталну технологију реализује виртуелну шетњу јунака из леденог доба уз осмишљавање дијалога о занимљивостима из живота Ескимима; 	<i>MozaBook 3D</i> модели, књига и апликација Ice Age AR – Collision Course , мобилни телефон/таблет.

Ликовна култура	Ликовна култура и окружење	Ескимско насеље	обрада	<ul style="list-style-type: none"> ✓ примени стечена знања о ескимском насељу у ликовном раду; ✓ изрази глиномолом и пластелином своје утиске, запажања и доживљаје о ескимском насељу у сарадњи са осталим члановима групе. 	глиномол, пластелин, чачкалице, видео-снимак
Облици рада:	фронтални, групни, у пару				
Наставне методе:	дијалoшка, демонстративна, рад на тексту, писани радови, практични радови				
Коришћена литература:	Јовичић, З. (2019), <i>Интегративна настава 1 – приручник за учитеље</i> , Београд: Едука.				

ТОК АКТИВНОСТИ	
АКТИВНОСТИ	ИСХОДИ
<p>1. Емоционално-интелектуална припрема ученика за интегративни дан.</p> <p>Фронталним обликом рада ученицима саопштити да имају задатак да од датих слова саставе реч: С, Е, И, М, И, И, К.</p> <p>Када открију загонетну реч, имају задатак да индивидуално попуне прву колону табеле ЗНЖ (Прилог 1) у оквиру које треба да наведу све што одраније знају о Ескимима.</p>	<p>Ученик зна, може, уме да:</p> <p>– на основу датих слова формира реч;</p> <p>– сажето наведе претходна знања о теми интегративног дана;</p>
<p>2. Најава теме дана.</p> <p>Избор активности и формирање група.</p> <p>Сваки ученик извлачи по један папирић.</p> <p>Критеријум за формирање група јесте илустрација која се налази на извученом папирићу. Формирају се четири групе које</p>	

за почетак имају задужење да осмисле назив групе који ће бити у вези са Ескимима и извученим обележјем групе.

1. група

3. група

2. група

4. група

3. Групни рад ученика – рад по станицама. Све групе треба да прођу кроз све активности.

СРПСКИ ЈЕЗИК – ученици унутар групе штафетно читају информативни текст о Ескимима преузет из *Велике енциклопедије за децу* (Змај, Атлантис – Нови Сад, 1997, 452. страна, доступно и на линку: <https://kreativni.cloubi.fi/web/site-160160/state-jurdgmbwei/page-331309>).

Сваки ученик чита по једну реченицу. На основу прочитаног треба сажето да одговоре на питања у оквиру интерактивног материјала у школској свесци (**Прилог 2**) договарајући се унутар групе. Важно је обратити пажњу на: правилну употребу великог почетног слова, одговарајућег знака на крају реченице и на правилно обликовање слова.

МАТЕМАТИКА – ученици унутар групе индивидуално раде диференциране задатке на три нивоа сложености. Потребно је да најпре ураде задатке првог нивоа да би прешли на наредни ниво. Први ниво „Математички пингвини” (**Прилог 2**) обухвата решавање једноставнијих текстуалних задатака са једном рачунском операцијом. Остали нивои „Изградња иглу насеља” (**Прилог 3**) и „Ледени матема-

– одабере обележје групе;
– у сарадњи са другима осмисли одговарајући назив групе усклађен са извученим обележјем;

– прати читање чланова групе и настави читање у одговарајућем тренутку;

– на основу прочитаног одговори на постављено питање договарајући се са осталим члановима групе;

– испоштује задате критеријуме приликом записивања одговора;

– прочита текст задатка;

– формира запис на основу текста;

– одговори на постављено питање на основу вредности формираног израза;

– сарађује унутар групе;

тички север” (Прилог 4) садрже сложеније текстуалне задатке са више рачунских операција и задатке који захтевају осмишљавање текстова задатака на основу датих услова. Додатни задаци „Ледене мозгалице” (Прилог 5) односе се на логичке задатке који захтевају примену сложенијих метода решавања попут методе разликовања случаја и геометријских места тачака. Када заврше задатке, ученици треба да провере једни другима исправност урађеног, а дозвољено је и вршњачко учење.

ПРОЈЕКТНА НАСТАВА – менторским приступом ученицима омогућити анализирање садржаја о животу и раду Ескимима применом образовног софтвера **MozaBook**. Реализовати виртуелни обилазак ескимског насеља и дискутовати о материјалима од којих су сачињене куће ове занимљиве групе људи. Нарочиту пажњу посветити некадашњем начину превозења Ескимима и применом хеуристичког разговора подстаћи ученике да самостално закључе да овај вид превозења доприноси смањењу загађења ваздушне средине, што је од великог еколошког значаја за животну средину. Дати ученицима упутство да методом Веновог дијаграма прикажу сличности и разлике између временских прилика нашег подручја и временских прилика ескимског насеља. Након тога ученицима дати задужење да, користећи књигу и апликацију **Ice Age AR – Collison Course**, оживе своје омиљене јунаке леденог доба и поведу их у узбудљиву шетњу по ниским температурама служећи се дигиталном чаролијом и осмишљавајући дијалог којим ће приказати најзанимљивије детаље о животу Ескимима (НАПОМЕНА: уколико не постоји могућност за реализацију ове активности, реализовати алтернативну активност која подразумева играње улога – осмислити краћи драмски текст под називом „Ескимска чаролија” при чему ће лица бити јунаци цртаног филма „Ледено доба”).

ЛИКОВНА КУЛТУРА – ученици у оквиру групе гледају видео-снимак о прављењу иглуа обликовањем глинамола (доступно на: <https://www.youtube.com/watch?v=UAMHKHBwiF0>).

– тражи помоћ других ученика или учитељице уколико за то постоје потребе;

– проверава тачност урађеног сарађујући са члановима групе;

– активно учествује у дискусији о животу и раду Ескимима;

– самостално закључује и примењује претходно стечена знања о заштити животне средине;

– уочава сличности и разлике између временских прилика нашег и ескимског подручја и графички их приказује;

– примењује мобилни телефон/таблет за скенирање кодова у оквиру интерактивне књиге сарађујући са члановима групе;

– осмишљава креативни дијалог о најзанимљивијим детаљима из живота Ескимима;

– гледа садржај видео-снимка пратећи задате инструкције;

– договара се са члановима групе о подели задужења;

<p>Имају задужење да обратe пажњу на начин обликовања иглуа и на коришћене помоћне алате. Унутар групе треба да се договоре о подели радних задатака како би направили ескимско насеље које садржи ескимске куће, пингвине и становнике насеља. Важно је да приликом рада воде рачуна о критеријумима исказаним у Прилогу 6.</p>	<p>– обликује глиномол и пластелин како би приказао ескимско насеље и пропратне елементе насеља руководећи се унапред дефинисаним критеријумима за испуњење ликовног задатка;</p>
<p>4. Сумирање резултата рада и домаћи задатак.</p> <p>Довршавање друге и треће колоне ЗНЖ табеле о Ескимима. Размена ученичких искустава. Објашњавање домаћег задатка и начина рада на снежном лапбуку „Чаролија леденог севера” (Прилог 7) који садржи:</p> <ul style="list-style-type: none"> – краћи квиз знања о Ескимима са питањима затвореног типа; – одељак „Ледене питалице” у оквиру којег на основу датих илустрација треба осмислити пет упитних реченица и – одељак „Пингвини у свету математике” који садржи задатке у вези са игром замишљања бројева при чему ученици треба да одгонетну које су бројеве пингвини замислили. 	<p>– попуни табелу ЗНЖ;</p> <p>– размени стечена искуства са осталима;</p> <p>– саслуша инструкције о изради домаћих задатака;</p>
<p>5. Евалуација интегративног дана</p> <p>Ученици треба да попуне евалуациони листић (Прилог 8).</p>	<p>– критички процени шта је било добро, а шта би требало променити у организовању и реализацији наставног дана.</p>

Сви прилози доступни су на блогу „Корени учења су горки, али су плодови слатки”.

ЧАС ЕЛЕКТРОНСКИ ПОДРЖАНЕ НАСТАВЕ

ОПШТИ ПОДАЦИ

Школа:	ОШ „Мирослав Антић”, Београд
Учитељица:	Марија Којић
Разред:	први

МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ

Наставни предмет:	Математика
Наставна тема:	Мерење и мере
Наставна јединица:	Новац
Тип часа:	обрада
Циљ часа:	Упознавање ученика са новчаним апоенима до 100 динара и оспособљавање ученика да разликују њихову вредност; примена стечених знања у свакодневном животу.
Општи исход:	<ul style="list-style-type: none">✓ Разликује новчане апоене до 100 динара и упоређује њихову вредност.✓ Сарађује са вршњацима у заједничким активностима.✓ Пажљиво и културно слуша саговорника.
Операцио-нализирани исходи (на крају часа ученик ће бити у стању да):	<ul style="list-style-type: none">– именује новчане апоене до 100 динара;– разликује новчане апоене до 100 динара;– разликује кованице од папирног новца;– класификује и упоређује вредности новчаница/кованица;– наводи скраћеницу којом се обележава динар;– сабира и одузима до 100;– развија дигиталне компетенције;– решава текстуалне задатке;– развија свест о значају штедње.
Наставне методе:	дигитални интерактивни метод, метод читања
Облици рада:	рад на даљину, индивидуални
Наставна средства:	рачунар, презентација <i>Power point</i> , дигитални алати IWS, OBS studio

Корелација:	српски језик (језичка култура, језичке игре), свет око нас
Коришћена литература:	1. Дејић, М. и Егерић, М., <i>Методика наставе математике</i> , Учитељски факултет у Београду, Београд, 2007. 2. Ивић И., Пешикан А., Антић С., <i>Активно учење</i> , Институт за психологију, Београд, 2001.
Напомена:	С обзиром на то да се наставна јединица реализује током учења на даљину, учитељ је припремио и ученицима проследио презентацију <i>Power point</i> која даје потребне информације, садржи линкове ка онлајн креираним материјалима и води их поступно кроз активности.

ТОК ЧАСА

Уводни део:	<p>Ученици отварају презентацију <i>Power point</i> и добијају упутство да приступе датом линку. Све активности се реализују онлајн путем интерактивних задатака.</p> <p>Прва активност је да у осмосмерци пронађу следеће речи: КАСИЦА, ДИНАР, НОВЧАНИК, ЦЕПАРАЦ, КУПОВИНА и КУСУР.</p> <p>Потом, кликом на постављене иконе, ученици слушају следећа питања и усмено одговарају на њих:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Да ли знаш шта значе речи које си пронашао/пронашла у табели? – Имаш ли касицу? – Шта је то кусур? – Од кога најчешће добијаш џепарац? – Шта све користиш приликом куповине? Наброј. <p>Како би открили тему данашњег часа, ученици од понуђених слова Н, О, Ц, В, А треба да сложе реч. (НОВАЦ)</p> <p>Након што су завршили све уводне активности, кликом на дугме <i>Finish</i> и уписивањем свог имена у поље које се јавља добијају одмах повратну информацију о тачности урађеног, а резултати рада сваког ученика аутоматски стижу и учитељу.</p>
Главни део:	<p>Путем наредног слајда на презентацији <i>Power point</i> ученици добијају позив да сазнају нешто више о новцу пратећи дечака Страхину. Кликом на линк приступају видео-лекцији где се упознају са појмовима: кованица, папирни новац, апоени, упознају се са једнаком вредношћу новчаница од 10 и 20 динара и кованица од 10 и 20 динара, уче плаћање, враћање кусура различитим апоенима.</p> <p>Након што су одслушали видео-лекцију, ученици започињу решавање онлајн задатака дружећи се и даље са Страхинином. Кроз понуђене задатке препознају новчанице, одређују њихову вредност, решавају текстуалне задатке.</p>

Исто као и у уводним активностима, и ученици и учитељ добијају одмах по завршетку рада повратну информацију. Још једна предност оваквог онлајн рада јесте што ученици могу да се врате на задатке и више пута их ураде када увиде своје грешке.

Завршни део:

Систематизација се остварује кроз онлајн квиз који се састоји од седам питања. Ученици након сваког обележеног одговора добијају информацију да ли је тачан и, уколико није, приказује се тачан одговор. На крају квиза се добија резултат и време за које је постигнут као и могућност да ученици упишу своје име и погледају како су ранжирани у односу на остале који су у квизу учествовали.

Питања на квизу:

- 1. Шта је на слици?** (Приказане су кованице.)
а) папирне новчанице
б) кованице
- 2. Шта је на слици?** (Приказане су новчанице.)
а) папирне новчанице
б) кованице
- 3. Назив за наш новац јесте:**
а) евро б) динар в) долар
- 4. Скраћеница за динар је:**
а) дин б) ди в) дин.
- 5. Највећу вредност од приказаних кованица има:**
(Приказане су кованице од 20, 10, 5, 2 динара и 1 динар.)
а) 5 динара б) 1 динар в) 10 динара
г) 20 динара д) 2 динара
- 6. Најмању вредност од приказаних новчаница има:**
(Приказане су новчанице од 10, 20, 50 и 100 динара.)
а) 100 динара б) 10 динара
в) 50 динара г) 20 динара
- 7. Колач кошта 80 динара. Обележи кованице и новчанице којима можеш да платиш тачан износ од 80 динара.**
(Потребно је обележити три тачна одговора.)
а) приказана је новчаница од 100 динара,
б) приказана је новчаница од 50 динара,
в) приказана је кованица од 5 динара,
г) приказана је кованица од 20 динара,
д) приказана је новчаница од 10 динара.

Начин провере остварености исхода:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ тачно решена осмосмерка; ✓ тачно сложена реч од понуђених слова; ✓ тачно решени онлајн задаци; ✓ тачно решени задаци у квизу.
Домаћи задатак:	Ученици решавају задату страну у радној свесци и упознају се ближе са штедњом кроз игру Народне банке Србије „Штеди са Динијем” којој приступају путем послатог линка.

Линкови:

Уводни део часа:

<https://www.liveworksheets.com/c?a=s&g=1.&s=M&t=eacy0htho0&l=xr&i=ooctn&r=ug>

Главни део часа:

<https://www.youtube.com/watch?v=PuABjYJeAAw&t=31s>

<https://www.liveworksheets.com/c?a=s&g=1.&s=m&t=eacy0htho0&l=lm&i=ooensd&r=ym>

Завршни део часа:

<https://wordwall.net/resource/3130947/%d0%bd%d0%be%d0%b2%d0%b0%d1%86-1-%d1%80%d0%b0%d0%b7%d1%80%d0%b5%d0%b4>

Домаћи задатак:

https://www.nbs.rs/static/nbs_site/gen/latinica/igrica/index.html

Биљана Ристовић, Ивана Миленковић и Александра Ивезић

Биљке свуда око мене

ОШ „Иво Андрић”, Београд, Раковица

„Биљке свуда око мене” назив је пројекта реализованог у другом полугодишту у два одељења првог разреда (I_1 и I_3). Пројекат је трајао 12 недеља у току којих су ученици учествовали у низу активности на редовној настави и у продуженом боравку и као завршна активност предвиђена је реализација угледног часа на коме ће се систематизовати усвојена знања.

Активности пре часа

Припрема за час обухватала је неколико корака:

Припрема електронског часописа који садржи извештај о свим реализованим активностима <http://anyflip.com/llcq/vasa/>.

1. Састављање задатака и плана рада на часу.
2. Ученике смо поделили на уједначене групе (10 група). Групе формирамо тако што деца извлаче сличицу и на основу ње формирају се групе.
3. Израдили смо обележја за групе на часу ликовне културе.
4. Договор са ученицима другог разреда који ће бити помоћ у функционисању група.

ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС	
Наставнице:	Биљана Ристовић, Ивана Миленковић и Александра Ивезић
Разред:	I_1 и I_3 Пројектна настава
Назив пројекта:	Биљке свуда око мене – систематизација
Време реализације:	један школски час
Тип часа:	систематизација
Циљеви	Образовни: Оспособљавање ученика за самостално и организовано посматрање биљака. Оспособљавати ученике за истраживачки рад.
	Васпитни: Развијање тимског рада, развијање свести о значају биљака за живот људи.
Исходи:	Идентификује биљке и уочава њихову разноврсност, из непосредног окружења, на основу спољашњег изгледа. Понаша се тако да не угрожава биљке у непосредном окружењу. Повезује резултате учења и рада са уложеним трудом.

Облици рада:	фронтални, рад у групи
Методe рада:	комбинована – вербално-текстуална
Корелација:	свет око нас, ликовна култура, српски језик
Наставна средства:	одштампани задаци, слике, слагалице, модел биљке, слике животиња, табле за исписивање порука

ТОК ЧАСА

🕒 Уводни део

Активности ученика

Гледају презентацију електронског часописа који представља продукт пројекта „Биљке свуда око мене” (линк ка е-часопису <http://anyflip.com/llcq/vasa/>).

По завршеној презентацији часописа слушају упутства наставника. Ученици су подељени у групе, које на почетку часа заузимају место на ком раде први задатак. Свака група има једног ученика другог разреда који помаже у функционисању групе и сакупља урађене задатке које предаје наставницама.

Активности наставника

Презентују часопис. Дају детаљно упутство о начину рада на часу. Час је замишљен као групни рад приликом кога десет група ученика истовремено приступа изради задатака. Задаци су груписани на десет пунктова који су кружно расподељени. Сваки пункт има одређени задатак. На знак наставника, групе треба да замене места. Крећу се у правцу кретања казаљке на сату. Имају одређено време за израду задатка (три минута). На сваком пункту стоји детаљно упутство за израду задатка и задатак који ученици треба да реше. Поред тога, ученицима се наглашава да комуницирају са наставником подизањем црвеног или зеленог картона. Црвени картон је сигнал да им је потребна помоћ наставника, а зелени картон је сигнал да је задатак завршен.

🕒 Главни део

Активности ученика

Ученици су у уводном делу часа добили детаљно упутство за то на који начин ће радити. Приступају изради задатака (задаци су у прилогу) и треба да реше укупно десет задатака. Једанаести задатак све групе решавају у исто време, а задатак је да на припремљеној табли напишу поруку вршњацима којом ће им поручити зашто треба да чувају и негују биљке.

ЗАДАЦИ:

ПРВИ ЗАДАТАК

ШТА ЗНАМО БИЉКАМА

(ОДГОНЕТНИ ЗАГОНЕТКЕ О БИЉКАМА)

Олабери и заокружи решење загонетке:

1. Шта је хладно, а пече?

- а) чичак
- б) дегелмина
- в) коприца

2. Нежна п бела из снега вири, бели звончић у земљу гледа, нестаје убрзо п снега п леда.

- а) маслачак
- б) бела рада
- в) кислица

3. Бно у пољу златна звезда мала п наједном од ње лоптица постаде, а кад ветар дуве лети попут облака.

- а) сушцокрет
- б) дегелмина
- в) маслачак

4. Имам зеленкасту капу п живим на сваком храсту. За тренутак или два погодиће ко сам ја.

- а) бор
- б) јела
- в) ждр

5. У пољу леда у сунце гледа, зелен му капут, шешир жут. То је:

- а) бундева
- б) сушцокрет
- в) трава

ДРУГИ ЗАДАТАК

- Ученици имају задатак да сложе слагалицу и као коначно решење добиће дрво јабуке.

ТРЕЋИ ЗАДАТАК

- Ученици добијају шест делове слике који представљају фазе у расту биљке и треба да их правилно сложе.

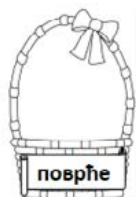
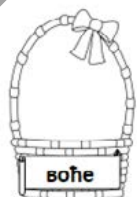
ЧЕТВРТИ ЗАДАТАК

► Од понуђених слова састави назив биљке.

ВАТРА	КАЧИЧ
ТЕЛИНАДЕ	АХТРС
ПИЛА	КРЕТУНСОЦ

ПЕТИ ЗАДАТАК

Смести биљку у корпу којој припада.

ШЕСТИ ЗАДАТАК

► Заокружи ДА ако је тврдња тачна, а НЕ ако је тврдња погрешна.

🌸 Делови биљке су: корен, стабло, лист, цвет, плод и семе.

ДА НЕ

🌸 У исхрани можемо да користимо све делове биљке.

ДА НЕ

🌸 Све биљке имају исти изглед.

ДА НЕ

🌸 За раст и развој биљке није потребна сунчева светлост и топлота.

ДА НЕ

🌸 Неке биљке саме ничу, а неке гаји човек.

ДА НЕ

СЕДМИ ЗАДАТАК

Пред ученицима је задатак да доцртају биљке које су карактеристичне за шуму и ливаду. Пред њима је папир на који су залепљене слике животиња које живе у шуми (на једној половини папира) и на ливади (на другој половини папира). Овај задатак је заједнички за све групе.

ОСМИ ЗАДАТАК

Пажљиво прочитај текст па напиши име биљке о којој се говори:

Растем у шуми. Високо сам дрво са широком и густом крошњом. Мој плод је жир. Ја сам

Поврће сам. Имам сочан плод који може бити жуте, црвене или зелене боје. Можете да ме једете свежу, кувану, печену или укисељену.

Ја сам

Високо сам дрво и растем у шуми. И зими сам зелено. Листови су ми дугачке иглице, а плод шишарка.

Ја сам

Имам танко стабло на коме се налази клас са зрнима. Моја зрна се мељу. Тако се добија брашно од кога се меси и пече хлеб. Ја сам

ДЕВЕТИ ЗАДАТАК

- Ученици имају задатак да распореде делове биљке на припремљен модел (корен, стабло, листове, цветове и плодове).

ДЕСЕТИ ЗАДАТАК

Заокружи слику која показује **правилан** однос према природи и биљкама.

ЈЕДНАЕСТИ ЗАДАТАК

Када ученици прођу свих десет пунктова, добијају задатак да осмисле поруку за своје другаре која ће упозоравати на значај биљака за живот људи и на значај очувања природе. Када напишу поруке, групе ће редом читати своје поруке.

Активности наставника

Прати рад група, сигнализира када групе треба да замене места. Помаже, сугерише, бодри ученике да ураде задатке. Прикупља урађене задатке и даје повратну информацију.

Чек-листа:

Група	1. задатак	2. задатак	3. задатак	4. задатак	5. задатак	6. задатак	7. задатак	8. задатак	9. задатак	10. задатак
Дрво										
Јабука										
Крушка										
Цвет										
Сунце										
Јелка										
Јагода										
Цвет										
Трешња										
Облак										

🕒 Завршни део

Ученици деле утиске о часу тако што на стикеру треба да напишу реч којом ће исказати своје мишљење о часу.

Као награду сви ће добити по једну јабуку.

ЛИТЕРАТУРА

Јухас, Ивана, *Свеј око нас*, Едука.

Јухас, Ивана, Игњатовић, Ј., *Мудрица – свеј око нас*.

Стојковић, Ђурђица, *Приручник пројектна настава*, Едука.

Вилотијевић, М., Вилотијевић, Н., Мандић, Д., *Пројектна настава у ИКТ окружењу*, Учитељски факултет.

Биљке – моја прва енциклопедија, Пчелица.

Заштићене биљке Србије, Публик практикум.

Дулетић Лаушевић, Сања, *Ботаника*.

Шума – биљке и животиње

ОШ „Кирило Савић”, Ивањица

1. Школа:	ОШ „Кирило Савић”, Ивањица	
2. Наставница:	Мирјана Боторић	
3. Предмет:	Свет око нас	Разред: први
4. Наставна тема – модул:	Непосредно окружење. Разноврсност природе	
5. Наставна јединица:	Шума – биљке и животиње	Тип часа: обрада
6. Циљ наставне јединице:	Оспособљавање ученика да уочавају и именују биљке и животиње у шуми.	
7. Очекивани исходи:	Општи исходи Ученик ће бити у стању да: – идентификује биљке и животиње из непосредног окружења на основу њиховог спољашњег изгледа; – уочава разноврсност биљака и животиња на основу спољашњег изгледа. Операционализовани исходи Ученик ће бити у стању да: – уочава биљке које расту у шуми; – разликује зимзелено и листопадно дрвеће; – уочава животиње које живе у шуми; – објасни како дивље животиње брину о себи.	
8. Методе рада:	илустративна, демонстративна, разговор, практични радови	
9. Облици рада:	фронтални, индивидуални, групни	
10. Потребна опрема/ услови/ наставна средства за реализацију часа:	Рачунари са приступом интернету (лаптоп, таблет, мобилни телефон), пројектор, прибор за рад, материјал за рад, <i>Едукина</i> издања: 1. Ивана Јухас, <i>Свет око нас, уџбеник за први разред основне школе</i> , Едука. 2. Ивана Јухас, Јасмина Игњатовић, <i>Мудрица – збирка задатака за свет око нас за први разред основне школе</i> , Едука.	

<p>11. Дигитални образовни материјали /дигитални уџбеници коришћени за реализацију часа:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • презентација <i>PowerPoint</i> (Асоцијација – природа); • дигитални уџбеник <i>Свећ око нас 1</i>, Едука; • квиз на <i>Kahoot!</i>
--	--

	Планиране активности наставника	Планиране активности ученика
<p>12.1. Уводни део</p>	<p>Припрема асоцијацију <i>PowerPoint</i> (Природа) коју ће приказати помоћу пројектора.</p> <p>Приказује асоцијацију и поставља питања ученицима како би се поновили појмови: природа, жива и нежива природа, жива бића (биљке, животиње, људи), земљиште, сунце, вода, ваздух, узајамна повезаност живе и неживе природе.</p> <p>Истиче циљ часа и најављује наставну јединицу (да ће учити о шуми, као и о биљкама и животињама које живе у њој).</p> <p>Записује наслов на табли штампаним словима ћирилице (Шума – биљке и животиње) и црта неки појам из живе или неживе природе везан за шуму (нпр. ДРВО).</p> <p>Мотивише ученике и пружа помоћ онима којима је то потребно.</p>	<p>Посматрају асоцијацију и решавају је по унапред одређеним групама према месту седења. Активно учествују у разговору одговарајући на питања која поставља наставник.</p> <p>Преписују наслов са табле (они који већ знају слова) или само цртају и украшавају појам из живе или неживе природе везан за шуму (нпр. ДРВО) или то исто сецкају и лепе у свеску.</p>
<p>12.2. Средишњи део</p>	<p>Приказује садржаје из дигиталног уџбеника помоћу пројектора и поставља питања ученицима да објашњавају кључне појмове.</p> <p>https://knjige.e-eduka.rs/viewer/index.html?book=2555169773831894548#89421789-c552-4001-8216-883991f7362c.</p>	<p>Посматрају садржаје из дигиталног уџбеника и одговарају на постављена питања.</p> <p>Уз помоћ наставника анализирају слике из уџбеника и уочавају различитост живота у шуми.</p>

	<p>Поставља захтев да штафетно читају текст из уџбеника (реченицу по реченицу).</p> <p>Између реченица наставник поставља питања о прочитаном садржају са захтевима према индивидуалним способностима ученика тако да их све мотивише и укључи у разговор.</p> <p>Приказује видео-клип о јелену и медведу (https://knjige.e-edukars/viewer/index.html?book=2555169773831894548#89421789-c552-4001-8216-883991f7362c).</p> <p>Даје ученицима објашњење и задатак да по групама направе тродимензионални модел шуме са биљкама и животињама које живе у њој.</p> <p>Ученици су, унапред према месту седења, подељени у три групе по четири члана:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. група: Шума 2. група: Биљке шуме 3. група: Животиње шуме <p>Проверава, посматра, помаже и исправља грешке.</p> <p>Упућује их да саставе своје задатке у једном делу учионице и да објасне шта су направили.</p>	<p>Читају садржај из уџбеника.</p> <p>Посматрају илустрације и уочавају бића која живе у шуми.</p> <p>Одговарају, самостално налазе и наводе друге биљке и животиње којих нема у уџбенику.</p> <p>Анализирају приказане кратке филмове.</p> <p>Ученици раде своје задатке по групама (сецкају, боје, лепе, праве, украшавају).</p> <p>Групе спајају своје радове у целину и добијају ШУМУ, коју коментаришу вође групе.</p>
<p>12.3. Завршни део</p>	<p>Припрема квиз „Шума” на <i>Kahoot!</i> (https://create.kahoot.it/details/221c36ca-a7ff-4e6a-bc37-6490cc5caa50)</p> <p>како би се проверило шта су ученици научили на овом часу (шума, биљке и животиње шуме).</p> <p>Дели ученике на тимове од по четири члана према месту седења и помаже им да се пријаве за квиз на таблету или на мобилном телефону.</p>	<p>Припремају се за квиз (групишу се у тимове, пријављују се за игру на таблету или на мобилном телефону).</p>

	<p>Активира квиз и чита питања ученицима, помаже им да се снађу у одговорима и анализира после сваког питања и на крају квиза посматрајући графиконе (који тим је тачно одговорио, а који не, који тим је био најбржи и сл.).</p> <p>Објашњава ученицима како да изврше евалуацију часа и дели папириће.</p> <p>Задаје домаћи задатак (у <i>Мугрици</i>) према индивидуалним способностима ученика.</p>	<p>Одговарају на постављена питања и радују се сваком тачном одговору. Учествују у анализи и постављају питања ако им нешто није јасно.</p> <p>Ученици на папирићу боје број квадратића мерача процене часа и самопроцене сопственог рада:</p> <p>5, 4 – све сам разумео/разумела и час ми је био занимљив;</p> <p>3, 2 – нешто нисам разумео/разумела и потребно ми је додатно објашњење;</p> <p>1 – нисам разумео/разумела и час ми је био незанимљив.</p>
<p>13. Линкови:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ка презентацији уколико је она урађена у онлајн алату, • ка дигиталном образовном садржају уколико је доступан на интернету, • ка свим осталим онлајн садржајима који дају увид у припрему за час и у његову реализацију <p>https://knjige.e-eduka.rs/viewer/index.html?book=2555169773831894548#89421789-c552-4001-8216-883991f7362c</p> <p>https://create.kahoot.it/details/221c36ca-a7ff-4e6a-bc37-6490cc5caa50</p>	
<p>14. Начини провере остварености исхода:</p>	<p>Обавља се праћењем укључивања ученика током часа у дијалог, кроз квалитет одговора које дају на питања постављена приказивањем направљене асоцијације „Природа” и употребом дигиталног уџбеника.</p> <p>Праћењем у току групног рада израде станишта и животне заједнице, према индивидуалним способностима ученика.</p> <p>Праћењем и анализом одговора у квизу „Шума”.</p>	

	<p>Евалуацију ће извршити ученици на папирићу тако што ће обојити број квадратића мерача процене часа и самопроцене сопственог рада:</p> <p>5, 4 – све сам разумео/разумела и час ми је био занимљив; 3, 2 – нешто нисам разумео/разумела и потребно ми је додатно објашњење; 1 – нисам разумео/разумела и час ми је био незанимљив.</p> <p>МЕРАЧ ПРОЦЕНА САМОПРОЦЕНА</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> ☐ ☐ ☐ ☐ </div> <div style="text-align: center;"> ☐ ☐ ☐ ☐ </div> <div style="text-align: center;"> ☐ ☐ ☐ ☐ </div> </div>
<p>15. Оквир за преиспитивање оствареног часа:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • планирани начини провере остварености исхода; • избор активности; • одступања/потешкоће приликом остваривања планираног. Шта бих променио/променила, другачије урадио/урадила? <p>Потешкоће које се могу јавити у реализацији наставне јединице односе се на ученике (на њихову спретност и брзину при раду којој би се требало прилагодити, као и на период адаптације на школски живот који још увек траје).</p> <p>Ученицима је потребна помоћ како би се пријавили на www.kahot.it, уписали имена и пин-код игре да би отпочели квиз.</p>
<p>16. Стандарди постигнућа:</p>	<p>1ПД.1.1.1. прави разлику између природе и производа људског рада.</p> <p>1ПД.1.1.2. зна ко и шта чини живу и неживу природу.</p> <p>1ПД.1.1.4. уме да класификује жива бића према једном од следећих критеријума: изгледу, начину исхране, кретања и размножавања.</p> <p>1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима.</p> <p>1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту.</p> <p>1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници.</p>
<p>17. Кључни појмови:</p>	<p>карактеристичне биљке и животиње у шуми</p>

18. Корелација (међупредметна повезаност):	<p>Ликовна култура: обликовање, украшавање и бојење.</p> <p>Свет око нас: жива и нежива природа.</p> <p>Физичко и здравствено васпитање: развој тимске сарадње и такмичарског духа.</p> <p>Српски језик: говорење, вођени и слободни разговор.</p>
19. Међупредметне компетенције:	компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција
20. Наставни објекат:	мултимедијална учионица
21. Литература:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лазаревић Ж. и Банђур В., <i>Методика наставе природе и друштва</i>, Учитељски факултет, Београд, 2001. 2. Банђур Вељко и Благданић Сања, <i>Практикум из методике наставе природе и друштва</i>, Учитељски факултет, Београд, 2007. 3. <i>Приручник за Свет око нас за први разред</i>, Едука, Београд, 2018. 4. Зборник радова конкурса „Дигитални час” http://zbornikradova.mtt.gov.rs/zbornik
22. Напомена:	<p>Наставна јединица ће бити реализована почетком марта. Пошто ће то бити угледни час, њему би требало да присуствују директор школе, помоћник директора, педагог, психолог и учитељи ИО Осоница.</p>

ДРУГИ РАЗРЕД

Едিকা портал

Eduka portal

Слово, глас, слог, реч, реченица

ОШ „Јован Аранђеловић”, Црвена Река

НАЗИВ РАДА:	Обрада наставне јединице из српског језика у 2. разреду основне школе: Слово, глас, слог, реч, реченица
АУТОРКА:	Љиљана Пејчић, професорка разредне наставе у ОШ „Јован Аранђеловић” у Црвеној Реци, општина Бела Паланка
ЦИЉЕВИ:	<ul style="list-style-type: none">– Да ученици разликују појмове: слово, глас, слог, реч, реченица; нарочито да усвоје разлику међу појмовима слово и глас.– Да ученици усвоје знања о подели гласова и о њиховој улози у грађењу слогова.– Да ученици науче шта је слог и како речи делимо на сло-гове.– Да ученици усвоје знање о начину састављања речи.– Да ученици науче из чега се састоји реченица и како састављамо реченице.– Да ученици правилно употребљавају знаке на крају рече-нице.
ИСХОДИ:	<ul style="list-style-type: none">– разликује глас и слог и препознаје самогласнике и сугла-снике;– разликује реч од групе слова;– разликује реченице по значењу.
КОРЕЛАЦИЈА СА САДРЖАЈИ-МА НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА:	Српски језик, музичка култура, математика, од играчке до рачунара: певање песама по слуху („Азбука”, „На слово, на слово”, „Бројалица”, „Играјмо се на слово, на слово”), бројање, пребројавање (слогова, речи), употреба рачунара (управљање презентацијом).
ГЛАВНИ КОРАЦИ:	<ol style="list-style-type: none">1. корак: слушање – певање песмице „Азбука”.2. корак: квиз „Азбука”.3. корак: усвајање појмова СЛОВО и ГЛАС.4. корак: песмица „На слово, на слово”.5. корак: усвајање појма СЛОГ.6. корак: самогласници и сугласници.7. корак: бројалица „Гусен, гусен, гусеница”.8. корак: реч, број слогова у речи.9. корак: квизић „Слово, глас, слог, реч”.

	<p>10. корак: реченица. 11. корак: квиз „Реченица”. 12. корак: домаћи задатак. 13. корак: песмица „Играјмо се на слово, на слово”. 14. корак: евалуација часа.</p>
ОБЛИЦИ РАДА:	индивидуални, фронтални, рад у пару
МЕТОДЕ РАДА:	дијалогска
СРЕДСТВА И ПОМАГАЛА:	рачунар, прибор за писање, уџбеник
АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА:	слуша, користи рачунар, одговара на питања, решава кви-зиће, записује, коментарише, поставља питања.
АКТИВНОСТИ УЧИТЕЉА:	уводи ученике у наставну јединицу, покреће презентацију, објашњава, поставља питања, одговара на ученичка питања, подстиче ученике, координира.
ОПИС САДРЖАЈА ПО КОРАЦИМА	
<p>1. корак</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Покретање презентације. ➤ Слушање и певање песмице „Азбука” (2. слајд). ➤ Разговор о нашем писму – ћирилици и о азбуци – редоследу ћириличних слова (гласова). Учитељица приказује пано са штампаним и писаним словима ћирилице поређаним по азбучном реду, као и кратку песмицу о азбуци (3. и 4. слајд). <p>2. корак</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Испитивање знања из првог разреда о ћирилици и азбуци кроз кратак квиз (од 5. до 9. слајда). <p>3. корак</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Извлачимо закључак из чега се састоји азбука и уочавамо шта су СЛОВО и ГЛАС и по чему се разликују (од 10. до 12. слајда). <p>4. корак</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Слушање и певање песме „На слово, на слово” (13. слајд). ➤ Учитељица води кратак разговор о песми и издваја неколико минута за игру „На слово, на слово”. 	

5. корак

- Учитељица кроз причу о преношењу дела речи у нови ред уводи ученике у појам СЛОГ (14. и 15. слајд).

6. корак

- Објашњавање појма СЛОГ наставља кроз поделу гласова на самогласнике и сугласнике и причу о гласовима који су носиоци слога (од 14. до 18. слајда).
- Упућивање на линк ка електронском уџбенику издавачке куће *Едука* (18. слајд).
- Уочавање да све речи немају исти број слогова. Подела речи на слогове и пребројавање слогова (од 19. до 21. слајда).

7. корак

- Слушање – певање бројалице „Гусен, гусен, гусеница” (22. слајд).
- Кратак разговор о бројалици која је обрађена на часу музичке културе.

8. корак

- Изводимо закључак о томе шта је реч и из чега се састоји (23. слајд).
- Објашњавамо кроз примере да сваки скуп слова није реч (24. слајд).
- Кроз примере игара речима учитељица показује ученицима неке занимљиве преметаљке слова и слогова у циљу формирања нових речи (од 25. до 29. слајда).

9. корак

- Квиз „Слово, глас, слог, реч” (од 30. до 39. слајда).
- Кроз занимљива питања за размишљање проверавамо степен усвојености презентованих садржаја.
- Упућивање на линк ка електронском уџбенику издавачке куће *Едука* (40. слајд).

10. корак

- Учитељица кроз илустрације и занимљиве примере објашњава појам РЕЧЕНИЦА (41. слајд).
- Уочавање да свака група речи није реченица (42. и 43. слајд).
- Подсећање на то да реченицу почињемо великим словом, а завршавамо неким реченичним знаком (од 44. до 46. слајда).

11. корак

- Квиз „Реченице”.
- Постављајући неколико питања учитељица проверава степен усвојености знања о реченицама у 2. разреду (од 47. до 53. слајда).

12. корак

- Домаћи задатак је да ученици неколико задатих речи поделе на слогове и да прошире задату просту реченицу.

13. корак

- Слушање – певање песмице „Играјмо се на слово, на слово”. Кратак разговор о песми.

14. корак

- Евалуација часа. Ученици процењују час тако што бирају један од понуђених „смајлија” (допало ми се, није ми се допало).

Литература

1. Ивана Јухас, Моња Јовић, *Српски језик. Поуке о језику*, ЕДУКА.
2. Марела Манојловић, Снежана Бабуновић, *Радна свеска из српског језика*, ЕДУКА.
3. Мр Љ. Прћић, др Ј. Дражић, *Српски језик. Језичке поуке*, ЕДУКА.
4. Ивана Јухас, Јасмина Игњатовић, *Мудрица. Српски језик 2*, збирка задатака, ЕДУКА.
5. Електронски уџбеник за 2. разред, ЕДУКА.
6. Зорица Цветановић, Даница Килибарда, Александра Станишић, *Српски језик 2*, радна свеска, БИГЗ.
7. Мирјана Стокић, *Српски језик 2*, граматика, БИГЗ.

Азбука лепог понашања у природи

ОШ „Коста Стаменковић”, Српски Милетић

Тема интегративне наставе:	ЧУВАМО ПРИРОДУ
Предмет:	СРПСКИ ЈЕЗИК
Разред:	други
Наставна тема:	Језичка култура
Наставна јединица:	<i>Азбука лепог понашања у природи</i>
Облици рада:	групни рад
Тип часа:	утврђивање
Циљ часа:	Усвајање начина писања правила лепог понашања у природи и уочавање значаја лепог понашања. Схватити због чега је важно да деца не бацају ђубре у природи, да хране птице станарице, да не беру цвеће.
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: разликује стих и строфу; уочи стихове који се римују; правилно састави дужу и потпуну реченицу; изнесе своје мишљење о прочитаном.
Наставне методе:	метода разговора, демонстративна метода, рад на тексту
Уводни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	На једном месту у учионици поставља папир на коме пише ВОЛИМ, на другом крају учионице поставиља папир на коме пише НЕ ВОЛИМ. Организује са ученицима игру. Чита реченице: <i>Сања је бацила оштраг у канџу за ђубре. Дечак је љраћком љољодио љишциу. Каџарина је бацила „смоки” на земљу. Вук је љосадио дрво.</i> Ученике дели у седам група.
Планиране активности ученика:	Саслушају реченицу и опредељују се за одговор тако што ће стати у крај учионице где пише ВОЛИМ или НЕ ВОЛИМ. Коментаришу реченицу. Извлаче папирџе по дојама и тако формирају групе.

Главни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	Истиче циљ часа и записује наслов на табли: <i>Азбука лепої йонашања у йрироди</i> . Објашњава задатак ученицима. Обилази групе, проверава, надгледа и коригује ако има грешака. Пише преостала два стиха на ц и ш која ученици сами осмишљавају.
Планиране активности ученика:	Свака група добија папир и задатак да смисли строфу од четири стиха на тему лепог понашања у природи. Почетак стиха мора почети задатим словом да би добили азбуку лепог понашања. Представници група излазе пред одељење са папирима, лепе их на хамер и читају. Преостала два стиха на ц и ш осмишљамо заједно.
Завршни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	Проверава, надгледа и коригује ако има грешака.
Планиране активности ученика:	Записују у свеске неколико правила за која сматрају да су најважнија.
Начини провере остварености исхода:	Надгледа и коригује рад ученика.
Предмет:	СВЕТ ОКО НАС
Разред:	други
Наставна тема:	Разноврсност природе
Наставна јединица:	<i>Буди на стирани йрироде</i>
Облици рада:	фронтални, групни рад
Тип часа:	обрада
Циљ часа:	Оспособљавање ученика да осмишљавају начине на које се може смањити загађење животне средине.
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; разврста отпад на предвиђена места; негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; сарађује са другима у групи на заједничким активностима.
Наставне методе:	метода усменог излагања, метода разговора, демонстрације, перцептивна метода, истраживачка метода

Уводни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	<ul style="list-style-type: none"> – пушта видео-запис „Еколошки спот – чувајмо природу” са <i>Youtube</i> https://www.youtube.com/watch?v=GqO15xBcyGA – подстиче ученике на уочавање и закључивање; – истиче циљ часа.
Планиране активности ученика:	<ul style="list-style-type: none"> – гледа, анализира и објашњава значај и поруку видео-записа; – слуша одговоре других ученика; – износи своје мишљење и закључује.
Главни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	<ul style="list-style-type: none"> – пушта презентацију <i>PowerPoint</i> и усмерава пажњу на њу; – мотивише на разговор и извођење закључака; – слуша и процењује одговоре; – дели ученике у групе; – упућује на стваралачки рад, креирање плаката; – коментарише, води, предлаже, даје инструкције; – записује најважније делове обрађеног садржаја.
Планиране активности ученика:	<ul style="list-style-type: none"> – одговара на питања; – слуша одговоре других ученика; – износи своје запажање; – анализира и закључује; – прати упутства наставника; – креира плакат за рециклажу, црта/лепи илустрације; – записује најважније делове обрађеног садржаја.
Завршни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	<ul style="list-style-type: none"> – пројектује едукативну игрицу направљену у <i>learningapps</i> https://learningapps.org/view13130963 – задаје домаћи задатак.
Планиране активности ученика:	<ul style="list-style-type: none"> – игра едукативну игрицу; – износи своје мишљење; – прати инструкције.
Начини провере остварености исхода:	<ul style="list-style-type: none"> – аргументовани предлози о заштити природе и о уштеди производа; – посматрање ученичког учешћа, закључивања и одговарања на постављена питања; – сарадња при креирању плаката.
Предмет:	МАТЕМАТИКА
Разред:	други
Наставна тема:	Природни бројеви до 100
Наставна јединица:	Сабирање и одузимање двоцифрених бројева

Облици рада:	фронтални, групни рад
Тип часа:	утврђивање
Циљ часа:	Утврђивање знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева.
Очекивани исходи на крају часа:	На крају часа ученик ће бити у стању да: сабира и одузима бројеве до 100; решава математичке изразе и текстуалне задатке; практично примењује знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева решавањем задатака.
Наставне методе:	вербална, текстуална, демонстративна
Уводни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	Отвара апликацију <i>Plickers</i> преко видео-бима и дели картице. Преко ове апликације прегледа домаће задатке. Понавља са ученицима научено градиво.
Планиране активности ученика:	Упоредује своје решење домаћег задатка са понуђеним одговорима и подиже картицу <i>Plickers</i> . Понављају научено градиво.
Главни део часа	
Планиране активности учитељице/учитеља:	Најављује наставну јединицу. Дели ученике у шест хомогених група и свакој групи даје диференцирани наставни листић: плави, основни ниво, Прилог 1 ; црвени, средњи ниво, Прилог 2 ; жути, напредни ниво, Прилог 3 . Лепи хамер са три нацртане канте за отпад: плава у коју се убацује отпад од стакла – основни ниво; црвена у коју се убацује отпад од пластике – средњи ниво и жута за метал – напредни ниво. Лепи по табли нацртане отпатке од стакла, пластике и папира. На сваком отпаду је код који је решење задатка. Усмерава, мотивише, пружа подршку. Прати и вреднује рад и понашање ученика. Награђује дипломом, Прилог 4 , групу ученика који су први покупили отпад у канту, а то значи да су први решили све задатке.
Планиране активности ученика:	Решавају задатке из наставног листића који је група добила. Кад реше први задатак, прилазе табли са телефоном и читавају кодове, Прилог 5 , који се налазе на отпаду. Кад пронађу број који је решење задатка, тај отпад убацују у канту боје као што им је и наставни листић. Ако је задатак погрешно решен, ученик неће читати ни на једном коду тај број и мораће да се врати у своју групу и поново група решава тај задатак. И тако за сваки задатак читавају кодове, тј. траже број који је решење задатка, и кад га нађу, отпад бацају у канту за ђубре.

Завршни део часа

Планиране активности учитељице/учитеља:	Организује едукативну игрицу по групама у <i>wordwall</i> https://wordwall.net/play/2944/697/684 Задаје домаћи задатак.
Планиране активности ученика:	Играју игрицу и такмиче се ко ће први тачно решити задатке и завршити игрицу.
Начини провере остварености исхода:	Ученици су успешно усвојили знања о сабирању и одузимању двоцифрених бројева; све ђубре је правилно разврстано у канте за ђубре, што значи да су сви задаци тачно решени. Ученици су мотивисани за демонстрацију, анализу, дискусију, поштујући туђе мишљење.

- На часу ликовне културе ученици су направили кућице за птице које ћемо окачити у дворишту школе.
- После тога следећа планирана активност је садња дрвета у школском дворишту – „дрво генерације”.
- Затим одлазимо у парк где ће покупити отпатке који нису бачени у канту.
- Направљене плакате за рециклажу поставити на видно место у селу.
- Направити презентацију и извештај који ћемо презентовати родитељима.

Дигитална прича „Мерење времена”

ОШ „Први мај”, Влајковци, Грашевци

ТЕМАТСКИ ДАН

ИНТЕГРАТИВНА НАСТАВА:

ДИГИТАЛНА ПРИЧА „МЕРЕЊЕ ВРЕМЕНА”

Интеграција четири предмета

- Српски језик:** Садашње, прошло и будуће време – утврђивање
Свет око нас: Време. Мерење времена и коришћење часовника – обрада
Математика: Јединице за мерење времена – дан, седмица, месец, час и минут – утврђивање
Ликовна култура: Спајамо, градимо, нешто ново радимо – вежбање
Датум: 15. новембар 2018.
Место реализације: учионица

ЦИЉ интегративне наставе

Утврђивање појмова час, минут, месец, седмица; активно коришћење јединице за време: час, минут; оспособљавање за коришћење мерног инструмента (часовник); оспособљавање за исправно записивање исхода мерења; развијање способности за одређивање садашњег, прошлог и будућег времена; оспособљавање ученика да преобликовањем материјала направе часовник.

ИСХОДИ

Ученици ће бити у стању да схвате кроз дигиталну причу на различитим часовима колико је важно да стижемо на време, да поштујемо туђе и своје време, да је важно да га што квалитетније проведемо јер не можемо да га вратимо; да науче да гледају у сат; да од различитих материјала преобликовањем израде часовник; да знају да промене облик променљивих речи према задатом критеријуму и заједничких именица према броју; да знају јединице за време (секунда, минут, сат, дан) и да умеју да претварају веће у мање и да пореде временске интервале у једноставним ситуацијама.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Образовни

Стицање знања о начину мерења времена некада и сада. Упознавање ученика са појмом сата и с различитим врстама часовника – зидни, ручни, дигитални, будилник. Оспособити ученике да читају време и да решавају задатке са јединицама за мерење времена. Увођење иновација у наставни процес; отварање простора и стварање могућности за разноврсне активности ученика у настави.

Функционални

Оспособљавање ученика да самостално користе часовник – да мере време. Развијање и јачање самопоуздања и задовољства у настави; коришћење постојећих дечијих интересовања да би се настава приближила ученицима и учинила смисленијом и занимљивијом, подржавање активности и самосталности ученика и њихово бржљиво усмеравање; развијање креативности.

Облици наставног рада: групни, индивидуални, фронтални

Методе наставног рада: демонстрација, проблемска настава, самосталан истраживачки рад ученика, учење путем открића, кооперативна, метода практичног рада, илустративна

Наставна средства: дигитална бајка „Мерење времена”, игрица „Вордвол”, лични прибор ученика, хамер, наставни листићи, блокови, материјал за израду сатова – картон, казаљке/жице.

Међупредметне компетенције: компетенција за целоживотно учење, комуникација, дигитална компетенција, сарадња, одговорно учешће у демократском друштву, естетичка компетенција, предузимљивост и оријентација ка предузетништву.

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА: разговора, посматра, слуша, говори, закључује, презентује, излаже, организује, испитује, пита, процењује, сарађује, израђује часовник од картона.

- Утврђују градиво обрађивано у претходној школској години. Прате дигиталну причу „Мерење времена”. Обнављају градиво о мерењу времена. Одговарају на питања и постављају питања. Бележе наслов у свеску. Слушају учитеља. Постављају питања у случају евентуалних нејасноћа. Обнављају стечена знања о мерењу времена. Одговарају на питања о мерењу времена, о сатима, римским цифрама и данима у недељи. Решавају задатке из уџбеника. Записују. Пореде. Слушају, одговарају на питања и постављају питања. Решавају задатке из уџбеника и учествују у игри. Закључују да је садашњост месец који траје тренутно, набрајају месеце који су прошли и закључују да је прошлост и набрајају месеце који нам предстоје – будућност. Издвајају из дигиталне приче реченице које се односе на прошлост, садашњост и будућност. Преобликују материјале – картон. Израђују часовник.

АКТИВНОСТИ УЧИТЕЉА: организује час, упућује, инструира, помаже, подстиче, уводи иновације у наставни процес, контролише рад ученика.

Резултати рада: Кроз дигиталну причу и ликове из ње ученици су обновили знања и мотивисани су за рад.

Схватили су кроз дигиталну причу на различитим часовима колико је важно да стижемо на време, да поштујемо туђе и своје време, да је важно да га што квалитетније проведемо јер не можемо да га вратимо. Научили су да користе сат. Научили су како се некада мерило време, а како се сада мери. Упознали су се с појмом сата и с различитим врстама часовника – зидни, ручни, дигитални, будилник. Научили су да читају време и да решавају задатке са јединицама за мерење времена и да самостално користе часовник – да мере време, као и да разликују начин одређивања времена у прошлости и данас. Проширили су знања

о значају мерења времена, развили осећање одговорности у смислу извршавања обавеза у тачно одређено време. Израдили су од картона и жице свој часовник.

Дигитална прича, сарадња – вршњачка едукација и жеља да науче јесу три ствари које су биле од пресудног значаја да у овако кратком периоду остваре свој циљ – да науче да користе сат и да у потпуности остваре циљ и исходе интегративне наставе.

САДРЖАЈ ТЕМАТског ДАНА

🕒 Уводни део

Ученици су упознати са интегративном наставом. Подсећам их на елементе интегративне наставе и у циљу мотивације постављам питање: Како меримо време? Ученици одговарају да меримо часовником, календаром, годином итд. Најављујем наставну јединицу, истичем циљ и исходе данашњег дана. Питам их шта мисле како ће нам нова знања користити у свакодневном животу и у школи. Одговарају, допуњавам их по потреби.

Упућујем их да пажљиво погледају причу коју сам направила за данашњи дан „Мерење времена”.

🕒 Главни део

Након одгледане приче, следи дискусија. Питам их да ли им се свидела прича, јесу ли нешто ново научили из ње, шта им се највише свидело, ко су ликови у причи, ко је главни лик у причи, како се зове сестра... Ученици одговарају на питања.

Ученике делим у две групе (према унапред утврђеним критеријумима и карактеристикама деце). Једна група има задатак да напише оно што су запамтили из приче у прошлом времену, док друга група има задатак да напише причу у будућем времену. Након истицања задатака, питам ученике да ли им је све јасно и има ли потребе да погледају причу још једном. Уколико неком није, допуштам онима којима је јасно да понове задатак и на тај начин проверавам јесу ли добро схватили. Кратко се подсећамо глаголских времена кроз игрицу у [Вордволу – Глаголска времена](#). Следи групни рад ученика на хамеру. Издвајају реченице из дигиталне приче – реченице које се односе на прошлост, садашњост и будућност. Након 10 минута, ученици излажу оно што су написали другој групи. Питам их да ли им је задатак био лак или тежак, јесу ли сви подједнако учествовали, шта могу следећи пут да ураде да неко мало више учествује (да на почетку направе договор са јасним задацима за сваког појединца у групи и слично).

Питам их у ком времену је прича коју су гледали на пројектору. Ученици одговарају да је у садашњем времену. Питам групу која је писала у прошлом времену да кажу шта мисле када се могло догодити оно што су они писали. Могло је бити јуче, могло је бити пре месец, два месеца, годину... дана. Знамо да се догодило у прошлости.

Питам их како меримо време. Одговарају (већ научено из приче) да време меримо часовима, минутима, секундама, данима, недељама, месецима, деценијама. Питам их како се зове справа за мерење времена. Одговарају да је то часовник.

Дајем им инструкције за следећи задатак. Свако добија потребан материјал и

има задатак да од тог материјала направи часовник са казаљкама и бројчаником. На пројектору приказујем неколико модела часовника о којима дискутујемо. Шта је заједничко за сваки часовник, шта мора да има сваки часовник и слично. Након дискусије, ученици индивидуално израђују сопствени часовник. Док праве, разговарамо на који начин спајамо делове и шта све можемо направити од датих материјала. Дајем ученицима сугестије и предлоге за њихове радове. Након израде свих часовника, вршимо естетску анализу радова. Разговарамо о томе како су од истих материјала направљени потпуно различити часовници; шта је заједничко за сваки; по чему се разликују и слично. Кажем им да ће нам ти часовници служити и да научимо да гледамо на сат. Мала казаљка показује колико има сати, а велика колико има минута.

Присећамо се јединица за мерење времена. Истичем на пројектору [мерне јединице](#) и понављамо. Један час траје 60 минута. Час обележавамо латиничним словом h, а минут латиничним словима min. Сваки ученик излази са својим часовником, намешта казаљке по жељи и броји уз моју помоћ колико има часова, а колико има минута. Ученик истиче колико је сати на његовом сату. Када сви ученици увежбају читање сата, следи кратка игра. Задајем време, а ученици на својим сатовима намештају казаљке тако да показују време које сам задала. Ко први уради тачно, победник је. (Подсећам их да је битно да сви наместе правилно казаљке и да је први победник подједнако важан као и последњи 😊).

Делим ученицима [Наставни лист](#) са задацима уз инструкције да ће радити задатке самостално, индивидуално и пажљиво. Након што ураде задатке, ученици замењују радне листове са учеником до себе, а кроз групни рад проверавамо одговоре. Ученици узимају свој рад и процењују успешност онога што су урадили, на основу чега врше самопроцену рада и оцењују се бројчано на основу унапред утврђених критеријума. Следи кратак осврт на урађено, самоevaluација радова – кроз подстицајна питања: јесу ли задовољни, шта је могло боље и слично.

⊕ Завршни део

Ученици у паровима играју игрицу „Годишња доба”.

Након игрице, вршимо евалуацију дана кроз питања шта су научили; шта им је било посебно интересантно; којом оценом би оценили свој рад, мене и данашњу наставу, а целокупан утисак о часу треба да изразе „смајлићем” (срећан, равнодушан или тужан) на хамеру где су писали причу.

Прилози

1. Блог *Развој гечјих њојенцијала*, Учимо кроз дигиталну причу „Мерење времена”
2. Јутјуб канал – видео „Мерење времена”
[Wordwall](#) игрица – Глаголска времена
[Мерне јединице за време \(Едука\)](#)
[Наставни лист са задацима](#)
Игрица „Годишња доба”

Литература

Едукин комплет уџбеника за 2. разред основне школе.

Ивана Павковић

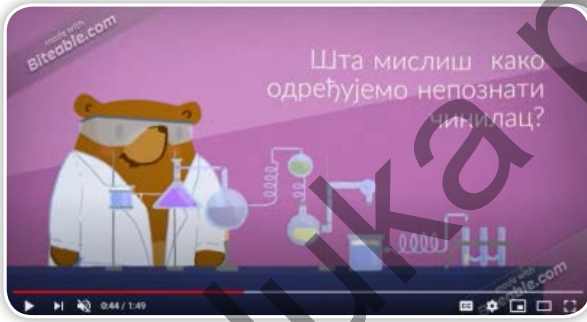
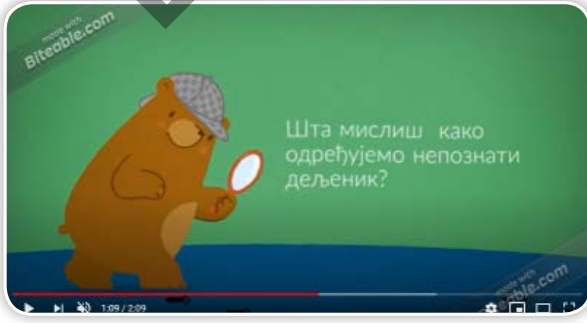
Одређивање непознатог броја (множење, дељење)

ОШ „Јован Дучић”, Београд

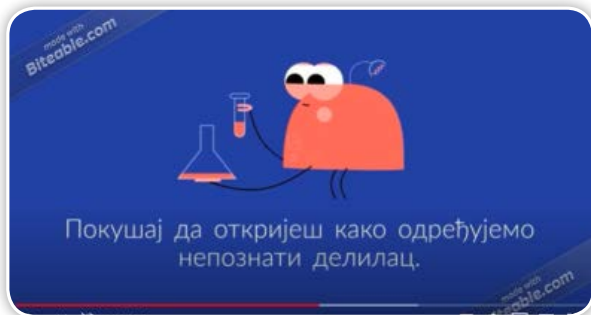
Име наставнице:	Ивана Павковић
Назив школе:	ОШ „Јован Дучић”, Београд
Разред:	други
Наставна тема:	Природни бројеви до 100
Наставна јединица:	Одређивање непознатог броја (множење, дељење)
Облици рада:	фронтални, индивидуални, групни облик рада
Методе рада:	илустративно-демонстративна, вербално-текстуална
Тип часа:	утврђивање
Наставна средства:	интерактивна табла, пројектор, дигитални уџбеник, рачунар
Циљ часа:	Утврђивање и проширивање знања о решавању једначина са непознатим чиниоцем, делиоцем и дељеником; примена знања у решавању текстуалних задатака; израчунавање вредности непознате; развијање логичког мишљења и закључивања.
Кључни појмови:	непознати чинилац, непознати дељеник, непознати делилац
Исходи:	По завршетку часа ученик ће бити у стању да одреди непознати број у једначини са једном операцијом.
Међупредметне компетенције:	дигитална, комуникативна, за рад са подацима, за сарадњу
Корелација:	српски језик, грађанско васпитање
Литература за наставника:	М. Дејић, М. Егерић, <i>Методика наставе математике</i> .
Литература за ученика:	Ивана Јухас, <i>Математика 2б</i> .

Активности наставника:	осмишљава час, припрема дигитални материјал, води разговор, слуша, мотивише, прати рад ученика, даје потребна упутства, процењује, води белешке
Активности ученика:	слуша, посматра, учествује у разговору, анализира, сарађује, образлаже мишљење, решава задатке, безбедно користи ИКТ

Уводни део часа

Активности наставника	Активности ученика
<p>– пушта анимиране видео-филмове ученицима;</p> <p>(Анимирани филмови су рађени преко алатке <i>biteable.com</i>. Сачувани су и на каналу <i>Youtube</i>. Наведени су линкови на оба портала.)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=tFXDhtCb-9I&t=3s</p> <p>https://biteable.com/watch/-2521880</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=zvwmQ-bqGMI</p> <p>https://biteable.com/watch/-2526772</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ гледају анимирани филм, ✓ прате, ✓ слушају, ✓ повезују, ✓ одговарају на постављена питања наставника, ✓ учествују у разговору и изводе закључке,

<https://www.youtube.com/watch?v=DsBmSM56qes&t=80s>
<https://biteable.com/watch/-2527932>

- напомиње да се разни проблеми у животу могу решавати применом једначина;
- води разговор о начину решавања једначина са множењем и дељењем;
- обнавља са ученицима правила о израчунавању непознатог чиниоца, дељеника и делиоца;
- подсећа ученике на етапе решавања једначина;
- истиче назив наставне јединице и циљ часа:

**Одређивање неизнојној броја
(множење, дељење)**

- ✓ подсећају се корака у решавању једначина,

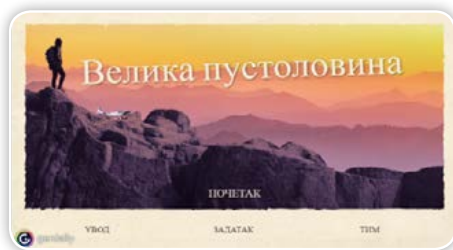
- ✓ записују назив наставне јединице.

Главни део часа

Активности наставника

- дели ученике у групе;
- даје упутство за рад у групама;
(Ученици решавају задатке на едукативној игрици. Вођа групе чита задатке с мобилног телефона или таблета. Сви заједно решавају задатке.)
- објашњава начин рада на дигиталној игрици „Велика пустиловина”;

<https://view.genial.ly/5ee7e2874441b50dac4fc0da/game-breakout-velika-pustolovina-kreirala-ivana-pavkovi>

Активности ученика

- ✓ слуша и прати упутства наставника;
- ✓ деле се у групе;
- ✓ сарађује у тимском раду;
- ✓ поставља питања;
- ✓ заједно са другима из групе решава задатке на едукативној игрици;
- ✓ анализира и закључује.

<ul style="list-style-type: none"> - истиче да је победник група која прва пронађе лек за вирус; - прати рад ученика, обилази их, даје додатна објашњења и пружа помоћ уколико је потребна; - усмерава ученике током рада; - прати ученике током рада; - проглашава победника. 	
Завршни део часа	
Активности наставника	Активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> - даје за домаћи задатак ученицима да самостално ураде задатке из дигиталног уџбеника 2б ауторке Иване Јухас; <p>https://test.e-eduka.rs/kursevi/matematika-2b-za-drugi-razred/lessons/proveravamo-nauceno-15/</p> <ul style="list-style-type: none"> - како би се ученици релаксирани, даје едукативну игрицу на следећем линку: https://wordwall.net/sr/resource/1943893 - даје потребна упутства за рад на едукативној игрици. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ слушају наставника; ✓ постављају додатна питања; ✓ самостално решавају задатке из дигиталног уџбеника; ✓ играју едукативну игрицу.
<p>Провера остварености исхода.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Усмени одговори на питања. ✓ Рад и анализа групних задатака у игрици „Велика пустоловина”. ✓ Рад и анализа задатака у дигиталном уџбенику. ✓ Успешно решени задаци у едукативној игрици. ✓ Учитељ посматра ученике док самостално раде задатке, уз вођење бележака.

Мапа за спас планете Земље

ОШ „Марија Трандафил”, Ветерник

ПРИПРЕМА ЗА НАСТАВУ НА ДАЉИНУ – ПРОЈЕКТНА НАСТАВА

<https://view.genial.ly/5e94585a3abe390d984d539e>

О ИДЕЈИ:

Ова дигитална презентација представља скуп часова ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ на тему освешћења деце о значају раног еколошког образовања. Сви задаци су у корелацији са српским језиком, музичком културом, ликовном културом и светом око нас. Замишљена је и направљена у дигиталном алату <https://www.genial.ly/>, за израду завршне књиге коришћен је алат <https://www.storyjumper.com/>, а за постављање истраживачких радова о биљкама и животињама коришћена је платформа <https://sr.padlet.com/>. Алати и платформа изузетно су добри за овакву врсту наставе јер трпе промене на самој презентацији, додавање материјала, измене и константно праћење промена од стране свих актера који имају линк који води ка презентацији. Презентација се ради у континуитету, активна је. Током рада ученици могу да преслушају и да виде радове својих другара, да, уколико нису задовољни својим аудио или видео записом, сниме нови и постојећи замене квалитетнијим.

Одабир тема које ће се обрађивати и редослед којим ће се користити одредити помоћу упитника који је урађен у <https://www.google.com/intl/sr/forms/about/>.

На самом почетку потребно је упознати ученике с начином на који ће радити и рећи им да је ово континуиран процес којим ће се бавити на часовима пројектне наставе. Крајњи продукт биће њихове поруке и књига с њиховим истраживањима.

Легенда – значење интерактивних сличица

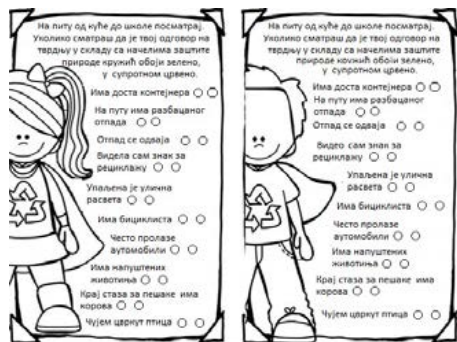
Тема пројекта	Дан планете Земље – „Мапа за спас планете Земље”
Циљ пројекта	Упознавање са разним еколошким емисијама и песмама о планети Земљи, о еколошким проблемима и о њиховим решењима кроз медијску писменост.
Корелација	Исходи по предметима
Српски језик	Ученик ће да: <ul style="list-style-type: none"> – проналази ТВ и дигиталне садржаје који су релевантни за тему коју обрађује; – стекне основу медијске културе; – дискутује о информацијама које је усвојио; – стекне самопоуздање приликом усмених интерпретација; – изражајно говори и рецитије; – користи дигиталне алате и платформе.

<p>Свет око нас</p> <p>Музичка култура</p> <p>Ликовна култура</p>	<p>Ученик ће да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – развија еколошку свест; – учи откривајући и истражујући; – анализира; – даје предлоге за решавање еколошких проблема; – истражује; – користи дигиталну технологију; – правилно рециклира. <p>Ученик ће да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – слуша и пева песме различитог карактера; – исказе доживљај музике; – проналази адекватну музику; – уочава вредност музике у свакој области. <p>Ученик ће да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – слика на тему екологије и очувања планете; – се служи ликовним техникама; – креира презентацију ослањајући се на естетику. 	
Активност	наставника	ученика
Припрема ученика за тему	<p>Регистрација на https://www.genial.ly/.</p> <p>Кратко упутство за рад https://view.genial.ly/5d997ff06875b30f68282dfb/guide-deset-cinjenica-o-aplikaciji-genially.</p> <p>Алат за израду интерактивних књига: <i>Storyjumper</i></p> <p>https://www.storyjumper.com/</p> <p><i>Padlet</i> https://sr.padlet.com/?ref=logo јесте виртуелни зид, омиљен у нашој учионици. Ученици креирају дигиталну мапу читавајући датотеке и линкове, изворе за учење базиране на пројекту, постављању питања, објављивању домаћих задатака, или се може користити као разредна дигитална страница. Можете „лајковати”, „оцењивати”, „гласати” за објаву и директно премештати објаве на други зид.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Попуњавају упитник о темама за истраживање: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeEMWS0qXfTgD0DX8VMQJj1u8dsxMTZmpbXMmBX_0PU5zQ7dA/viewform?usp=sf_link ✓ Чувајте природно богатство. ✓ Правилно одлажите отпад. ✓ Штедите енергију. ✓ Брините о пчелама и угроженим биљкама и животињама. ✓ Ефекат стаклене баште. ✓ Нешто друго...

	<p>Умрежавање ученика за рад у одабраном алату или платформи. Израђује упитник помоћу кога ће одабрати теме за рад</p> <p>https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeEMWS0qXfTgD0DX8VMQJj1u8dsxMTZmpbXMmBX_0PU5zQ7dA/viewform?usp=sf_link</p> <p>Анализира интересовања ученика. Обавештава ученике о резултатима упитника.</p>	
<p>1. Упознавање ученика са дечијом музиком која их уводи у тему.</p>	<p>Бира музику коју ће ученици слушати и певати.</p> <p>Читава презентацију прати песма „Планета Земља”</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=soqLRy0IqwE&feature=emb_logo</p> <p>Леонтина и Хор „Чаролија” – „Волим”</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=6e4aihSMl-A</p> <p>Катарина Богичевић – „Рециклажа”</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=oNNedalKP0s</p> <p>Горан Катушић – „Чувајте Земљу”</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=IxQEvVP_hSI</p> <p>Хор „Колибри” – „Планета”</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=PQYlyT7KwEI</p> <p>Мари Мари – „Химна природи”</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=HnAVsfLqR10</p> <p>Хор „Сунцокрети” – „Небо и планете”</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=j_bpXK40nTk</p>	<p>✓ Слуша, илуструје и пева песме на тему очување планете и екологије.</p>

2. Упознавање ученика с дечијим емисијама које их уводе у тему.

Наставник припрема истраживачки листић.

Проналази емисије. Бира емисију коју ће обрађивати на одређеном часу и сходно томе даје ученицима упутства.

Максимове авантуре 29

– ЕКОЛОШКА АВАНТУРА

– Правилно одлагање отпада.

<https://www.youtube.com/watch?v=gG1TFaRjY>

Цртани филм о рециклажи.

<https://www.youtube.com/watch?v=Kstp-OJF0f4>

Енергетска ефикасност – цртани филм.

<https://www.youtube.com/watch?v=roMPLy7L9Ng>

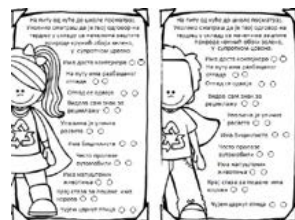
Дечија емисија „Учење помоћу лутака” – Френдери – Околиш је све, пета епизода.

https://www.youtube.com/watch?v=0Kqm1pRBN_E

Дечија емисија „Учење помоћу лутака” – Френдери – Околиш је све, седма епизода.

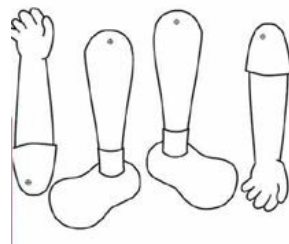
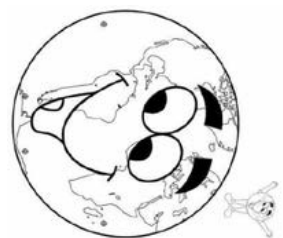
<https://www.youtube.com/watch?v=5KoZ82MULwY>

✓ Попуњава истраживачки листић.

✓ Гледа дечије емисије чија је тема чување околине, рециклажа, и након гледања емисије игра игрицу за проверу знања <https://wordwall.net/sh/resource/7101625/odlaganje-otpada>

✓ Након гледања емисија „Учење помоћу лутака” које се односе на заштићене биљке и животиње, направити своју лутку.

	<p>Дечија емисија „Баримба” – Ретке птице. https://www.youtube.com/watch?v=0SL_XXY-VMQ</p> <p>Дечија емисија „Клуб малог кестена” – Чаробна семена. https://www.youtube.com/watch?v=aegbD5f2yKg</p> <p>Озонски омотач – цртани филм. https://www.youtube.com/watch?v=eUh3S8yrWbg</p> <p>„Баримба – Мед. https://www.youtube.com/watch?v=G2k6f1sJFWA</p>	<p>✓ За проверу и проширивање знања одиграти квиз. https://wordwall.net/sh/resource/7115165/za%c5%a1ti%c4%87ene-bljke-i-%c5%beivotinje-u-republici-srbiji</p>
<p>3. Упознавање ученика са видео-клиповима о лепотама наше земље.</p>	<p>Бира видео-клипова о лепотама Србије: https://www.youtube.com/watch?v=yLl1mu1fx_c https://www.youtube.com/watch?v=TiHfYWhDmo https://www.youtube.com/watch?v=fJ2NICRClq0</p>	<p>✓ Гледа клипове и пише састав о лепотама наше земље које је уочио док је био на излетима, на одмору или у посетама.</p>
<p>4. Израда цртежа о значају пчела за планету и формирање разредне књиге.</p>	<p>Формира интерактивну разредну књигу и даје упутства на који начин се попуњава. https://www.storyjumper.com/book/read/82108695/alenska62 https://www.storyjumper.com/book/read/80271655/Dan-vrabaca-Sparrows-DayeTwinning#page/1</p>	<p>✓ Црта, анализира, пише и снима поруку за разредну књигу, презентује.</p>
<p>5. Истраживачки рад о биљкама и животињама и о њиховом значају.</p>	<p>Дели истраживачке задатке на платформи <i>Паглет</i>. https://sr.padlet.com/alenska62/mi951dil0lyg</p> <p>Израђује конструкцију за интерактивну презентацију „Дан врабаца” са ученичким истраживачким задацима. https://view.genial.ly/5e806cf150a0310d8c2e452f</p>	<p>✓ Поставља аудио-запис, цртеж и презентацију на <i>Паглет</i>, слуша радове другара, анализира, самовреднује свој рад, вреднује рад другара.</p>

Заклетва ученика П ₁	Даје упутство за снимање аудио-записа и постављање на интерактивну презентацију. Прати активност.	✓ Поставља аудио-запис, цртеж и презентацију у интерактивну презентацију.
Презентовање радова	Презентује рад на друштвеним мрежама, на сајту школе, на седници Наставничког већа...	✓ Шири информације о раду.
Евалуација	Израђује и обрађује упитник за евалуацију.	✓ Попуњава упитник.
Продукти	Интерактивна презентација https://view.genial.ly/5e94585a3abe390d984d539e	✗ Укључује породицу и пријатеље у гледање и слушање записа.

Бајка о рибару и рибици

ОШ „Жарко Зрењанин”, Качарево

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС ЕЛЕКТРОНСКИ ПОДРЖАНЕ НАСТАВЕ

У току извођења наставе на даљину реализован је час
уз коришћење *Гуџл учионице*.

Час број:	169.	
Школа:	ОШ „Жарко Зрењанин”, Качарево	Разред: П ₁
Учитељица:	Наташа Глигић	
Датум одржавања:	1. јун 2020.	
Наставна област:	Књижевност	
Наставна јединица:	„Бајка о рибару и рибици” А. С. Пушкина	
Врста (тип) часа:	обрада градива	
Облици рада:	фронтални, индивидуални	
Наставне методе:	метода запажања и показивања, текстовна метода, монолошка метода, игровне активности	
Наставна средства:	Читанка <i>Уз речи расијемо</i> , стр. 108–112, дигитални уџбеник, Нови Логос, видео-снимак https://youtu.be/QX9nLhQEVig , интерактивна наставна средства (квизови/игрице): https://wordwall.net/play/2706/253/178 , https://learningapps.org/view13277772	
Циљ часа:	Слушање, доживљавање, разумевање и објашњавање бајке. Подстицање радозналости и креативности ученика.	
Образовни стандарди:	1СЈ.1.2.2. 1СЈ.1.2.4. 1СЈ.1.2.5. 1СЈ.1.2.8. 1СЈ.2.2.2. 1СЈ.2.2.7. 1СЈ.2.2.8. 1СЈ.3.2.7. 1СЈ.1.5.2. 1СЈ.1.5.3. 1СЈ.2.5.4. 1СЈ.3.5.2. 1СЈ.3.5.3.	
Образовни задаци:	Истицање основних података из биографије Александра Сергејевича Пушкина; уочавање основних карактеристика бајке као књижевне врсте; увођење ученика у разумевање и тумачење уметничке бајке у стиху; разумевање и схватање порука; развијање читалачких навика.	

Васпитни задаци:	Подстицање ученика на праћење и истраживање развоја дигиталних технологија; развијање љубави према књижевнoуметничком тексту; формирање позитивних ставова да се срећа не налази у материјалним стварима и да треба да будемо задовољни оним што имамо, да треба бити вредан, радан и скроман.
Функционални задаци:	<ul style="list-style-type: none"> – Навикавање ученика на коришћење дигиталне технологије као начина за обраду градива и примену стеченог знања. – Навикавање ученика на коришћење интернета у едукативне сврхе. – Навикавање ученика на коришћење веб-апликација и сервиса који учење чине занимљивијим. – Функционална примена стеченог знања кроз квизове, асоцијације и едукативне игре. – Обогаћивање визуелних и аудитивних искустава. – Оспособљавање ученика за самосталан рад. – Укључивање родитеља у школске активности. – Комбиновањем наставних метода постизање веће мотивисаности ученика и прилагођавање наставне јединице условима учења на даљину.
Исходи:	<p>На крају часа ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку; – разликује ауторску од народне бајке; – правилно наводи аутора бајке; – одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; – уочи стихове који се римују; – опажа главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – препознаје стварно и нестварно; – самостално богати речник; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – уме сажето да преприча бајку; – пажљиво слуша.
Међупредметне компетенције:	дигитална компетенција, целоживотно учење, решавање проблема, естетичка компетенција.
Кључни појмови:	бајка, стих, похлепа
Међупредметно повезивање:	<p>свет око нас, ликовна култура, музичка култура</p> <p>На овом часу успоставља се и унутарпредметна корелација са наставом граматике. Наставна јединица је везана и за утврђивање знања из граматике – придеви (незахвална, незасита, непристојна, неразумна).</p>

Активности учитељице:	Осмишљава, креира дигитални материјал, снима, поставља видео на канал <i>YouTube</i> , мотивише ученике. У <i>Гуџл учионици</i> поставља садржаје и упућује ученике, даје упутства, изражајно чита бајку, тумачи непознате речи, прати рад ученика у табели квиза, даје домаћи задатак, прегледа задатке у <i>Гуџл учионици</i> , даје повратну информацију.
Активности ученика:	Слуша, активно размишља, запажа, анализира, памти, записује, прати инструкције, користи ИКТ, приступа кви-зу, бира тачне одговоре и тако утврђује стечено знање, добија домаћи задатак, решава задатке, поставља их у <i>Гуџл учионицу</i> .
Литература за учитеља:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Милија Николић, <i>Методика наставе српској језика и књижевности</i>, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1992. 2. Вук Милатовић, <i>Методика наставе српској језика и књижевности</i>, Учитељски факултет, 2011.
Литература за ученике:	1. Наташа Станковић Шошо, Маја Костић, <i>Уз речи растемо</i> , читанка за други разред основне школе, Нови Логос, Београд, 2019.
Услови за реализацију часа:	Приступ <i>Гуџл учионици</i> , поседовање рачунара или „паметног” телефона, интернет веза, информатичка и медијска писменост.
Програми и интернет платформе коришћене за час:	<i>PowerPoint</i> (креирање презентације), <i>Lexis Audio Editor</i> (обрада аудио-садржаја), <i>ApowerREC</i> (креирање видео-садржаја), <i>WordWall</i> (креирање интерактивног кви-за), <i>LearningApps</i> (интерактивно наставно средство), <i>YouTube</i> (постављање видео-снимка), <i>Гуџл учионица</i> (постављање наставног материјала и задатка за час).
Предности електронски подржане наставе:	Ученик организује свој процес учења и кораке у њему и одмах практично примењује научено. Ученик бира време и темпо праћења наставе. Аутоматско моментално добијање повратне информације. Радозналост ученика, њихова заинтересованост за ИТ, а нарочито за игре, повећава мотивацију и примена мултимедијалних и интерактивних дигиталних садржаја изузетно им се допада. Родитељи су укључени у наставни процес (с обзиром на то да су ученици млађег школског узраста и да ће им бити потребна помоћ при коришћењу ИКТ).

🕒 Уводни део часа (5 минута)

Приступ *Гуил учионици*. Упознавање са садржајем часа и са упутством. Стартовање видео-лекције у којој се најављује наставна јединица.

🕒 Главни део часа (30 минута)

Ученици слушају и гледају видео-запис објављен на каналу *YouTube* <https://youtu.be/QX9nLhQEVig> (основне информације о писцу, изражајно читање бајке, објашњења, задаци за рад, истицање записа за свеску).

Видео је направљен уз помоћ програма *ApowerREC* у коме је презентација *PowerPoint* обједињена са снимљеним говором, што треба да мотивише ученике. Током наставе на даљину ученици воле да чују глас своје учитељице, што ствара утисак блискости. Одабрана музичка подлога уз читање бајке доприноси стварању пријатне атмосфере.

🕒 Завршни део часа (10 минута)

Завршни део часа резервисан је за едукативне игре. Квизови су креирани на платформама *WordWall* (<https://wordwall.net/play/2706/253/178>) и *Learning Apps* (<https://learningapps.org/view13277772>) чији је циљ провера усвојености садржаја часа. Ученике мотивише и чињеница да се вежбања налазе увек доступна на интернету, и то у облику квиза, па ће заинтересованије приступити решавању задатка. Погодност је и у томе што омогућава ученицима врло једноставан приступ, а наставнику одличан увид у рад ученика, јер постоји табела с подацима о приступу и с резултатима решавања квиза. Наставник у сваком тренутку може да провери рад ученика, добија статистичке податке о раду свих ученика (у виду табеле или у виду документа који стиже на имејл). Квиз се може преузети и у папирном формату, може се користити и за прављење контролних задатака или наставних листова. Квизови припремљени за час омогућавају и уношење објашњења која се ученицима приказују након одговора, а помажу им да реше своје недоумице и да утврде градиво.

Домаћи задатак

У свесци записати тему и поруке бајке. Издвојити ликове и њихове особине. Усликати запис у свесци и поставити у *Гуил учионицу*.

**Електронски подржана настава подстиче ученике
на планирање и организовање учења код куће.**

ПРИЛОЗИ ИЗ ГУГЛ УЧИОНИЦЕ:

The screenshot shows a Google Classroom interface. At the top, there are tabs for 'Стрим', 'Школски рад', 'Људи', and 'Оцене'. Below this, a notification from 'Nataša Gligić' states: 'Nataša Gligić је поставио/ла нов задатак: Srpski jezik - 1.6.2020. - "Bajka o ribaru i ribici" ... 1. јун'. The main content is divided into two panels: 'Задатак' (Assignment) and 'Материјал' (Material). The 'Задатак' panel shows an assignment titled 'Srpski jezik - 1.6.2020. - "Bajka o ribaru i ribici" - A.S. Puškin' with instructions in Serbian. The 'Материјал' panel shows a quiz titled 'Srpski jezik - Bajka o ribaru i ribici - kviz' with a description and a video thumbnail.

Напомена: Латинична слова су само у упутству у *Гугл учионици* због тога што је један родитељ из Холандије и не чита још увек добро ћирилицу.

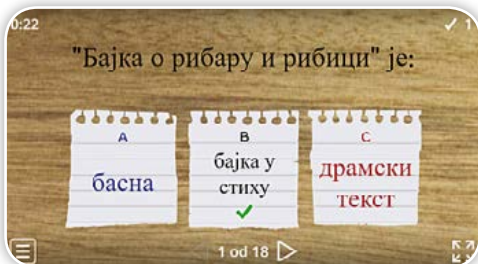
Прилози са линком до садржаја који су коришћени за час електронски подржане наставе:

<https://youtu.be/QX9nLhQEVig>

<https://wordwall.net/play/2706/253/178>

<https://learningapps.org/view13277772>

Eduka portal

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Едука портал

Eduka portal

Чаробни свет Рака Кројача

Основна школа „Црњански”, Јагодина

Општи подаци	
Назив школе:	ОШ „Црњански”
Разред и одељење:	III ₁
Учио/чица:	Сузана Мијаиловић
Општи методички подаци	
Наставни предмет:	српски језик (двочас), математика, ликовна култура
Наставна јединица (шири часа):	Чаробни свет Рака Кројача Српски језик: „Прича о Раку Кројачу” Десанке Максимовић (обрада) Математика: „Математички проблеми Рака Кројача” – Једначине и неједначине (утврђивање) Ликовна култура: Ликовна целина – композиција боја (речне рибице) (утврђивање)
Оперативни задаци часа	
*Образовни	Српски језик Упознавање ученика са причом Десанке Максимовић „Прича о Раку Кројачу”. Разумевање приче кроз анализу тока догађаја и поступака ликова. Схватање садржине текста и његове поруке кроз садржајну анализу ликова у „Причи о Раку Кројачу” (Рак Кројач, рачићи, рибе: штука, пастрмка, греч; деца која су уловила Рака Кројача). Спознавање најбитнијих особина јунака на основу описаних ситуација кроз које јунаци пролазе и опхођења других јунака према њему. Упознавање ученика са ситуацијама у којима су избрисане границе између имагинарног и реалног откривањем делова приче у којима доминирају бајковити елементи. Стицање знања о највећем копненом раку – кокосовом раку. Математика Увежбавање поступака решавања једначина и неједначина са сабирањем и одузимањем.

	<p>Ликовна култура</p> <p>Усвајање/утврђивање појма композиција.</p> <p>Утврђивање знања о основним/изведеним бојама. Усвајање/утврђивање појма једнобојан/вишебојан. Овладавање техником сликања дрвеним бојама и фломастерима.</p>
*Функционални	<p>Српски језик</p> <p>Разумевање значаја слободе за миран живот и увиђање потребе за племенитим понашањем.</p> <p>Развијање имагинативних способности ученика кроз доживљај и анализу имагинативних елемената приче.</p> <p>Оспособљавање ученика да прозним текстовима приступају доживљајно и критички. Развијање такмичарског духа.</p> <p>Математика</p> <p>Оспособљавање ученика да на основу текстуалних задатака постављају једначине и неједначине и правилно их решавају.</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Развијање способности ученика да се ликовно изразе кроз цртање и бојење ликова из приче.</p>
*Васийини	<p>Српски језик</p> <p>Усмеравање ученика на савете које даје Десанка Максимовић младим генерацијама и подстицање да их следе. Развијање љубави према причама Десанке Максимовић и подстицање ученика да их читају. Настојати да кроз анализу ликова ученици сагледају значај љубави и неких вредности као што су родитељска љубав, рад, труд, одговорност... Подстицање ученика да буду брижни, упорни, истрајни у свему. Усмеравање ученика да кроз причу увиде да се у животу труд и рад увек исплате. Подстицање ученика на даље истраживање и учење о необичним животињама.</p> <p>Математика</p> <p>Подстицање ученика да самостално читају, анализирају и решавају текстуалне задатке. Развијање интересовања за математичке садржаје кроз решавање конкретних математичких проблема са којима се сусрећу ликови из „Приче о Раку Кројачу”.</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Подстицање креативно-стваралачког изражавања, маштовитости. Развијање спретности у сликању дрвеним бојама и фломастерима. Ученици треба да кроз драматизацију „Приче о Раку Кројачу” доживе бол и патњу рачића и осталих риба и бригу о Раку Кројачу и да саосећају с њима.</p> <p>Развијање стваралачке маште кроз ученичко осмишљавање текста за драматизацију.</p>

<i>Наставне методе</i>	дијалoшка метода, монолошка метода, метода рада на тексту, метода самосталних ученичких радова
<i>Наставна средства</i>	Читанка, преклапалица у облику шестоугла, књиге бајки Десанке Максимовић, ППТ у алату <i>Prezi</i> , едукативни снимак Десанке Максимовић, квиз у алату <i>Quizizz</i> , радни лист, табла <i>Smart</i> , папирнати ликови на штапићима, фломастери, дрвене боје, позорница.
<i>Облици рада</i>	фронтални, индивидуални, рад у пару
<i>Литература</i>	Иван Јовић, Моња Јовић, <i>Читанка за 3. разред основне школе</i> , Едука, Београд, 2008. <i>Водено оiledало, читанка за 3. разред основне школе</i> , Едука, Београд, 2008. Симеон Маринковић, Славица Марковић, <i>Читанка за 3. разред основне школе</i> , Креативни центар, Београд, 2010. Милица Николић, <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2006. Милица Пузовић, <i>Збирка задатака из српског језика за 3. разред – Јуја</i> . Светлана Јоксимовић, Бошко Влаховић, <i>Математика 3а, уџбеник за 3. разред основне школе</i> , Едука, Београд, 2008. Александра Стефановић, Весна Рикало, <i>Математика, уџбеник за трећи разред основне школе</i> , Креативни центар, Београд, 2010. Мирјана Живковић, <i>Ликовна култура 3</i> , Креативни центар, Београд, 2016.

Методичка структура часа српског језика

Час се започиње одгонетањем загонетки чија су решења речи „рак” и „кројач” у циљу откривања наслова приче.

Следи најава наставне јединице и упознавање ученика са аутобиографским подацима ауторке приче – Десанке Максимовић. Да би се ученици мотивисали и ближе упознали са ставовима ауторке, пушта им се видео-снимак интервјуа у коме Десанка Максимовић говори о саветима упућеним будућим генерацијама (<https://www.youtube.com/watch?v=K7lEr-JnC5k>). У фази интерпретативног читања текста, ученицима се чита текст „Прича о Раку Кројачу” са претходно датим упутством да обратe пажњу на несрећу која је задесила главног јунака. Након читања приче, са ученицима се, кроз питања, води разговор о њиховом доживљају приче:

- Шта вам се највише допало у причи?
- Шта вас је изненадило у причи?
- Који догађај у причи вас је забринуо и зашто?

Након разговора о доживљају приче, ученици имају задатак да још једном прочитају текст и подвуку непознате речи. У фази тумачења непознатих речи настоји се да ученици сами одреде значење речи сагледавајући контекст у коме су употребљене. Уколико ученици не могу открити значења речи која их збуњују, у томе им помаже учитељ.

У фази идејно-садржинске анализе приче, прате се питања у мултимедијалној презентацији израђеној у алату *Prezi* (<https://prezi.com/p/ossy-anbcjr/?present=1>) која имају циљ да воде ученике кроз анализу приче и разумевање тока догађаја и поступака ликова. Прича се анализира по логичким целинама, а одговарајући на постављена питања, ученици поступно долазе до наслова логичких целина. Упоредо са анализом приче, ученици попуњавају материјал у свесци у облику расклапанице у форми шестоугаоника. Након издвајања логичких целина, тумаче се поступци и особине ликова у причи, с посебним акцентом на лику Рака Кројача. На крају се одређују тема и порука приче и уписују у расклапаницу.

Синтеза приче је извршена кроз надметање ученика у квизу који је израђен у алату *Quizizz* (<https://quizizz.com/join/quiz/5ed6df4788545001b5b8903/start?from=soloLinkShare&referrer=5e6cded1bab07d001bba3a83>).

На самом крају дружења с Раком Кројачем на часу српског језика, ученици гледају едукативни видео-снимак (<https://www.youtube.com/watch?v=dXJmE5yANe8>), при чему им је прочитан и текст о кокосовом раку – највећем раку који живи у густим дунглама индо-пацифичких острва (Прилог 1).

Методичка структура часа математике

У уводном делу часа дијалошким методом се обнављају правила за одређивање непознатог сабирка, умањеника и умањιοца. Након тога, ученици добијају за рад радни лист (Прилог 2) под називом „Математички проблеми Рака Кројача”. Решавајући текстуалне задатке тематски повезане са „Причом о Раку Кројачу”, циљ је да ученици увежбавају поступак решавања једначина и неједначина са сабирањем и одузимањем. Задаци на радном листу различитих су нивоа сложености и подржавају рад ученика сходно њиховом знању и способностима. Ученици решавају задатке индивидуално, а предвиђено време за индивидуални рад јесте 20 минута. Након тога, фронтално се проверавају решења урађених задатака, а потом се, фронтално, на табли раде задаци које ученици нису знали да ураде или за које нису имали времена.

Методичка структура часа ликовне културе

У уводном делу часа ученици кроз разговор и уз демонстрацију постера о бојама обнављају основне и изведене боје. Кроз разговор са ученицима обнавља се појам композиције (где су се сусрели са овим појмом, шта представља...). Анализирајући слике појединих риба, ученици уочавају једнобојне и вишебојне рибе (Прилог 3). Потом је објашњен ликовни задатак ученика и у главном делу часа ученици цртају и боје ликовне из „Приче о Раку Кројачу”. Циљ је да се користе основне и изведене боје и да ученици кроз приказивање једнобојних

и вишебојних цртежа дочарају ликове из приче које ће користити у драматизацији. Након што обоје ликове, ученици их причвршћују за дрвене штапиће да би се добиле „луткице“ за драматизацију. У завршном делу часа ученици драматизују причу. За ову прилику употребљена је позорница. Ученици кроз драматизацију „Приче о Раку Кројачу“ сређују утиске ([Прилог бр. 1](#)).

Прилог 1

Чудовишни кокосов рак

Кокосов рак је тајанствена звер. Живи у густим џунглама острва у Индијском и Тихом океану. То је један од највећих ракова на свету. Кокосови ракови могу да порасту до једног метра или више. Имају десет ногу. Задње две ноге су им веома мале. Две предње ноге имају велика и јака клешта. Кад бисте видели овог рака, мислили бисте да је стигао из хорор филма.

Али ви га вероватно нећете видети. Када сунце изађе, кокосов рак нестаје, јер више воли сеновита места. Можда изађе ако пада киша. Кокосови ракови обично се крију у току дана. Закопавају се у песак или се упузају међу камење.

Кокосов рак има и друга имена као што су *рак пљачкаш* или *палмин лопов*. Ова имена добио је јер уме да се ушунча у куће ноћу. Понекад поједе храну коју пронађе или можда украде нешто светлуцаво као што су поједини предмети и посуђе од сребра. Упади ракова су храбри и ризични. Када пронађу кокосове ракове у својим кућама, људи могу да их повредe.

Срећом, ови ракови углавном не улазе у куће. Уместо тога, једу воће и семенке у џунгли. Понекад се пењу на дрво кокоса и клештима одсецају кокос. Када падне на земљу, плод се понекад распукне. Али не увек. Снажни кокосов рак може да подигне и до 30 килограма, па ће можда покушати да носи кокос уз дрво и поново га баци. Или ће пак користити своја клешта да га прободe и отвори. На крају долази до слатког плода.

Кокосов рак има јако развијено чуло мириса. Може да нађуши банане и кокос са велике удаљености. Понекад једе мртве животиње или труле биљке. Напада пацове и друга мала створења. Неке приче кажу да су ови ракови чак јели повређене или мртве људе.

Као и сва жива бића, и кокосов рак има слабе тачке: лоше види, не уме да плива и голицљив је. Дакле, ако видите кокосовог рака у својој кући, ставите га у каду или неку другу посуду са водом. Будите веома пажљиви кад га подижете. Ако вас његова јака клешта ухвати, болеће, и то много. И скоро да је немогуће отворити их без једног трика. Голицајте рака нежно по његовом меканом стомачићу и веома брзо стисак ће попустити. Ух!

Математички проблеми Рака Кројача

Рак Кројач је у првој половини месеца сашо 245 одела за своје муштерије. Колико комада одела је сашо у другој половини месеца ако је током целог месеца сашо укупно 489 одела? Постави једначину и реши је.

Један син Рака Кројача донео је свом тати 112 бисера за хаљине. Други син је донео мање, али није бројао. А трећи син је донео 130 бисера. Када је тата Рак Кројач пребројао бисере, било их је 308. Постави једначину и реши је да би открио/открила колико бисера је набавио други син Рака Кројача.

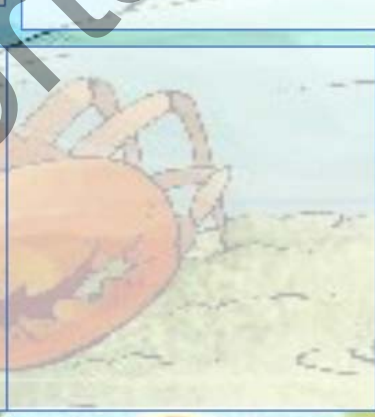

Рак Кројач је своју радну недељу започео са 420 речних бисера. У првој половини недеље утрошио је 189 речних бисера за хаљине које је шио речним рибама. Колико бисера је утрошио у другој половини недеље ако је на крају радне недеље имао 102 речна бисера? Постави једначину и реши је.

На забави у виру било је 117 гостију. Да је дошла још једна група гостију, на забави би било више од 220 гостију. Колико гостију је могло бити у тој групи? Постави неједначину и реши је.

Рак Кројач је за шивење хаљина користио ролну тканине чија укупна дужина му је била непозната. Једног дана је од те ролне исекао 128 метара тканине, а другог дана за 15 метара мање. Онда је рекао својим синовима да измере тканину која је остала на ролни. Рачићи су послушали свог тату и урадили оно што им је рекао. Колико метара тканине је било на ролни ако су рачићи измерили да је остало 105 метара тканине? Постави једначину и реши је.

Прилог 3

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Едука портал

Eduka portal

Ђурђица Стојковић

Домовина се брани лепотом и чашћу и знањем

ОШ „Јован Поповић”, Сусек, издвојено одељење
у Баноштору

ЧАС ЕЛЕКТРОНСКИ ПОДРЖАНЕ НАСТАВЕ	
Наставни предмет	Природа и друштво
Учитељица	Ђурђица Стојковић, ОШ „Јован Поповић”, Сусек, издвојено одељење у Баноштору
Наставна јединица	Домовина се брани лепотом и чашћу и знањем Србија – положај, државни симболи и главни град
Разред	IV
Тип часа	обрада градива
Облик рада	фронтални, индивидуални, рад у паровима
Наставне методе	илустративно-демонстративна, вербална, дијалогска
Наставна средства	лаптоп, пројектор, рачунари, лапбук материјали
Циљ часа	Стицање знања о Републици Србији, о њеном положају, обележјима и главном граду.
Исходи По завршетку часа ученик ће бити у стању да:	<ul style="list-style-type: none">– препозна грб, заставу и химну Републике Србије и применено се понаша према симболима;– одреди положај државе на карти у односу на суседне државе;– одреди основне одреднице државе;– открије, забележи и прочита податке из карте.
Активности ученика	<ul style="list-style-type: none">– ученици истражују о садржајима WixsajtДомовинаСрбија ThingLink;– раде у програму LearningApps;– користе програме WordWall;– проналазе локације на <i>Google</i> мапи;– припремају (истражују, секу, записују, лепе) лапбук;– презентују свој рад.

Активности наставника	<ul style="list-style-type: none"> – припрема материјале за за истраживање и рад у програмима ThingLink, LearningApps, WordWall; – поставља интернет платформу Wix сајт Домовина се брани лепотом Србија; – оспособљава ученике за рад са <i>Google</i> мапама; – припрема интерактивне лапбук материјале; – дели ученике у групе; – организује презентацију радова.
Стандарди	<p>1ПД.1.6.3. зна географски положај и основне одреднице државе Србије: територија, границе, главни град, симболи, становништво.</p> <p>1ПД.2.4.4. уме да пронађе основне информације на географској карти Србије.</p> <p>1ПД.3.4.1. уме да чита географску карту примењујући знања о странама света и значењу картографских знакова.</p>
Међупредметне компетенције	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење; – комуникација; – рад с подацима и информацијама; – решавање проблема; – сарадња; – одговорно учешће у демократском друштву; – естетичка компетенција.

ТОК ЧАСА

Уводни део часа

Шта домовина представља за ученике?
Како се она зове?
Република Србија има своју територију, границе, симболе и главни град.

Прочитати деци стихове песме Љубивоја Ршумовића „Домовина се брани лепотом”

*Домовина се брани лепоћом
И чаићу и знањем
Домовина се брани живоћом
И лејим васијићанјем.*

Формирати у одељењу три групе: лепота, част и знање. Упознати ученике са задацима.

Група ЗНАЊЕ истражује о положају Србије, ради интерактивне задатке и за домаћи задатак ради лапбук карту.

Сајт са свим задацима
[Wix сајт Домовина се брани лепотом](#)

Љубивоје Ршумовић
ДОМОВИНА СЕ БРАНИ ЛЕПОТОМ

Домовина се брани реком
И рибом у води
И високом танком смреком
Што расте у слободи.

Домовина се брани цветом
И пчелом на цвету
Маком и сунцокретом
И птицом у лету.

Домовина се брани књигом
И песмом о небу
Сестрином сузом, мајчином бригом
И оним брашном у хлебу.

Домовина се брани лепотом
И чаићу и знањем
Домовина се брани животом
И лепим васпитањем.

Група ЧАСТ истражује о симболима Србије, има припремљене задатке и задатке за попуњавање лапбука.

Група ЛЕПОТА истражује о главном граду Србије, Београду. Истражује о прошлости и учи да користи *Гуџл мапу* Београда са задацима, такође има интерактивне задатке.

Рад по групама

Сви задаци су уграђени у сајт на платформи *Wix* под називом *Моја Србија* и стално су доступни ученицима.

Група ЗНАЊЕ истражује о положају Србије у Европи, о суседним државама и о њиховим обележјима. Територија Србије одвојена је границама које нас раздвајају од других држава с којима се граничи. Ученици раде истраживачки задатак на платформи *ThingLink*.

Када дете одабере државу, у том пољу одабере кружић и може да истражи о положају суседне државе на карти Европе, о застави, грбу и главном граду.

Помоћу овог истраживања дете ће се припремити за наредни задатак који је постављен у програму *LearningApps*.

Ученици имају задатак да повежу заставу са суседном државом. Када правилно „упаре” државу и заставу, тај спојени пар нестаје. Овај задатак може да се ради испочетка, тако да сваки члан групе може да уради ову вежбу.

Клик на
(Ctrl+Click)
[Wix сајт Моја Србија](#).

Клик на
(Ctrl+Click)
[Положај Србије ThingLink](#).

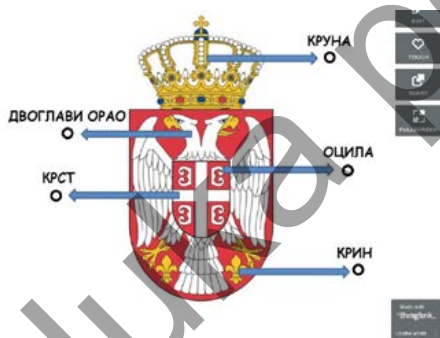
Вежба за ученике
Клик на
(Ctrl+Click)
[LearningApps](#).

Група ЧАСТ истражује о симболима Србије.

О настајању заставе: застава Кнежевине Србије (1830–1839) – изглед ове заставе прописан је турским ферманом: „Српски народ има право развијати тробојну заставу на трговачким лађама које могу пловити рекама и морем у Цариград доходећим и туда пролазећим.” Уз ферман, они су добили по један примерак заставе. Боје су биле водоравно поређане: црвена, плава и бела.

О грбу деца уче помоћу припремљеног *TingLink* алата.

Научено проверавају у посебно припремљеној вежби за ученике на платформи *WordWall*.

О химни, ауторима музике и текста, као и о понашању приликом интонирања химне ученици могу прочитати на примарном сајту.

Клик на (Ctrl+Click) [Симболи Србије ThingLink](#).

Вежба за ученике
Клик на (Ctrl+Click) [WordWall](#).

Група ЛЕПОТА истражује о главном граду Србије, о прошлости, и оспособљава се да користи *Гуџл мају* Београда са задацима. Такође има и интерактивне задатке.

Београд је главни и најнасељенији град Републике Србије и привредно, културно и образовно средиште земље.

Клик на
(Ctrl+Click)
[WiX сајт Главни град.](#)

Начин коришћења *Гуџл маје*:

Помоћу *Гуџл маје* можете да тражите разне ствари. На пример: пошту, аутобуску станицу или назив улице.

Отворите на рачунару линк кликом на слику испод или на линк [Google maps](#).

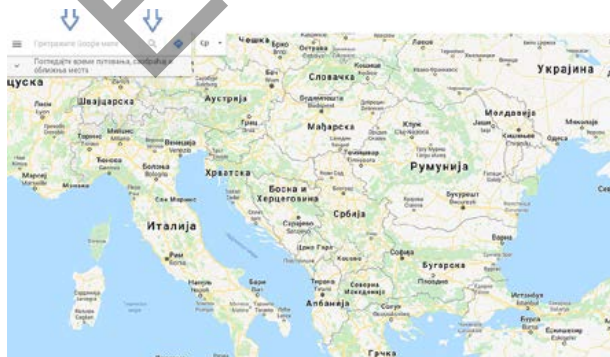
Унесите у бело поље назив места – Народна скупштина Републике Србије.

Притисните *Enter* (лупу) или кликните на *Прејражи*.

Резултати претраге се приказују као црвене мале чиоде и црвене тачке, при чему мале чиоде представљају најбоље резултате.

С леве стране погледајте доступне фотографије и 3D приказ објекта.

Ученици ове групе уче се да користе *Гуџл мају* Београда са задацима, такође имају и интерактивне задатке.

Вежба за ученике
Клик на
(Ctrl+Click)
[Googlemaps](#).

Завршни део часа

Сваки ученик остаје у својој групи али задатке ради индивидуално на свом наставном материјалу.

Рад започети у школи, а довршити код куће. У раду користити платформе које су коришћене на часу.

Домаћи задатак за прву групу

Преузети материјал на страни намењеној за домаћи задатак за прву групу. Исећи карту Србије, „цепове” и картице. Распоредити „цепове” на одговарајућа места. Написати главне градове суседних земаља, нацртати заставе и написати новчане јединице. За овај рад можемо користити страну примарног сајта [Положај Републике Србије](#).

Клик на (Ctrl+Click)

[Задаци за прву групу](#)

Постављени за преузимање на страни сајта *Моја Србија*.

Домаћи задатак за другу групу

Друга група преузима материјале, ради на истраживачким задацима и научно примењује. Задатак је да ученици обоје заставу и грб, као и да допуне химну речима које су изостављене. Уколико се појави нека недоумица у раду, могу се вратити на страну примарног сајта [Симболи Републике Србије](#).

БОЖЕ ПРАВДЕ (допуни)

Боже правде, ти што спасе
_____ досад нас,
чуј и одсад _____
и од сад нам буди спас.

_____ руком води, брани
будућности српске брод,
Боже спаси, Боже храни,
српске земље, _____!

Спожи српску браћу драгу
на свак дичан _____,
слога биће пораз врагу
а најјачи _____ град

Нек на српској блиста грани
_____ слоге златан поод,
Боже спаси, Боже храни
српске земље, српски род!

Нек на српско ведро чело
твог не падне _____
Благослови Србу село
_____, њиву, град и дом!

Кад наступе борбе дани
к' победи му _____
Боже спаси, Боже храни,
српске земље, српски род!¹

Из мрачнога сину _____
српске славе нови сјај
настало је ново доба
_____, Боже дај!

Отаџбину српску брани
пет неконне _____
Боже спаси, Боже брани
_____ се српски род!

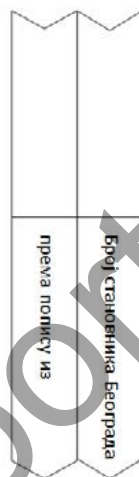
Клик на
(Ctrl+Click)

[Задаци за
другу групу](#)

Постављени за
преузимање на
страни сајта *Моја
Србија*.

Домаћи задатак за трећу групу

Трећа група преузима материјале, ради на истраживачким задацима и исписује неке од знаменитости Београда. Поред тога, уписује и број становника Београда, руководећи се тиме да се број становника може утврдити пописима становништва. Наш последњи попис становника био је 2011. године и ти подаци се тако и наводе.

Свака група ради на својим задацима. У току наредна два часа ученици могу проћи кроз задатке осталих група и на тај начин стећи основна знања о Републици Србији.

Истовремено, биће урађена и лапбук (*lapbook*) збирка мини-материјала – која пружа интерактивни простор.

За ову област је осмишљен целокупни комплет за рад.

На самом крају може се организовати презентација лапбук радова.

Клик на (Ctrl+Click)

[Задаци за трећу групу](#)

Постављени за преузимање на страни сајта *Моја Србија*.

Научили смо у четвртом разреду

ОШ „Мирослав Антић”, Београд, Чукарица

ОПШТИ ПОДАЦИ	
Школа:	ОШ „Мирослав Антић”, Београд
Разред:	четврти
Наставница:	Јелена Живановић
ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ	
Наставни предмет:	Природа и друштво
Наставна тема:	све наставне теме
Наставна јединица:	Научили смо у четвртом разреду
Тип часа:	систематизација
Циљ часа:	Систематизација знања усвојених у четвртом разреду.
Задаци часа:	Систематизација стеченог знања из свих наставних тема. Подстицање и развијање способности посматрања, уочавања, закључивања, упоређивања и примењивања стеченог знања у пракси. Примена ИКТ у настави. Неговање позитивног односа према раду.
Активности наставника:	Осмишљава и припрема квизове. Проналази додатни материјал за ученике који желе да знају више. Даје објашњења и упутства за рад. Прати рад ученика, мотивише их и помаже им како би успешно урадили задатак. Евалуира свој рад и рад ученика.
Активности ученика:	Обнављају усвојено градиво. Прате упутства наставника. Раде задатке уз примену стеченог знања. Евалуирају задатак и постигнуте резултате.
Приступ у раду:	настава на даљину
Платформа и веб-алати који су коришћени:	Google учионица (за комуникацију са ученицима), Genial.yu и wordwall.net (за прављење квизова), Youtube (коришћење видео-снимака као додатак за радознале).

Литература:	Љиљана Вдовић и Бранка Матијевић, <i>Природа и друштво</i> (уџбеник и радна свеска), Едука. Љиљана Вдовић, <i>Природа и друштво</i> (вежбанка), Едука.
Линк до задатка:	https://view.genial.ly/5ed6ac2223f1c90d9609867e/horizontal-infographic-timeline-priroda-i-drushtvo

ТОК ЧАСА

1. АКТИВНОСТ

(емоционално-интелектуална припрема)

Ученици су раније добили задатак да се присете свега што смо научили из природе и друштва користећи уџбеник и своје свеске. Најављено им је да их чекају квизови путем којих ће моћи да покажу своје знање.

Путем *Google учионице* коју користимо за комуникацију ученици добијају сва неопходна упутства за рад. У учионици им постављам линк који их води до задатака који их чекају. Дајем додатна објашњења уколико је потребно.

2. АКТИВНОСТ

Задатак је постављен на платформи *Genial.yu*, а ученици добијају линк путем којег јој приступају (<https://view.genial.ly/5ed6ac2223f1c90d9609867e/horizontal-infographic-timeline-priroda-i-drushtvo>).

Задатак је подељен на пет наставних тема које смо изучавали током четвртог разреда. Систематизација је смештена у шест квизова који су креирани уз коришћење платформи *Genial.yu* и *wordwall.net*. Квизови се крију испод 🌟. Ученици самостално бирају редослед којим ће радити квизове. На крају квиза добијају повратну информацију. Сваки квиз могу радити више пута. Уз сваку тему је постављен и линк (🔗) за ученике који желе да сазнају нешто више о датој теми.

3. АКТИВНОСТ

Ученици самостално раде квизове.

I *Наша домовина*

За ову тему направљена су два квиза.

- ✓ У првом квизу ученици имају да распореде суседе Србије.
- ✓ У другом квизу имају задатак да пронађу где се у Србији налазе наведени градови, река, језеро, планине, бања и бара.

- ▶ Радознале ученике линк води до химне „Боже правде”.

II *Биљке и животиње*

На левој страни су дате сличице и називи биљака и животиња, а на десној страни њихови описи. Ученик има задатак да повеже сличицу са одговарајућим описом.

- ▶ Радознале ученике линк води до филма „Национални паркови Србије”.

III Човек и његов рад

Квиз садржи 10 питања са вишеструким избором и временским ограничењем.

Остала питања доступна су на наведеном линку.

- Радознале ученике линк води до емисије „Сасвим природно – рециклажа папира”.

IV Природне појаве

Квиз је временски ограничен и осмишљен кроз 12 тврдњи, а задатак ученика је да одговоре да ли су дате тврдње тачне или нетачне.

Остала питања доступна су на наведеном линку.

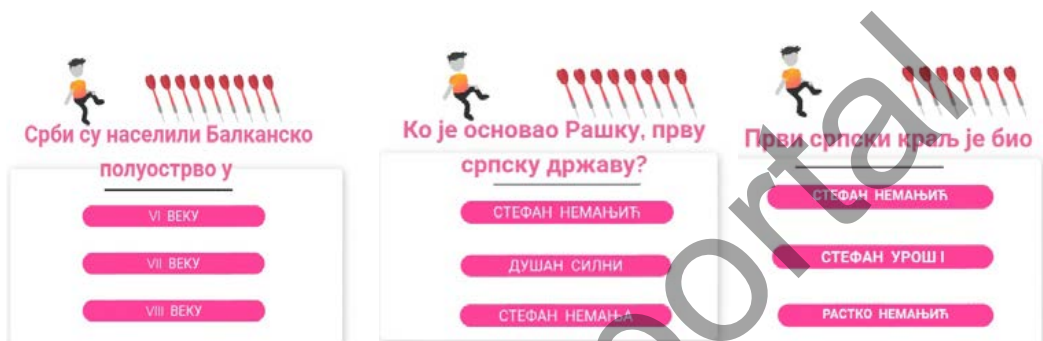
- Радознале ученике линк води до Магичне учионице и приче о Николи Тесли.

V Прошлости Србије

Квиз садржи 21 питање са вишеструким избором. Питања су хронолошки поређана и обухватају све битне догађаје из прошлости Србије које је требало да ученици науче у четвртом разреду.

Остала питања доступна су на наведеном линку.

- ▶ Радознале ученике линк води до филма у ком су представљене тврђаве у Србији (Бачка, Петроварадинска, Голубачка, Смедеревска, Нишка, Калемегдан, Маглич...).

4. АКТИВНОСТ

Сумирање утисака након урађених задатака.

Ученици су навели да су задаци били занимљиви. С обзиром на то да су кви-зове могли да играју неограничен број пута, то су и урадили како би поправили постигнуте резултате. Једино што су навели као недостатак јесте чињеница да су ово радили код куће, уз рачунаре и телефоне. Недостајало им је да се заједно радују тачним одговорима у учионици.

Мрав добра срца

ОШ „Бранко Ћопић”, Београд

Припрема за електронски подржану наставу	
Наставни предмет:	Српски језик
Учитељица:	Миa Кришановић
Наставна јединица:	„Мрав добра срца”, Бранислав Црнчевић
Разред:	IV
Тип часа:	обрада градива
Облик рада:	фронтални, индивидуални, рад у пару
Наставне методе:	метода демонстрације, метода рада на тексту, метода разговора
Наставна средства:	лаптоп, пројектор, рачунари или телефони/таблети
Уводни део часа	
Прочитати ученицима део Езопове басне:	Клик на https://www.thinglink.com/scene/1327729682870697986 ... У зимско су доба мрави сушили жито које им се било навлажило. Уто стиже гладан цврчак и затражи од њих хране. Мрави му, међутим, рекоше: „Зашто лети ниси скупљао храну?” – На то ће цврчак: „Нисам ленчарио, већ сам уз музику певао.” Насмејавши се, мрави узвратише: „Ако си у лето свирао, а ти зими играј.”
Поставити питања и испричати ученицима:	Због чега су мрави одбили да притекну у помоћ цврчку? Шта знате о мравима? <i>Мрави су инсекти који поседују веома уређен начин живота. У мравињаку се увек зна ко шта ради. Иако су мали, мрави граде интересантне мравињаке у којима живе. Мравињаци су огромни у односу на величину мрва и изискују веома најоран, истирајан и дуодирајан рад њи изграђњи.</i>

Главни део часа

Најавити наставну јединицу:

Данас ћемо сазнајти како један мрав може да буде друџа-чији од свих и да њомојне цврчку у невољи. Записати наслов.

Изражајно прочитати песму/пустити аудио-запис:

У самом Тинџлинку кликнути на тачку 2 или <https://www.youtube.com/watch?v=AC-jlH5NYZM>

Разговор о доживљају текста:

Шта је у њесми „Мрав добра срца” оставило најјачи уџи-сак на вас? Зашићо?

Усмерено читање са задатком:

Ученици читају песму „Мрав добра срца” у себи. *Ваш задаћак је да отикријете њо чему се један мрав разликује од свих друџих.*

Анализа песме:

У Тинџлинку кликнути на тачку 3.

Ученици усмено одговарају на постављена питања.

Ко у песми Бранислава Црнчевића има добро срце?

Како замишљаш мрава доброг срца?

Где он живи? Како замишљаш мрављи град?

Где се налази мрављи град? Како се живи у том граду?

Како изгледа један мрављи дан? Шта се то једног јутра необично догодило? Како су реаговали мрави?

Шта се то променило у понашању мрава доброг срца? Какав је раније био? А како се сада понаша? Пронађи у песми део којим поткрепљујеш свој одговор.

Због чега се изненада променио? Шта је то мучило мрава? Зашто мрав није хтео да се макне?

Са чим мрав није желео да се помири? Шта је захтевао?

Шта мислиш о татином поступку према цврчку? Које особине поседује мрав доброг срца? Које особине поседују остали мрави?

Где мрави траже цврчка? Шта ће се десити кад мрави нађу цврчка? Какви су мрави из ове песме у поређењу с мравима из Езопове басне?

Запис за свеске:

Тема: Хуманост и слога у мрављој заједници.

Ликови: мрави, мрав доброг срца и цврчак.

Особине мрава: добар, племенит, истрајан, упоран, мило-срдан, праведан.

<p>О писцу:</p> <p>Самосталан рад ученика:</p> <p>Синтеза:</p>	<p>Поруке: Добро може да чини само онај који има добро срце. Не треба правити разлике међу људима, свакоме треба помагати када је у невољи. Љубављу, добротом и племенитошћу човек може променити друге људе.</p> <p>У Тинџинку кликнути на тачку 4.</p> <p>Одштампати Прилог 1, који ће залепити у своје свеске.</p> <p>Рад ученика у <i>Гуџл уџиџинку</i> https://bit.ly/3d06t7q или на наставном листићу (Прилог 2).</p> <p>Пустити цртани филм у <i>Тинџинку</i> или кликом на https://www.youtube.com/watch?v=WuUaFNGEQ18</p>
Завршни део часа	
<p>Рад у пару:</p> <p>Повратна информација:</p> <p>Домаћи задатак:</p>	<p>Ученици добијају задатак који треба да реше са паром из клупе (Прилог 3). Сваки пар добија црвено и зелено срце. На црвеном срцу пишу поруку за мрава од цврчка, а на зеленом обрнуто. Закачити на пано. Кратка дискусија о ученичким одговорима.</p> <p>Игра вешала у <i>WordWall</i>-у https://bit.ly/2zuXrSl</p> <p>Илустровати доживљај песме у свескама.</p>

Прилог 1. О писцу

Бранислав Брана Црнчевић (Ковачица, 8. фебруар 1933 — Београд, 14. април 2011) био је српски књижевник, афористичар, новинар, сценариста и политичар. Студирао је на Филозофском факултету у Београду. Затим је уследила новинарско-уредничка фаза у листовима „Јеж” и „Дуга”, као и у листу за децу „Мали јеж”. Такође је објављивао колумне у разним листовима и часописима, међу којима су НИН и „Политика”. У међувремену, објавио је своју прву књигу за децу „Босоноги и небо”, а нешто касније и прву збирку афоризама „Пиши као што ћутиш”. Током своје дуге каријере писао је литературу за децу, романа, афоризме, приче, телевизијске драме, песме... Добитник је награде „Змајевих дечјих игара”.

Питања једног мрава

1. Опиши мрављи град.

2. Због чега се један мрав осамио?

3. Шта је мрав доброг срца захтевао?

4. Наведи три особине које су сличне мраву и човеку.

5. Шта мислиш, како се осећао цврчак?

6. Постави се у улогу мрава. Шта би рекао цврчку када би га пронашао?

Прилог 3. Задатак за рад у пару

Литература:

1. Стана Смиљковић, Миомир Милинковић, *Методика наставе српској језика и књижевности*, Учитељски факултет у Врању, Врање, 2008.
2. Милија Николић, *Методика наставе српској језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1999.

Наелектриши се знањем

ОШ „Бранко Ђопић”, Београд

Припрема за интегративну и електронски подржану наставу

Тема дана: Наелектриши се знањем

Разред: четврти

Предмети: природа и друштво,
српски језик, математика

	ПРИРОДА И ДРУШТВО	СРПСКИ ЈЕЗИК	МАТЕМАТИКА
ЦИЉ ЧАСА	Стицање знања о електрицитету, о врстама електрицитета, о настанку муње и грома, о значајним личности – Николи Тесли и Бенџамину Френклину.	Доживљавање и тумачење књижевног дела Николе Тесли „Прича о детињству”.	Утврђивање знања о основним рачунским операцијама и састављање и решавање бројевних израза кроз тематске задатке.
ЗАДАЦИ ЧАСА	Стицање знања о настанку муње и грома, о електрицитету и врстама електрицитета. Оспособљавање ученика за самостално извођење огледа. Стицање знања о Бенџамину Френклину и открићу громобрана кроз цртани филм. Проширивање знања о Николи Тесли кроз видео-лекцију. Развијање интересовања за науку. Проширивање знања о безбедном понашању током олује и грмљавине.	Доживљавање и тумачење књижевног дела. Проширивање знања о аутору дела. Развијање способности активног слушања. Развијање сарадње и међусобног поштовања кроз задатке за групни рад. Развијање способности за самостално проналажење нових информација, њихово селектовање, а затим и презентовање.	Развијање интересовања за магичне бројеве кроз дигиталну причу. Састављање и решавање бројевних израза. Утврђивање знања о редоследу рачунских операција. Утврђивање знања о разломцима.

ВРСТА ЧАСА	обрада обнављање проширивање знања	обрада проширивање знања	утврђивање проширивање знања
ОБЛИЦИ РАДА	индивидуални у пару	индивидуални групни	индивидуални
НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	дијалoшка илустративна демонстративна практични рад	дијалoшка илустративна демонстративна рад на тексту	демонстративна илустративна

ОРГАНИЗАЦИЈА И ТОК ЧАСОВА

Оваквим видом презентовања садржаја спонтано је и на занимљив начин извршена њихова интеграција. Приликом израде наставних материјала коришћени су различити дигитални алати који пружају могућност комбиновања богатог и разноврсног садржаја, чиме је омогућено додатно стицање знања и, још важније, проширивање интересовања ученика. Занимљиви интерфејс одржава ученичку пажњу и мотивише на даљи рад.

Укупно трајање је 180 минута (четири школска часа).

1. час – Природа и друштво

Планирани садржај рада	Активност наставника	Активност ученика	Време у минутима	Методe и облик рада	Начин праћења рада ученика	Исходи
Упознавање са историјатом и открићем електрицитета. Стицање знања о настанку муње и грома, као и о врстама електрицитета.	Прослеђивање дигиталног материјала, посматрање, слушање, помаже уколико је потребно.	Раде на дигиталном материјалу, слушају, гледају.	10'	демонстративна, рада на тексту индивидуални	посматрање	Зна како је открит електрицитет, које врсте електрицитета постоје и како настају муња и гром.
Самостално извођење једноставних огледа у пару.	Упућивање на инструкције, посматрање, слушање, надгледање, помаже уколико је потребно.	Изводе огледе, закључују, уочавају узрок и последицу, сарађују, комуницирају.	10'	практични рад рад у пару	посматрање	Уме да изведе једноставан оглед и повеже резултат са објашњењем/закључком. Сарађује са другима у заједничким активностима.

Стицање знања о Бенцамину Френклину и открићу громобрана	Посматрање, слушање, надгледање, помаже уколико је потребно, води краћу дискусију о наученом.	Гледају цртани филм, читају информације о громобрану.	23'	аудитивна демонстративна индивидуални	посматрање	Зна ко је Бенцамин Френклин и који је значај громобрана.
Стицање знања о Николи Тесли и виртуелна посета Музеју.	Посматрање, слушање, надгледање, помаже уколико је потребно, води краћу дискусију о наученом.	Гледају видео-лекцију о Николи Тесли и посећују страницу Музеја.	10'	аудитивна демонстративна индивидуални	посматрање	Зна ко је Никола Тесла, упознат је са поставком Музеја, с његовим изгледом и локацијом. Препознаје националне вредности и негује културно-историјску баштину.
Упознавање са занимљивостима о биоелектрицитету и са саветима за безбедно понашање током олује и грмљавине.	Посматрање, слушање, надгледање, помаже уколико је потребно, води краћу дискусију о наученом.	Гледају фотографије риба. Проналазе битне информације у <i>Приручнику за безбедно понашање у ванредним ситуацијама.</i>	10'	метода рада на тексту демонстративна индивидуални	посматрање	Зна које животиње имају природни електрицитет. Зна да пронађе битне информације. Зна како да се понаша током олује и грмљавине.
Утврђивање и проверавање знања.	Посматрање, слушање, надгледање, вредновање.	Решавају квизове.	15'	метода рада на тексту индивидуални	посматрање, праћење повратних информација о успешности у квизовима	Процени и примени стечена знања приликом решавања квиза. Процени успешност савладаног градива приликом решавања квиза.
Домаћи задатак: Снимити извођење огледа по избору.	Упућује ученике на одабрани видео-снимак и огледе дате у уџбенику, даје додатне информације.					Уме да изведе једноставан оглед и да повеже резултат са објашњењем/ закључком. Употреба ИКТ.

3. час – Српски језик

Планирани садржај рада	Активност наставника	Активност ученика	Време у минутима	Методе и облик рада	Начин праћења рада ученика	Исходи
Решавање задатог ребуса.	Прослеђивање дигиталног материјала, посматрање, слушање.	Раде на дигиталном материјалу, слушају, гледају.	5'	демонстративна, илустративна индивидуални	посматрање слушање	Зна да реши ребус. Мотивисан/ мотивисана је за даљи рад.
Слушање књижевног дела.	Посматрање, слушање, нагледање, помаже уколико је потребно.	Слушају, гледају, памте, процењују.	12'	рад на тексту, аудитивна индивидуални	посматрање слушање	Слуша књижевно дело. Опише свој доживљај одслушаног књижевног дела.
Анализа књижевног дела кроз групни рад (подела у групе, групни рад и извештавање група).	Посматрање, слушање, нагледање, дели ученике у групе у складу са техником „Шест шешира”, прати рад група.	Слушају друге, памте, сарађују, одговарају на питања, извештавају о урађеном.	30'	рад на тексту, илустративна техника „Шест шешира” (све групе раде на различитим садржајима) групни	посматрање, слушање, процењивање одговора група	Разуме идеју књижевног дела. Одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања. Сарађује са другима у групи у заједничким активностима. Осмисли слоган или рекламу за проналазак.
Домаћи задатак: Припрема за дебату која ће се одвијати следећег часа – „Рат струја, Тесла и Едисон”.	Упућује на чланак са овом тематиком.	Проналазе и издвајају битне информације којима ће бранити свој став током дебате.				Спремност за учествовање у дебати. Одабир релевантних информација за учешће у дебати. Исклазује свој став поштујући правила комуникације.

5. час – Математика

Планирани садржај рада	Активност наставника	Активност ученика	Време у минутима	Методе и облик рада	Начин праћења рада ученика	Исходи
Дигитална бајка „Магични бројеви”.	Прослеђивање дигиталног материјала, посматрање, слушање, мотивисање.	Раде на дигиталном материјалу, слушају, гледају, развијају интересовања.	10’	демонстративна, рад на тексту индивидуални	посматрање	Мотивисан/ мотивисана је за даљи рад.
Рад на тематским задацима.	Посматрање, слушање, надгледање, помаже уколико је потребно, вредновање.	Решавају различите типове тематских задатака и вреднују свој рад.	35’	демонстративна, рад на тексту индивидуални	посматрање, праћење повратних информација о успешности	Изврши четири основне рачунске операције. Састави и израчуна вредност бројевног израза. Прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$).
Домаћи задатак: задаци за рад.	Прослеђује ученицима QR код који их води до задатака.	Употреба ИКТ (скенирање кода) и решавање задатака.				Употреба ИКТ. Самостално решава задатке.

Вредновање наставног дана од стране ученика

Планирани садржај рада	Активност наставника	Активност ученика	Време у минутима	Методе и облик рада	Начин праћења рада ученика	Исходи
Вредновање наставног дана.	Упућује ученике на <i>Linoit</i> .	Вредновање наставног дана кроз попуњавање огласне табле стикерима.	10’	писаних радова индивидуални	посматрање, читање коментара	Преиспитује и самопроцењује сопствено учење и рад. Слободно износи мишљење.

Наставна средства и коришћена литература и извори

- Интернет, мобилни телефон/таблет, видео-снимци, фотографије, дигитални алати, рачунар и пројектор, звучници.
- Вера Бојовић, *У свейу елекџирицијиетиа*, ЗУНС, 1989.
- Иван Јардас, *Јагранска ихџиофауна*, Школска књига, Загреб, 1996.
- *Породични џиручник за џонашање у ванредним ситџуацијама*, МУП РС и ОЕБС.
- Невена Грубач, *Научни райови – Тесла и Едисон* <https://elementarium.cpn.rs/teme/tesla-i-edison-2/>
- Интернет страница Музеја Николе Тесле <https://nikolateslamuseum.org/>
- Никола Тесла, *Прича о деџињству* <https://youtu.be/rz4vb1RnFkY>
- За претрагу фотографија коришћен је *Google images*.

Запажене предности оваквог вида реализације наставе

Интеграцијом наставних садржаја долази до формирања трајних знања. Ученицима је потребан само телефон/таблет од којих сваки подржава гледање формата у којима су материјали креирани. Формат наставног садржаја ученицима је занимљив и буди даља интересовања. Развија се самосталност у савлађивању наставног садржаја и у коришћењу ИКТ. Омогућено је спонтано обједињавање више дигиталних садржаја. Наставни садржај је лак за даље прослеђивање ученицима, као и колегама. Остварена је и интеракција међу ученицима кроз вођене дискусије о наученом, спровођење огледа и током групног рада приликом анализе књижевног дела.

Могући недостаци оваквог вида реализације наставе

Могућност прекида интернет сигнала.

ПРИЛОЗИ

Природа и друштво

- ✓ Час у дигиталном алату *ThingLink* <https://www.thinglink.com/card/1317961947169161218>
- ✓ Линк ка квизовима у дигиталном алату *Worldwall* <https://wordwall.net/sr/resource/2334669/elektricitet-anagram> <https://bit.ly/3cIUg7Z>
- ✓ Видео-лекција о Николи Тесли <https://youtu.be/BDSltZO1mBE>
- ✓ Цртани филм „Бен и ја” https://youtu.be/87iJK_rHddQ

Српски језик

- ✓ Линк ка мотивационој активности – решавање ребуса <https://youtu.be/pmwVPmXILC8>
- ✓ „Прича о детињству”, Никола Тесла <https://youtu.be/rz4vb1RnFkY>

- ✓ Анализа књижевног дела кроз групни рад у дигиталном алату *Genially*
<https://view.genial.ly/5e8b681df4e4080db94cd054/game-action-nikola-tesla-pricha-o-detistvu>

Математика

- ✓ Линк ка мотивационој активности – дигитална бајка „Магични бројеви”
<https://www.storyjumper.com/book/read/83882685>
- ✓ Линк ка тематским задацима за рад <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfIFHrv8uTvHpwRtsFd5v3EbcI0mZYw3PiXHP5HUR-2Yce-Ww/viewform?vc=0&c=0&w=1>

- ✓ Домаћи задатак

Вредновање наставног дана

Попуњавање огласне табле стикерима у дигиталном алату *Linoit*
<http://linoit.com/users/Mia412/canvases/Наелектрици%20се%20знањем>

Воде – природна богатства Србије

ОШ „Петар Петровић Његош”, Врбас

ДИГИТАЛНИ НАСТАВНИ ЧАС	
Школа	ОШ „Петар Петровић Његош”, Врбас
Наставница	Снежана Ковач, професорка разредне наставе
МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ О ЧАСУ	
Разред	4. разред
Наставни предмет	Природа и друштво
Наставна тема	Моја домовина део света
Наставна јединица	Воде, природна богатства Србије
Тип часа	утврђивање
Облици рада	групни рад, рад у пару, индивидуални, фронтални
Циљ часа	Утврђивање стечених знања о водама Србије применом знања и употребом веб-алата.
Задаци часа	<ul style="list-style-type: none">✓ утврђивање знања о водама у Србији (реке, сливови, канали, баре, природна и вештачка језера, бање);✓ неговање еколошке свести и сарадничких односа;✓ развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање окружења;✓ оспособљавање за сналажење на географској карти;✓ навикавање на самостално учење и проналажење информација;✓ упућивање у међусобно помагање, комуницирање и сарадњу у оквиру рада;✓ развијање одговорног односа према окружењу;✓ оспособљавање за употребу ИКТ у настави.
Наставне методе	посматрање, демонстрација, истраживање

Наставна средства и материјал	Мултимедијални садржаји: дигитална бајка „Рибар и смарагдни прстен” С. Ковач, мапе, презентација, географска карта Србије, уџбеник <i>Природа и друштво за 4. разред основне школе</i> Б. Матијевић, Љ. Вдовић, Едука; <i>Приручник за учитеље. Природа и друштво за четврти разред основне школе</i> Љ. Вдовић, Б. Матијевић, Едука 2016, <i>Wordwall (Labelled dijagram)</i> .
Активност ученика	Посматрају, уочавају, анализирају, истражују, решавају квиз, записују.
Активност наставника	Организује рад, помаже у раду.
Резултати часа – исходи	<ul style="list-style-type: none"> – ученици су утврдили основна знања о водама Србије; – знају географске одлике државе Србије; – сналазе се на географској карти и знају да одреде којем сливу припадају реке Србије; врсте језера и заштићених подручја; – знаће да примене стечена стања употребом веб-алата; – усвојили су знања о значају бања и језера; – показују интересовање за даље истраживање и проширивање знања о Србији.
Корелација	српски језик, ликовна и музичка култура, народна традиција, еколошка секција
Коришћени електронски садржаји и штампани садржаји	<p>1. <i>wordwall (air plane, maze chaze, true or false, showquiz)</i>, презентација, <i>Google pretraživač</i>, <i>Jigsaw Planet</i>, <i>EOP (everyone piano)</i>, <i>Flip book-on line (FlipSnack)</i>, <i>Smilebox</i>, <i>Paint</i></p> <p>Google извори:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Free Tehnology for Teachers</i> 2. <i>Procomunicator</i> 3. <i>Web 2.0 и RN</i> 4. Љ. Вдовић и Б. Матијевић, <i>Природа и друштво за 4. разред основне школе</i>, материјал преузет са интернета. 5. М. Смрекар Станковић и М. Цветковић, <i>У свећу мелодија и стихова</i>, Едука. 6. Друштвене мреже, <i>YouTube</i>.
Артикулација часа	ТОК ЧАСА
УВОДНИ ДЕО ЧАСА (10 минута)	– Проверити шта су ученици сазнали радећи на домаћем, истраживачком задатку: Пронађи и извести о занимљивостима које сте сазнали о водама Србије. Од материјала који су ученици донели направићемо на часу предмета Чуvari природе географски забавник „Смарагдне воде Србије”.

<ul style="list-style-type: none"> – мотивација – испитивање претходног знања 	<p>Фронтални рад</p> <ul style="list-style-type: none"> – Мотивисање ученика помоћу дигиталне бајке „Рибар и смарадни прстен” С. Ковач, рађене на онлајн семинару „Дигиталне приче и бајке”, која говори о рибару који тражи највеће природно језеро у Србији наилазећи на низ препрека на том путу. <p>Најава наставне јединице: Утврђивање знања о водама Србије кроз креирање задатака коришћењем веб-алата.</p> <p>Индивидуалан рад ученика</p> <ul style="list-style-type: none"> – Испитивање претходног знања ученика о водама Србије кроз <i>wordwall-Labelledijagram</i> https://wordwall.net/play/455/059/199 <p>Кад заврше задатак, разговор о оним питањима која ученици нису тачно урадили, ако их је било. Овај тест ће ученике поделити у групе, тј. ученици који су решили свих 14 задатака, 12, 10, 8 задатака распоредиће се у групе.</p>
<p>ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА (65 минута)</p> <ul style="list-style-type: none"> – проучавање садржаја – истраживачки рад – записивање – закључивање – проналажење 	<p>Фронтални рад</p> <p>Најава наставне јединице и задатака за ученике.</p> <p>Подела у групе</p> <p>1. Након ове приче ученици проучавају презентацију „Воде Србије”. Презентација је инсталирана на све компјутере. Ученици раде у групи и отварају презентацију, а учитељ им објашњава како ће се кретати кроз презентацију.</p> <p>Ученици прве групе гледају презентације сликова, природних и вештачких језера, бања Србије. Кроз презентацију ученицима су дати одређени налози које извршавају у групи. Кад заврше проучавање информација из презентације, креирају задатке у <i>Wordwall (mzechaze)</i> https://wordwall.net/resource/45https://wordwall.net/resource/4550325032</p> <p>2. Проучавање презентације „Специјални резерват природе Засавица” Драгице Новаковић. Ученици имају задатак да креирају постер „Засавица кроз четири годишња доба” користећи слике и фото-уређивање у <i>Smileboxili Pixiz</i> C:\Users\Win8\Desktop\Zasavica -plakat.htm</p> <p>3. Задатак ученика је да користећи материјал прво направе pdf документ, а затим да га конвертују у <i>Flip book</i> и направе презентацију. Истраживачки задатак ученика јесте да пронађу симбол реке Увац. Пре решавања задатка погледаће видео „Specijalni rezervat prirode UVAC” Branko Vjelić. *https://www.youtube.com/watch</p>

	<p>4. Ученици отварају програм за цртање <i>Paint</i>. Задатак им је да креирају одељењски распоред часова користећи картографске знакове (мапа Србије).</p> <p>Додатни задаци за ученике који заврше задатке</p> <p>Слагалица – Палићко језеро у <i>Jigsawpuzzle</i> https://www.jigsawplanet.com/?rc=play&pid=3381f17814c.</p> <p>Квиз у <i>Wordwall (true or false)</i> https://wordwall.net/play/453/098/202</p> <p><i>Wordwall (Airplane)</i> https://wordwall.net/play/453/095/873</p> <p>Презентовање радова група. Ученици имају прилику да изаберу припремљену едукативну игрицу коју желе.</p>
<p>ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА (15 минута)</p> <ul style="list-style-type: none"> – систематизација – повратна информација – домаћи задатак 	<p>Систематизација</p> <p>Решавање задатака из квиза „Смарагдне воде Србије” рађеног у <i>Wordwall (game-Quiz show)</i> https://wordwall.net/resource/451387</p> <p>Након систематизације (ученици су имали да за домаћи задатак науче да свирају песму „Ја посејох лубенице” из Едукиног уџбеника <i>Музичка култура за четврти разред основне школе</i>), свирају у апликацији <i>Everyone piano (Virtual piano)</i>.</p> <p>Евалуација – листић</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Презентација и сви садржаји биће постављени на одељењском блогу. Утврђивање и проширивање знања прегледањем и проучавањем садржаја у оквиру презентације „Смарагдне воде Србије”, проучавање садржаја који су направљени од материјала који су ученици пронашли, а тичу се занимљивости о рекама, језерима, изворима и бањама Србије (<i>Flipbook</i>).</p>

КОРЕЛАЦИЈА

Ова наставна јединица је у корелацији са садржајима:

Српског језика: Употреба великог слова у писању географских имена – вежбање.

Ученици након уводних примера и формулисања правила о употреби великог слова у писању географских имена, преписују припремљен текст.

Ликовне културе: Постер, билборд, реклама.

Припрема за час: Ученици имају задатак да на интернету потраже легенду о настанку језера Палић (природа и друштво), да прочитају све садржаје о бањама и да на интернету пронађу садржај о једној бањи (где се налази, неке особености изабране бање).

Након тога ученици **израђују плакат, билборд, рекламу:** на часу треба да осмисле плакат, билборд, за изабрану бању.

Музичке културе: Обрада песме „Ја посејам лубенице”, народна песма.

Слушање музике: „На лепом плавом Дунав” Ј. Штрауса.

Ова наставна јединица реализована је у корелацији са другим наставним предметима током целе седмице.

Ученици су показали велико интересовање током часова природе и друштва, као и током читаве теме када су се реализовали ови часови јер су гледали презентације рађене коришћењем веб-алата, играли игре припремљене у *Wordwall* и решавали квизове и слагалице на рачунару.

Ученици индивидуално раде задатке у *Wordwall-Labellediagram*

Рад 2. групе: уређивање у Pixiz-у

Ponedeljak	Utorak	Sreda	Četvrtak	Petak

Raspored časova IV 3

srpski jezik

matematik

P I D

fizičko v.

LEGENDA
dopunska
dodatna

verska/
građansko

čas

likovno

engleski
jezik

čuvari p.

slobodne
aktivnosti

muzičko

Рад 4. групе: израда одељењског распореда часова помоћу картографских знакова у Paint-у

Ненад Голубовић

Чворак, Иван Крилов

Основна школа „Владимир Перић Валтер”, Пријепоље

Назив школе	Основна школа „Владимир Перић Валтер”
Наставник	Ненад Голубовић
Наставни предмет	Српски језик
Разред	четврти
Наставна јединица	Иван Крилов, „Чворак”
Тип часа	обрада
Циљ и задаци часа	<ul style="list-style-type: none">– увођење ученика у доживљавање и разумевање књижевног текста;– откривање поетске функције стилских изражајних средстава у тексту;– развијање способности заузимања критичког става о делу; буђење интересовања за нове песничке теме (форме);– откривање етичких и идејних стајалишта у басни;– развијање способности памћења; развијање осећања према природи, њеним лепотама.
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни
Наставне методе	дијалогска, монолошка, текстуална, метода писаних радова, илустративна
Наставна средства	мултимедијални садржај, презентација <i>genial</i> https://view.genial.ly/5ea021c0b7e9e60d8e6326a0/horizontal-infographic-lists-chvorak-ivan-a-krilov
Стандарди постигнућа	1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.7. 1CJ.2.5.3.
Корелација	природа и друштво, ликовна култура
Литература	Вучковић, Мирољуб, <i>Методика наставе српској језика и књижевности</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1993. Тодоров, Цветковић, Плавшић, <i>Трешња у цвећу, чийанка за 4. разред основне школе</i> , Едука, Београд, 2019.

ТОК ЧАСА

<p>Уводни део часа</p>	<p>Слагалица – отварањем поља ученици треба да погоде о којој птици је реч (<i>educaplay</i>) https://www.educaplay.com/learning-resources/5520729-o-kojoj_ptici_je_rec.html</p> <p>Разговор са ученицима о карактеристикама ове птице: изглед, где живи, начин живота, исхрана. Упућивање на презентацију https://view.genial.ly/5ea021c0b7e9e60d8e6326a0/horizontal-infographic-lists-chvorak-ivan-a-krilov</p>
<p>Главни део часа</p>	<p>Изражајно читање књижевног текста (учитељ). Разговор о доживљају текста. Упознавање ученика са биографијом писца.</p> <p>Усмерено читање књижевног текста (ученици) са задатком да уоче које особине исмева писац у овој басни и мање познате речи.</p> <p>Анализа садржаја:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ О чему говори ова басна? Тема: Завист и лакомот самоувереног чворка. ➤ Где и када се дешава радња? Место: у шуми. Време: у пролеће. ➤ О коме говори басна? Ликови: чворак, славуј. ➤ Кога упознајемо на почетку ове басне? ➤ Како објашњавате то да је чворак пожелео да пева као славуј? ➤ Које људске особине је писац исмејао? ➤ Које особине поседује чворак? Чворак: завидан, самоуверен, похлепан, хвалисавац, млад, наиван. ➤ Свака басна има своју поуку. Где је дата поука ове басне? Зашто је дата на почетку? ➤ Шта је поука ове басне? Поука: „Ради само оно што је теби сродно ако хоћеш да крај не буде ти горак.” Нема већег зла од зле памети. Шупљу главу ветар носи. Људи често завиде другима када не могу имати то што они имају. <p>Разговор са ученицима о баснама.</p>

	<p>Поделити ученике у четири хетерогене групе. Ученици имају задатак да напишу једну басну водећи рачуна о карактеристикама басни.</p> <p>Свака група представља свој рад, остали пажљиво слушају и коментаришу.</p>
<p>Завршни део часа</p>	<p>Ученици настављају рад у истим групама. Организовање такмичења група кроз квиз.</p> <p>https://wordwall.net/play/1687/102/631</p> <p>Проглашење победника.</p>

ПРИПРЕМА ЗА ИНТЕГРАТИВНИ ДАН У КОМБИНОВАНОМ ОДЕЉЕЊУ „У ДЕЧЈЕМ СВЕТУ”

ОПШТИ ПОДАЦИ					
Ауторка:	Звонимирка Јовичић				
Разред:	дворазредно комбиновано одељење – трећи и четврти разред				
ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ					
Тема:	У ДЕЧЈЕМ СВЕТУ				
Циљ:	Учити везу међу садржајима различитих наставних предмета и повезати их са ситуацијама из свакодневног живота.				
Наставни предмет:	Наставна тема:	Наставна јединица:	Тип часа:	Задаци интегративног дана:	Наставна средства и помагала:
СРПСКИ ЈЕЗИК	КЊИЖЕВНОСТ	Текст по избору ученика: „Пици упознаје нове пријатеље”, А. Линдгрен „Стефаново дрво”, Светлана Велмар Јанковић	обрада	<p>Образовни задаци: Даљи рад на оспособљавању ученика за уочавање редоследа догађаја у тексту, времена и места дешавања радње у тексту, ликова и њихових поступака у тексту.</p> <p>Функционални задаци: Богаћење речника ученика. Уочавање ситуација из реалног живота у којима се могу користити савети који се могу довести у везу са главним ликом текста.</p> <p>Васпитни задаци: Указати на значај вежбања за постизање успеха, охрабривања током тешких тренутака у животу, неговања самосталности у обављању свакодневних активности, као и на негативан пример главног јунака у вези са распремањем животног простора.</p>	текстови, материјал из <i>Larbook</i> -а, гумени балон са непознатим речима, мобилни телефони са апликацијом <i>Viber</i>

МАТЕМАТИКА	Блок бројева до 1000	Вежа множења и дељења		<p>Образовни задаци: Проширити раније стечена знања о вежи множења и дељења. Даљи рад на оспособљавању ученика за одређивање непознатог члана у једнакостима са множењем и дељењем. Даљи рад на оспособљавању ученика за записивање једначина на основу текстуално датих података.</p> <p>Функционални задаци: Развијање логичког мишљења. Уочавање могућности примене знања у реалним животним ситуацијама.</p> <p>Васпитни задаци: Развијање упорности.</p>	квиз <i>Kahoot</i> , радни листови, мобилни телефон са инсталираним апликацијом <i>Viber</i> и интернет конекцијом, картице за вредновање одговора
	Скуп природних бројева	Једначине са множењем и дељењем			
ПРИРОДА И ДРУШТВО	Материјали и њихова употреба	Својства воде и ваздуха	утврђивање	<p>Образовни задаци: Утврдити раније стечена знања о томе шта вода потпуно раствара, шта делимично раствара, а шта не раствара. Утврдити раније стечена знања о начинима утицања на брзину растварања материјала. Утврдити раније стечена знања о ваздуху.</p> <p>Функционални задаци: Развијање самосталности у раду. Развијање способности усмереног посматрања и извођења закључака на основу изведених огледа. Уочавање ситуација из реалног живота у којима се могу користити знања са овог часа.</p> <p>Васпитни задаци: Развијање педантности у раду. Развијање интересовања за изучавање природних појава и феномена.</p>	<i>Thinglink</i> материјал, мобилни телефон са интернет конекцијом или лаптоп, цедуљице са речима
	Истражујемо природне појаве	Шта су смеше, а шта раствори	обрада		
ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ	Вежбе на справама и на тлу	Жабљи скок и скок у дубину	обрада	<p>Образовни задаци: Савладати нове облике скакања. Савладати припремне вежбе за извођење разношке.</p> <p>Биолошки задаци: Развијање координације, снаге и издржљивости. Јачање доњих екстремитета ученика. Загревање организма за вежбе. Смиривање организма и враћање физиолошких процеса приближно на стање пре почетка часа.</p> <p>Васпитни задаци: Указати на значај спорта, као и на значај редовног дављења физичком активношћу. Утицање на развој здравих хигијенских навика. Развијање правилног односа према успеху односно неуспеху.</p>	стројење вежбе, комплекс вежби обликовања, реквизити, видео-снимак
	Вежбе на тлу и на справама	Припрема за разношку	обрада		

Облици рада:	фронтални, групни, индивидуални, у пару
Наставне методе:	дијалогска, демонстративна, рада на тексту, писаних радова, практичних радова, метода експеримента
Коришћена литература:	Списак коришћене литературе због обимности доступан је на http://obrazovanjemesatirebeda.blogspot.com/p/blog-page_70.html

ТОК АКТИВНОСТИ	ИСХОДИ Ученик зна, може, уме да:
<p>1. Емоционално-интелектуална припрема ученика за интегративни дан</p> <p>Ученици су имали домаћи задатак да се подсети текстова који говоре о деци, о њиховим жељама, потребама и страховима. Методом разговора ученици износе своја запажања и међусобно се допуњују. Други део домаћег задатка састојао се у томе да ученици трећег разреда прочитају одломак под називом „Пипи упознаје нове пријатеље”, а четврти разред да прочита текст „Стефаново дрво” са задатком да уоче и подвуку непознате речи, као и да се уочи редослед догађаја.</p>	<p>✓ прочита текст, уочи и подвуче непознате речи и протумачи их, одговара на питања у вези са текстовима који говоре о потребама деце;</p>
<p>2. Најава теме дана, избор активности и формирање група</p> <p>Групе се формирају одабиром „тајне” кесе са скривеним обележјем које се насумично вади из шешира. Након откривања обележја, сваки ученик има задатак да у усменој форми осмисли реченицу која одговара садржају извучене цедуљице.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>ТЕКСТОЉУПЦИ</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>РАЧУНОЉУПЦИ</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>ИСТРАЖИВАЧИ</p> </div> </div>	<p>✓ одабере обележје групе којој припада;</p>
<p>3. Групни рад ученика – рад по станицама</p> <p>Формирају се три групе, али притом извршити потребна реструктурирања тако да буду хетерогене по саставу/узрасту/знањима.</p> <div style="text-align: center;"> </div>	<p>✓ скенира QR код, састави реч од датих слова, пронађе из текста податке о писцу, уочи поступке ликова, одреди редослед догађаја у тексту, напише питање/писмо у књижевном лику;</p>

Српски језик – Текстолошци: У оквиру ове станице заступљени су следећи кораци: Скенирање QR кода, Живот писаца под лупом ђака трећака и четвртака, Балонијада, Књижевни ликови под лупом ђака трећака и четвртака, Мали хронолози, Из нашег пера. Цедуљице са називима корака налазе се на столу. Ученици их савладавају постепено уз већу или мању помоћ учитеља, а детаљан опис активности доступан је на [ОВОМ ЛИНКУ](#).

Математика – Рачуношци: Ученици у пару решавају задатке са квиза *Kahoot*. [Квиз је доступан на овом линку](#). По завршеном квизу са ученицима се фронталним обликом рада понавља о вези множења и дељења. Након најављивања наставне јединице ученици у називу наставних јединица одређују врсте речи (трећи разред). Ученици четртог разреда одређују променљиве и непроменљиве речи у називу своје наставне јединице. Ученици индивидуалним обликом рада, уз евентуалну подршку учитеља, раде на радном листу под називом „Кад се Пипи, Аника и Томи удруже” (трећи разред) и „Математичарење на двору кнеза Лазара” (четврти разред) (видети прилоге). Повратна информација се обезбеђује на крају ове станице фронталним обликом рада на тај начин што ученици четртог разреда подизањем картица зелене/црвене боје потврђују тачност/нетачност одговора. На крају следи самооцењивање и оцењивање ученика.

Природа и друштво – Истраживачи: На доњој страни клупа налази се једна од следећих речи: ВОДА, РАСТВОРАЧ, ЈЕ. Задатак је ученика да од њих саставе реченицу. Она гласи: Вода је растварач. Фронталним обликом рада, а по концентричним круговима, одредити врсту реченице по значењу и по облику. Ученици затим по концентричним круговима раде на задацима са [Thinglink материјала](#) (уводни, 1. и 2. задатак су за све ученике, а 3. је само за четврти разред). Уводни задатак ради се групно, док се остали задаци раде индивидуалним темпом. Следи упоређивање резултата и размена искустава.

Физичко васпитање: Час је заједнички за све ученике. Опис је доступан на [ОВОМ ЛИНКУ](#).

- ✓ уочавају врсте речи у називу наставне јединице, решавају задатке са квиза *Kahoot*, решавају задатке са радног листа, одговарају на питања, вреднују одговоре другова, врше самооцењивање, изводе закључке;
- ✓ састављају реченицу, приступају материјалу за рад, раде на материјалу (пишу одговоре, попуњавају задатке у алату *Google Forms*, пишу коментаре);
- ✓ изводе вежбе, прате снимак, одговарају на питања са цедуљица;

<p>4. Сумирање резултата рада</p> <p>Укратко се понављају садржаји реализовани у оквиру свих станица и уочава се веза међу њима.</p>	<p>✓ да укратко изнесе садржај онога што је рађено у оквиру интегративног дана.</p>
---	---

Саставни део припреме јесу и следећи прилози:

- радни лист под називом „Кад се Пипи, Аника и Томи удруже” (у pdf и *Word* формату);
- радни лист под називом „Математичарење на двору кнеза Лазара” (у pdf и *Word* формату);
- линк ка литератури, *Lapbook*-у за трећи разред и *Lapbook*-у за четврти разред;
- линк са додатним упутствима за час наставног предмета српски језик;
- линк са додатним упутствима за час наставног предмета физичко васпитање;
- линк ка *Thinglink* материјалу.

Јежева кућица

ОШ „Милић Ракић Мирко”, Прокупље

Тематска недеља	„Јежева кућица”, Бранко Ћопић интегративна настава	
Разред	први	трећи
Наставни предмети	математика, српски језик, природа и друштво, свет око нас, ликовна култура, музичка култура, грађанско васпитање, пројектна настава, чувари природе	
Наставне јединице	<p>Први дан</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Српски језик: <i>Јежева кућица</i>➤ Математика:<ul style="list-style-type: none">– 1. разред: <i>Сабирање и одузимање до 100</i>– 3. разред: <i>Дељење троцифрне броја једноцифреним</i>➤ Свет око нас: <i>Животиње наше околине – јеж</i>➤ Природа и друштво: <i>Животна заједница шуме – понављање</i>➤ Пројектна настава: <i>Еко-донџон</i>➤ Чувари природе: <i>Азбучни речник биљака и животиња шуме</i> <p>Други дан</p> <p>Први разред:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Српски језик: наставак обраде текста➤ Математика: <i>Ујврђивање одузимања 76 – 44</i>➤ Ликовна култура: <i>Учимо да цртамо јежа и лисицу</i> <p>Трећи разред:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Српски језик: <i>Анализа дела текста „Јежева кућица”, понављамо именице и придеве</i>➤ Математика: <i>Једначине са множењем и дељењем – ујврђивање</i>➤ Ликовно: исто као први <p>Трећи дан</p> <p>Први разред:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Српски језик: <i>Јежева кућица, Бранко Ћопић, обрада</i>➤ Математика: <i>Сабирање и одузимање до 100, ујврђивање</i>	

	<p>Трећи разред:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Српски језик: <i>Врсте речи, йонављање и уйврђивање на йри-мерима из йтекста „Јежева кућица”</i> ➤ Математика: <i>Једначине са множењем и дељењем, уйврђивање</i> ➤ Музичка култура за оба разреда: <i>Елвис и жирафа</i> <p>Четврти дан</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Српски језик: <i>„Јежева кућица”, анализа и крайшак садржај</i> ➤ Математика: <ul style="list-style-type: none"> – први разред: <i>Сабирање (46 + 14), уйврђивање</i> – трећи разред: <i>Једначине са множењем и дељењем, уйврђивање</i> ➤ Природа и друштво/Свет око нас: <ul style="list-style-type: none"> – први разред: <i>Живойине моје околине, уйврђивање</i> – трећи разред: <i>Живойна заједница шуме, уйврђивање</i> ➤ Грађанско васпитање: <i>Увредљиви надимци</i>
Врста (тип) часа	обрада, утврђивање, систематизација
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни
Наставне методе	дијалoшка, монолошка, писаних радова, илустративна, демонстративна, аудио-визуелна
Наставна средства	Учбеник математике 3. део (1. разред), <i>Математика 3</i> , 2. део (3. разред), свеске, <i>Свет око нас</i> , <i>Природа и друштво...</i>
Циљеви	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Образовни: <p>Оспособљавање ученика за разумевање и тумачење басне анализом особина ликова. Утврђивање сабирања и одузимања до 100. Дељење троцифреног броја једноцифреним. Проширивање и усвајање знања о животињама и животној заједници шуме. Усвајање поступка цртања животиња, усвајање текста и мелодије музичког дела...</p> ➤ Васпитни: <p>Развијање моралних вредности ученика, развијање и вођење успешне комуникације, поштовање и уважавање личности другoга.</p> ➤ Функционални: <p>Оспособљавање ученика за примену стечених знања на конкретним примерима.</p>

Исходи	<p>Ученик је у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сабира и одузима природне бројеве до 100, решава текстуалне задатке, примени знање у конкретним примерима; – самостално анализира текст, одреди главне и споредне ликове и њихове особине, време и место радње, одреди тему и поруку књижевног дела; пише на задату тему; – препозна биљке и животиње своје околине, самостално истражује и претражује интернет у циљу прибављања потребних информација; – самостално се ликовно изражава; – решава конфликтне ситуације; – поседује свест о очувању животне средине; – пева песму по слуху... 	<ul style="list-style-type: none"> – множи троцифрене бројеве једноцифреним и примењује знање на конкретним примерима; – ради једначине са множењем и дељењем; – препозна животне заједнице шуме, зна хијерархијске односе у њој, ланце исхране, животиње и биљке и сл.; – зна да одреди врсту и службу речи у реченици; – зна биљке и животиње своје околине и лековита својства лековитих биљака околине; – пева песму по слуху; – ликовно се изражава на задату тему; – претражује интернет у циљу прибављања потребних информација; – евалуира садржаје у електронску књигу; – користи самостално изворе на интернету и прати упутства за њихову израду.
Активности наставника	<p>Осмишљава, започиње активност, чита, слуша, мотивише, прати, процењује, води белешке, демонстрира, припрема филмове, дели задужења, даје инструкције, осмишљава питања, усмерава, даје повратну информацију, поставља садржаје на интернет...</p>	
Активности ученика	<p>Слуша, учествује у раду, анализира, црта, сарађује, образлаже мишљење, решава задатке, поставља садржаје на интернет...</p>	
Линкови ка садржајима	<p>Филмићи са задацима:</p> <p>https://youtu.be/riaLuKkaDZc – 1. дан</p> <p>https://youtu.be/B9t0XP0za68 – 2. дан</p> <p>https://youtu.be/jtOwCDgqM0o – 3. дан</p> <p>https://youtu.be/cdGxNKXuujk – 4. дан</p> <p>Књига као финални продукт:</p> <p>https://www.storyjumper.com/book/read/82710925</p>	

ЧАС

за углед

Зборник припрема
за угледне часове
предметне наставе
у основној и средњој школи

6

Eduka roketi

eduka

Eduka portal

ОСНОВНА ШКОЛА

Eduka portal

Eduka portal

Јединство грађе и функције као основа живота

ОШ „Петар Лековић”, Пожега

ПРИПРЕМА ЗА НАСТАВНИ ЧАС	
Предмет	Биологија
Разред	пети
Школа	Основна школа „Петар Лековић”, Пожега
Наставница	Сања Парезановић, наставница биологије
Наставна тема	Јединство грађе и функције као основа живота
Наставна јединица	Јединство грађе и функције као основа живота
Трајање	један школски час
Место реализације	дигитална учионица
Тип часа	систематизација
Облици рада	фронтални, индивидуални, у пару
Наставне методе	дијалогска, текстуална, аудио-визуелна, демонстративна, игровне активности, стваралачка
Међупредметна повезаност	Природа и друштво – животна средина. Географија – распрострањеност живих бића. Информатика и рачунарство – самостално коришћење веб-алата.
Наставни циљеви	Уопштавање знања ученика о јединству грађе и функције организама као основи живота.
Исходи часа	Након часа ученици ће бити у стању да: идентификују основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење.
Литература за ученике и наставнике	Бошковић, Д. (2018), <i>Биологија – уџбеник за 5. разред основне школе</i> , БИГЗ школство. Џамић Шепа, Н. (2018), <i>Методички њручник за наставнике</i> , БИГЗ школство, Београд.

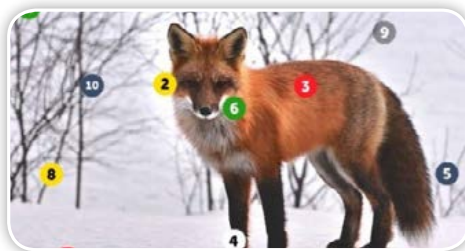
Наставна средства	<p>рачунар, пројектор</p> <p>Сви наставни материјали коришћени на часу налазе се на Вибли сајту <i>Биолошки кућак</i> http://bioloskikutak.weebly.com/</p>
Коришћени веб-алати	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Learning apps</i> • <i>Thing link</i> • <i>Socrative</i> • <i>Wordwall</i> • <i>Glgl уџивник за евалуацију</i>
Усаглашеност са наставним планом и програмом	<p>Изабрани садржаји у потпуности су сагласни са Наставним програмом за 5. разред основне школе. Изабрана тема и начин њене реализације у складу су са интердисциплинарним приступом настави.</p>
Компетенције ученика	<p>Циљ организованих активности јесте унапређење многобројних компетенција ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Компетенције за комуникацију и сарадњу развијају се кроз групни рад. • Дигиталне компетенције развијају се коришћењем дигиталних садржаја за проверу знања и навикавањем на употребу технологије на одговоран и креативан начин. • Развијање критичког мишљења кроз аргументовано процењивање свог и туђег рада. • Креативност и способност уметничког изражавања кроз различите медије.
Активности ученика	<ul style="list-style-type: none"> • решавају квиз индивидуално; • међусобно сарађују – помажу једни другима и подстичу једни друге; • решавају различите типове задатака у пару; • креирају сопствене задатке и садржаје за утврђивање знања; • анализирају и евалуирају усвојеност садржаја, лично и одељењски; • дискутују о реализованим задацима и активностима.
Активности наставника	<ul style="list-style-type: none"> • мотивише ученике за рад; • припрема материјале за час и поставља на сајт <i>Биолошки кућак</i>; • даје упутства за коришћење дигиталних материјала; • организује, прати и усмерава рад ученика; • помаже ученицима током рада.
Начини провере остварености исхода	<p>Индивидуална провера – решавањем квиза уз анализу и одељењског резултата.</p> <p>Провера знања у пару решавањем различитих задатака из наставне теме кроз игровне активности.</p>

ТОК ЧАСА

Уводни део
(10
минута)

Час почиње приказивањем радова ученика који су на крају претходног часа проглашени за најбоље.

Први рад

<https://www.thinglink.com/scene/1290673864669396995>

Други рад

<https://www.thinglink.com/scene/1293947885393543170>

Истиче се циљ часа: Рекапитулација и евалуација усвојеног градива из наставне теме и објашњавају се начини помоћу којих ће се утврђивати стечена знања ученика.

Главни део
(30
минута)

Ученици се упућују на апликацију *Socrative* где се региструју да би приступили квизу. Дају се упутства и потребна објашњења за рад.

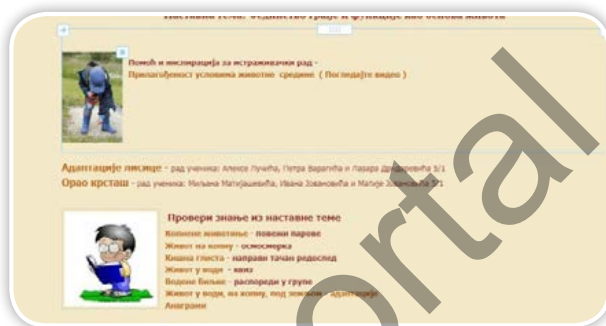
<https://b.socrative.com/teacher/#edit-quiz/44654870>

Питања решавају индивидуално.

Када сви ученици заврше израду задатака, појављује се детаљан приказ целог квиза – одговори сваког ученика, укупан резултат сваког ученика, резултат целог одељења. Анализирају се питања и резултати рада – одељењски и појединачни.

Затим се ученици упућују на сајт *Биолошки кућак* где су постављени наставни материјали за понављање наставне теме.

Задатке решавају у пару према сопственом избору.

<http://bioloskikutak.weebly.com/>

Наставник организује, прати и усмерава рад ученика, даје потребна објашњења.

Наставни материјали:

Задатак 1: <https://learningapps.org/display?v=pc50yz7z520>

Задатак 2: <https://learningapps.org/display?v=p5diwnzin20>

Задатак 3: <https://learningapps.org/display?v=pnz2fd2kc20>

Задатак 4: <https://wordwall.net/sr/resource/3071497/%d0%b6%d0%b8%d0%b2%d0%be%d1%82-%d1%83-%d0%b2%d0%be%d0%b4%d0%b8-5-%d1%80%d0%b0%d0%b7%d1%80%d0%b5%d0%b4>

Задатак 5: <https://learningapps.org/display?v=pojxfxvhj20>

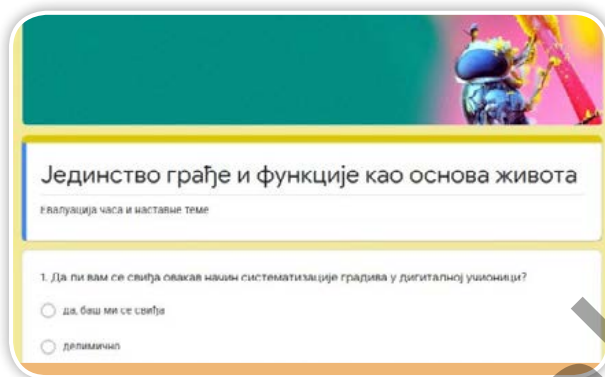
Задатак 6: <https://learningapps.org/display?v=pcodxecda20>

Задатак 7: <https://wordwall.net/sr/resource/3071666/%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%86%d0%b8%d1%98%d0%b5-%d0%b2%d0%be%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%b8%d1%85-%d0%b6%d0%b8%d0%b2%d0%be-%d1%82%d0%b8%d1%9a%d0%b0>

Завршни део
(5 минута)

За завршни део часа предвиђена је кратка евалуација начина рада и сарадње.

Ученици попуњавају упитник

Јединство грађе и функције као основа живота

Евалуација часа и наставне теме

1. Да ли вам се свиђа овакав начин систематизације грађева у дигиталној уџбеници?

да, баш ми се свиђа

делумично

https://docs.google.com/forms/d/11UyttrArOaK_7acsNFJPNmgMdifAcIzKOnXsuKq6p6Q/edit

Истичу се кључни појмови, анализира се да ли су постигнути циљеви часа. Наставник даје завршну анализу рада ученика.

Едико портал

Агрегатна стања, чврсто стање

ОШ „8. октобар” и ОШ „Синиша Јанић” из Власотинца и Одељење за математичке таленте ОШ „Вук Караџић” у Лесковцу

МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ О ЧАСУ

Наставни предмет:	Физика
Разред:	седми, специјално математичко одељење
Редни број часа:	67
Наставна тема:	Фазни прелази
Наставна јединица:	Агрегатна стања, чврсто стање
Тип часа:	час интегративне наставе
Кључни појмови:	агрегатна стања, чврсто стање, кристали, аморфна тела
Место извођења часа:	час на даљину, соба и кухиња
Корелација:	математика, хемија, физика 6
Стандарди:	Фазни прелази НЕ ПОСТОЈЕ, Мерење ФИ 2.4.1. ФИ 2.4.2. ФИ 2.4.3. ФИ 2.4.4. ФИ 3.4.1. ФИ 3.4.2. ФИ 3.4.3, Експеримент ФИ 2.7.1. ФИ 2.7.2. ФИ 2.7.3. ФИ 3.7.1 ФИ 3.7.2. ФИ 3.7.3.

Облици рада: фронтални на платформи, индивидуални у директној вези наставника и ученика и тимски у оквиру породице

Наставна средства: рачунар, таблет или мобилни телефон за комуникацију и прибор за извођење експеримента: грејно тело, стаклене посуде или тегле, чинија, картон, штапаљке за веш, дрвени штапићи, шећер, јестива боја за колаче

Циљ часа: Усвајање фундаменталног знања о агрегатним стањима и чврстим телима са акцентом на кристале, корелација и тематско повезивање градива физике са наставним садржајима хемије и математике, развијање компетенција ученика за експериментални рад, мотивација ученика за стицање нових знања и вештина, формирање ставова о појавама из свакодневног живота и навикавање на коришћење платформи у настави.

Задаци часа

Образовни задаци

Упознавање и усвајање нових појмова физике и хемије агрегатних стања, чврстих – кристалних и аморфних тела, као и њихових особина и њихове структуре, како теоријски, тако и експериментално.

Функционални задаци

Развијање способности учења слушањем, развијање вештина препознавања и комуникације, увежбавање изражавања сопственог размишљања, развијање логичког мишљења, опсервација научног експеримента, развијање радозналости за животно окружење и појаве из свакодневног живота, подстицање на активни рад, развијање креативности и сналажљивости у свакодневном животу, развијање моћи запажања као и оспособљавање за синтезу знања из више предмета.

Васпийни

Подстицање ученика на самостално учење и тимски рад, подстицање и развијање истраживачког духа код ученика, подстицање креативности и сналажљивости у практичном раду и у различитим животним ситуацијама, јачање мануелних способности у кућним условима, развијање кооперативности, утемељење радне навике, развијање способности истрајавања у преданом раду, усвајање схватања науке као дела живота, мотивација за даљи рад и задовољство сопственим постигнућима.

Наставне методе: монолошко-дијалочка, илустрационо-демонстрациона, истраживачка, метода практичног рада у лабораторијском експерименту и активно учење путем открића и решавања практичних проблема

Литература: Сви акредитовани уџбеници и приручници за 7. разред основне школе, лична библиотека и интернет.

Компетенције: за целоживотно учење, за рад на платформи, за рад у кући са приручним мерним инструментима, за комуникацију и сарадњу

Активност ученика: Слушају и посматрају, учествују у разговору, постављају питања и одговарају на постављена питања, анализирају појмове, учествују у дискусији, креирају експеримент, реализују експеримент, евидентирају и обрађују резултате.

Активност наставника: Даје уводну реч, објашњава нове појмове, даје упутства, објашњава улогу ученика у експерименту и пружа сву неопходну помоћ.

Анализа часа: Кроз самоевалуацију и корекцију уз процену остварености стандарда и анализу радова ученика.

Исходи: Ученици ће знати да повежу знања из више различитих области, а пре свега физике, хемије и математике, уочиће начин на који су оне повезане, знаће да изразе мишљење о агрегатним стањима и њиховим карактеристикама, упознаће кристални свет, научиће да користе платформе у раду, а експерименте изводе и код куће, спознаће себе као део тима а своје ставове и своја дела аргументовано ће заступати.

Напомене: Прекидом рада у школама услед пандемије изазване вирусом корона, прешло се на рад „на даљину”. Настала ситуација је нешто ново за нас наставнике, али и за наше ученике, па је и изазов. Ово је један од часова реализованих путем платформе.

Синиша Д. Ђулафић

Систематизација теме Магнетно поље

ОШ „Миша Стојковић”, Гај, Ковин

Припрема за час са сценаријем	
Одељење:	VIII ₁
Посебне карактеристике одељења	
Наставник	Синиша Д. Ђулафић
Предмет	ФИЗИКА
Наставна тема	Магнетно поље Редни број наставне теме: 5
Наставна јединица	Систематизација теме Магнетно поље Редни број наставне јединице: 56–57
Редни број часа	4. и 5.
Датум реализације часа	22. 4. 2020.
Тип часа	утврђивање, систематизација Угледни час: Примена оригиналног мотивационог алгоритма „A minori ad maius” у систематизацији наставне теме (магнетно поље), а у електронски подржаној настави путем унапређеног блога и <i>Гуџлових</i> апликација за учење које чине блог снажним мотивационим окружењем за постигнуће у настави физике.
Циљеви наставне теме / наставне јединице	
Образовни материјали	Припремити и мотивисати ученике за бољи успех на тесту из области Магнетно поље. Стицање знања о магнетном пољу на нивоу осмог разреда основне школе. Стицање знања о мотивационим техникама кроз повећање жеље за успехом и смањивањем страха од неуспеха. Развијање вештина у примени ИКТ технологија у процесу самосталног учења.

Образовни функционални	<p>Формирање личних мотивационих техника сваког ученика.</p> <p>Развијање поверења у сопствене вредности.</p> <p>Развијање способности примене стеченог знања. Развој критичког мишљења у решавању проблема.</p> <p>Формирање суда о наставним методама.</p> <p>Уопштавање експерименталног принципа у физици.</p> <p>Самостално извођење закључака, развијање пажње и развијање маште.</p>
Васпитни	<p>Формирање правилног односа према раду, критички однос према стварности, припрема за активну улогу ученика у даљем животу и раду, развијање марљивости, педантности, самокритичности. Оспособљавање ученика за целоживотно учење. Развијање вештине оцењивања сопствених постигнућа, али и постигнућа других ученика.</p>
Образовни стандарди	<p>ФИ: 1.1.2; 1.3.1; 1.3.2; 1.7.1; 1.7.2; 2.1.3; 2.1.4; 2.3.1; 2.3.2; 2.6.4, 2.7.3; 3.1.1, 3.1.2; 3.3.1; 3.7.2.</p>
Очекивани ефекти (исходи) наставне јединице – очекивани ефекти се наводе на нивоу манифестованог, поверљивог и мерљивог понашања	<ul style="list-style-type: none"> ✓ утврђивање и примена знања о врстама магнета и о магнетском пољу магнета, ✓ утврђивање и примена знања о магнетском пољу Земље, ✓ тумачење огледа који поткрепљују знање о својствима магнетских сила и магнетских поља, ✓ неговање одговорног кооперативног и самосталног рада на решавању једноставних теоријских и практичних проблема применом ИКТ, ✓ упознавање с постојањем магнетског поља око проводника са струјом, ✓ проучавање својстава магнетског поља праволинијског струјног проводника, ✓ проучавање својстава магнетског поља струјног навојка и струјног намотаја, ✓ упознавање с функцијом гвозденог језгра у струјном намотају, ✓ упознавање формалних правила за одређивање смера магнетских линија сила поља у околини струјних проводника, ✓ провера разумевања новог (у смислу непознатих ситуација) градива, ✓ увођење појма електромагнетске (Амперове) силе, ✓ испитивање својстава електромагнетске силе, ✓ увођење појма електромотор, ✓ манипулација простим електромотором једносмерне струје, ✓ сагледавање дејства електромагнетске силе на показивач мерила за струју, ✓ оспособљавање за самостално и кооперативно учење путем огледа и стручног текста.

Организациони елементи	
Наставне методе	<ul style="list-style-type: none"> ➤ метода алгоритма „A minori ad maius”; ➤ метода демонстрације кроз интерактивни наставни материјал са линковима, повратним информацијама, филмовима и виртуелним лабораторијама; ➤ метода интерактивне симулације; ➤ метода анкетања; ➤ квиз; ➤ метода решавања проблема; ➤ онлајн консултације (хоризонталне, вертикалне).
Организациони облици наставе	Онлајн настава током пандемије.
Активирани облици учења	Смисаоно рецептивно учење; практично учење.
Наставна средства	
Радни материјал	<ul style="list-style-type: none"> – блог са унапређеним функционалностима ЛМС-а – https://fizikagaj.blogspot.com/p/8-2104-1604.html; – интерактивни ПДФ материјали конципирани према алгоритму „A minori ad maius”; – видео-материјали конципирани према алгоритму „A minori ad maius”; – <i>Гуилове</i> апликације за образовање; – платформа Зум; – квиз <i>Каху</i>; – интерактивне лабораторије и дигиталне збирке задатака.
Техничко-технолошка помагала	<ul style="list-style-type: none"> – персонални рачунар или мобилни телефон са интернет конекцијом; – <i> Blogger.com </i> – модификован напредним техникама до пуне функционалности образовне платформе; – комплетан сет <i>Гуилових</i> апликација за образовање; – <i>Youtube.com</i>; – <i>FastStone Capture</i> за снимање садржаја екрана; – <i>EpicPen</i> за писање по радној површини; – симулације <i>Phet</i>; – електронски интерактивни уџбеник ОЕТ1 за 1. разред СШ; – http://www.physics-chemistry-interactive-flash-animation.com; – PDFCreator;
Остала средства	<ul style="list-style-type: none"> – платформа <i>Blogger.com</i> – опрема: персонални рачунар са интернет конекцијом, камера <i>Logitech web</i>; – средства: електронска збирка задатака за 8. разред ОШ и материјал постављен на блогу од 2012. године.

Место одржавања часа	дигитални кабинет
Литература за ученике	Нада Станчић, <i>Физика 8</i> , Едука. Нада Станчић, ПРИРУЧНИК за наставнике <i>Физика за осми разред основне школе</i> , Едука.
за наставника	Предраг Осмокровић, <i>Електронички материјали</i> , Академска мисао, ЕТФ Београд. Пилот-пројекат 2000 ДИГИТАЛНИХ УЧИОНИЦА, Приручник за наставнике, Завод за унапређивање образовања и васпитања. <i>Примена ИКТ у настави</i> , Завод за унапређивање образовања и васпитања. <i>Наставник за дигитално доба 2019</i> , МПН, ЗУОВ. Гојко Димић, <i>Физика 3</i> , уџбеник за 3. разред гимназије природно-математичког смера.
Интеракција са другим предметима	техничко и информатичко образовање, информатика и рачунарство, енглески језик
Интеракција са другим темама	Примена ИКТ Рад у оперативном систему Рад са електронском поштом Дељење докумената Претраживање интернета Употреба апликативног софтвера
Активности: Основни део планирања часова, и посебно се разрађују и обликују одговарајући протоколи за конкретне ситуације.	
Планиране активности ученика (опис активности)	Прате „предавање” и активно учествују у реализацији часа путем алгоритма „A minori ad maius”. Самостално, у пару или у групи сарађују на решавању задатака. Примењују стечена знања и технике мотивације и електронски подржаног учења. Активности ученика су описане детаљно у раду.
Планиране активности наставника (опис активности)	Предаје, објашњава, демонстрира, показује, поставља питања, одговара на питања ученика, мотивише ученике да се активно укључе у рад, сарађује са ученицима у решавању проблема, организује рад; вреднује постигнућа ученика; задаје домаћи задатак путем квиза; анализира резултате квиза и анкете; извештава о резултатима квиза, анкете и теста. Активности наставника описане су детаљно у раду.
Тајминг (временска организација часа)	Уводни део првог часа: 5 минута У уводном делу ученицима је представљен план рад (најављене све активности).

Главни део првог часа: 40 минута

Главни део наставе односи се на реализацију иновативног алгоритма *A minori ad maius* у циљу мотивације ученика за боља постигнућа на тесту из магнетизма кроз стратегије (повећање жеље за успехом, смањење страха од неуспеха и стицање поверења у сопствене вредности). Настава се изводи онлајн путем блога који је модификован тако да поседује све (и више) елементе неких једноставнијих ЛМС-а. Припремљени су интерактивни пе-де-еф материјали, са линковима ка филмовима, интерактивним симулацијама (са варирањем параметара за учење путем открића), тестовима; затим видео-материјали са теоријским питалицама и рачунским задацима, а комуникација се одвија путем имејла, *Гујлових* дељених докумената са давањем повратних коментара и препорука и путем платформе ЗУМ у виду консултација. Ученици сами у коментарима на блогу заказују консултације, чиме се развија здрав такмичарски дух јер у њима сви учествују. Пре теста ученици раде *каху челенџ*, након чега се анализира успех и издвајају проблематични делови, који се објашњавају путем ЗУМ консултација и интерактивним материјалима постављеним на блогу. Ученици раде самопроцену и процењују једни друге кроз такмичење и анализу у три корака (табела, пе-де-еф материјали, Зум конференција).

Главни део другог часа

Израда теста.

Завршни део другог часа: 20 минута

На крају ученици раде тест путем *Гујлових* форми са ограничењем трајања и делом да, након што предају, виде детаљно постигнуће и евентуалне грешке. На крају се похваљују најуспешнији и даје се анализа по стандардима.

Евалуација наставног часа

Евалуација постигнућа ученика/ ефеката (опис активности)	Вредновање и оцењивање постигнутих резултата појединаца према успешности израде свих задатака, вредновање практичног рада, описано у раду. Анкетирањем ученика путем <i>Гујлових</i> упитника. Попуњавањем <i>Гујлове</i> табеле и лепљењем стикера. Коментарима на блогу.
Евалуација процеса (опис активности)	Вредновање појединачних активности, анализа успешности, укључености у рад, активности на часу, вредновање мотивисаности и сарадње, описано детаљније у раду. Самопроцена је урађена: анкетирањем ученика путем <i>Гујлових</i> упитника, попуњавањем сопствене табеле према захтевима алгоритма <i>A minori ad maius</i> , чек-листом (планирано – остварено, очекивано – остварено).

Активности ученика, ток активности, радни материјал и задаци, протоколи праћења напредовања ученика у оквиру тих активности детаљно се планирају!

Организација:

Проводност материјала – истраживање је лакше уз *Micro:bit*

Планирани садржај рада	Активност наставника	Активност ученика	Планирано време у минутима	Методе и облик рада	Начин праћења рада ученика	Очекивани ефекти
Главни део првог часа	Најављује тему дела часа. Даје упутства. Контролише време. Контролише ток реализације алгоритма. Евидентира урађено. Извештава и сарађује. Тестира ученике. Објављује резултате на блогу. Даје повратне информације.	Читају блог. Активно учествују у свом делу реализације алгоритма „A minori ad Maius”. Раде задатак. Комуницирају. Постављају питања. Одговарају на питања из квиза. Коментаришу, дискутују. Образлажу своје одговоре. Процењују одговоре других ученика. Анализирају квиз и уочавају потешкоће.	40 минута	Примена ИКТ у настави. Метод изокренуте ученице. Метод интерактивних материјала. Самостално истраживање. Сарадничко учење.	Постављање фајлова у дељени фолдер. Преглед фајлова. Вођење евиденције. Хистограм свих одговора. Број тачних одговора.	Корелације са другим предметима. Остваривање исхода и циљева. Конструктивистички принципи. Већа мотивација. Закључивање о порасту мотивације, смањење страха од неуспеха, такмичарски дух и вера у сопствене способности.
Главни део другог часа Онлајн тестирање са ограниченим роком рада.	Најављује квиз. Покреће квиз. Анализира одговоре.	Решавају квиз. Дискутују. Анализирају табелу са анализом успешности.	40 минута	ИКТ у настави.	Контрола радних површина. Контрола претраживача. Хистограм свих одговора. Број тачних одговора.	Корелација са информатиком. Циљеви часа – упознавање са алгоритмом „A minori ad Maius”.

<p>Главни део првог часа</p> <p>Виртуелна лабораторија / интерактивна симулација</p>	<p>Даје инструкције.</p> <p>Поставља задатак.</p> <p>Анализира задатке.</p> <p>Сарађује са ученицима дајући адекватне повратне информације сваком ученику кроз увид у ексел табелу са резултатима квиза <i>Каху</i>.</p> <p>Мотивише ученике.</p>	<p>Покрећу симулацију.</p> <p>Бележе.</p> <p>Раде задатак.</p> <p>Комуницирају.</p> <p>Постављају питања.</p> <p>Одговарају на питања из теста.</p> <p>Коментаришу, дискутују.</p> <p>Образлажу своје одговоре.</p> <p>Процењују одговоре других ученика.</p> <p>Сарађују.</p>	<p>15 минута</p>	<p>Дијалoшка, путем платформе ЗУМ.</p> <p>ИКТ у настави.</p> <p>Симулирање лабораторије.</p>	<p>Постављање фајлова у дељени фолдер.</p> <p>Преглед фајлова.</p> <p>Вођење евиденције.</p> <p>Увид у пријемно сандуче електронске поште.</p> <p>Читање радова.</p>	<p>Корелација са информатиком.</p> <p>Већа мотивисаност.</p> <p>Радозналост.</p> <p>Конструктивистички принципи у настави.</p>
<p>Завршни део првог часа</p>	<p>Поставља мотивационо питање и најављује тест.</p>	<p>Коментаришу резултате.</p> <p>Процењују своје и одговоре других ученика.</p>	<p>5 минута</p>	<p>Дијалoшка, путем платформе Зум.</p> <p>Примена ИКТ у настави – онлајн квизови.</p>	<p>Резултати квиза у табели.</p> <p>Проглашење победника.</p>	<p>Ученици су мотивисани за прави тест са повећаном мотивацијом и вером у сопствене могућности.</p>
<p>Уводни део другог часа</p>	<p>Најављује тест.</p>	<p>Прате инструкције.</p>	<p>5 минута</p>	<p>Примена ИКТ у настави.</p>	<p>Увид у активност сваког ученика појединачно.</p>	<p>Корелација са техничким и информатичким образовањем, информатиком и рачунарством.</p>
<p>Главни део другог часа</p>	<p>Покреће тест.</p>	<p>Решавају тест.</p>	<p>35 минута</p>	<p>Примена ИКТ у настави.</p>	<p>Увид у активност.</p> <p>Одговори на питања.</p> <p>Увидом у садржај дељеног фолдера.</p>	<p>Развој критичког мишљења.</p> <p>Остваривање принципа конструктивизма.</p> <p>Остваривање исхода и циљева часа.</p> <p>Корелација са другим предметима.</p>
<p>Завршни део другог часа</p>	<p>Анализа резултата и поређење са резултатима на квизу.</p> <p>Извођење закључака.</p>	<p>Дебатују.</p> <p>Доносе судове.</p>	<p>5 минута</p>	<p>дијалoшка, дебата, примена ИКТ</p>	<p>Презентација на блогу.</p> <p>Процена резултата.</p> <p>Анализа анкете.</p>	<p>Ученици имају боља постигнућа на тесту.</p> <p>Резултати анкете ће бити употребљени у развојном планирању.</p>

Присвојни придеви и заједничке именице везане за породицу

ОШ „Вук Караџић”, Кладово

ПИСАНА ПРИПРЕМА НАСТАВНИКА			
Назив школе:	ОШ „Вук Караџић”	Место и датум:	Кладово, 28. 11. 2019.
Наставник:	Марко Груичић		
Предмет:	Француски језик – други страни језик – изборни предмет	Школска година:	2019/2020.
Разред и одељење:	пети разред, прво одељење		
Назив наставне јединице:	<i>Присвојни придеви и заједничке именице везане за породицу</i>		
Тип часа:	обрада		
Облик рада:	индивидуални, фронтални, рад у пару		
Метод рада:	рад на реченици, вербалне методе, разговор, демонстративне, писана, илустративна		
Место извођења наставе:	учионица		
Корелација са другим предметима и унутар предмета:	хоризонтална корелација, корелација са матерњим језиком, информатиком, ликовном културом, музичком културом, као и корелација унутар предмета		
Наставна средства:	рачунар, интернет, презентација ППТ, уџбеник		

Активности наставника:	Наставник објашњава, иницира активности ученика, ствара подстицајну атмосферу за рад на часу, координира радом ученика, интеракција наставник–ученик, ученик–наставник.
Активности ученика:	Ученици треба да су максимално концентрисани на рад, да буду солидарни, да дају одговоре на постављена питања; писмено и усмено се изражавају, траже потребна објашњења, интеракција ученик–ученик, ученик–наставник.
Литература и додатни материјал за наставнике:	<p><i>Nouveau Pixel 1 méthode de français</i> – уџбеник и радна свеска за пети разред основне школе, 2019.</p> <p>Презентације Наставников званични сајт: https://markogruicicfrancuskijezik.weebly.com</p>
Литература и додатни материјал за ученике:	<p><i>Nouveau Pixel 1 méthode de français</i> – уџбеник и радна свеска за пети разред основне школе, 2019.</p> <p>Наставников званични сајт: https://markogruicicfrancuskijezik.weebly.com</p>
Циљеви и задаци угледног часа:	<p><u>Образовни</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Артикулацијски: рад на правилном изговору. ➤ Лексички: усвајање лексике која се односи на породицу и обнављање лексике везане за називе предмета. ➤ Граматички: правилна употреба присвојних придева и именице у француском језику. <p><u>Функционални циљеви</u></p> <p>Креативним методама, укључујући сваког ученика у рад, наставник успева да ученицима појасни, приближи сличности у употреби присвојних придева у српском и француском језику, сигнализирајући им да је неопходно да обрате пажњу на род и број именице која се слаже са присвојним придевом.</p>
<p>Исходи</p> <p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – интерпретира усменим путем нове синтагме које се односе на употребу присвојних придева у реченици; – креира просте реченице којима ће представити чланове своје породице; – на основу слике, такође, представи чланове неке породице; – присвојне придеве користи и уз остале заједничке именице како би акцентовао да неки предмет/ствар припада некоме. 	
<p>Међупредметне компетенције:</p> <ul style="list-style-type: none"> – комуникација – ученик уме јасно да се изрази усмено и писмено; уважава саговорника, саслушава излагање саговорника до краја и без упадица; 	

– **решавање проблема** – ученик проверава решења која примењује као исправна у пракси и користи стечена знања и вештине у новим ситуацијама;

– **естетичка компетенција** – свакодневни говор пун уважавања, друштвени односи, позитиван однос према култури других заједница; стваралачко мишљење и понашање;

– **дигитална компетенција** – ученик приступа употреби електронских медија код куће, у школи, током слободног времена и у комуницирању;

– **компетенција за учење** – ученик ефикасно користи различите методе учења које ће му помоћи у уочавању битних чињеница за даљи персонални развој; ученик, такође, конструктивно, аргументовано и креативно доприноси раду групе; ангажује се у реализацији преузетих обавеза у оквиру групе.

Стандарди постигнућа:

ДСТ1.1.2, ДСТ.1.1.8, ДСТ.1.1.12/ ДСТ.1.17/ ДСТ.2.1.28

ТОК И САДРЖАЈ ЧАСА

🕒 Уводни део часа (~5 мин)

Анимацијске вежбе

Наставник поздравља ученике на француском језику, пита их како су, потом усмено проверава домаћи задатак који је задао на претходном часу. Након провере домаћег задатка, пита ученике ко би хтео да поставља питања, на француском језику, везана за флеш картице: „Шта је ово?” По завршетку ове активности, наставник саопштава ученицима да ће се на датом часу на један занимљив начин обрадити присвојни придеви и именице везане за породицу: *Photos de famille*.

🕒 Главни део часа (~30 мин)

Активност 1 – Упоредба и облици присвојних придева

Наставник подсећа ученике да у француском језику постоје два рода именица и два броја, те је неопходно да науче облике једнине и множине присвојних придева. Наставник исписује парадигму присвојних придева за сва лица једнине и множине:

Je – mon/ma/mes

Nous – notre/notre/nos

Tu – ton/ta/tes

Vous – votre/votre/vos

Il/Elle/On/Marko – son/sa/ses

Ils/Elles/ Marie et Marko – leur/leur/leurs

Наставник прелази на примере:

_____ livre (je) -----

MON livre

_____ trousse (je) -----

MA trousse

_____ livres (je) -----

MES livres

Активност 2

Наставник, кроз аудио-визуелни запис који се налази на његовој званичној страници сајта [https://markogruicifrancuskijezik.weebly.com-nastava-animacijske vezbe - famille](https://markogruicifrancuskijezik.weebly.com-nastava-animacijske-vezbe-famille) (отворите настава, притиснете анимацијске вежбе, потом famille), на лудички начин приступа обради речи везаних за чланове породице. Ученици понављају речи и, затим, у пару, учествују у занимљивим вежбањима на слух.

Наставник, након нових речи изговорених од стране наталног говорника и ученика, испишује заједничке именице везане за породицу, подвлачећи да је француски род именица везаних за породицу еквивалентан роду именица у српском језику, тако да неће имати препрека у савладавању њиховог рода.

Ученици читају реченице, повезују чланове породице. Раде у пару.

Активност 3

Следећа активност се односи на презентацију која се, такође, налази на наставниковом званичном сајту: <https://markogruicifrancuskijezik.weebly.com-nastava-prezentacije-15> (отворите настава и притиснете поново на настава и ту ће вам писати презентације, и изаберете презентацију под бројем 15). Ученици читају реченице како би што боље апсорбовали правилни изговор речи/реченица. Наставник координира радом ученика и коригује, уколико је потребно, неисправан изговор.

🕒 Завршни део часа (~10 мин)

У завршном делу часа, наставник рекапитулира заједно са ученицима дату наставну јединицу тако што сваки ученик понаособ каже на француском језику: Мој тата / моја мама / мој брат / моја сестра / мој деда/... се зове...

Наставник саопштава ученицима да, у виду домаћег задатка, нацртају породично стабло и испишу испод цртежа реченице: Мој деда се зове... / Моја баба се зове... / Мој тата се зове... и подсећа их на свој званични сајт на коме могу да вежбају присвојне придеве преко презентације и анимацијских вежби.

Наставник дистрибуира ученицима анкетни листић у вези са проценом часа и саопштава им да га анонимно попуне и предају. Подсећа ученике да понесу уџбенике за следећи час на коме ће се радити лекција везана за породицу.

Изглед табле

Les adjectifs possessifs

– облици присвојних придева

...

– Примери

...

Ma famille

– Именице везане за породицу

...

<https://markogruicifrancuskijezik.weebly.com>

Вулкани и земљотреси

ОШ „Јован Аранђеловић”, Црвена Река

Наставник:	Иван Цветковић
Школа:	ОШ „Јован Аранђеловић”, Црвена Река
Предмет:	Географија
Разред:	пети
Наставна тема:	Планета Земља
Наставна јединица:	Вулкани и земљотреси
Тип часа:	обрада
Циљ часа:	Разумевање узрочно-последичне повезаности појава и процеса у географском омотачу.
Задаци:	<p>а) образовни:</p> <ul style="list-style-type: none">• развијање способности усвајања наставних садржаја о вулканима и земљотресима,• објашњавање основних карактеристика датих појмова,• развијање критичког мишљења ученика о повезаности природних појава и процеса. <p>б) васпитни:</p> <ul style="list-style-type: none">• развијање вештине уочавања и препознавања,• развијање логичког мишљења и закључивања,• развијање интересовања и радозналости,• подизање свести ученика о природи. <p>в) функционални:</p> <ul style="list-style-type: none">• практична примена усвојених знања и вештина.
Кључни појмови:	вулканизам, вулкан, лава, елементи вулкана, земљотрес, хипоцентар, епицентар
Стандарди:	<ul style="list-style-type: none">• ГЕ.1.2.3. именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике.• ГЕ.2.1.3. препознаје и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и шемом.

	<ul style="list-style-type: none"> • ГЕ.2.1.4. приказује понуђене географске податке: на некој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима...), графиком, табелом и шемом. • ГЕ.2.2.2. разликује и објашњава географске чињенице – објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери).
Облици рада:	фронтални, индивидуални
Наставне методе:	илустративно-демонстративна, дијалогска
Наставна средства:	лаптоп, пројектор, карта света, уџбеник, атлас, дигитални садржај
Место извођења наставе:	учионица
Корелација:	природа и друштво, чувари природе, биологија
Литература:	<ul style="list-style-type: none"> • Наташа Поповић, <i>Географија за петти разред основне школе</i>, Едука, Београд. • Приручник за наставнике географије. • Сајт Републичког сеизмолошког завода.
Очекивани исходи:	<ul style="list-style-type: none"> • Помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулкани и земљотреси). • Опише процес вулканске ерупције и њене последице. • Разликује хипоцентар и епицентар. • Наводи трусне зоне у свету и у Србији. • Наведете поступке које ће предузети за време земљотреса.
Активности наставника:	<ul style="list-style-type: none"> • Примењује одабране принципе, технике и методе. • Повезује усвојена знања са знањима из других предмета. • Указује на могућу примену стечених знања на часу. • Планира време за реализацију часа. • Подстиче интеракцију наставник–ученик. • Прихвата ученичке грешке као важне информације о степену усвојености знања. • Допуњава оно што се ради на часу, помаже ученицима. • Оспособљава ученике за самостални рад у одређеној области. • Мотивише ученике.
Начин вредновања:	<ul style="list-style-type: none"> • Наставник оцењује у складу са Правилником о оцењивању ученика.

	<ul style="list-style-type: none"> • Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика. • Наставник похваљује напредак ученика. • Наставник даје потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду. • Наставник учи ученике како да процењују свој напредак. • Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења.
Међупредметне компетенције:	<ul style="list-style-type: none"> • компетенција за (целоживотно) учење; • комуникација; • одговоран однос према околини; • одговоран однос према здрављу; • рад са подацима и информацијама; • решавање проблема; • сарадња; • дигитална компетенција.
Напомена:	Целокупан дигитални садржај овог часа постављен је на платформи <i>Blogger.com</i> . Дигитални садржај је одрађен на платформи <i>Genial.ly</i> , а упитник за евалуацију часа је одрађен као <i>Google уџбеник</i> .
ТОК ЧАСА	
Уводни део: (5 минута)	<p>Разговор с ученицима.</p> <p>Подсећамо се градива из преходне лекције:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Шта су унутрашње силе и како настају? • Које природне непогоде изазивају унутрашње силе? • Како унутрашње силе доводе до настанка вулкана и земљотреса? • Које се још природне непогоде јављају? • Да ли су некада доживели земљотрес и каква су им искуства? • Како би требало поступити у случају земљотреса? • Подсећамо се шта су литосферне плоче.
Главни део: (30 минута)	<p>На интерактивној слици ученици се упознају са изгледом вулканске купе. Кликом на одређену ознаку отварају се описи.</p> <p>Детаљно су објашњени појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вулканизам – стварање, кретање и избијање магме на Земљину површину. • Вулкан – место на којем магма избија на површину Земље. <p>На слици су приказани и објашњени сви елементи вулкана:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вулканско огњиште, • вулкански канал, • кратер. <p>Када магма избије на Земљину површину, назива се лава.</p>

Главни део:

Процес избацавања вулканског материјала назива се ерупција. Ерупције избацују велике количине гасова, лаве, водене паре и пепела.

(Сва објашњења прати и одговарајућа слика.)

У садржају се налази и видео-снимак ерупције вулкана Јасур, на острву Тана у Тихом океану.

Према активности све вулкане делимо на активне и угашене. (Приказ на интерактивној слици.)

Најпознатији активни вулкани јесу: Етна и Везув у Италији, Хекла на Исланду, Мауна Лоа на Хавајима, Кракатау у Индонезији и други.

У вулканским областима понекад на површину избија врела вода, у виду водоскока – гејзира.

(Видео-снимак гејзира.)

Највише активних вулкана налази се на ободу Тихог океана. Та област је позната као Ватрени појас Пацифика.

Земљотресе је немогуће предвидети, па зато представљају сталну опасност широм света.

Најјачи земљотрес на подручју Србије забележен је 1922. године у Лазаревцу. Јачина овог земљотреса износила је 6 степени Рихтерове скале.

На интерактивној слици су објашњени следећи појмови:

- земљотрес,
- хипоцентар и
- епицентар.

Интерактивну слику прати видео-запис земљотреса на Аљасци.

Објашњен је и појам цунамија са пратећим видео-снимком настанка ове појаве.

Јачина земљотреса у хипоцентру изражава се у степенима Рихтерове скале, а Меркалијевом скалом се мери рушилачка снага земљотреса у епицентру.

За мерење јачине земљотреса користи се инструмент сеизмограф.

Правила понашања у случају земљотреса приказана су на анимираном видео-снимку.

Знање се проверава кроз игру.

Квиз „Тачно/нетачно” израђен је на платформи *Genial.ly*. Ученици одређују које тврдње су тачне, а које нетачне.

Завршни део: (10 минута)	<p>Резиме онога што смо научили:</p> <ul style="list-style-type: none">• шта су природне непогоде;• шта су вулкани;• који су елементи вулкана;• шта је лава, а шта је магма;• како се деле вулкани;• који су најпознатији вулкани;• у којој се области на Земљи најчешће јављају;• шта су земљотреси;• како настају земљотреси;• шта је хипоцентар, а шта епицентар;• колико су земљотреси опасни;• како се понашати у случају земљотреса. <p>Домаћи задатак:</p> <p>Посети сајт Републичког сеизмолошког завода и провери када и где се десио последњи земљотрес на простору Србије и колика је била његова снага.</p> <p>Оцена часа путем <i>Google уџбеника</i>.</p>
Дигитални садржај часа:	<p>https://vulkani-i-zemljotresi.blogspot.com/</p>

Прости и сложени бројеви

ОШ „Јован Поповић”, Нови Сад

Наставни предмет	Математика
Школа	Основна школа „Јован Поповић”, Нови Сад
Разред	5.
Наставница	Јованка Свркота
Наставна тема	Дељивост бројева
Наставна јединица	Прости и сложени бројеви
Тип часа	обрада
Циљ часа	Упознавање ученика са појмовима простог и сложеног броја.
Наставне методе	дијалoшка, монолошка, илустративно-демонстративна
Облици рада	рад у групи, фронтални рад, индивидуални рад
Наставна средства	рачунар, пројектор, мобилни телефони, стикери, табла, маркери
Очекивани исходи на крају часа	Ученик ће на крају часа бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">• дефинише прост број,• дефинише сложен број,• наведе примере простих и сложених бројева,• за дати број одреди да ли је прост или сложен.
Литература	<ul style="list-style-type: none">– <i>Маџемаџика</i>, уџбеник за 5. разред основне школе, Едука, 2018.– <i>Маџемаџика</i>, збирка задатака за 5. разред основне школе, Едука, 2018.– <i>Visual Mathematics, Course I</i>, The Math Learning center, 1995.– https://blogs.unimelb.edu.au/sciencecommunication/2019/08/29/primes-the-size-of-australia-under-a-street-lamp/
Опште међупредметне компетенције	комуникација, сарадња, решавање проблема, дигитална компетенција

ТОК ЧАСА

Уводни део (око 5 минута)

Главни део (око 35 минута)

Одељење је подељено на групе од по пет ученика. Свака група приступа документу у којем је записано неколико природних бројева као и упутства шта треба да раде са њима.

За сваки задати број треба да открију:

- на колико начина може да се добије правоугаоник ако на располагању имају дати број квадратића;
- које су димензије добијених правоугаоника;
- који су делиоци задатог броја.

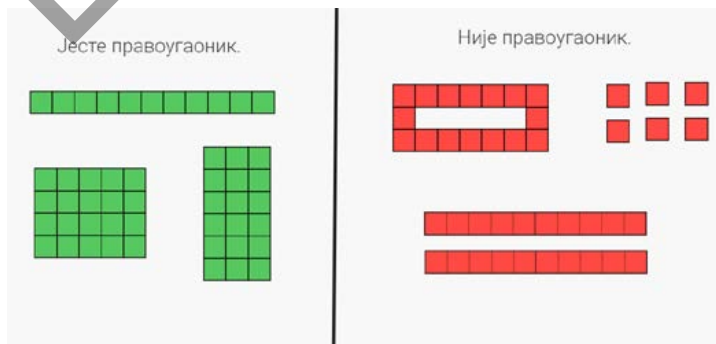
Назив групе	Бројеви које су добили			
Плава група	2	11	12	21
Зелена група	3	10	13	18
Црвена група	4	9	14	19
Жута група	5	8	15	20
Љубичаста група	6	7	16	17

Да би успешно урадили задатак, ученици користе онлајн апликацију <https://apps.mathlearningcenter.org/number-pieces/>.

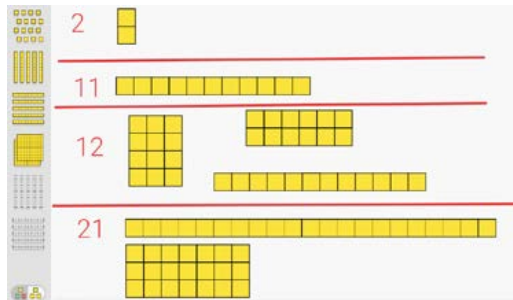
Пре него што почну, скрећем пажњу на следеће чињенице:

- сваки квадрат је правоугаоник, али није сваки правоугаоник квадрат;
- ако имамо два наизглед различита правоугаоника, али окретањем једног добијамо други, онда у ствари немамо два различита, него два правоугаоника истих димензија и сматраћемо их једнаким;
- правоугаоником не сматрамо ако је направљен само оквир, без унутрашњости, или ако квадратићи нису спојени.

Приказујем визуелно шта јесте, а шта није добро направљен правоугаоник (Слика 1).

Пример како би могао да изгледа исправно урађен задатак у плавој групи (Слика 2).

Након што дођу до одговора за задате бројеве, свака група приступа апликацији <https://awwapp.com/b/ucxmq77wct5kb/?dis=%5B%5B%22close-menus%22%5D%5D>, где се појављује табела у коју треба да унесу тражене податке за своје бројеве.

Након попуњавања, табела би требало да добије следећи изглед.

Број	Димензије правоугаоника	Делиоци броја	Број	Димензије правоугаоника	Делиоци броја	Број	Димензије правоугаоника	Делиоци броја
2	1*2	1,2	9	3*3	1*9, 3*3	16	4*4, 1*16	1,2,4,8,16
3	1*3	1,3	10	1*10, 2*5	1,2,5,10	17	1*17	1,17
4	2*2, 1*4	1,2,4	11	1*11	1,11	18	6*3, 2*9, 1*18	1,2,3,6,9,18
5	1*5	1,5	12	2*6, 3*4, 1*12	1,2,3,4,6,12	19	1*19	1,19
6	2*3, 6*1	1,6	13	1*13	1,13	20	4*5, 1*20, 10*2	1,2,4,5,10,20
7	7*1	7,1	14	1*14, 2*7	1,7,14	21	1*21, 3*7	1,3,7,21
8	2*4, 1*8	1,2,4,8	15	1*15, 3*5	1,3,5,15			

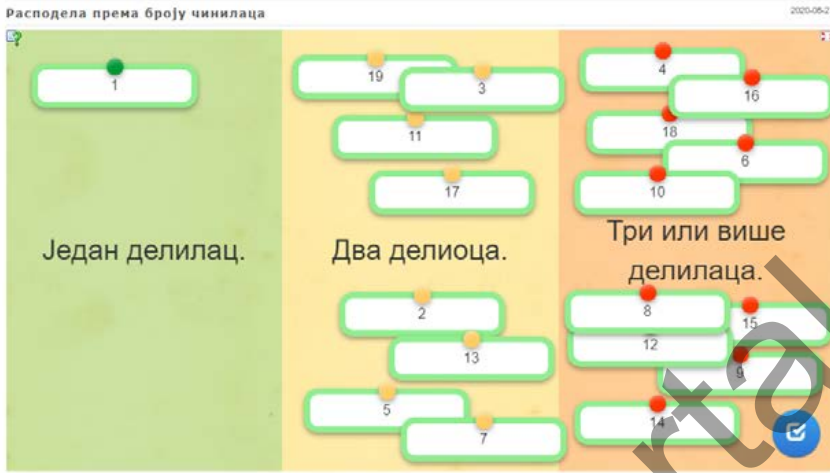
За сваки број, наставник стикерима на табли прави облике какве су ученици добили у апликацији како би сви имали и визуелну представу поред табеле са подацима.

Групе добијају задатак да посматрају податке у табели, те да продискутују и забележе своја запажања, након чега износе донете закључке и разговарамо о правилностима које су уочили.

Циљ је да гледајући слике и истакнуте податке ученици примете следеће:

- димензије правоугаоника који настаје од задатог броја квадратића јесу делиоци тог броја;
- за неке бројеве постоји само један начин да се представи правоугаоник, а за неке постоје два начина или више начина;
- код бројева за које постоји само један начин, једна страница правоугаоника је дужине 1, а друга је једнака задатом броју квадратића.

Након доношења ових закључака, ученици добијају задатак да бројеве од 1 до 19 разврстају у три колоне, приступајући линку <https://learningapps.org/13334843>.

На основу изложеног, долазимо до дефиниција:

- Бројеве из друге колоне називамо **простим бројевима**. То су природни бројеви већи од 1 који имају тачно два делиоца, број 1 и самог себе.
- Бројеве из треће колоне, који имају више од два делиоца, називамо **сложеним бројевима**.
- **Број 1** није ни прост ни сложен.
- Скуп природних бројева састоји се од броја 1, простих и сложених бројева.

За проналажење простих бројева у низу природних бројева користи се тзв. **Ератостеново сито**, поступак назван по старогрчком математичару Ератостену из III века пре нове ере. Овим поступком се „просејавају” сви природни бројеви мањи од неког броја, тако да у „ситу” остану прости бројеви. Приказујем презентацију *PowerPoint* где применом Ератостеновог сита издвајамо просте бројеве мање од 50.

Завршни део (око 10 минута)

Еуклид, још један старогрчки математичар, доказао је да не постоји највећи прост број, односно да простих бројева има бесконачно много. Кроз историју, математичари су покушавали да пронађу што веће просте бројеве. Данас то чине уз помоћ рачунара.

Највећи познат прост број носи назив M82589933, има 24.862.048 цифара, а пронашао га је Патрик Ларош у истраживању 2018. године. Приказујем фотографију на којој се види део тог броја.

```
148894445742041325547806458472397916603026273992795324185271289452132339610644753103899711321803371
747528344014235875600519775183265856491842931959788229506343343451093136992053423106411405952647678
767468193322117818493754771079862112265347927886299421244723581697946442673722699115566154688983498
785778080992736333635651297543352862574521790554111356785480302953825921829040461918008066672007922
224457105930988153887394047699962279207194319396507712065726965912877889178044489324525405260925811
0669721358726058130396831449510843981458542118442001484377016106429038958170829770594188899487932701
608127972714348185908077459964865519006267229417152151375452828119103082446114401235115945685219674
703882657903762551993641583352385315142818455868825953589547210298800847780883701686351419725240132
77223153442725747181306147625815374655866269118381029260729227427415916778855408961935722047159366
1193199616071805842054109436578998477753168267245190878607541591290575551503401919575208699892780595
0586823483423433902221578051754478915206811414437205217972119525908925527812846017542915089972903
387013545695298798195320350480795142078820863181303301447893410049938809455112311017595127064751799
1089330547896847673884531152895629486541038996524011879432023043598227187273194539286223404354611551
920664726615294736566649134398051791352413358475471982222704338894892931839567489793165702725164400
4792296224229578896843573334941233981420990750363453158401499235590510515202214472440276025895675
13813347259132359157427762069987246226694367770209990555277196120271441974172256327047880754667912
41993677148204702297160906596465771256923538917868106160385416335840520001622519567396714607492494
867746446903248286792594503448144637181685830267916755234008467158005891780736757209033006907015730359
59845972392961630281757197948832984801393805798045615405758687386254585197040817003214127761214027
99624362356692442771318126551023538185961839314606582745607505245516679921541267931030674586304034080
5399031655972717246649910178469829963942530760748079971380078450714607589770714621441026239136885491
990403622390511150937297688447275492526195023383876899707216045472669036372826107563086830292255899
219842729265716964209490133985487238937139609819688831018227716096019157003609681806332466430015801
55048547175397702445169961676559013908321043252438732353244066635338619838889451680956278204765
18935980373939666631169200343587494296098854279527552356855375126625149349439520399160000539999992380
182262431028184982948769365332922061326471982948111697436839933597899794930955072324960439599006
564085423061183428424548943952107549716035982251112894912920223189732710855950610694387817701316144416
851578570810500236858683907959945692549045316738691873685528617385947117748340078433762800795677007
002260853680751783956666870241788002131942049083021544260824154115722969250957502675661014023424641
192963009190871819222135720797145475983997905153529120046061849130603017146278642533718959637244288
37034542006561505063169307024058325351104253896482023711792604852022840883833159156945019005807248047
209951749581747634819593831324891126008419561832651441610635028897807138233517659811156775865637086
084358306199336206662138159320515523680892611604989578163416898468010199370392002079347990234224
4993035293053483036446163135999985722183529425052083532172272501529837733735192100727959365062324
1614825306367548525690851957815907221172064840134036138268814242151514895669614318677143428234865095
446493955154526689526452138712750027300805586081866018185030870909383091726916297581123302212972289
6569587268369217530483879672765508118417748038339247661815644267711164383752549472912149431485094946
950821557264657347772346739311741523078941008072907168884689771658307438492697168271463315607744109
5992500628025382183215924711392541629476309850935353186396149591999764259264977444534173567208364
042718591033942520015369837692371461351795017083918375890882890146923451247270647326346160021737172
05213979586447760179900646391905495942782630258174812220349834044621921821995729755873000518693786
2211749618263979580787596677138623941468240558940083941185519092203220747393990310462174856532865423
47615523569194940849916317599662436601959110474323202734872832838228003820724890709920579671242211
41361023611659268186639312247639351689319199609502767002315272919577916902530430666820412828224012493
218029240674073139264094285414395261600723676951457825480169682720258167774302047626307393641042867
2056131150126203135051793729368826354418114530454977612408549340198283248684430646264145095239727
3189851121464910358778782068461128368627428950567272786715899677207491635419043274241727515638015404
907847912310553504153203188812041285976539833346325018681980093617621125281249458702438678673235445
4047105647480953584183931004779576084380553148557601211071497019209198513589823800688172385432650983
```

Задајем домаћи задатак: урадити задатке са 37. стране у збирци задатака.

Ради провере тачног степена усвојености градива предвиђеног за ову наставну јединицу, сваки ученик самостално решава следећи квиз:

<https://quizizz.com/join/quiz/5ef7cb078bd15a001b230e75/start?referrer=5ebab86b1b2449001c06b88c>

Ученици, свако појединачно, исказују своје мишљење ради евалуације часа.

https://padlet.com/jovanka_svrkota/lk91jqje514l0rt

Основне операције са целим бројевима

ОШ „Зага Маливук”, Крњача

ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ

Назив рада:	Цели бројеви кроз Целзијусе и Фаренхајте
Наставница:	Сања Ђеранић
Школа:	ОШ „Зага Маливук”, Крњача
Разред:	VI разред
Наставни предмет:	Математика
Наставна јединица:	Основне операције са целим бројевима
Тип часа:	утврђивање наставне јединице
Циљ часа:	Утемељивање вештина рачунања у скупу целих бројева уз проширивање знања о употреби целих бројева кроз примере температуре и термометарске скале.

Усаглашеност са наставним планом и програмом:

Приказана наставна јединица усклађена је са важећим програмом наставе и учења за шести разред основне школе.

Увођење новина:

У овом раду биће приказане могућности интерактивних едукативних апликација за учење кроз игру. Рад је настао као идеја да кроз примену образовних софтвера, које користим свакодневно на часовима, повежем наставну јединицу из свог предмета са садржајима из других предмета и да на тај начин развој међупредметних компетенција подигнем на виши ниво. Ученици кроз интерактивне игре и истраживачки рад активно учествују у свим активностима.

Напомена 1: Овај час је одржан у учионици, тј. кабинету за математику, у коме постоји интерактивна табла. Уз мале измене час се може одржати и у онлајн окружењу с обзиром на то да се већи део часа реализује уз употребу интернета и образовних апликација које су погодне за рад у онлајн окружењу.

Често организујем овакав вид наставе, тј. групни рад, јер радећи у групи ученици развијају сарадничке односе и сопствене социјалне вештине, негују тимски рад, развијају истраживачки дух, исказују креативност, радозналост и јачају мотивацију да уче и напредују. Активности ученика усмерене су на примену знања у свакодневном животу. Имајући у виду да сам хтела да повежем знање из математике, из области *Цели бројеви*, са више других наука, активности сам распоредила у два школска часа (овде ћу приказати свој први одржани час).

Међупредметне компетенције:

- сарадња,
- комуникација,
- компетенција за целоживотно учење,
- дигитална компетенција,
- рад са подацима и информацијама,
- решавање проблема.

Наставна средства:

- интерактивна табла,
- таблети,
- одштампане картице за игру „Пликерс”,
- телефони
- ученичке свеске за записивање података кроз истраживачке задатке.

Коришћени ИКТ алати:

- *Eduka play, Plickers, Google drive, Microsoft PowerPoint, Teach infinity, Мениџимејтар;*
- *Kahoot.*

Облик рада: фронтални, групни и индивидуални рад

Наставне методе: дијалoшка, истраживачка, демонстративна, хеуристичка, рад на тексту

Литература за наставнике:

Уџбеник са збирком задатака за шести разред основне школе издавачке куће „Бигз”. (Већи део задатака сама сам креирала.)

Напомена 2: Постављени задаци ученика (линкови ка играма коришћени на овим часовима) доступни су на мом [блогу](#).

Очекивани исходи

Ученици ће бити у стању да:

- израчунају једноставнији бројевни израз са целим бројевима;
- упоређују целе бројеве;
- реше једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз;
- доведу у везу решавање животних проблема са математиком;
- решавају проблеме из свакодневног живота на више различитих начина.

Планиране активности наставника:

- пружа неопходне информације о начину рада;
- развија и води дискусију, наводи ученике на закључак уколико је потребно;
- задаје задатке водећи рачуна о напредовању ученика током часа;
- демонстрира коришћење пригодних апликација и охрабрује ученике да их користе;
- диференцира захтеве у складу са напредовањима ученика;
- задаје диференциране домаће задатке у функцији напредовања ученика;
- прати и вреднује рад ученика.

Уводни део часа (трајање 3 минута)

Уводим ученике у тему данашњег часа: **Основне рачунске операције са целим бројевима** и напомињем да ћемо ову тему радити у наредна два часа кроз примере промене температуре. Објашњавам да ћемо на овом часу најпре откривати

непознате појмове из скупа целих бројева, затим поновити правила о сабирању и одузимању целих бројева кроз нама добро познату игру *Пликерс*, а потом кроз игру састављену у апликацији *Едукаилеј* поновити правила множења и дељења у скупу целих бројева. Напомињем да ћемо Андерса Целзијуса и Габријела Фаренхајта упознати кроз пројекат који су ученици радили за домаћи задатак. Ученици су на претходном часу добили истраживачке задатке:

1. Мерне јединице за температуру ваздуха
2. Шта је термометар
3. Ко је Андерс Целзијус
4. Ко је Габријел Фаренхајт

🕒 Главни део часа (трајање око 35 минута)

Активност 1 (5 минута)

Понављамо правила сабирања и одузимања целих бројева кроз интерактивни и занимљив софтвер <https://www.plickers.com>. Сваки ученик на постављено питање које се пројектује на интерактивној табли одговара тако што (нађе одговор на картици под А, Б, Ц или Д) подигне своју картицу са одговарајућим словом на врху картице. Наставник скенира одговоре својим „пааметним” телефоном или таблетом, затим се на екрану табле појави резултат њихових одговора у облику стубичастих дијаграма. Наставник у сваком тренутку на овај начин има увид у ниво усвојености знања свих ученика. После сваког питања наставник у складу са постигнућем ученика на појединачном задатку, уколико има потребе, објашњава, кратко прокоментарише тачан одговор и објасни свако питање на које су ученици дали нетачан одговор.

Активност 2 (3 минута)

Покрећем презентацију *Microsoft PowerPoint* на интерактивној табли. Игром *Корак њо корак* ученици на занимљив начин долазе до скривеног појма. Похваљујем ученике који након првог корака открију о ком појму је реч.

Активност 3 (5 минута)

Ученици приступају линку [Математика у мојој школи](#) који води ка мом блогу где се на насловној страни налазе линкови које ће ученици даље користити током овог часа. Правила множења и дељења целих бројева понављамо кроз игру [Set fill in the Blanks game](#).

Активност 4 (6 минута)

Покрећем домаћи задатак, тј. линк на *Google* диску [Целзијус-Фаренхајт-Температура](#). Ученици у оквиру група приказују резултате својих домаћих задатака, договарају се ко ће презентовати своје искуство радећи на овом задатку. Док ученици коментаришу свој задатак, наставник показује њихову презентацију. Похваљујем ученике за истраживачки задатак који су приказали на *Гуил* диску. Награђујемо адекватно ученике за ову активност.

Активност 5 (20 минута)

Ученици у овиму групе приступају платформи [езбирка](#). Добијају од наставника број теста (4334) који укуцају у поље [БРОЈ ТЕСТА](#), приступају решавању задатака у тесту [Цели бројеви кроз Целзијусе и Фаренхајте](#). Пратим рад групе, подстичем све ученике да учествују у раду, сугеришем да је сарадња неопходна и инсистирам на томе да сви ученици заједно изађу и представе свој рад. На тај начин успостављамо такмичарску атмосферу међу групама, а појачавам међусобну сарадњу између ученика унутар групе. Свака група излаже по један задатак на интерактивној табли. Док представник групе објашњава задатак, пратим излагање ученика, а и паралелно пратим на свом таблету урађен тест групе која излаже. Након излагања представника коментаришем укупни рад групе.

Завршни део часа (трајање око 3 минута)

Ученици у оквиру групе приступају блогу и покрећу линк на коме се налази квиз у апликацији [Kahoot](#) којим наставник проверава усвојеност знања сваког појединачног ученика. Након квиза награђујем, вреднујем оценом залагање сваког ученика.

Покрећем апликацију [Менџимејтар](#) како би ученици изнели своје мишљење о успешности часа (користим Ликертову скалу).

Исказ 1: Часови математике којима сам присуствовао/присуствовала много су занимљивији од часова којима иначе присуствујем у школи.

1 – уопште се не слажем, 2 – не слажем се, 3 – немам [мишљење](#), 4 – слажем се, 5 – потпуно се слажем

Мотив колективног лика у *Сеобама*;
Мотив сеобе у *Сеобама* (тематска настава)

ОШ „Милица Павловић”, Чачак

Мотив колективног лика у *Сеобама* (тематска настава)

Разред и одељење	7. и 8.
Наставна јединица	<i>Сеобе</i> , Милош Црњански
Тип часа	обрада, обнављање, утврђивање и проширивање знања
Циљеви и задаци часа	Проширивање знања о мотиву сеоба путем корелације српског језика и књижевности са градивом историје, географије, верске наставе, ликовне културе; тематско повезивање наставних садржаја из различитих наставних предмета; развијање компетенција ученика за учење, сарадњу, рад са подацима и информацијама и решавање проблема; мотивисање за стицање нових сазнања и вештина; навикавање на коришћење ИКТ средстава; припрема за дуално образовање путем усвајања трајних функционалних знања.
Образовни исходи и компетенције	Ученик је у стању да: <ul style="list-style-type: none">• чита са разумевањем и коментарише дела у складу са узрастом;• анализира идејне слојеве и препозна универзалне вредности књижевног дела;• критички промишља о значењима мотива књижевног дела и аргументовано образлаже свој став;• разуме трагику једног периода из историје српског народа који говори о сеобама у земље њима непознате и туђе, где доживљавају тешке патње, увреде и понижења;• самостално или у групи тумачи књижевни текст;• открива нове изворе за локализовање књижевног дела и разумевање атмосфере описане у одломку романа;• искаже емоције и мисли које побуђује овај текст;• уочи физичке патње са којима се суочава пук, анимализацију и губљење људских обележја;• тумачи душевне патње и душевна стања војника на основу појединости из текста;

	<ul style="list-style-type: none"> • активно учествује у драмском искуству и испољава спонтаност, машту и самосталност; • истражује и проналази различите могућности за решавање проблема; • истражује кроз једноставну драмску форму изражајне могућности свога тела, уметнички и стварни свет око себе; • разуме разлоге за отпор Вука Исаковича према покатоличавању (унијаћењу); • утврди и прошири знања о елементима руског језика у славеносрпском и у савременом књижевном језику; • заснива ставове о прошлости на објективним чињеницама; • креативно представи одабране мотиве из дела; • самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања са сопственим искуством и околностима у којима живи; • проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у фикционалном и нефикционалном тексту; • прикаже информације у нелинеарном тексту; • разуме значење речи и фразеологизама који се јављају у литерарним текстовима; • промовише и негује своју националну и светску културну баштину; • користи податке из различитих извора и начине добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост и препознаје могуће грешке уз помоћ наставника; • активно и конструктивно учествује у раду групе, поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи.
Кључни појмови	сеобе, позадина рата, војна, колективни лик, драмски израз
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни рад
Наставни методи	монолошки, текстуални, дијалошки, интерпретативни, демонстративни, проблемски, интерактивни метод
Предметна корелација Књижевност	Прота Матеја Ненадовић, Доситеј Обрадовић – мемоарска грађа; <i>Пилијенда</i> , С. Матавуљ – унијаћење; <i>Успомене, доживљаји и сазнања</i> , М. Миланковић; Михајло Пупин, <i>Од ђаишњака до научењака</i> – привилегија.
Књижевно-теоријски појмови	Књижевно-научна дела: мемоарска проза (аутобиографија, анали, реминисценције, сећања, дневник, животна прича). Стилска изражајна средства: персонификација, поређење, метафора... Стилски поступци: анимализација, деградација, дезинтеграција, дехуманизација; одсуство дијалога; реченична структура...

Језик	Паралелна употреба славјаносербског/славеносрпског и српског књижевног језика; русизми, архаизми. Стилска улога имперфекта и неличних глаголских облика у приповедању.
Језичка култура	Читање и разумевање нелинеарних елемената текста: временска оса.
Драмски израз	Искусствено учење путем драмског израза.
Филм	Филм Александра Петровића у француско-српској копродукцији и монтирани материјал из недовршене ТВ серије према роману <i>Сеобе</i> .
Међупредметне корелације	историја, географија, ликовна култура, верска настава
Историја	Сеобе Срба крајем средњег века; ратови и сеобе: сеоба Срба 1690. и 1739; Леополд I – српске привилегије; успон Срба у Хабзбуршкој монархији; Марија Терезија.
Географија	Географске одреднице сеоба, српска станишта у Панонској равници; одреднице кретања Славонско-подунавског пука (одломак: Печуј, Штајерска, Радскербург, Мура).
Верска настава	Рукопис манастира Дечани, белешка непознатог калуђера из 7198. (1690) године о страшном времену; унијаћење; метафизички слој; подизање очију увис – ка небу; фрушкогорски манастири – Врдник у којем су после 1690. смештене мошти кнеза Лазара.
Ликовна култура	Скица за <i>Сеобу Србаља</i> , Паја Јовановић, 1895. Самостални радови: колаж – мотиви: блато, баровита равница, села, природа; акварел – предели; скице – пук, униформе...
Информатика и рачунарство	Претраживање на интернету, садржаји на каналу <i>YouTube</i> , избор материјала за групни рад/одељењску изложбу. Продукти рада на сајту школе.
Литература	Милија Николић, <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> , ЗУНС, Београд, 1992. Симеон Пишчевић, <i>Животи генералмајора и кавалера Симеона, сина Стефана Пишчевића</i> , Матица српска, Нови Сад, 1998. Драго Његован, „Мемоари Симеона Пишчевића као извор за историју Нове Србије и Славеносрбије”, у: <i>Сеоба Срба у Руско царство половином 18. века: зборник радова са међународног научног скупа у Новом Саду, 7–9. маја 2003</i> , Нови Сад, 2005. (408–416)

	<p>Мр Радомир Матић, „<i>Сеобе I</i> Милоша Црњанског”, <i>Школски час</i>, Горњи Милановац, 1987/2. (50–58)</p> <p>Миленко Сташевић, „Интерпретација <i>Сеоба</i> Милоша Црњанског применом савремених књижевнотеоријских приступа”, <i>Школски час</i>, Горњи Милановац, 1990/3. (29–38)</p> <p>Мирослав Егерић, „Осећање живота у <i>Сеобама</i> Милоша Црњанског”, предавање на Зимском семинару 1988.</p> <p>Милан Ђ. Милићевић, <i>Поменик знаменијих људи</i>, Слово љубве, Београд, 1979.</p> <p>Милош Црњански, <i>Сеобе</i>, I књига, Нолит, Београд, 1978.</p> <p>Милош Црњански, <i>Есеји</i>, Просвета, Београд, 1966.</p> <p>Велибор Лазаревић, <i>Лелек звона</i>, Просвета, Београд, 2014.</p> <p>Сунчица Милосављевић, „Драма у образовању деце и младих – искуства и рефлексije”, <i>Сцена</i> 2014/2.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=UsZusu_3Gio</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=_Tf2PoWZ-w</p>
<p>Наставна средства и материјал</p>	<p>Читанка за осми разред 2019.</p> <p>Историја за седми разред.</p> <p>Изложене књиге које се односе на тему која се обрађује.</p> <p>Прилози из историјских извора за групни рад.</p> <p>Фотографије пејзажа који асоцирају на пределе из одломка (за формирање група или за изложбу).</p> <p>Наставни листићи са задацима за групни рад.</p> <p>Прибор за колаж, цртање или сликање према афинитетима ученика.</p> <p>Видео-материјал (филмски инсерти).</p> <p>Мапе са географским одредницама.</p> <p>Временска оса и други нелинеарни прикази мотивске структуре.</p> <p>Реквизити за сценски приказ кретања Славонско-подунавског пука (импровизовани предмети који могу да представљају обележја војника из тог периода).</p> <p>Завршна презентација са резимеом.</p> <p>Презентација групних радова.</p>
<p>Иновација</p>	<p>Примена креативног драмског рада – представљање колективног лика Славонско-подунавског пука.</p> <p>Креативна драма је драмски стваралачки метод чија суштина је пуна укљученост свих учесника у стваралачки процес. Може да се примењује међу ученицима ради постизања различитих васпитно-образовних исхода. Креативни метод равноправно укључује све чланове групе у избор теме, развој садржаја, сценско уобличавање и критичку рефлексiju. Креативни процес отпочиње од неког предлошка (књижевног, визуелног, музичког, документарног или уметничког дела) и кроз</p>

	<p>комуникацију и размену идеја унутар групе на лицу места, без претходне припреме учесника, ствара оригиналне драмске и сценске материјале.</p>
<p>(Само)ева-луација и корекција</p>	<p>Час је погодан за обнављање и систематизовање знања тако да се квалитетан материјал који настане у једној генерацији чува за наредну годину. Садржаји се делимично селекују и модификују у односу на то у којим су активностима већ учествовали ученици седмог разреда када пређу у осми.</p> <p>Пожељно је да се временски организује да час обраде одломка траје два школска часа или бар 60 минута.</p> <p>Тема може да се реализује у оквиру више часова:</p> <ul style="list-style-type: none"> – упознавање са изворима који говоре о теми у оквиру шире локализације; – сагледавање историјске веродостојности окоснице дела и дочаравање атмосфере безнађа; – интерпретација одломка из романа; – драмски приказ доживљаја атмосфере приказане у одломку; – креирање временске осе са хронологијом важних збивања; – нелинеарни приказ мотивске сродности међу предметним областима и у фикционалним и нефикционалним текстовима; – ликовни приказ доживљаја атмосфере приказане у одломку; – изложба продуката, представљање активности на сајту школе. <p>Активности се једним делом одвијају кроз игру улога и ситуација, а изражавају се сценским средствима – невербалним/ физичким и вербалним: покретом, гестом и мимиком. Драмски поступак битно утиче на развој ученичких комуникацијских компетенција.</p> <p>Очекивани ефекти сложеног интерпретативног приступа:</p> <ul style="list-style-type: none"> – мисаоно ангажовање у вези са темом, рад на решавању задатака и повезивање вербалних и визуелних садржаја; – јасно и концизно саопштавање, креативни и стваралачки приступ; – отварање проблемских питања и проналажење већег броја опција; – емоционално уживљавање у дати садржај, уочавање са знајних, естетских и етичних вредности дела. <p>Евалуација са повратном информацијом о педагошким ефектима рада, ученици оцењују читав процес, своју улогу и допринос њему.</p>

Организација тематске наставе

Часови су организовани тако да се порекло ликова у роману и трагичност њихове судбине повеже са Великом сеобом у 17. веку (програм историје за 7. разред).

Судбина панонских Срба који су постали носиоци културног развоја током 18. и 19. века повезана је и са једним периодом у развоју српског језика и писма; језик дела садржи елементе руског и славеносрпског језика (програмом из језика за 8. разред).

Корелација са ликовном културом доприноси повезивању вербалних и визуелних утисака, што омогућава брже и трајније усвајања знања. Визуелно повезивање може се остварити, осим одабраним уметничким делима и фотографијама, инсертима из филма или ТВ серије снимане према овом роману.

Ученици драмским изразом и ликовном техником по свом избору изражавају доживљај одломка који се обрађује. Наставник може у сарадњи са колегама које предају технику и технологију или ликовну културу да припреми реквизите за планирани драмски приказ, мада се он може реализовати и без икаквих реквизита.

Час обраде може да се изводи са једним одељењем или с два одељења осмог разреда. Остали часови, у зависности од замисли наставника, могу да се реализују са ученицима 7. и 8. разреда.

Пожељно је да присуствује више предметних наставника како би се у одређеним сегментима што успешније организовао групни рад.

Уколико наставник не може да одвоји више од два часа за ову наставну јединицу, историјске основе романа може да обради у сарадњи са професорима осталих предмета – положај Срба у Аустроугарској на часу историје, као и географске одреднице сеоба, новог станишта Срба у Панонској равници и одреднице кретања Славонско-подоунавског пука током рата Аустроугарске са Француском.

Састав ученика и структура часа су променљиви; може се радити са одељењима која су претходне школске године учествовала у другим активностима у оквиру ове тематске целине, што ће омогућити да се сагледа у којој су мери напредовали у домену истраживачких техника и у домену представљања групних радова.

Редослед активности

I – Историјске основе дела: сеобе Срба крајем средњег века; ратови и сеобе: сеоба Срба 1690. и 1739; Леополд I – српске привилегије; успон Срба у Хабзбуршкој монархији; Марија Терезија (уџденици за историју).

II – Изложба слика са мотивима из датих одломака као и изложба књижевних и других дела са мотивом Велике сеобе (у школској библиотеци). Или: представљање одломака из романа *Лелек звона* Велибора Лазаревића који говори о ономе што је претходило *Сеобама* Милоша Црњанског: о историјским личностима тог времена, о раваничким монасима, о српском народу покренутом са огњишта – сведочанство о путу у неизвесност, о душевним патњама и физичким напорима које посвећују својим присуством мошти светитеља које страдалници носе са собом као судбинску драгоценост; записи Милутина Миланковића о стицању привилегије; белешке Милана Ђ. Милићевића у *Поменику знаменитих људи* и др.

III – Упознавање са мемоарском грађом Симеона Пишчевића, групни рад (*Мемоари Симеона Пишчевића и Зайиси ђенерала Пишчевића у Есејима* Милоша Црњанског).

IV – Обрада одломка из читанке са креативним драмским приказом пука.

V – Идејни слојеви дела, стилска изражајна средства и поступци (одсуство дијалога, архаични глаголски облици, развијена реченица са много уметнутих делова, испресецана запетама, са честим инверзијама...).

VI – Језик Вука Исаковича (говор нашег грађанства у Војводини у 18. веку); старинске језичке конструкције славеносрпског језика и архаизама као допринос дочаравању стварности једне епохе; русизми (*искрен, личност, најрадијши, нејодовајши, неојходан, обмана, одважан, ојроман, ојасан, јоданик, јредостјрожност, јуковник, сјрој, виновник, дејстјво, убедјши, одлично, начело, јодозрив, јревасходан...*).

VII – Визуелни приказ субјективног доживљаја атмосфере у *Сеобама* (радови са часова ликовне културе). Или: временска оса и други нелинеарни прикази мотивске структуре.

Временска артикулација и садржај часа обраде одломка

Уводни део часа

Мотивациони разговор на тему мемоара – књижевно-научне врсте у којој аутор износи успомене и сећања на догађаје из политичког, војног, културног живота које је сам доживео или у којима је учествовао, као и сећања на значајне људе.

Као припадник војничког staleжа српског друштва без сопствене државе Пишчевић је учесник и сведок српске сеобе из Аустријске у Руску империју средином XVIII века и стварања Нове Србије и Славеносрбије у јужним руским границама. Његови преци и његови потомци, као и он сам, делили су судбину тог слоја српског друштва. Пишући о себи, Пишчевић је писао и о свом времену.

Мемоари генерала Симеона Пишчевића (1731–1795) и просветитеља Доситеја Обрадовића (1737–1811), као и мемоари племића Саве Поповића Текелије (1761–1842) и српског војводе Проте Матеје Ненадовића (1777–1854), убрајају се у најлепша и најзначајнија дела ове врсте у српској литератури и култури. Ови мемоари су пример српског „хватања корака” са образованом Европом у области аутобиографске књижевности и књижевности уопште. Реч је о делима трајне вредности (Његован 2003: 409).

Главни део часа

Истраживачки задатак за ученике током читања/слушања одломка: означите у тексту све појединости из описа Славонско-подоунавског пука.

Изражајно читање и интерпретација одломка.

Питања о општим утисцима, непосредном доживљавању дела.

Ученици износе и аргументују своја запажања и ставове.

Отварање проблемских питања.

Мотив колективног лика – емоционално уживљавање у физичке и душевне патње војника.

Наставник подстиче ученике да формирају „развучене, искривљене, двојне редове” и прикажу оно што војници осећају.

Креативни драмски метод примењује се без претходне припреме учесника: они непосредно изражавају свој доживљај књижевног дела.

Завршни део часа

Симболичко значење патњи током похода: слика националне трагедије

Мотив сеобе у *Сеобама* (тематска настава)

Разред и одељење	осми
Наставна јединица	<i>Сеобе</i> , Милош Црњански
Тип часа	обрада, обнављање, утврђивање и проширивање знања
Циљеви и задаци часа	Проширивање знања о мотиву сеоба путем корелације српског језика и књижевности са градивом историје, географије, верске наставе, ликовне културе; тематско повезивање наставних садржаја из различитих наставних предмета; развијање компетенција ученика за учење, сарадњу, рад са подацима и информацијама и решавање проблема; мотивисање за стицање нових сазнања и вештина; навикавање на коришћење ИКТ средстава; припрема за дуално образовање путем усвајања трајних функционалних знања.
Образовни исходи и компетенције	Ученик је у стању да: <ul style="list-style-type: none">• чита са разумевањем и коментарише дела у складу са узрастом;• анализира идејне слојеве и препозна универзалне вредности књижевног дела;• критички промишља о значењима мотива књижевног дела и аргументовано образлаже свој став;• разуме трагику једног периода из историје српског народа који говори о сеобама у земље њима непознате и туђе, где доживљавају тешке патње, увреде и понижења;• самостално или у групи тумачи књижевни текст;• открива нове изворе за локализовање књижевног дела и разумевање атмосфере описане у одломку романа;• исказе емоције и мисли које побуђује овај текст;• уочи физичке патње са којима се суочава пук, анимализацију и губљење људских обележја;

	<ul style="list-style-type: none"> • тумачи душевне патње и душевна стања војника на основу појединости из текста; • истражује и проналази различите могућности за решавање проблема; • истражује историјске, епске и лирске токове романа; • разуме разлоге за отпор Вука Исаковича према покатоличавању (унијаћењу); • утврди и прошири знања о елементима руског језика у славеносрпском и савременом књижевном језику; • заснива ставове о прошлости на објективним чињеницама; • креативно представи одабране мотиве из дела; • карактерише лик заповедника Вука Исаковича; • самостално и у сарадњи са другима истражује, открива и повезује нова знања са сопственим искуством и околностима у којима живи; • проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у фикционалном и нефикционалном тексту; • разуме значење речи и фразеологизама који се јављају у литерарним текстовима; • промовише и негује своју националну и светску културну баштину; • користи податке из различитих извора и начина добијања података и на основу тога процењује њихову поузданост и препознаје могуће грешке уз помоћ наставника; • активно и конструктивно учествује у раду групе, поштује правила заједничког рада и препознаје своје место и улогу у групи.
Кључни појмови	историјски контекст, сеобе, војна, колективни лик, књижевни поступак
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни рад
Наставни методи	монологски, текстуални, дијалогски, интерпретативни, демонстративни, проблемски, интерактивни метод
Предметна корелација Књижевност	Милутин Миланковић, <i>Успомене, доживљаји и сазнања</i> ; Михајло Пупин, <i>Од њашњака до научењака</i>
Књижевнотеоријски појмови	<p>Књижевно-научна дела: мемоарска проза (аутобиографија, анали, реминисценције, сећања, дневник).</p> <p>Стилска изражајна средства: персонификација, поређење, метафора...</p> <p>Стилски поступци: анимализација, деградација, дезинтеграција, дехуманизација; одсуство дијалога; реченична структура...</p>

Језик	Лексика: паралелна употреба славјаносербског/славено-српског и српског књижевног језика; русизми, архаизми. Стилска улога имперфекта и неличних глаголских облика у приповедању.
Филм	Филм Александра Петровића у француско-српској копродукцији и монтирани материјал из недовршене ТВ серије према роману <i>Сеобе</i> .
Међупредметне корелације	историја, географија, ликовна култура, верска настава
Историја	Сеобе Срба крајем средњег века; ратови и сеобе: сеоба Срба 1690. и 1739; Леополд I – српске привилегије; успон Срба у Хабзбуршкој монархији; Марија Терезија.
Географија	Географске одреднице сеоба, српска станишта у Панонској равници; одреднице кретања Славонско-подоунавског пука (одломак: Печуј, Штајерска, Радскербург, Мура).
Верска настава	Метафизички слој: подизање очију увис – ка небу.
Ликовна култура	Скица за <i>Сеобу Србаља</i> , Паја Јовановић, 1895. Сеоба Срба под патријархом Арсенијем III Црнојевићем, низ од четири сличне ујане слике које приказују Србе, предвођене патријархом, како напуштају Стару Србију током Великих сеоба Срба 1690—1691. Самостални радови ученика.
Информатика и рачунарство	Претраживање на интернету, садржаји на каналу <i>YouTube</i> , избор материјала за групни рад/одељењску изложбу. Продукти рада на сајту школе.
Литература	Милија Николић, <i>Методика насџаве српског језика и књижевности</i> , ЗУНС, Београд, 1992. Симеон Пишчевић, <i>Живот џенералмајора и кавалера Симеона, сина Стефана Пишчевића</i> , Матица српска, Нови Сад, 1998. http://www.rastko.rs/rastko-ukr/au/piscevic-memoari/piscevic-memoari1.html#4 Драго Његован, „Мемоари Симеона Пишчевића као извор за историју Нове Србије и Славеносрдије”, у: <i>Сеоба Срба у Руско царство џоловином 18. века: зборник радова са међународног научног скуђа у Новом Саду</i> , 7–9. маја 2003, Нови Сад, 2005. (408–416) Мр Радомир Матић, „ <i>Сеобе I</i> Милоша Црњанског”, <i>Школски час</i> , Горњи Милановац, 1987/2. (50–58)

	<p>Миленко Сташевић, „Интерпретација <i>Сеоба</i> Милоша Црњанског применом савремених књижевнотеоријских приступа”, <i>Школски час</i>, Горњи Милановац, 1990/3. (29–38)</p> <p>Мирослав Егерић, „Осећање живота у <i>Сеобама</i> Милоша Црњанског”, предавање на Зимском семинару 1988.</p> <p>Милан Ђ. Милићевић, <i>Поменик знаменијих људи</i>, Слово љубве, Београд, 1979.</p> <p>Михајло Пупин, <i>Ог њашњака до научењака</i>, https://www.antikvarne-knjige.com/elektronskeknjige/assets/uploads/pdf-105.pdf</p> <p>Милош Црњански, <i>Сеобе</i>, I књига, Нолит, Београд, 1978.</p> <p>Милош Црњански, <i>Есеји</i>, Просвета, Београд, 1966.</p> <p>Велибор Лазаревић, <i>Лелек звона</i>, Просвета, Београд, 2014. https://www.youtube.com/watch?v=UsZusu_3Gio https://www.youtube.com/watch?v=_Tft2PoWZ-w</p>
Наставна средства и материјал	<p>Читанка за осми разред 2019.</p> <p>Историја за седми разред.</p> <p>Изложене књиге које се односе на тему која се обрађује.</p> <p>Прилози из историјских извора за групни рад.</p> <p>Фотографије пејзажа који асоцирају на пределе из одломка (за формирање група или за изложбу).</p> <p>Наставни листићи са задацима за групни рад.</p> <p>Прибор за колаж, цртање или сликање према афинитетима ученика.</p> <p>Видео-материјал (филмски инсерти).</p> <p>Презентација групних радова.</p>
Иновација	<p>Примена истраживачког и креативног групног рада – визуелно представљање мотива из романа <i>Сеобе</i>.</p>
(Само)евалуација и корекција	<p>Час је погодан за обнављање и систематизовање знања.</p> <p>Садржаји се делимично селекују и модификују у складу с наставним потребама и могућностима.</p> <p>Евалуација са повратном информацијом о педагошким ефектима рада, ученици оцењују читав процес, своју улогу и допринос њему.</p>

Тематски повезани часови

Тема може да се реализује у оквиру три часа:

- упознавање са више извора који говоре о теми у оквиру шире локализације;
- сагледавање историјске веродостојности романа и дочаравање атмосфере незнања;
- интерпретација одломка из романа;

- богаћење речника, откривање сликовитости језика, стилски поступци;
- ликовни приказ доживљаја атмосфере приказане у одломку.

Пожељно је да се временски организује да обрада одломка траје два школска часа или бар 60 минута.

Задаци за ученике

Ученици су добили задатак да код куће пажљиво прочитају одломак из читанке и разговор о делу (методичку апаратуру одломка). Сугерисано им је да забележе своје утиске након читања.

На првом часу обраде формирају се групе на основу препознавања и склапања делова изабраних пејзажа са мотивима из одломка.

На слајдовима су одломци из дела која су тематски повезана са историјском основицом романа. Групе решавају конкретне задатке везане за одабране текстове који доприносе широј локализацији одломка (историјске основе романа). Њихов задатак је да одговарајући на постављена питања осмисле излагање које неће трајати дуже од три минута, у коме ће јасно и прецизно саопштити другим ученицима своја сазнања о тематици.

На другом часу ученици решавају проблемска питања везана за интерпретацију одломка. Раде на тексту одломка.

На трећем часу ученици имају задатак да ликовно изразе свој доживљај текста. Свака група израђује визуелно решење свог задатка.

Организација часова

Први час Историјска основа романа.
Време које обухвата радња.
Документарна грађа.
Врста романа.

🕒 Уводни део (5 минута)

Формирање пет група на основу склапања делова пејзажа асоцијативних на садржај теме.

Упутства за истраживачки рад (конкретизација задатака за интерпретацију одломака из дела текстовима који су у непосредној вези са темом одломка из *Сеоба*).

🕒 Главни део часа (25 минута)

Размена идеја о темама и решавање задатака у оквиру групе.
Посматрање и подстицање динамике групног рада.

🕒 Завршни део часа (15 минута)

Презентација радова.
Бележење запажања о презентацијама.

Други час Главни лик.
Колективни лик.
Без заплета, без епизодних личности.
Језик дела. Лексика.
Уметнички поступци.
Стилске одлике: одсуство дијалога; архаични глаголски облици; развијена реченица, испресеца, са честим инверзијама...

🕒 **Уводни део (5 минута)**

Мотивисање ученика за рад питањима о општим утисцима и о непосредном доживљају дела.

Отварање проблемских питања.

🕒 **Главни део часа (30 минута)**

Емоционално уживљавање у садржај, уочавање естетских и садржајних вредности дела.

Одговарање, бележење закључака и истраживачки и стваралачки рад.

🕒 **Завршни део часа (10 минута)**

Избор одговарајућих питања којима се проверава ниво усвојених садржаја.

Одговори на конкретна питања (кратак тест).

Анализа степена постигнућа исказаног кроз тест.

Трећи час Визуелни приказ субјективног доживљаја атмосфере у одломку романа *Сеобе*.
Поруке дела.
Завршна презентација са резимеом.

🕒 **Уводни део (5 минута)**

Мотивисање ученика за стваралачко ангажовање.

Давање различитих задатака свакој групи.

🕒 **Главни део часа (30 минута)**

Емоционални доживљај одломка (изражавање доживљаја кроз ликовни израз).

🕒 **Завршни део часа (10 минута)**

Изложба ученичких радова.

На основу сазнања о томе да су изузетне ратничке способности Срба из Војне границе подстакле цара да се првобитне одредбе Привилегија преудесе, и на основу сазнања о патњама душевним и телесним Славонско-подоунавског пука и њиховог заповедника, ученици формулишу поруке дела.

Иако није историјски роман, дело својом историјском основицом подстиче на размишљања о националној прошлости и судбини српског народа који је био присиљен да, након напуштања свога завичаја, брани Аустријско царство од свих његових непријатеља: царицу Марију Терезију од Фридриха Великог, цара Фрању од Наполеона, цара Фердинанда од побуњених Маџара 1848. и 1849; а 1859. и 1866. бранили су Аустрију и од Италије.

Слике ратних страха опомена су да је мир једино стање у којем човечанство може да просперира.

Ратовање у туђинским редовима је поражавајуће.

Сваки човек има звезду водиљу – Исаковичу је Русија сан и одржава га нада да ће у њу отићи.

Важно је да генерације памте подвиге и жртве предака, да разумеју недаће које су условиле Велику сеобу Срба, као и многе тешке последице настале измештањем и расељавањем народа.

Аџи и Ема Игорa Коларова или Пејџаџи у Улици храсџова

ОШ „Ђорђе Симеоновић”, Подгорац

Тип часа	обрада
Облик рада	фронтални, групни рад
Наставне методе	монолошка и дијалoшка, текстoвна
Наставна средства	роман „Аџи и Ема” Игорa Коларова, дигиталне приче које је направио наставник и поставио на канал Јуџуџуб: https://www.youtube.com/watch?v=xCiYuX1OfYM https://www.youtube.com/watch?v=_5iDZUakKSE , наставни листићи за групни рад
Циљ часа	Анализа романа за децу.
Очекивани исходи	Ученик ће бити у стању да: - чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; - одреди род књижевног дела и књижевну врсту; - илуструје особине ликова примерима из текста; - вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове.
Корелација	грађанско васпитање
Литература	Симеон Маринковић, <i>Методика креативне наставе српског језика и књижевности</i> , Креативни центар, Београд, 2003. Кетлин Гулд Ланди, <i>Заинтересујте ђаке за учење</i> , Креативни центар, Београд, 2013. Милија Николић, <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> , Завод за уџбенике, Београд, 2012. Семинар „Дигиталне приче и бајке” ОКЦ.

Анимација као мотивација или „Аги те позива да га посетиш у Улици хрстова”

Анализа књижевног дела почиње пре часа обраде, а врло често и пре самога читања. Како би код ученика пробудио заинтересованост и навео их да закораче у свет дела, наставник пажљиво бира начин мотивације. С обзиром на то да нам роман „Аги и Ема” доноси причу о једном усамљеном дечаку, жељном друштва, који је приближних година као и читаоци лектире, наставник је одабрао да их сам Аги позове да буду његови пријатељи и да га посете у Улици хрстова. Тако ће две недеље пре часа обраде ученицима бити пуштена дигитална прича коју је наставник направио, а кроз коју ће Аги покушати да их „заголица”. Он ће им се кроз кратки видео представити, показати слику својих родитеља на којој се не виде њихова лица, чиме ће се навестити Агијева усамљеност, затим ће позвати ученике да га посете јер су му потребни пријатељи, а и јер жели да их упозна са Емом. И као што је прича загонетно почела, исто тако се загонетно завршава, Аги не жели да им открије превише, већ да их наведе да прочитају роман о њему.

Линк до дигиталне приче: <https://www.youtube.com/watch?v=xCiYuX1OfYM>

Након гледања дигиталне приче следи кратак разговор о њеном садржају. Да ли су изненађени? Да ли могу наслутити о чему ће у роману бити реч и ко би могла бити Ема? Ученици говоре да им се видео допао, наслућују да је Аги њихов вршњак, али и за Ему претпостављају да је девојчица њихових година.

ТОК ЧАСА

Цео час је осмишљен тако да се направи континуитет са мотивационим видеом. Како их је Аги позвао да читају, тако ће их и сада водити кроз све тематски најбитније сегменте дела. Он ће бити водич који ће покушати да расветли дечију отуђеност међу вршњацима и одраслима, али и лековиту моћ пријатељства које се не мери годинама нити било каквим бројкама, већ му је једина мерна једница љубав.

Наставник је направио још један видео у облику дигиталне књиге „Петаци у Улици хрстова” чија свака страница представља нов корак у анализи дела.

Линк до дигиталне књиге: https://www.youtube.com/watch?v=_5iDZUakKSE

Уводни део часа

Прве две странице посвећене су свођењу утисака након читања: Шта је то што Агија интересује?

Аги им говори да, ако су дошли до ове дигиталне књиге, то значи да су испунили шта их је замолио, претпоставља да сада схватају зашто су му тако јако потребни пријатељи и жели да са њима поразговара о ономе што га мучи – јер пријатељи то чине. Ипак, Агија највише занима да ли им се допала Ема и да ли схватају зашто је тако силно желео да их упозна с њом.

Након свођења утисака о самоме делу, следи кратко упознавање с биографијом пица, одређивање књижевног рода, врсте и теме дела.

- књижевни род и врста: епика, роман за младе;
- тема: Необично пријатељство између деветогодишњег усамљеног и маштовитог дечака Агија и старице Еме.

⌚ Главни део часа

Наредне три странице дигиталне књиге представљаће задатке за групни рад ученика. Осмишљени су тако да се свака група бави по једним битним сегментом дела и да има улогу да одређени мотив осветли из различитих углова. Најпре у контексту самога романа, а затим и кроз призму искуства ученика и њихове свакодневице. Циљ је развити имагинацијски богате асоцијације на основу прочитаног, као и уочити како су свет имагинације и *стварни свиј* повезани.

Уз дигиталну књигу свака група добија и писане инструкције – шта је то о чему треба да говори.

Прва група има задатак да говори о Агијевом односу са вршњацима.

Аги у школи

„Аги, глупердо! Аги, глупердо!”

Колико пута сам се селио? Како је то утицало на мој однос са вршњацима? Да ли сам пре Еме имао пријетеље? Како су се деца опходила према мени? Како је то на мене утицало? Да ли сте ви некада били у сличној ситуацији? Ко ме сте се обратили за помоћ? Ко ме ја могу да се обратим за помоћ?

Друга група има задатак да говори о Агијевом односу са укућанима.

Аги код куће

„То дете је сваким даном све чудније, некад имам осећај као да у кући имамо странца коме изнајмљујемо собу.”

Да ли сте приметили како се понашају моји родитељи? Зашто они никада немају времена за мене? Шта је њихова главна преокупација? Сећате ли се ситуације када су мом оцу украли ауто? Како се понашао према мени? Да ли ми се касније извинио? Шта бисте ви поручили мојим родитељима?

Трећа група има задатак да говори о необичном пријатељству Агија и Еме.

„Живот је нешто што не може да се разуме, а касније још мање.”

Ко је Ема? Где она живи? Како Ема и ја започињемо пријатељство? Шта је то што нас је повезало? Сети се најзанимљивијих детаља нашег дружења. Које животне мудрости мени Ема преноси? Свакоме у животу треба једна Ема. Имаш ли је ти? Ко је она?

Извештавање група: Као што је већ наведено, свака група расветљава по један битан проблем дела. Док говоре о Агију, о његовом односу са вршњацима и о

осећању усамљености и одбачености, наставник наводи ученике прве групе да слободно говоре и о неким ситуацијама у којима су се сами нашли или се могу наћи. Веома је важно истаћи проблем вршњачког насиља и чињеницу да се о њему не сме ћутати. Наставник их охрабрује да своје проблеме слободно деле са старијима (родитељима, наставницима, психологом) јер их само тако могу успешно решити. Наредна група бавила се породицом и породичним односима. Овде се акценат ставља на слику породице дате у роману и породице каква она треба да буде. Истиче се важност здравих породичних односа за развој сваког појединца. Трећа група говори о необичном пријатељству Агија и Еме. Њихов задатак је био открити тајни састојак рецепта за пријатељство. Ученици ће закључити да то свакако нису године, и да се, и иначе, битне животне вредности бројкама не могу приказати. Наставник ће их навести да схвате колико је важно да имамо поред себе некога ко нас бодри и говори нам: „Геније” и онда када нас цео свет назива *илујердом*. Затим ће говорити ко су Еме у њиховим животима.

🕒 Завршни део часа

Синтеза урађеног. Зашто смо читали овај роман? Чему су нас Аги и Ема научили?

Поруке:

- ✓ Право пријатељство се не мери годинама.
- ✓ Свакоме у животу треба једна Ема.
- ✓ „Живот је нешто што не може да се разуме, а касније још мање.”

Домаћи задатак: Аги ти задаје домаћи задатак

Последња страница дигиталне књиге носи домаћи задатак, а ученици упутство за израду домаћег добијају и у писаној форми. Циљ овако осмишљеног задатка јесте навести их да схвате да и неке лоше ситуације могу произвести нешто добро, а да је најбитнији наш став. Ванредно стање због ковида 19 може бити прилика да Аги добије другачију причу:

Март 2020. године. Уведено је ванредно стање. Моји родитељи не раде, код куће су. Коначно имају времена за мене! Помозите ми да моја прича буде другачија! Напишите шта заједно радимо! Осмислите нам лепе породичне тренутке! Немојте заборавити ни Ему! Пошто је старија, не сме да излази. Како јој ми у ово време помажемо? Радујем се својој новој причи!

Јасминка Петровић, *Бонион*; Мирослав Антић,
Шашава њесма (интердисциплинарни час)

ОШ „Иво Лола Рибар”, Краљево

Разред:	осми
Тип часа:	обрада
Време реализације:	један школски час

Циљеви часа

Образовни:

- Рад на усвајању нових и понављању познатих правила лепог понашања.
- Развој навике да књижевно дело ученици посматрају из различитих углова, служећи се различитим техникама анализе.
- Усвајање нових начина понашања у већ виђеним ситуацијама. Уочавање богатства књижевног језика и различитих видова његове примене.
- Примена новоусвојених правила понашања кроз нове задатке и активности.

Васпитни:

- Упућивање ученика на самостално истраживање.
- Неговати тимски рад и добру сарадњу.
- Афирмисати позитивне вредности код ученика.
- Развијати креативност, стваралачку радозналост и радост.
- Повезивање књижевног текста и његове примењивости у свакодневном животу.
- Развијање критичког става према појавама у друштву.

Функционални циљеви:

- Оспособљавање да се кроз интерактивно учење научено примени у стварности.
- Развијање способности повезивања информација и знања из различитих области.
- Стицање навике да се књига користи као извор знања и информација.
- Оспособљеност да посредством рада уче и да уживају у томе.
- Указивати на то да је обузетост решавањем проблема и преданост послу – прави пут.
- Неговање сензибилитета и укуса, као и животног стила.
- Указивати на могућности примене уметности у свакодневном животу.
- Неговање поверења и сарадње између ученика и наставника.

Наставне методе: дијалoшка, демонстративна, текст, метода тимског истраживања, илустративна

Облици рада: фронтални, групни

Активности ученика: Уочавање правила лепог понашања и њихова примена у свакодневном животу. Истраживање текста, решавање сопствених недоумица.

Активност наставника: Припрема примере за час. Води час и помаже у решавању недоумица. Подстиче ученика на самостално истраживање и закључивање. Усклађивање пређашњих и новостечених знања. Рукује опремом потребном за реализацију часа.

Резултати часа – исходи: Ученици проширују своја знања из опште културе. Остварују корелацију између опште културе и књижевног текста. Уочавање одређених правила. Битно је да знања не остану чисто теоријска. Промена евентуалног лошег понашања или лоших навика. Наставак примене наученог.

Иновација у настави: Практична примена наученог из књижевног текста. Корекција постојећег понашања. Промоција књиге и читања уопште кроз примену информационих технологија.

Корелација: У оквиру предмета, са познавањем опште културе.

Коришћена литература:

1. Несторовић, Зорица, Грушановић, Златко, *Речи мудрости* : читанка. Београд: Клет, 2010.
2. Петровић, Јасминка, *Бонџон*. Београд: Креативни центар, 2008.

Наставни материјали: наставни листићи, књига Јасминке Петровић *Бонџон*, презентација и у оквиру ње игра асоцијација и квиз.

Услови за реализацију часа: учионица, потребна опрема – рачунар, интернет, пројектор, видео-бим.

Табеларни приказ садржаја рада:

планирани садржај рада	активност наставника	активност ученика	планирано време у минутама	методе и облик рада	начин праћења рада ученика	очекивани ефекти
Уводни део Игра асоцијација и откривање значења и значаја речи бонџон	Вођење и усмеравање разговора, мотивисање, подстицање.	Истраживање, коментарисање, изношење мисли.	10 мин	дијалогска фронтални групни	На основу учешћа у разговору.	Уочавање везе.
Главни део часа Читање и тумачење текста. Истраживачко читање текста и примена наученог кроз квиз	Организаторска, усмеривачка.	Истраживање, презентација, дискусија, доношење закључака, примена.	30 мин	текст демонстративни тимски фронтални	На основу резултата рада, коментара.	Примена наученог, заинтересованост.
Завршни део Сумирање резултата. Домаћи задатак	Разговор, усмеривачка.	Истраживачка, стваралачка.	5 мин	дијалогска	На основу резултата рада.	Примена наученог, заинтересованост, креативност.

Ток часа

Мото часа: Није тешко бити фин!

Идеално би било кад би на одмору, а пре почетка часа, ученици били подељени на групе.

Групе су састављене случајним изборим. Ученици извлаче цедуљице са јасним асоцијацијама: **ГОСТИ** (посета, најавити се, одазвати се, гостовати); **ПОКЛОНИ** (Деда Мраз, рођендан, слављеник, дародавац); **ЖУРКА** (музика, плес, провод, бука); **БИОСКОП** (филм, кокице, тишина, платно); **ТРПЕЗА** (нож, тањира, чаше, храна); за то време на столовима су постављени називи група и ученици одлучују уз помоћ извучене цедуље где им је место на којем ће седети.

🕒 Уводни део часа (10 минута)

- ✓ Ученици поља асоцијација откривају и решавају групним обликом рада. Њеним решењем открива им се и тема (бонтон) и основни циљ часа (Значење и значај лепог понашања и његова примена).

Bonton.ppt

Потом се ученици упознају са непознатим речима, односно с тумачењем речи *бонџон* у различитим језицима. Закључују кратком Шопенхауеровом причом да бонтон у свим језицима носи исту поруку: поштовање и неговање односа међу људима.

ЗНАЧЕЊЕ РЕЧИ – БОНТОН

*Реч БОНТОН потиче из француског језика и значи „добро понашање”. За исту појаву Французи користе израз „умети живети”.

*У једној старој енглеској књизи стоји да је бонтон штит од насртаја бесрамних и неотесаних грубијана. Одбрана од испада који нису обухваћени законом.

*У Вујаклијином лексикону пише да је бонтон „фино понашање” и отмено држање, леп начин изражавања добро васпитаних и образованих људи.

*Под пристојним понашањем Шпанци подразумевају прилагођавање карактера тренутним околностима и обуздавање нагона у правом тренутку.

*Италијани су изучавали начине контактирања, обичаје и укук свог времена чији су описи садржани у популарној књизи „Дворани”.

*За америчке стручњаке све оно што добро васпитана особа мора да зна о понашању у свакодневном животу.

*Ово је уједно и прави тренутак да се најави наставна јединица и да се сазна нешто о њеном аутору, а потом да се локализује одломак.

🕒 Главни део часа (30 минута)

*Изражајно читање. Разговор о непосредним доживљајима и разумевању текста.

*Навести примере који су можда досад били непознати ученицима или из било којег разлога су их изненадили.

*Наставити рад у оквиру група на наставним листићима, а с циљем откривања правила лепог понашања.

*Уколико постоји примерак књиге „Бонтон” за сваку групу, исти задаци могу се решавати и на тај начин, с тим што се ученицима обавезно поред задатка наведе и број странице у књизи где се налази материјал за њихово истраживање.

***Рад на наставним листићима.**

Група А: Сваког госта три дана доста.

Покушај из датог текста да наведеш што више правила лепог понашања. Области твог истраживања јесу правила којих треба да се придржава гост пре него што одлучи да крене у посету; упознаћеш и нека од правила приликом даривања.

Група Б: Поклону се у зубе не гледа.

Покушај из наведеног текста да наведеш што више правила лепог понашања. Поље твог истраживања односи се на правила приликом поклањања цвећа и поклона уопште, али и на оне норме понашања које треба да поштујемо приликом добијања поклона.

Група В: Све је лако кад си млад.

Покушај из наведеног текста да наведеш што више правила лепог понашања. Поље твог истраживања односи се на правила приликом организовања журки, али и да истражиш правила лепог понашања којих треба да се придржаваш кад користиш лифт.

Група Г: Позориште у кући.

Покушај из наведеног текста да наведеш што више правила лепог понашања. Поље твог истраживања односи се на правила понашања којих треба да се придржаваш приликом одласка у позориште или у диоскоп.

Група Д: Кад се једе, не прича се.

Покушај из наведеног текста да наведеш што више правила лепог понашања. Поље твог истраживања односи се на правила која треба да познајеш при коришћењу прибора за јело и уопште при понашању за столом.

*Представници групе излажу резултате рада.

*Могући резултати групног рада:

Нека од правила из „Бонтона”

- ✓ Предност има онај ко излази из просторије.
- ✓ Придржаваш се правила куће у којој си гост.
- ✓ Не поклањаш неприкладне поклоне.
- ✓ Ако мушкарац и жена стоје пред лифтом, у лифт улази прво мушкарац јер се лифт сматра небезбедном и непознатом територијом.
- ✓ Приликом упознавања трудиш се да запамтиш име онога кога си упознао/упознала.
- ✓ На позив у госте мораш одговорити и обавестити домаћина да ли долазиш или не.
- ✓ Поклоне отвараш чим их добијеш.
- ✓ Трудиш се да не показујеш разочараност ако ти се не допада поклон који си добио/добила.

- ✓ Када си завршио/завршила са јелом, прибор поставиш паралелно – једно до другог.
- ✓ Журку мораш најавити на време уз дозволу од комшилука да немају ништа против.
- ✓ При проласку до свог места у биоскопу, позоришту или слично, окренут/окренута си лицем ка онима наспрам којих пролазиш.
- ✓ Када ти телефон звони, а имаш друштво, уз извињење се јављаш и брзо завршиш разговор.
- ✓ При одласку у посету, обавезно се најавиш.
- ✓ У посету се може понети резано цвеће, непаран број, које обично носи мушкарац и поклања домаћици.

Потом, своје новостечено знање проверити у квизу „Није тешко бити фин”. При одговарању на свако питање закључити које је од наведених правила демонстрирано.

🕒 **Завршни део часа** (5 минута)

Закључити да су многа позната правила обновљена, а нова научена.

За домаћи задатак ученици треба да напишу кратак драмски текст на тему „Изгубљена књига” и да у њему покажу правила понашања у библиотеци и правилан однос према књизи.

(Само)евалуација и корекција часа: Према учешћу ученика у раду и њиховој ангажованости, праћењу излагања, постављању питања и укупној ангажованости, наставник ће проценити ученичко настојање за постигнут ниво разумевања књижевног текста. Оствареност захтева и циљева часа биће пропорционална донетим проценама.

МИРОСЛАВ АНТИЋ, „ШАШАВА ПЕСМА” (ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ ЧАС)

- Разред:** пети
- Трајање:** два часа (српски језик, ликовна култура)
- Корелација:** први час – српски језик, други час – ликовна култура
- Тип часа:** обрада
- Методе:** интерактивна, мултимедијална, демонстративна, дијалoшка, монолошка, интерактивно-кооперативно учење
- Облици:** групни, фронтални, индивидуални, рад у паровима

Напомена: Овај двочас замишљен је као корелација ових предмета и наставника. Наставник и једног и другог предмета присуствује двочасу, међусобно се допуњују и сарађују. Видео-материјале припремили су ученици старијих разреда на часу информатике и рачунарства, уз моју помоћ. Клипови су уметнути у алат „Прези”. Ако наставник српског језика или ликовне културе не познаје програм за монтирање

клипова од фотографија, наставник информатике и рачунарства требало би да присуствује крају двочаса пошто је предвиђено да ученицима кратко објасни процес слагања фотографија у овом програму. Ученици који схвате поступак уз помоћ наставника, имају домаћи задатак. Код нас то није случај. Ученици у библиотеци већ дуго вежбају садржаје и програме који се уче или који нису у саставном делу информатичког школског образовања. Има ученика у петом разреду који одлично познају програме и садржаје представљене у овој презентацији.

Неопходна наставна средства за реализацију овог часа: рачунари и видео-бим (или дигитална учионица)

Неопходни наставни материјали: аудио-визуелна, лекција у „Ворду”, презентација у алату „Прези” *Quizzis* (квиз), укрштеница у „Ворду”, читанка, спрејеви за косу, прибор за ликовно, дигитални фото-апарат

Образовни циљеви: оспособљавање за читање, доживљавање, разумевање и тумачење књижевног дела; уочавање разлике између лирског субјекта и песника; упознавање ученика кроз припремљени наставни материјал са биографијом Мирослава Антића; оспособљавање ученика за аналитичко-синтетички приступ анализи песме кроз истраживачке смернице; увежбавање и усавршавање гласног читања и читања у себи у складу са природом текста.

Васпитни циљеви: сазнање да се правила могу мењати у корист и уз сагласност свих и да сараднички односи могу заменити конкуренцију и такмичење; истицање значаја пријатељства и толеранције међу ученицима и у игри и у озбиљним ситуацијама.

Функционални циљеви: стварање пријатељске атмосфере, атмосфере прихватања и подршке; развијање истраживачког духа при анализи књижевног дела; развијање љубави према књижевности и интересовања према самосталном проучавању књижевноуметничког дела; подстицање ученика да маштају, да се играју својим талентом, да откривају нова, неистражена поља свог бића; оспособљавање за коришћење интернета у образовне сврхе.

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ (1. час)

Уводни део часа – 7 минута

Наставник презентује ученицима први клип који говори о несташној девојци Јани која је уз помоћ интернет стране <http://www.enjoypic.com/> „пропутовала” цео свет. У клипу су коришћене слике девојчице, које су претходно у овом алату за прављење занимљивих и забавних фотографија направљене. Сlike су скинуте са интернета и клип је израђен у програму *Windows Movie Maker* и отпремљен на *Youtube*, одакле је уклопљен у алат *Prezi*. Музичка подлога је Леонтина песма која се слаже уз тему која се обрађује на часу, будући да је реч о девојци која се заљубљује. Све време наставник води час уз помоћ алата *Prezi*.

Следе питања о девојци која је главна јунакиња клипа:

На који начин је Јана била шашава? Када вас родитељи највише критикују? У којим ситуацијама имате утисак да вас не разумеју?

⊕ Главни део часа – 31 минут

Мирослав Антић написао је „Шашаву песму” која говори о проблемима једне девојчице у вашем узрасту. Мирослав Мика Антић (рођен 1932. у Мокрину — преминуо 1986. у Новом Саду) био је српски песник. Живео је у Новом Саду. Пре него што је постао познат, био је морнар, радио је и у луткарском позоришту. Сем писања бавио се и сликарством, новинарством и филмом. За децу је написао: „Плави чуперак”, „Хороскоп”, „Прва љубав”, „Плава звезда”. Режирао је филмове „Доручак са ђаволом”, „Широко је лишће”, и „Страшан лав”.

*Клип о занимљивостима из живота Мике Антића који је са канала *Youtube* уклопљен у *Prezi*.

*„Плави чуперак” је збирка песама. Песме су разврстане у пет група, које се зову: „Први танго”, „Прва љубав”, „Све боје света”, „Плави чуперак” и „После детињства”. Основни мотив ове збирке јесте одрастање, а појављују се и други мотиви, као што су мотив љубави, тајне, сна, лепоте природе, детињства, пријатељства.

Кратак квиз о Мики Антићу. Квиз је направљен у алату *Quizzis*. Наставник се одлучио за овај садржај зато што је ученицима нов пошто су већ радили квизове у алатима *Hot potatoes* и *Moodle*.

Наставник чита песму, затим слушамо са клипа интерпретацију **Горице Поповић**. По жељи, могу и ученици да прожебају интерпретативно читање.

У оквиру алата *Prezi* јављају се питања на која ученици одговарају.

*Песник у лирској песми преноси своја размишљања, осећања, запажања преко лирског субјекта (лирско ја). Лирски субјект не треба и не може да се потпуно поистовети са аутором. Ко је у „Шашавој песми” лирски субјект који говори о својим осећањима и о реакцијама одраслих на њих?

Основни мотив је заљубљивање.

Лирски субјекат у овој песми је девојчица која је почела да размишља о дечацама и о заљубљивању. Она преноси свој разговор са мајком о тој теми. Девојчица је помало збуњена јер јој се дешава нешто што раније није доживела. Мајка има много разумевања за њу јер схвата да девојчица одраста и да је све што осећа уобичајено за њене године. Девојчици значи то што о свему може да разговара са мајком и што је мајка ту да јој помогне.

*Која су стилска обележја песме? Које стилске фигуре учавате?

*Песник је опевао мотив кроз дијалог девојчице и мајке. Мајка поставља питања, а девојчица одговара и тако открива своје мисли и осећања. Овакав облик песме одговара осећањима девојчице. Она је истовремено и весела и збуњена. Одговара кратким реченицама и једноставним језиком јер је у њеној глави збрка.

*Песма има 13 строфа, од којих једна има само један стих, а остале по два.

*Рима постоји, али није свуда једнако распоређена. Неколико пута се понавља стих: „Мама ми каже: шашаво моје”. Понављање показује да мајка примећује и прати шта се са девојчицом догађа. Она ћерку зове „шашаво моје” јер је разуме и симпатична јој је та збрка у њеној глави.

*Које особине лирске песме учавачемо на примеру ове песме? (Субјективност, мелодичност, осећајност, сажетост израза.) У чему је посебност овог књижевног дела?

* Напишите неколико стихова својој симпатији док слушате једну љубавну песму.

Спот групе МВП за песму „Волим кад те волим”, преузет и уклопљен у презентацију са канала Youtube.

Ученици индивидуално раде.

🕒 **Завршни део часа – 7 минута**

Читамо стихове ученика.

ЛИКОВНА КУЛТУРА (2. час)

🕒 **Уводни део часа – 15 минута**

Овај час нема класичан увод, главни и закључни део, с обзиром на то да је јасно подељен у два дела када ученици прво цртају, а затим спрејевима које су добили од наставника на почетку часа праве свом другу из клупе шашаву фризуру. Наша школа сваке године у оквиру Дечје недеље има један „Дан шашавих фризура”, тако да ово није новина за наше ученике.

На крају часа радимо укрштеницу. Згодно је и за час ликовне културе у оквиру које се обрађује наставна јединица „Моја нова фризура”, па би било идеално све то уклопити уколико постоји могућност.

* Нацртајте своју омиљену шашаву фризуру.

* У оквиру алата *Prezi* ученицима се показује какве су фризури имали Фрида Кало и Салвадор Дали. Какве ћете линије користити? У каквом ритму ћете их распоређивати?

Како бисте описали своју данашњу фризуру? Како бисте је променили?

* Нека вам рука буде опуштена, а потези слободни. Играјте се линијама!

* Кад завршите, свој рад и предлог за своју нову фризуру дајте другу који седи до вас.

🕒 **Главни део часа – 20 минута**

* Имате десет минута да, уз помоћ прибора који сте добили, другу из клупе направите што шашавију фризуру. Ако можете, придржавајте се његове жеље. Ако не, будите креативни. Заједно коментаришемо најбоље радове на папиру и најбоље живе моделе. Одлучујемо о томе која је трансформација најуспелија, а најуспелије ликовне радове качимо на пано школе.

* Ученици су добили задатак да се сликају дигиталним фото-апаратом.

* У групама за домаћи задатак добијају да направе спотић у програму који сами изаберу у коме ће се смењивати њихове шашаве фризури, а да у позадини буде музика из неке шашаве дечје песме.

* Гледамо клип „Шашаве фризури” који су направили ученици старијих разреда уз моју помоћ. Клип је направљен тако што су прво допремљене фото-

графије шашавих фризура са интернета, а затим сложене у програму *Windows Movie Maker*.

Музичка подлога је „Шашава песма” Мике Антића у извођењу Невене Михајловић.

Групе су направљене тако да у свакој постоји бар један члан који познаје програм.

🕒 **Завршни део часа – 10 минута**

Уколико је присутан наставник информатике и рачунарства, може сада упутити ученике у основе коришћења програма. Уколико баш нико од ученика, с обзиром на то да су пети разред, не познаје програм за израду клипова и не сналази се у њему, наставник може од ученичких фотографија сложити један клип и показати га ученицима на следећем часу.

*Делим ученицима укрштеницу коју сам одштампала у документу *Word*, а која обухвата садржаје са оба часа.

Коришћени програми и садржаји са интернета:

Prezi, Quizzis, Windows Movie Maker, Google Microsoft Word, Youtube

<http://www.enjoypic.com/> (за израду анимација и слика)

Презентација за оба часа у оквиру које су и спотићи на каналу *Youtube* и у алату *Prezi*.

Шашава Јана: <https://www.youtube.com/watch?v=fZEKrmhbOG4&feature=plpc&context=C32d4e66UDOEgST>

Шашаве фризуре: <https://www.youtube.com/watch?v=2FFDmz7WDPo&feature=related>

„Шашава песма”, рецитује Душан М. Воргић <https://www.youtube.com/watch?v=xz74BLXJ8qk>

МВП, „Волим кад те волим”: <https://www.youtube.com/watch?v=greuIXN3DpA>

Литература:

1. Моња Јовић и Јелена Журић, *Чиианка за 5. разред основне школе + ЦД са интјерактивним веждама*, Београд, Едука, 2019.
2. Мирослав Антић, *Плави чујерак* (збирка песама), Београд, Нолит, 2009.
3. Марина Токин, Марија Тир Борља, *Књижевни јујшокази (интјерјрејшације шексјова за 5. разред)*, „Венцловић”, Нови Сад, 2016.

Одлике реализма у књижевности

ОШ „Петар Лековић”, Пожега

Час за углед: Реализам – *Escape Classroom*

Разред	VIII
Наставни предмет	Српски језик
Наставна јединица	Одлике реализма у књижевности
Тип часа	обрада
Наставне методе	<i>Escape classroom</i>
Облици рада	групни или индивидуални
Наставна средства	рачунари/мобилни телефони; припремљени материјал
Корелација	географија, ликовна култура
Исходи часа	Након часа ученици ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">• разликују одлике реализма и романтизма у српској књижевности;• наведу најзначајније представнике реализма и романтизма.
Циљеви часа	Образовни: Усвајање знања о одликама реализма; обнављање знања о одликама романтизма. Васпитни: Развијање љубави према књижевности, подстицање сарадње и одговорности за рад групе. Функционални: Оспособљавање ученика да успешно обављају мисаоне радње: запажање, упоређивање, закључивање, примену. Развијање способности за самостално учење и повезивање знања из различитих области.
Литература	М. Николић, <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> , Београд, 1999. М. Јовић, <i>Читанка за 8. разред</i> , Едука, 2011. О. Радловић, <i>Књижевни јојмовник за ученике виших разреда основне школе</i> , Едука, 2012.
Услови за одржавање часа	За успешну реализацију часа неопходни су рачунари са приступом интернету или мобилни телефони.

Коришћене апликације и сервиси	<i>Genially</i> https://app.genial.ly/ <i>Learning Apps</i> https://learningapps.org/ <i>Play Posit</i> https://go.playposit.com/ <i>Puzzel</i> https://puzzel.org/ <i>Gugl Forms</i> https://www.google.com/forms/about/ <i>Picktochart</i> https://piktochart.com/
Активности наставника	Задаје задатке, усмерава рад ученика, прати напредовање и постигнућа, даје упутства.
Активности ученика	Решавају задатке, сарађују, процењују свој напредак.
Евалуација часа	Увидом у задатке наставник процењује успешност часа и проверава да ли су остварени исходи.

Escape classroom је метода која подразумева организовање специфичне игре. Ученици добијају низ задатака који су повезани тако да решење једног задатка отвара приступ следећем задатку. Током игре ученици решавају задатке у којима проверавају стечено знање, повезују садржаје из различитих области, али и усвајају нова знања. Циљ је доћи до краја игре и „изаћи из учионице” први. Игра се најчешће организује у групном облику рада, а специфичност игре и такмичарски карактер подстичу учешће и ангажованост сваког ученика.

Специфичност одржаног часа. Овај час је одржан у условима онлајн наставе у току ванредног стања, тако да је прилагођен индивидуалном раду ученика. Час се може одржати и у учионици, у групном облику рада. Материјали за игру би били исти, само што би ученици сарађивали у реалном времену. Током игре групама је дозвољено да користе литературу како игра не би стала уколико не знају решење једног задатка.

ТОК ЧАСА

🕒 Уводни део часа (5 минута)

Наставник објашњава ученицима ток игре и истиче циљеве часа. Ученици се деле у групе и приступају припремљеним материјалима путем рачунара/мобилних телефона.

🕒 Главни део часа (35 минута)

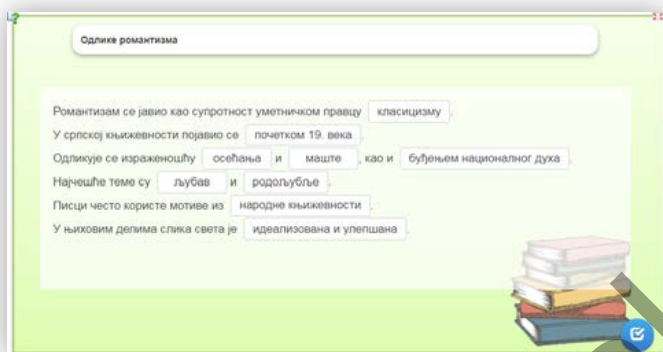
Ученици приступају игри преко **почетне странице**, на којој се налазе упутства:

<https://view.genial.ly/5ee782277d53aa0d01c8f277/interactive-image-realizam-escape-classroom>

Следе задаци. Решење сваког задатка отвара код за приступ следећем задатку.

Први задатак: Уз помоћ онлајн квиза ученици обнављају одлике романтизма:

<https://learningapps.org/watch?v=pr1aya6dj20>

Други задатак: Након што сложе слагалицу, ученици треба да препознају песника Ђуру Јакшића и да упишу његово име у предвиђено поље. Одабрана слика је аутопортрет, што ученике треба да подсети на то да је овај песник био и сликар.

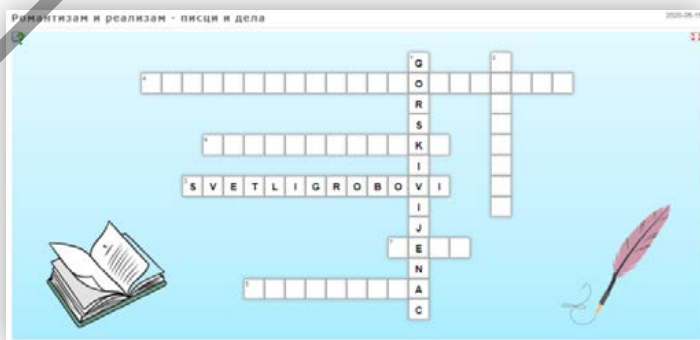

https://puzel.org/en/jigsaw/play?p=-M9rRy412-ZGezO_z7MZ

Трећи задатак направљен је у облику интерактивног видеа. Коришћен је видео „Великани наше поезије – Јован Јовановић Змај” у који су додата питања. На крају се налази код за следећу игру. Уз овај видео обнављају се знања о Змајевом животу и поезији:

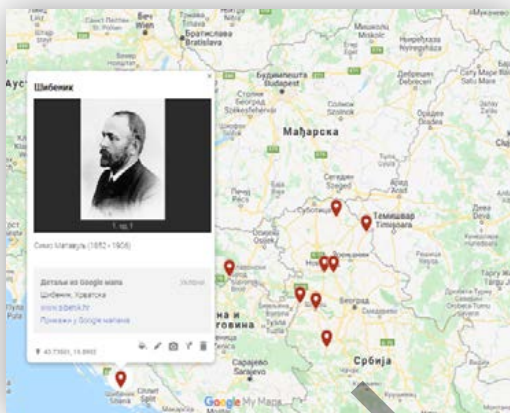
https://app.playpos.it/player_v2/?type=share&bulb_id=722922&lms_launch=false

Четврти задатак: Попуњавањем укрштенице ученици се подсећају обрађиваних дела.

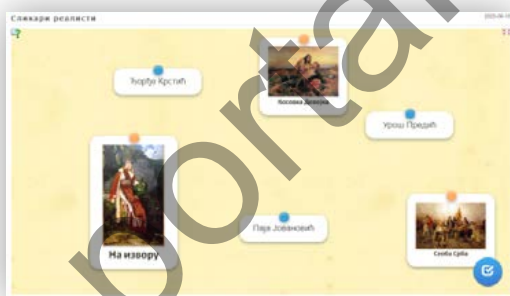

<https://learningapps.org/watch?v=p8bohbg7320>

Пети задатак: На интерактивној мапи приказана су места рођења писаца, додате њихове слике и подаци о годинама рођења и смрти. Задатак гласи: Одузмите годину рођења најстаријег писца од године рођења писца чије је родно место најисточније. Број уписати у поље које води у наставак игре.

Шести задатак: У овом задатку успоставља се корелација са ликовном културом. Ученици треба да споје познате слике из епохе реализма са њиховим ауторима.

<https://learningapps.org/watch?v=pggrujk9t20>

Седми задатак: Ученици приступају инфографику на коме су представљене одлике романтизма у књижевности. Овај корак је најважнији јер се током њега усвајају нови садржаји.

ESCAPE CLASSROOM

Одлике реализма у српској књижевности

Упознајте се са кључним појмовима везаним за реализам. На дну стране је поље за наставак игре.

ШТА?

Реализам је правац у уметности и књижевности који наступа после епохе романтизма.

КАДА?

Реализам се у српској књижевности јавља средином 19. века

КО?

Представници реализма су:

- Лаза Лазаревић
- Милован Глишић
- Симо Матавуљ
- Стеван Сремац
- Јанко Веселиновић
- Радоје Домановић

КАКО?

Одлике реализма:

- верна слика стварности
- детаљни описи
- социјалне теме и теме из свакодневног живота
- психолошка карактеризација ликова
- доминирају приповетка и роман
- сатира и критика стварности

<https://create.piktochart.com/output/47330658->

Осми задатак: Завршни задатак је провeра наученог и систематизација уз тест начињен помоћу *Гуџл ујийника*.

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScpEhiknY5GXq6kC6KPN706GAgQSlXnRyUurJB3BXdQrxSdOQ/viewform>

На крају теста налазе се питања којима ученици процењују час и сопствено залагање. Када провере решења и добију повратну информацију, ученици могу да преузму диплому за успешан „излазак из учионице”.

Завршни део часа (5 минута)

Завршни део часа предвиђен је за кратку дискусију, утиске и објашњења евентуалних недоумица. Уколико се час изводи у учионици, добро је одштампати дипломе победницима игре.

Александар Вучо, *Мој отац ирамвај вози*

ОШ „Стеван Синђелић”, Каменица, Ниш;

ОШ „Карађорђе”, Матејевац, Ниш

Тип часа:	обрада
Разред:	пети
Корелација:	унутарпредметна
Наставна средства:	рачунар, интернет, читанке, радови ученика (презентација ППТ и аудио-записи)
Коришћене апликације/алати:	<i>Google classroom, Zoom Web Conferencing, Linoit, Wizer.me, Padlet, Google presentationl, Viber</i>
Наставне методе:	дијалогска, демонстративна, текст-метода, истраживачка
Облик рада:	фронтални, индивидуални, групни

Циљ часа:

Упознавање са поетичким одликама уметничког стварања Александра Вуча; тумачење лирске песме и уочавање њених стилских вредности; усвајање књижевнотеоријских појмова (ономатопеја); подсећање на појмове: строфа, стих, песничка слика; разлике између појмова аутор и лирски субјекат.

Очекивани исходи

Ученик ће умети да:

- одреди род књижевног дела и књижевну врсту;
- анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих);
- увиђа звучне и визуелне елементе песничке слике;
- одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевноуметничком тексту;
- процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (брижан, шаљив, ведар, тужан и сл.);
- одреди тему и главне и споредне мотиве.

Међупредметне компетенције:

- компетенција за учење – ученици ће добити задатке који ће их оспособити да самостално и у сарадњи са другима истражују, откривају и повезују нова знања; да користе могућност ваншколског учења и негују и развијају лична интересовања;
- комуникација;
- рад са подацима и информацијама;
- сарадња;
- дигитална компетенција.

Литература за наставнике:

1. Милија Николић, *Методика наставе српског језика*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2008.
2. Јован Деретић, *Историја српске књижевности*.
3. *Речник књижевних термина*, Институт за књижевност и уметност, Нолит, Београд.

Литература за ученике:

1. Моња Јовић, Јелена Журић, *Читанка за 5. разред основне школе*, Едука, Београд, 2018.
2. Др Оливера Радуловић, *Књижевни појмовник*, Едука, Београд, 2013.
4. Материјал који се налази на *Гуџл учионици*.

НАПОМЕНА

Наставна јединица „Мој отац трамвај вози” обрађује се на једном часу уз припремне активности.

Овај час је због ванредне ситуације изазване пандемијом вируса корона одржан у *Гуџл учионици*, где је наставник постављао све задатке као и материјале за рад, са припремним активностима за ученике и директно са ученицима преко апликације *Зум*.

Уводне припреме

Први задатак састојао се у томе да пре обраде наставне јединице ученици напишу састав на тему „Мој тата на радном задатку”. Наставник даје инструкције о вођењу разговора са очевима пре писања састава, тј. предлаже питања која ће ученицима бити од користи: да ли тата воли свој посао и, ако га воли, зашто; шта му је у обављању посла тешко, шта га умара, ако је посао физички захтеван – да ли то утиче на очево здравствено стање, кад је срећан и задовољан док ради, колико је тај посао одговоран, да ли се и како спрема за њега... Предлог је да се задатак почне размишљањем о оцу и кратким описом његовог посла.

Наставник је отворио огласну таблу у програму *Linoit* (линк ка радовима [Мој тата на радном задатку](#)), а ученици, после наставникових инструкција како то урадити, своје написане радове постављају на њу. Предвиђено време за израду овог задатка јесте два дана. Након објаве радова на огласној табли ученици добијају задатак да гласају за рад који им се највише допао. Критеријуми за вредновање рада налазе се на огласној табли.

Други задатак за све ученике јесте да прочитају песму из читанке и да послушају материјал из емисије *Добро јутро, децо* објављен у *Гуџл учионици*, у ком песник Александар Вучо говори стихове песме „Мој отац трамвај вози” и о томе шта га је надахнуло за писање песме (<https://youtu.be/xycrDf23fOQ>).

У следећем кораку наставник дели ученике у три групе и свакој даје задатак.

Прва група ученика усмерена је на истраживачки рад, тј. да на интернету пронађе чињенице о трамвају – превозном средству, и о трамвају у Нишу^{*}, о чему

* На пример, на *Јутијубу*, кратак филм *Ситари нишки трамваји*, настао на основу документарних фотографија са прве изложбе Удружења љубитеља нишких трамваја: <https://youtu.be/R7p9sRSN5YU>.

сознања могу стећи и у свом непосредном окружењу у разговору са декама и бакама и са комшијама. С обзиром на то да је реч о ученицима 5. разреда, довољно је да сазнају шта је трамвај, како изгледа, који су његови важни делови. Могу да опишу сопствено искуство уколико су се возили трамвајем: где су се возили, по чему се та возња разликује од других (аутобусом, тролејбусом), колико пажње иначе обраћају на возача. А у вези са нишким трамвајем: кад је и где саобраћао, како се чува сећање о њему. Прикупљени материјал треба записати у свеске и припремити се за разговор на часу.

Друга група добија задатак да телефоном сними звуке у свом окружењу (у кући, у дворишту, на улици, у парку...) и да пронађе речи којима би опонашали тај звук. Наставник даје свој пример: кад улазимо у кућу, куцамо, чује се куц-куц, кад ударамо дланом о длан, чује се тап-тап. Направљене снимке ученици шаљу наставнику на заједничку предметну *Вибер* групу.

Трећа група ученика добија задатак да у заједничкој *Гуил* презентацији (линк ка презентацији [Презентација текста песме](#)), коју је отворио наставник, представе песничке слике – целине. Један ученик на једном слајду представља једну строфу/песничку слику, водећи рачуна о томе да наведе све мотиве из строфе на којој ради. Ученику који уређује први слајд даје се сугестија да може започети као да прича бајку.

Наставник је, пратећи рад ученика, у презентацију у облику коментара уносио додатне инструкције за рад.

ТОК ЧАСА

Час се реализује преко апликације Зум у заказаном термину.

🕒 Уводни део

Час започињемо разговором о домаћем задатку. Наставник саопштава да су сви ученици написали саставе и да су гласали. Представља рад који је добио највише позитивних коментара. Најбољи рад ће бити објављен у школском часопису. Разговор се води о утисцима и о новим искуствима ученика, новим сазнањима која су стекли о својим очевима, што ће довести до закључка да тате раде озбиљне и одговорне послове бринући тако о породици. Наставник најављује тему часа.

🕒 Главни део часа

Разговор о песми започињемо представљањем писца Александра Вуча преко линка ка биографији у Читанци за пети разред на платформи *Мудл* и на сајту <http://riznicasrpska.net/knjizevnost/index.php?topic=344.0>. Сада се кроз наслов песме везујемо за појам трамвај, подсећамо да су у неким домаћим задацима очеви возачи и разговарамо о карактеристикама тог занимања. У разговору долазимо до појма трамвај. Сада ученици откривају податке које су пронашли о трамвају и о трамвају у Нишу, где је постојало и то превозно средство које су возиле нечије тате. Како изгледа посао возача трамваја, сазнајемо у песми А. Вуча.

С обзиром на то да је у *Гуил учионицу* постављен звучни запис из емисије [Добро јујиро, децо](#), у коме сâм аутор чита стихове песме (осим тога запис садржи и аутентично сведочење писца о мотиву за настанак песме), заједно га поново слушамо.

Разговарамо о утисцима и запажањима поводом песме, објашњавамо непознате речи. Наставник пита ученике ко је песника инспирисао да напише песму, води разговор у коме ученицима скреће пажњу да уоче разлику између аутора и лирског субјекта ове песме и да објасне та два појма.

Одређујемо главни мотив – тему песме. Након тога отварамо презентацију ([линк ка презентацији](#)). Њу је заједнички урадила група ученика, пратећи сугестије наставника које су остављане у коментару за сваки слајд. Пролазећи кроз строфе, обнављамо појмове строфа, стих и рима.

Ученике у Зуму делимо у тзв. собе у којима имају задатак да за одређени слајд, тј. анализирану строфу, користећи читанку, издвоје и напишу мотиве (у свакој групи се налази ученик који је радио тај слајд).

На последњи слајд наставник је поставио звукове које су ученици снимили. Задатак групе која је добила тај слајд јесте да напишу речи које имитирају, подражавају те звуке. Ученици ове групе добијају и задатак да дефинишу појам *ономатојеја* (служећи се читанком), да у самој песми пронађу пример за ономатопеју, а на крају и да закључе које врсте речи могу бити ономатопејске.

Након тога се враћамо у заједнички простор у Зуму и дискутујемо о издвојеним мотивима, о њиховој фреквенцији, важности, и истичемо осећања лирског субјекта: љубав, бригу, разумевање, понос, радост... Уочавамо и каква је, према значењу, већина реченица, издвајамо и дефинишемо једну узвичну, на основу ње одређујемо још осећања лирског субјекта (понос, усхићеност, одушевљење...). Закључујемо да положај речи *ошаи* на почетку сваке строфе истиче снагу набројаних осећања. Тежину његовог посла и, пре свега, очеву пожртвованост, уочавамо у епитетима који су придружени појму *ноја* (*иџрома*, *окорела*, *оџекла* и *болесна*). Следи истицање очевих карактерних особина: одговоран не само према свом послу – према путницима, него и према свим пешацима и према сваком бићу које му се током вожње нађе на путу. Из начина на који казује о оцу, виде се и дечакове особине: то је паметан и осетљив дечак, поносан на оца, али и забринут за њега.

Пошто се у овој песми истиче љубав према оцу, закључићемо да је породична љубав главни мотив у песми.

Разговором о последњем слајду уочавамо да је аутор песме у оживљавање доживљаја лирског субјекта, осим визуелних елемената исказаних кроз епитете, унео и звучне, те тада и дефинишемо ономатопеју.

Завршни део часа

Још једном се подсећамо да је обрађена лирска песма за децу, а колико је важна породична љубав, показују многи текстови који говоре управо о њој. Наставник позива ученике да се сете текстова (успут одређују књижевни род и књижевну врсту) које су радили ове године, али и у претходним разредима, а говоре управо о породичној љубави („Десетица”, „Поход на Мјесец”, „Месец над тепсијом”, „Чича

Јордан”, „Прва бразда”, *Рани јади*). Запажа се да је у већини текстова које су досад читали приказана љубав и брижност мајке, скреће се пажња на то да је и љубав оца од истог значаја иако није толико заступљена у обрађеним делима. Кратко се разговара о томе зашто је тако. Закључак треба да буде усмерен ка томе да је породица основни стуб појединца и друштва и једна од најважнијих тема и у приватном, реалном животу сваког човека, па и самог писца. Зато писци ту тему у књижевним делима често обрађују.

Наставник даје домаћи задатак у алату *Wizer.me* (задатак се налази на следећем линку <https://app.wizer.me/learn/VB1V8Y>).

Упућује ученике у могућности да из читанке изабере задатак којим ће се бавити.

*Илуструј песму „Мој отац трамвај вози”.

*Прочитај једну књигу Александра Вуча по свом избору и напиши кратак приказ којим ћеш је препоручити својим другарицама и друговима из одељења.

Излазна карта

На крају, наставник на екрану дели *Падлеј* и позива ученике да, пошто кратко размисле, једном речју, неком асоцијацијом изразе свој однос према очевима (осећање, нека ситуација, надимак, епитет...) <https://padlet.com/jelenacetkovic1969/ysrn63x6ky9b44eb>.

То сам ја (мало другачија аутобиографија)

ОШ „Коста Стаменковић”, Српски Милетић

Тип часа:	угледни час
	шести разред
<p>Истраживачки задаци, упутства и сугестије за час</p> <p>Читајући <i>Аутобиографију</i> Б. Нушића, размишљајте о могућностима и начинима да нам се аутобиографски представите. Нушић је имао само ту једну могућност у своје време – да напише књигу. Имате разнолике начине коришћења модерних технологија да бисте направили свој (први) аутобиографски уметнички докуменат.</p> <ul style="list-style-type: none">• Скенирајте породичне ФОТОГРАФИЈЕ: старе фотографије предака, фотографије из свог раног детињства, школских дана, са излета, значајних догађаја. Припремите пропратни текст о томе.• ФОТОГРАФИШИ оно што имаш и волиш: места где се осамљујеш, места где проводиш време забављајући се; не заборављајући кућног љубимца, бившег или садашњег; припреми причу или анегдоту.• Направи кратак ВИДЕО-ЗАПИС о неком догађају који те битно одређује; сними ИНТЕРВЈУ са члановима своје породице који ће говорити о теби.• Сними кратак ФИЛМ о себи, са садржајима за које сматраш да би дочарали твоју личност.• Изабери АУТОРСКЕ ПРИЛОГЕ, ма каквог порекла, повода и садржаја, а да их сматраш битним у самопредстављању. То могу бити твоји литерарни покушаји, ликовна остварења, рецитаторски наступи, глумачки записи, технички креативни производи твог талента, награде, дипломе, пропали пројекти...• Донеси ИГРАЧКУ, КОСТИМ, ПРЕДМЕТ за који можеш да кажеш „и то сам ја”. Образложи природу те везе.• Обликуј ПРЕЗЕНТАЦИЈУ у жељеној форми, произвољне дужине трајања, али не дуже од 7 минута. Користи ТЕКСТ, СЛИКУ, ЦРТЕЖ, ЗВУК, МУЗИКУ. У текстуалним прилозима или пропратним коментарима пази на ПРАВОПИС. У говорној презентацији пази на ИЗРАЖАВАЊЕ (припреми се).• Потруди се да будеш ОРИГИНАЛАН, ЗАНИМЉИВ, ЈАСАН. Имај у виду да ћеш бити један од двадесеторо другара који ће направити аутобиографију сличну твојој и да ће постојати „комисије” које ће бирати најлепше, најзанимљивије и најоригиналније презентације. Биће и награда!	

Кораци / етапе рада	Активности	Напомене
Први корак Претходне активности 2 часа	Домаћа лектира: <i>Аутобиографија</i> , Б. Нушић 1. час: обрада 2. час: утврђивање	1. одломак „Основна школа” у читанци <i>У шрапању за њавом звездом</i> . 2. <i>Аутобиографија</i> , Бранислав Нушић.
	Домаћи задатак: Упутства, истраживачке задатке и сугестије за прављење аутобиографске презентације ученици су добили недавно. Захтев: пошаљите ми радну верзију својих аутобиографија у групу, на <i>Гуџл учионицу</i> (или <i>e-едука учионицу</i>). Погледаћу их и проследити вам сугестије за побољшану верзију презентације. Припремите питања и недоумице.	Индивидуализован облик рада: рад са сваким учеником појединачно, непосредно или у <i>Viber</i> комуникацији.
Други корак 3. час	Консултације: ловимо грешке Анализа радних материјала (домаћих задатака); указивање на недостатке и пропусте у садржају или форми презентација. Резиме осврта. Наставник даје усмена упутства и сугестије за нову верзију презентације.	Напомена: овакав облик рада применили смо за време ванредног стања у држави и наставе на даљину. Презадовољни смо.
	Домаћи задатак: <i>То сам ја</i> , без грешака. Употпунити презентацију, отклонити недостатке, додати наслове или коментаре, спремити се за излагање,	У договореном временском року.
Трећи корак 4. и 5. час ТО САМ ЈА: представљање радова	Уводни део часа: Подсећамо на активности које су претходиле овом часу: савладали смо основна знања о аутобиографији; правили смо прву и побољшану верзију аутобиографије; припремили смо се за наступ; трудили се да што боље одиграмо улогу самопромотера. Најављујемо да ћемо сада гледати и слушати себе и друге, забавити се и нешто корисно научити. Делимо се у три групе (комисије).	Неке ученичке презентације налазе се у прилогу овој припреми. Деца су изразито узбуђена и уживљена у улоге. Имају велика очекивања и од себе и од публике.

	<p>Главни део двочаса:</p> <p>Гледамо, слушамо, питамо, реагујемо, коментаришемо према упутствима и захтевима усклађеним са могућностима ученика и особеностима конкретне аутобиографске презентације. Допуњујемо запажања и коментаре.</p> <p>Завршни део часа:</p> <p>Наставник даје завршну реч, похваљује најактивније, захваљује гостима, најављује следећи час, даје групама домаћи задатак за следећи, завршни час, а то је извештај „комисија”.</p>	<p>Предвиђамо да ће часу присуствовати директор, педагог и одељењски старшина одељења у коме се држи огледни час, могуће и просветни саветник.</p>
	<p>Наставник управља свим активностима:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Деца су подељена у три групе, тзв. „комисије”, према нивоима могућности. За сваку групу прилагођена је тежина захтева. Захтеви за групе налазе се у прилогу. • Заједнички гледамо и слушамо сваку презентацију понаособ (деца гледају себе и процењују садржај, форму, излагање/наступ пред аудиторијумом и општи утисак). 	
<p>Прилог: упутства за „комисије”</p>	<p>Домаћи задатак:</p> <p>Свака „комисија” треба да размисли о проглашењу најбољих и да спреми кратко образложење одлуке.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Процените садржај поједине презентације, колико одговара личности особе која је креирала. • Процените форму, начин како је аутор презентовао прилоге о себи. Шта је било одлично? Шта је могло боље? Како? • Коментаришите наступ презентера пред аудиторијумом: како је говорио, како се понашао, ко је био успешан у томе, шта бисте предложили појединцима да измене и унапреде. 	
<p>Активности наставника:</p>	<p>Организује час, поздравља госте; објашњава, усмерава активности и излагања ученика; подстиче и охрабрује ученике на слободан наступ, осврт и коментар; одржава динамичну, ведру и културну атмосферу. Подстиче ученике на критичку процену свог наступа, као и наступа осталих учесника овог скупа. Даје завршну реч о успешности часа, о остварености циљева часа; дели оцене за активност и умешност; захваљује гостима на присуству и на њиховом доприносу у реализацији часа.</p>	
<p>Активности ученика:</p>	<p>Гледају снимљени материјал аутобиографског карактера и слушају пропратни текст презентације, коментаришу, одговарају на питања постављена у ходу, слушају једни друге; бележе</p>	

	своја запажања, упоређују, сарађују на нивоу групе (комисије), износе своје одлуке о добрим презентацијама, презентерима и наступима, о талентованим друговима.	
Четврти корак 6. час	<p>ОСВРТ Свака „комисија” понаособ предлаже своје кандидате за похвалницу и образлаже одлуку. Разговор о утисцима са угледног часа. Подела похвалница и оцена.</p> <p>ОДЈЕК Пишемо вест о угледном часу; фотографисање. Укључена новинарска секција.</p> <p>СЛЕДИ... Договор о будућим сличним активностима, учењу кроз игру, унапређивању заједничких пројеката...</p>	<p>Вест објављујемо:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● у школском листу, ● на сајту школе, ● на друштвеној мрежи. <p>Запажено да једна деци занимљива идеја рађа низ нових идеја. Нема неактивних, нема инфериорних, труд је умногостручен, мотивација изразита, креативност нарастајућа и мерљива...</p>
Циљ часа:	<p>Упутити ученике у одлике аутобиографије; подстаћи их да размишљају о могућностима прављења аутобиографије уз помоћ савремених медија и расположивих технолошких могућности; подстицати ученике на креативне могућности самопредстављања; оснаживати код ученика потребу да се представе пред аудиторијумом, да истичу добре стране своје личности, да укажу на своје способности, да уоче и превазилазе своје мане; подстицати ученике да самостално стварају мала уметничка дела; указивати на књижевно дело као извор сазнања и мотивишући подстрек у сваком појединцу за своја слична остварења; оспособљавање ученика за сажето и прецизно изражавање; оспособљавање ученика за писање у складу са правописном нормом. Богаћење активног ученичког речника. Навикавати ученике на тимски рад.</p> <p>Развијање културе изражавања и понашања при аудицији. Истаћи потребу културног наступа пред аудиторијумом. Развијање и неговање толеранције у међусобним односима, као и навике да се слушамо. Оспособљавање за процену квалитета и успешности свог и туђег рада. Указати на значај невербалних средстава комуникације и умећа самоконтроле. Указати на талентоване првенце и дати смернице за даљи рад у постојећим условима.</p>	

<p>Очекивани исходи:</p>	<p>Ученик ће бити у стању да користи идеје из књижевноуметничког текста за самостално стваралаштво; спознаће могућности савремене технологије у изради самосталних пројеката; биће самосталан у истраживању а спреман за сарадњу у групи (комисији); ученик ће ојачати лични уметнички сензибилитет; биће у стању да препозна битне догађаје и документе из свог живота и презентује их у виду аутобиографског представљања; умеће да себе промовише у најбољем светлу.</p>
<p>Наставне методе:</p>	<p>ИГРА уживљавања (у улогу презентера и у улогу члана комисије), демонстративна, дијалoшка, монолошка, анализа/синтеза</p>
<p>Облици рада:</p>	<p>фронтални, индивидуални, индивидуализовани, групни (комисијски)</p>
<p>Наставна средства и материјал:</p>	<p>импровизована сала за презентације; рачунар повезан с ТВ екраном за пројектовање презентација; листићи за ученике забелешке; записници комисија, бела табла; одштампана <i>Правила њонашања</i></p>
<p>Предвиђене међупредметне компетенције:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Дигитална компетенција: за реализацију овог часа ученици су користили мобилни телефон, компјутер и ТВ, имитирајући рад у конференцијској сали. Ученици постепено усвајају нова знања о новим технологијама. ● Компетенција за учење: уче се да разликују битно од небитног; подстичемо их да траже аргументе за своје тезе; указујемо на потребу да концизно изразе свој писани или усмени исказ, као и став при процени. ● Вештина комуникације: учимо се да комуницирамо међусобно, у приватном свом свету, у јавном наступу, у школи и ван ње; указује им се на обавезу да прилагођавају начин изражавања ситуацији и саговорнику; упућујемо их на језичку толеранцију као први услов културног опхођења, богатимо речник сваког ученика; дајем им до знања да је језик жив организам и да пружа низ могућности које треба препознати, поштовати и богатити их. ● Рад са подацима и информацијама: деца уче да разликују поуздан и важан податак из свог живота од оних који су успутни. ● Решавање проблема: наставник подстиче ученике да бирају догађаје, особе и документе из свог живота, да га вербално уобличи и да размишљају о начинима приступа решавању проблема; тражим од њих да доносе одрживе закључке; радимо на презентовању података до којих смо дошли; храбрим их да дискутују; указујем на значај преиспитивања сопствених ставова... ● Сарадња: непрекидно усклађујемо облик рада са ситуацијом или темом; овде се инсистира на усаглашавању на нивоу групе; учимо их о значају подршке и помоћи – и да је пружају, и да је примају; подстичемо их на размишљање у одабиру најбољих решења...

	<ul style="list-style-type: none"> • Одговорно учешће у демократском друштву: спознајемо да су темељ демократског друштва <i>йравда, слобода, солидарносй, равнойравносй</i> и <i>одйоворносй</i>; непрекидно инсистирам на уважавању различитости; инсистира се на томе да аргументовано излажу своје ставове и да уважавају супротне ставове на културан и достојанствен начин. • Одговоран однос према околини: спознајемо у каквој су вези њихов однос према непосредном окружењу и квалитет живота у том окружењу. • Естетичка компетенција: наставник подстиче децу да изражавају своје идеје, осећања, и да препричавају своја искуства ако је то сврсисходно у конкретној ситуацији. Траже и налазе лепоту у себи, око себе и у другима. Говоре о лепом.
ПРИЛОЗИ:	Аутобиографске презентације 6 ученика: Марко Лакићевић, Милко Дачевић, Ана Стојковић, Александра Павков, Ема Аризановић, Лука Божичевић
Место за коментар, анализу и корекције часа:	

Литература:

- **Журић 2019:** Др Јелена Журић, *У трајању за йлавом звездом* : читанка за шести разред основне школе, Едука, Београд.
- **Николић 1992:** Милија Николић, *Методика насйаве срйској језика и књижевносйи*, Београд.
- **Речник књижевних термина 1986:** *Речник књижевних йтермина*, Нолит, Београд.
- **Станковић Шошо, 2019:** Наташа Станковић Шошо, *Књижевно дело Бранислава Нушића у насйави*, Друштво за српски језик и књижевност, Београд.

Народна епска песма *Мали Радојица*

ОШ „Карађорђе”, Топола

Разред	VII
Циљеви	Оспособљавање ученика за тумачење народне епске песме „Мали Радојица”.
Исходи	Ученик ће након обраде наставне јединице бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">– уочава и наводи одлике епских народних песама;– дефинише основне карактеристике тематског круга о хајдуцима;– анализира народне епске песме према унапред одређеним захтевима;– уочава најважније књижевнотеоријске одреднице песме;– анализира ликове Малог Радојице и Хајкуне, описује њихове особине и односе са другима;– анализира ликове Бећир-аге и Бећирагинице;– уочава најупечатљивије стилске фигуре и облике казивања у песми;– издваја драмске елементе у песми;– повезује мотиве освете, младости, лепоте и љубави у књижевности и у свакодневном животу;– повезује садржај и поруке песме са својим искуством и размишљањима.
ПРВИ ЧАС	
Уводни део	Припрема за читање и доживљавање епске песме: <ul style="list-style-type: none">– Ученици износе своје мишљење о храбрости, пожртвовању, оданости и љубави, о томе шта човеку може дати снаге да издржи и најтеже тренутке у животу и преброди све препреке.– Наводим ученике да се присете поделе народне књижевности.– Ученици говоре о хајдуцима.– Након разговора са ученицима и записивања особина хајдука најављујем наставну јединицу и истичем циљ часа.
Средишњи део	Читање песме, тумачење непознатих речи и утисци ученика. <p style="text-align: center;">Записујемо у свескама и на табли: Мали Радојица (народна епска песма – песма тематског круга о хајдуцима)</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Ученици слушају изражајно читање песме уз истраживачке задатке. Треба да обрете пажњу на ликове, радњу, и да подвучу непознате речи. Ученици тумаче непознате речи уз помоћ речника у читанци и наставникових објашњења. ШЕНЛУК – весеље, забава ПРИСОЈКИЊА – змија која обитава на (сунчаној) страни ЂЕРДАН – огрлица СЕРБЕС – без страха, слободно – Ученици износе своје утиске о песми. Уз подстицајна питања наставника ученици износе запажања о радњи у песми. Препознају и издвајају епске/ јуначке/мушке (према Вуковом одређењу) карактеристике које су уочили у овом делу. – Ученицима су подељени стикери различитих боја. Сви ученици учествују у раду, дискутују, размењују мишљења и тачне одговоре записују на стикере. Ученик који наставу прати по ИОП2 има задатак да на табли нацрта оквир у којем се налазе колоне група где ће њихови представници лепити своје одговоре. Након тога заједнички проверавамо да ли су одговори на стикерима у складу са песмом. <ul style="list-style-type: none"> – ВРСТА КЊИЖЕВНОСТИ: народна – КЊИЖЕВНИ РОД: епика – КЊИЖЕВНА ВРСТА: народна епска песма – Ученик, који ради по ИОП2 одговара на ова питања.
Завршни део	<p>Разговор о теми и мотивима које обрађује песма. Ученици одређују тему дела. Повезују издвојене мотиве са врстом песме, са временом настанка песме и околностима настанка. Кроз разговор најављујем групни облик рада на другом часу обраде.</p>
ДРУГИ ЧАС	
Уводни део	<p>Припрема за рад у групама. Ученици се распоређују у групе према својим афинитетима које наставник познаје. На тај начин су формирали шест хетерогених група са по четири ученика.</p>
Средишњи део	<p>Повезивање са претходним искуством, доживљавање, анализа песме, изношење чињеница и сопственог мишљења, дискусија. Ученици прате инструкцију за рад по групама. Усмено дајем инструкцију ученицима. Указујем им да добро проуче постављена питања, да користе литературу која је приложена и да се труде да што детаљније одговоре на питања. Треба да раде сви заједно у групи, да се договарају и да своје закључке запишу на припремљеним стикерима. Сви ученици слушају, допуњују и коригују одговоре својих другова ако је то неопходно.</p>

У току рада ученика по групама наставник подстиче, координира рад, даје инструкције и помаже интеракцију ученика унутар група.

Ученици у групама раде задатке, одговарају на питања, истражују литературу, конципирају своје одговоре. Раде у групама мапе ума (појмовне мапе).

Ученици дискутују, повезују са претходним знањем о епским песмама. Уочавају разлику између чињеница и мишљења и на конкретним примерима из песме то показују. Износе тврдње и поткрепљују их доказима. Дискутују о херојском подвигу главног јунака. Развијају дебату о мотивима који га покрећу на делање и усмеравају његово понашање. Подсећају се других епских песама о великим јунацима и пореде га са њима. Дају примере из других књижевних дела (приповедака и романа) и филмова.

***Задаци за рад по групама налазе се у прилогу.**

Извештавање група.

Ученици показују, читају, демонстрирају све што су урадили. Одговоре на питања ће излагати сваки ученик из групе. Договориће се ко ће који одговор изложити. Док ученици једне групе представљају свој рад, остали пажљиво слушају, допуњују, коментаришу.

Развија се дискусија између група.

Након извештаја ученици истичу кључне појмове које треба да усвоје на овом часу. Исписујем на табли мапу ума, где се у централном облаку налази тема (главни мотив) песме, а у споредним облацима ученици лепе стикере на којима су записане карактеристике јунака, односи између јунака, стилске фигуре, етапе развоја радње, мотиви и поруке песме.

Завршни део

Повезивање са свакодневним животом и самоевалуација рада.

У завршном делу часа ученици повезују поруке и закључке након анализе песме са свакодневним животом, вођени питањима наставника: *Како се велико јунаштво главног јунака приказује кроз целу песму? Шта је песник појаснио традицијским низањем мука и Радојичиних реакција? Како је епски певач приказао рађање љубави између чувеног младог хајдука и лепошце, ћерке његових непријатеља и мучиоца? Шта је повезало двоје младих ујркос епичким и верским разликама које их деле? Како разумеш мотив освете? На који начин Мали Радојица помаже ушамниченим сународницима и саборцима? Објасни поенту песме.* Ученици дају кратке одговоре.

Самоевалуација: *Шта је најважније што сте научили на овом часу?*

Ученици одговарају на постављено питање.

	<p>Домаћи задатак:</p> <p>Уз помоћ QR кода, који се налази у читанци, ученици прелиставају стрип о Малом Радојици и анализирају сценарио и цртеже.</p> <p>Пишу сценарио за стрип према својој замисли и по групама (подељени по етапама развоја радње у песми) и израђују свој стрип користећи се знањем из књижевности, српског језика и правописа (дијалоге међу јунацима формирају тако да поштују правописну норму српског језика) и вештина са часова ликовне културе.</p>
<p>Литература</p>	<p>Гордана Влаховић и Јагош Влаховић, <i>Читанка за седми разред основне школе</i>, Едука, 2020.</p> <p>Марија Тир Борља, Марина Токин, <i>Књижевни њушокази</i>, „Венцловић”, Нови Сад, 2018.</p>

ПРИЛОЗИ:

Задаци за рад по групама

Задаци су тако конципирани да свака група има различите елементе анализе песме, па се, када изнесу своје закључке, добија свеобухватна анализа ове епске песме. Задаци иду од препознавања до креативности.

Прва група има задатак да анализира почетак песме. Уз помоћ уџбеника уочавају и дефинишу улогу *словенске антиципезе* на почетку дела.

Другу групу чине ученици са афинитетима визуелних перформанси. Њихов задатак јесте израда цртежа. Њихово учешће у анализи текста огледа се у креирању окружења које подстиче остале ученике на креативне закључке. Скицирају место радње и изглед ликова.

Трећа група анализира лик Малог Радојице. (*Опиши физички изглед Малој Радојице. Зашто је физички изглед дишан у шумачењу лика Малој Радојице? У чему се огледа јунаштво, огромна издржљивост и снага Малој Радојице? Шта му даје снагу да до краја издржи све муке? Како разумеш слабост оваквој јунака према жени?*)

Четврта група анализира лик Хајкуне/Анђелије. (*У чему се огледа важност Хајкунине њојаве? Шта нам говори Хајкунина сналажљивост? Закључи о њеним особинама на основу њојаве која се она сујројставља својим родитељима.*)

Пета група анализира ликовне Бећираге и Бећирагинице. (*Како се њонаша Бећирага када ухвати Малој Радојицу? Које особине њоказује у њеној какада „удијају” Малој Радојицу? Објасни њонашање Бећирагинице. Које су њене главне особине?*)

Шеста група анализира колективни лик. (Каква је улога Радојичиних ушамничених сународника на њочетку њесме? Којим речима се обраћају Малом Радојици? Шта су од њега очекивали? Како разумете њихов ѡрекор, а како јадиковке? Шта се из њога одмах на њочетку сазнаје о Малом Радојици? Зашто је то важно у даљем деловању главне јунака? Шта му даје снагу да издржи све муке којима је свирепо изложен? Како се Мали Радојица ѡнаша према њима на крају? Чиме је ѡказао да није изневерио њихова очекивања?)

* Док ученици једне групе представљају свој рад, остали пажљиво слушају, допуњују, коментаришу.

Ученички рад

ПИСМО

ОШ „1. мај”, Вртогош

Разред: пети
Наставна тема: Језичка култура (Писмено изражавање)
Тип часа: обрада

ЦИЉЕВИ ЧАСА

Образовни:

Уочавање и усвајање битних елемената приватног писма; савладавање општих правила писања писма: изглед писма (датум, обраћање, садржај, поздрав и потпис); правилно адресирање писма (адреса примаоца и пошиљаоца); савладавање правила писања имејла; исправљање правописних грешака у готовом писму и писање новог писма; усвајање знања о писму (општа правила о писму као саставу и облику општећа); упутити ученике да схвате важност примене правила при писању писама и важност примене правописа; примењивање наученог на задацима из наставног листића.

Васпитни:

Развијање вољне активности и стваралачке способности ученика; развијање љубави и интересовања за часове језичке културе; неговање такмичарског духа; усмеравати пажњу на љубазност и уљудност при писменој комуникацији; јачање чулног, језичког и литерарног сензибилитета ученика; неговање радозналости и истраживачког и стваралачког духа код ученика; развијање креативности и маште код ученика; неговање сопственог језичког израза код ученика.

Функционални:

Практична примена знања у свакодневној култури изражавања; креативном радном атмосфером на часу навикавати ученике на тимски рад; оспособљавање ученика за успешно служење књижевним језиком у различитим видовима писане употребе; развијање смисла и способности за правилно, течно, економично и уверљиво писмено изражавање.

Исходи:

Ученик је упознат са правилима писања писма и оспособљен за писање приватног и електронског писма.

ОСТАЛИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ

Наставне методе: монолошка, дијалогска, текстовна, демонстративна, метода самосталних ученичких радова, метода анализе и синтезе, конкретизација (индукција и дедукција)

Облици наставног рада: фронтални, индивидуални и групни рад

Наставна средства: основна, помоћна (коверте, писма, папирићи са порукама, презентација, видео-бим, наставни листићи, палице за квиз)

Корелација: ликовна култура, музичка култура, информатика

Литература за ученике:

Јелена Журић, Јелена Ангеловски, *Жубор језика*, Српски језик и језичка култура, уџбеник за пети разред основне школе, 2018.

Литература за наставнике:

Милија Николић, *Методика наставе савременој српској језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2009.

Павле Илић, *Српски језик и књижевности у наставној теорији и пракси*, Змај, Нови Сад, 2006.

ПЛАН ЧАСА

Уводни део: 5 минута

Главни део: 35 минута

Завршни део: 5 минута

ТОК ЧАСА

🕒 Уводни део часа

По уласку у учионицу поздрављам ученике гласом пуним оптимизма и лепог расположења. Пошто је реч о теми о којој је било говора у претходним разре-дима, а самим тим је из области језичке културе, час почињемо разговором о комуникацији.

– Да ли сте расположени данас за једно лепо дружење и комуникацију са мном?
Очекивани одговор: *Да, јесмо!*

– Одлично, да видимо најпре шта то беше комуникација.

Очекивани одговор: *Разговор с неким.*

– На које све начине можемо комуницирати?

Очекивани одговор: *Преко разговора, интјернетја, тјелефона, тјисма, СМС-а...*

– Како ви најчешће комуницирате (са рођацима из иностранства, пријатељима, родитељима)?

Очекивани одговор: *Преко интјернетја, тјелефона.*

– Зашто бирате баш тај вид комуникације?

Очекивани одговор: *Затјо штјо тјредсјавља најбржи вид комуникације.*

Потом читам дефиницију комуникације из *Речника* Милана Вујаклије:

КОМУНИКАЦИЈА (лат. *communicatio*) – саопштавање, саопштење; веза, опхођење, општење, додир; саобраћај; саобраћајница; *вој.* заштићен приступ предњим положајима; *комуникациона линија*, саобраћајна линија.

У том тренутку, појављује се *тјоштар* који ми доноси писмо. Следи кратак разговор с њим, затим одлази.

⊕ Главни део часа

Најављујем наставну јединицу и истичем наслов на табли – *Писмо*. Затим читам пристигло писмо (**ПРИЛОГ 1**).

– Да ли сте некад написали писмо или поруку?

Очекивани одговор: *Да*.

– Да ли постоји разлика у обраћању када пишете писмо другу/другарици и кад пишете некој одраслој особи?

Очекивани одговор: *Да, другачије се обраћамо. Присније се обраћамо вршњацима, а старијим особама се обраћамо са поштовањем.*

Долазимо до дефиниције писма. Док им објашњавам, ученици прате преко презентације. Писмо је још од давних времена средство помоћу којег људи размењују поруке, мисли и осећања. Према томе коме је намењено, писмо може бити: приватно (интимно) и службено. Писма која се пишу особама која су нам блиске и драге, али и онима које не познајемо тако добро, називамо приватна писма. Врсте приватног писма јесу: љубавно, пријатељско, писмо родитељима, писмо рођацима. Она имају уобичајен изглед:

У горњем десном углу пише се МЕСТО и ДАТУМ.

Иза тога, у левом углу или на средини, следи ОСЛОВЉАВАЊЕ, иза кога се обавезно пише запета или узвичник.

Испод ословљавања следи САДРЖАЈ писма, и то тако што први ред обавезно почињемо великим словом.

На крају, обично у десном углу, следе ПОЗДРАВ и ПОТПИС.

Затим дајем ученицима одређене препоруке када је у питању естетски изглед писма. Писмо не треба писати од ивице до ивице папира, треба оставити белине са стране (око 2 cm). На крају писма може се додати П. С. (на латинском, *накнадно дописани догађај*) уколико нешто заборавите да додате у писму.

ОСЛОВЉАВАЊЕ зависи од тога коме се обраћамо. *Драги/драга* користимо када се обраћамо вршњацима, блиским особама, старијим драгим особама које су нам блиске и уопште онима са којима имамо присан однос. Уколико пишете старијој особи са којом немате такав присан однос, ословљавате је са *Поштовани/Поштована*.

САДРЖАЈ може бити разнолик: неки важан догађај, исказивање осећања, размишљања.

ПОЗДРАВ зависи од тога коме се обраћамо. Ако се обраћамо друговима као и старијим блиским особама, може се написати само *Поздрав* или *Воли ти*. Уколико пишемо особама са којима немамо тако присан однос, пишемо *С поштовањем*.

Затим делим ученицима коверте и задатке по групама (7–10 минута) да напишу четири врсте писма:

- 1. група** – Напишите писмо родитељима са екскурзије/мора/зимовања.
- 2. група** – Напишите писмо рођацима које позивате у посету својој земљи.
- 3. група** – Напишите писмо пријатељу/пријатељици који/која живи у другом граду о томе како сте се прилагодили у 5. разреду.
- 4. група** – Напишите писмо (замишљеној) симпатији.

Док траје стваралачки рад ученика, у позадини се тихо чује музика (*Иде йо-шијар, носи њисмо* Миње Судоте: <https://youtu.be/SYTT7TudL-o>). По завршетку, по један ученик из сваке групе чита своје писмо и сви заједно коментаришемо.

Затим им се обраћам: Осим писма које се шаље обичном поштом, постоји и писмо које не пишемо на папиру, већ га куцамо на компјутеру и шаљемо електронском поштом. Такво писмо називамо имејл (*e-mail*) скраћено од енглеског *electronic mail*, што значи „електронска пошта”. За разлику од обичне поште коју носе поштари и коју подругљиво зову снејл-мејл (*snail-mail*), што значи „пужевска пошта”, ове поруке, барем теоретски, путују готово тренутно. У електронском писму можемо користити и неке специјалне знаке. На пример „смајли” (SMILE), енгл. смешко, насмејано лице.

„Смајли” – у електронској комуникацији представља низ знакова који подсећају на лице у различитим расположењима.

:-@ – вичем	:-D – смејем се
: -) – шалим се	;-) – намигујем
:- (– тужан сам	: - * – пољубац
>: – љут сам	: - – свеједно ми је
:-o – шокиран сам	

Затим показујем ученицима како се пише и шаље писмо преко електронске поште.

У завршном делу главног дела часа проверавамо научено кроз краћи квиз ([ПРИЛОГ 2](#)). Ученици су већ подељени у групе, победник је она група која да све тачне одговоре.

🕒 Завршни део часа

Свако од ученика извлачи по једну поруку, која је у вези са писмима, а оне представљају мисли великих стваралаца ([ПРИЛОГ 3](#)).

Домаћи задатак: Делим ученицима погрешно написано писмо; њихов задатак је да га напишу правилно ([ПРИЛОГ 4](#)).

Евалуација: За сам крај делим ученицима кружне папириће да нацртају жељени „смајли” (уколико им се час допао, цртају насмејани „смајли” ☺, уколико су равнодушни ☹, а ако нису одушевлени часом, стављају „мргуда” ☹).

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ:

ПИСМО

Писмо је још од давних времена средство помоћу којег људи размењују поруке, мисли и осећања.

Писмо може бити: приватно (интимно) и службено.

Врсте приватног писма: љубавно, пријатељско, писмо родитељима, писмо рођацима.

Имејл (*e-mail*) скраћено од енглеског *electronic mail*, што значи „електронска пошта”.

ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ 1

Врање, 23. јануар 2020.

Поштована Јована,

Обавештавамо Вас да су ученици Ваше школе освојили прво место у квизи знања „Светосавље и православље”, одржаном 15. јануара 2020. године. Том приликом позивамо Вас да 25. јануара 2020. године, у 19 сати, у свечаној сали „Дома војске” у Врању, са својим ученицима присуствујете свечаној додели „Светосавске награде” за освојено место.

С поштовањем,
Организациони одбор Светосавске недеље

ПРИЛОГ 2

1. Коју поздравну поруку треба послати када пишете наставници?
а) Поздрав б) Воли вас в) С поштовањем
2. Коју особу у писму треба ословити са *Поштовани њој/одине*?
а) директора б) школског друга в) брата
3. Писмо мора да садржи (пронађи тачне одговоре):
а) молбу б) жалбу в) датум
4. Којим правописним знаком одвајамо име онога коме се обраћамо у писму?
а) запетом б) тачком в) наводницима
5. Како правилно започињемо писмо:
а) Молим те, пошаљи ми б) Драга бако, в) Ђао!
6. Заокружи слово испред електронске адресе:
а) www.printers.rs
б) lidijarop@gmail.com
в) Хиландрска 16, 17500, Врање

ПРИЛОГ 3

„Закони поштанске опреме: 1. Љубавна писма, пословни уговор и паре које ти дугују увек стижу са три дана закашњења. 2. Безвезна пошта увек стиже истог дана када је послата.”

Александар Блок, руски песник

„Нисам имао времена написати кратко писмо, па сам уместо тога написао дуго.”
Марк Твен

„Да бисте написали добро љубавно писмо, треба га почети а да не знате што сте написали.”

Жан-Жак Русо

„Писма спадају у најзначајније успомене које човек може да остави за собом.”
Јохан Волфганг Гете, немачки писац и филозоф

„Љубавно писмо читају обично само две особе – већ трећој особи она су несносна, ако не и смешна.”

Иван Тургењев, руски писац

„Писма која су са жаром послата, често су хладно отворена.”

Фридрих Рихтер, немачки писац

„Писмо не румени.”

Цицерон, римски државник и беседник

„Писма без врлине су као бисери у ђубришту.”

Мигел де Сервантес, шпански песник и писац

„Писати писмо вереници исто је као цртати сендвич са шунком – када смо гладни.”

Станислав Јежи Лец, пољски песник и афористичар

„Они који су одсутни на овај начин постају присутни: писма нас сједињују.”

Франсоа Мари Аруе Волтер, француски писац и филозоф

Плива патка преко Саве,
носи писмо наврх главе,
у том писму пише:
не волим те више.

Наша бројалица

„У писмима, више него игде другде, ми тражимо човека, не аутора.”

Вилијам Блејк, енглески писац и сликар

„Ко жели да послушне властито право расположење према некој особи, тај нека припази какав ће утисак на први поглед да остави кад од ње поштом прими неочекивано писмо.”

Артур Шопенхауер, немачки филозоф

„Што се мене тиче, врло лако бих могао без поште... У свом животу нисам примио више од једног или два писма вредна поштарине.”

Хенри Дејвид Торо, амерички писац и филозоф

ПРИЛОГ 4

драги Марко,

како си како тије у далекој Аустралији имали Антилопа и Кенгура. Овде је сада зима и хладно је. Прославили смо нову годину и божић било је лепо. Ускоро ће опет зимски распуст. Ићићу са мамом и татом на Шар Планину. Одкада си отишо хвали ми твоје друштво, правили би снешка белића и играли се у косовској улици тамо има највише сувог снега. Бијо сам на рођендан код Аце. Тамо су били Душан Рићи Јован Пека и Златко. Игра ли смо игрице на компјутеру. Пиши ми дали имаш друштво и како проводиш слободно време. Поздрав из хлафног Новог сада.

П.С. Астор је добро хоће да га шетам сваког дана по овом снегу.

Воли те твоја Ана

ПИСМО

ОШ „Петефи Шандор”, Нови Сад

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС	
Школа	Основна школа „Петефи Шандор”, Нови Сад
Наставни предмет	Српски језик и књижевност
Разред	пети
Наставна област	Језичка култура (<i>Писано изражавање</i>)
Наставна јединица	Писмо
Тип часа	обрада новог градива
Циљ часа	Оспособити ученике за развијање језичких способности у писању писма.
Образовни задаци	Упознати ученике са писмом као једним од начина писане комуникације између људи, са његовим врстама, деловима и правилом адресирања. Указати на важност примене правописа.
Васпитни задаци	Подстицати и неговати креативност кроз писано изражавање. Указати на важност љубазности и уљудности при писању писма. Развијати љубав према језичкој култури и правопису. Инсистирати на важности познавања правописа и на његовој адекватној примени. Истицати важност уредног рукописа.
Функционални (практични) задаци	Примењивати стечена знања из језичке културе и повезивати их са другим областима унутар предмета и са другим предметима.
Образовни стандарди	Област <i>Писано изражавање</i> : СЈ.1.2.5, СЈ.1.2.8, СЈ.2.2.5, СЈ.3.2.5
Исходи	По завршетку часа ученици ће умети самостално да напишу писмо.
Облици рада	фронтални, индивидуални, партнерски/групни/тимски

Наставне методе	монолошка, дијалошка, текст метода
Наставна средства	<i>Грамаџика, Рагна свеска, Чийанка</i> , писмо Абрахама Линколна, писмо наставнице, ученичке школске свеске, прибор за писање, табла, креда (бела и у боји), сунђер
Место извођења наставе	кабинет за српски језик и књижевност
Корелација	Српски језик (области <i>Грамаџика, Правоиџ</i> и <i>Књижевности</i> [Данило Киш – „Дечак и пас“; организовани одлазак у Рукописно одељење Матице српске]); историја, географија, биологија (погледати трећу активност у главном делу часа [историјски развој писма]); ликовна култура (израда једноставних и уникатних коверти и налажење идејног решења за маркицу школе); грађанско васпитање (организовани одлазак у Главну пошту); техника и технологија (израда поштанског сандучета за кабинет српског језика и књижевности) и час одељењског старешине (организовани стручни обилазак Поштанско-телеграфско-телефонског музеја у Београду).
Литература	Извори: ✓ Ангеловски, Јелена, Журић, Јелена (2019). <i>Жубор језика. Српски језик и језичка култура – уџбеник за њеџи разред основне школе</i> . Едука: Београд. Методичка литература: ✓ Илић, Павле (1997). <i>Српски језик и књижевности у наставној теорији и пракси</i> . Прометеј: Нови Сад. ✓ Николић, Милија (2006). <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> . Завод за уџбенике и наставна средства: Београд.

🕒 Уводни део часа (5 минута)

Наставница започиње час следећим питањима: Да ли знате зашто људи једни другима пишу писма? Да ли сте некада неке написали писмо и да ли сте некада примили писмо? Колико писама сте послали у животу? Колико имејлова? А колико порука? Да ли чувате примљена писма? Испоставиће се да ученици имају искуство са писањем писама јер су их писали, још као млађи, баки и деки и Деда Мразу. Испоставиће се и да, имајући у виду данашњу комуникацију младих, неколицина (један или два ученика по одељењу) и даље пише писма зато што су лепа и свакако интимнија од имејла, СМС порука или оних на друштвеним мрежама. Дакле, писма су у данашње време готово заборављена. Неретко се људи љуте када чекају неколико минута на поруку, док је некада било сасвим нормално да порука (одговор) стигне неколико дана касније и то на голубу.

Како ученици воле приче из живота, наставница користи уводни део часа да им исприча једну (из свог живота) претходно на катедру ставивши свежањ писама.

Писма која видите на столу примила сам у периоду од 3. разреда основне школе до завршетка гимназије. Миришу на детињство, искреност, машту, снове и прве љубави. Тада сам се интензивно дописивала са неколико другова и другарица. Ретко када је бивало да смо их слали у редовним ковертама. Углавном су, као што видите, биле украсне или направљене од исечака из новина, постера или омота чоколаде. Намирисана, са испресованим цветком и отиском усана понегде. Склапам очи и видим себе у данас готово заборављеној авантури – како неуморно возим бицикл до Главне поште, стрпљиво чекам у реду и низове детињих исповести шаљем у свет.

Овакав уводни део часа ствара подесну климу у учионици. Ученици са нестрпљењем ишчекују да чују њима непознату причу о писму и како је све заправо почело... Такође, врло је важно да постоји корелација унутар предмета, па је уводни део часа захвалан и за подсећање на текст „Дечак и пас” Данила Киша управо због присуства епистоларне форме (са којом ће се ученици сусрети и у наредним разредима). Ученици треба да знају да се у књижевном тексту писмо користи са циљем да се приповедање учини вероватним, могућим и истинитим.

🕒 Главни део часа (35 минута)

Прва активност: Сваки ученик добија папир са текстом писма који је Абрахам Линколн (1809–1865), амерички председник, написао учитељу свога сина када је кренуо у 1. разред. Писмо је објављено у школском часопису 5. октобра 2010. године као честитка поводом почетка нове школске године:

„Данас мој мали син креће у школу – и све ће му онде неко време бити страно и ново и зато бих молио да будете нежни према њему. Он креће у пустоловину која га може одвести преко континента у авантуру коју ће вероватно пратити ратови, трагедија, патња. Такав ће живот захтевати веру, љубав и храброст. Зато, драги учитељу, молим Вас ухватите га за руку и научите га ономе што мора знати. Научите га, али благо, ако можете.

Научите га да на сваког непријатеља долази и један пријатељ. Мораће да научи да нису сви људи праведни, ни искрени. Али научите га такође да на сваког лошег долази један херој, на сваког поквареног политичара један предани вођа.

Научите га да десет зарађених центи вреди много више него један нађени долар, да је у школи много часније грешити, него варати. Научите га како достојанствено да губи и како да ужива у победи када добија. Научите га да буде обазрив с обазривима, а недопустив с грубима. Научите га одмах да је најлакше надвладати насилнике.

Одвратите га од зависти ако можете и научите га тајни спокојног осмеха. Научите га, ако можете, како се насмејати када си тужан; научите га да сузе нису срамота; научите га да слава може бити и у поразу, а очај у успеху. Научите га да се не обазире на цинике.

Научите га ако можете чудесности књига, али дајте му времена да дубоко размишља о вечној загонетки птица на небу, пчела на сунцу и цвећа на зеленом брежуљку. Научите га да верује у властите идеје, чак и ако му сви кажу да су оне погрешне.

Покушајте да мом сину дате снагу да не следи гомилу када сви то чине. Научите га да свакога слуша, али научите га такође да пробере све што чује и задржи само оно добро што прође кроз сито истине.

Научите га да прода своје таленте и мозак најбољим понуђачима, али да никада нема цену свог срца и душе. Нека има храбрости да буде нестрпљив, нека има стрпљења да буде храбар.

Научите га да увек има узвишену веру у себе, јер тада ће увек имати узвишену веру у човечанство и Бога. Ово је велики захтев, али погледајте шта можете да учините. Он је тако драг мали дечак, и он је мој син.”

Наставница наглас чита садржај писма док ученици са пажњом слушају. Циљ читања овога писма јесте да се ученици подсети карактеристика писма (са којима су се сусретали у претходним разредима), али и да се упознају са аутором овог писма и да се подсети важности учитеља у животу сваког човека. Отварање ове теме је драгоцен, нарочито за ученике 5. разреда, јер омогућава лакше прихватање текућег образовног циклуса и истовремено прокламује један леп манир – неговање културе сећања на особе које су допринеле њиховом образовању. Свакако да уводна активност треба да има образовну релацију. Но, уколико је у дослуху са васпитном, вишеструка добит је неминовна. Ученици затим у своје школске свеске записују наслов лекције и лепе папир са текстом писма.

Друга активност: Наставница записује реч **писмо** као кључну реч на средину табле око које ученици записују све оне речи или фразе које их асоцирају на њу уз повезивања и додатна појашњења. Следи осмишљавање заједничке дефиниције писма: Писмо је један од начина писане комуникације између људи. Поред заједничке дефиниције, наставница записује и објашњење из *Речника српског језика* Матице српске: **писмо** – 1. текст, допис који се (обично у посебном омоту, коверти) некоме шаље. Потом истиче да постоје две врсте писма и даје објашњење за обе:

1. **приватно (лично) писмо** – писано обраћање блиским људима који су неретко просторно раздвојени (може да буде упућено родитељима, бакама и декама или другим члановима породице, пријатељима, симпатији) у коме се искрено и топло износе мисли, осећања и жеље (ученици препознају Линколново писмо као приватно);

2. **пословно (службено) писмо** – писано обраћање институцији, организацији, предузећу.

Јасно и концизно објашњава делове писма и исписивање података пошиљаоца и примаоца, адресанта и адресата, претходно упућујући ученике на низ примера у *Грамаици*.

Трећа активност: Следећа активност у главном делу часа подразумева исписивање кратке историје писања писама. Подстакнути питањима наставнице а користећи сопствена сазнања, ученици креирају својеврсни времеплов писања писама. За сваку од наведених ставки треба да осмисле симбол (илустрацију). Како се у настави неретко користи мапа ума као један од начина учења, ученици је и овога пута примењују са циљем да добију целовитији приказ обрађене теме.

Наставак чини 10 издвојених ставки, с тим што се ученици упућују на додатна партнерска или тимска истраживања.

- У далекој прошлости људи су чували своју традицију и своје успомене тако што су причали приче, певали песме и организовали најразличитије фестивале.
- Користећи камен, глину, дрво, шкољке, ватру, дим и др. преносили су информације (**сликовно писмо** као претеча писма). Дакле, прва писма су се писала тако што се цртало.
- Утискујући штапиће у свежу глину (клинови) приказивали су речи (**клинасто писмо**).
- Један од најважнијих тренутака у животу сваког човека јесте тренутак када научи да чита и да пише. Томе у прилог говори и податак да је у Египту још пре 4000 година пре нове ере ученик који је положио писарски испит могао да бира чиме жели да се бави у животу. На истом овом простору пронађен је **папирус** – биљка која је писала историју.
- Како је око 200. године пре нове ере забрањен извоз папируса из Египта да би се спречио развој библиотека у другим земљама, у граду Пергаму (у данашњој Турској) произведен је **пергамент** као алтернативни материјал за писање.
- За доба пре нове ере и за Египат и Кину везује се прва употреба **мастила**. Мастилом се цртало и писало помоћу прибора за писање. Најпре су то били најобичнији штапићи, затим кости, трска, па птичија пера (најчешће гушчија). Захваљујући проналаску метала, имамо данашњу верзију пера.
- Прва модерна **оловка** за писање направљена је крајем 18. века. Тада оловке нису биле округле, већ правоугаоне јер је графит био пресован између две дрвене плочице. Слична форма видљива је и данас у мајсторским радионицама и на градилиштима, док је разлог за то врло једноставан – мајстори не воле кад им се оловке откотрљају са места на којима их оставе. Данас су оловке стандардизоване у двадесет категорија, са обојеним телима и са гравираним натписима.
- До 19. века писма су се разносила искључиво путем коњске запреге. Занимљива је прича о **јачачима куририма** *Понија експреса*. *Пони експрес* био је поштански сервис који је даноноћно, без обзира на временске прилике, достављао пошту и новине (у периоду од априла 1860. до октобра 1861. године) путем дугим 3200 километара, између Мисурија и Калифорније, чиме је, између осталог, доказано да западна и источна обала Сједињених Америчких Држава могу да буду повезане.
- ❦ Године 1840. заживео је јавни поштански саобраћај. Исте године изашла је прва поштанска маркица и исте године отворена је прва пошта код нас – на Калемегдану у Београду.
- ❦ Пре него што је телеграф ушао у употребу, голубови су били врло погодни са слање порука јер су умели да се врате кући и када их власник одведе на удаљену локацију. У 19. веку велики број држава користио је голубове у војне сврхе.

Писма су, кроз историју, садржавала најинтимније приче и најтананија осећања. Чини се да је писмо, тј. његова папирна верзија, све до појаве електронске, одисало романтиком. Шушкава хартија, грациозни покрети пера и миришљаве странице томе су неоспорно допринели.

🕒 Завршни део часа (5 минута)

Наставница сваком ученику даје једну коверту са попуњеним подацима школе као пошиљаоца и следећим садржајем

Нови Сад, 30. април 2019.

Драги ученици,

Позивам вас да у суботу, 11. маја 2019. године, са почетком у 10.00 часова присуствујете едукативној изложби и радионици *Писма за незаборав* у кабинету српског језика и књижевности. Изложбу и радионицу ће поводом Светског дана писања писама уприличити наставница српског језика и књижевности Бојана Анђелић.

Можда ће неки од вас помислити да је писање писама, поред свих данашњих начина брзе комуникације, сасвим излишно. То је као кад откријете да је путовање авионом најбрже, али ипак одлучите да прошетате. Видећете биљку која је писала историју. Упознаћете голуба писмоношу. Научићете како да направите стари папир и како се печати воском. Чућете љупка писма познатих писаца њиховој деци. И још много тога.

П. С. Очекује вас и гост изненађења.*

Леп поздрав,
наставница Бојана Анђелић

Ученици попуњавају своје податке као примаоца и препознају делове писма (1. место одакле се пише и време када се то чини; 2. обраћање драгим особама; 3. главни садржај писма са великим почетним словом и увученим ретком; 4. потпис особе која шаље писмо).

Домаћи задатак

Написати писмо драгој особи. Писмо, према жељи, украсити, илустровати и направити коверту (занимљива решења могу бити објављена у школском часопису). Писмо написати руком, адресирати и послати поштом.

Марк Твен, *Том Сојер*

ОШ „Свети Сава”, Београд

Предмет:	Српски језик и књижевност Разред: 5. Одељење: 3, 4
Наставна тема/област:	Књижевност
Наставна јединица:	Марк Твен, <i>Том Сојер</i>
Тип часа:	Час пројектне наставе одржан кроз електронски подржану наставу.
Циљ часа:	<ul style="list-style-type: none">❖ Подстицање и развијање креативних способности ученика кроз процес самосталног закључивања и унапређења вештине разумевања прочитаног кроз коришћење иновативних метода учења.❖ Успостављање смисаоне и значењске везе између јунака романа и ученика.
❖ Поседни циљеви часа:	<ul style="list-style-type: none">❖ Уочавање и примена основних одлика драме у процесу драматизације делова прозног текста.❖ Самостална примена анализе лика у процесу креирања сцена из романа кроз друге облике уметничког изражавања.❖ Способност процене сопственог рада, измена основних поставки и побољшавање рада.❖ Уочити одлике главног лика.❖ Разумети његове поступке и начин размишљања, осећања.❖ Упоредити их са својима.❖ Драматизовати их, представити их на свој начин.
❖ Специфични циљеви с обзиром на пандемију вируса:	<ul style="list-style-type: none">❖ Учвршћивање породичних и социјалних односа кроз постављене захтеве пројекта услед специфичних услова.❖ Помоћ у креирању квалитетног времена у обављању задатака у кругу породице и у неговању породичних вредности. Укључити родитеље у процес драматизације ради квалитетног провођења заједничког времена за време изолације.

<p>❖ Очекивани исходи</p>	<p>❖ Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – анализира структуру лирске песме (строфа, стих, рима); – уочава основне елементе структуре књижевноуметничког дела: тема, мотив; радња, време и место радње; – разликује заплет и расплет као етапе драмске радње; – пише сценарио за рад са родитељима; – разликује облике казивања; – анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте; – развије идеје које текст нуди; – анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу, служећи се аргументима из текста; – креира ставове ликова кроз своје виђење; – креира маске; – уочава и наглашава драматичност радње коју драматизује говором, гестовима и мимиком; – уочава хумор у књижевном делу; – процени своје учешће у раду.
<p>❖ Наставне методе:</p>	<p>демонстративна, аналитичко-синтетичка, стваралачка</p>
<p>❖ Облици рада:</p>	<p>индивидуални, групни (породични)</p>
<p>❖ Планирани исходи пројекта</p>	<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ драматизује и истиче особине ликова и њихове карактеристике; ❖ препознаје, анализира, истиче специфичне узрочно-последичне односе међу ликовима у књижевном делу; ❖ кроз драматизацију текста наглашава идеје које текст нуди и како их он види и разуме; ❖ користи се аргументима из текста како би кроз драматизацију креирао и осавременио ликове из књижевноуметничког дела; ❖ уочава и наглашава хумор у књижевноуметничком делу; ❖ кроз драматизацију додаје ликовима савремене особине и вредности; ❖ сарађује са члановима породице, прихвата њихове сугестије, учествује у тимском раду.
<p>❖ Продукт пројекта</p>	<p>Викс сајт „Том као ми” https://majaseguljev.wixsite.com/tomkaomi</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Презентација – именоване ликова и догађаја из романа кроз слова азбуке.

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ликови родитеља, браће, сестара, мајки, како заједно глуме сцену из Тома Сојера. ❖ Цртежи, стрипови. ❖ Снимљене луткице од лево-коцкица, праве лутке, јунаци од папира, луткице од пластелина које глуме сцене. ❖ Евалуације ученика. ❖ Евалуација наставника.
❖ Представљање сајтова	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Сајт школе. Викс сајт https://majaseguljev.wixsite.com/tomkaomi Учионица књижевности www.svetlostusrcu.wordpress.com А после ванредног стања, промоција речника, радова и видео-записа (јавни час).
❖ МОГУЋИ ТОК ЧАСА	
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Планиране активности наставника ❖ Планиране активности ученика
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Уводни део часа <p>(5 минута)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Представља ученицима неколико могућности за припрему пројектне наставе. ❖ Ученици бирају један облик који им одговара. У овом случају било је „Само без оловке и папира”. ❖ Упућује ученике на особине квалитетне драматизације. ❖ Истиче методе и поступке који олакшавају рад у датој ситуацији. ❖ Наглашава слободан избор ученика и могуће коришћење различитих уметничких и драмских техника. ❖ Подстиче, подржава, упућује ученике ради побољшања квалитета рада. ❖ Сарађује са родитељима. ❖ Упућује ученике на бирање облика драматизације. ❖ Упућује ученике на стварање сценарија. ❖ Упућује ученика на самостални избор одломка који желе да драматизују.
	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Припремају драматизацију одломка користећи различите облике уметничког изражавања. ❖ Укључују чланове своје породице у поделу ликова. ❖ Припремају костиме, осмишљавају прелазе, користе различита средства (лутке, цртеже, папирне фигуре, пластичне фигурице, слике). ❖ Креирају и представљају смисаону и значењску целину. ❖ Повезују визуелна, аудитивна и кинетичка чула у целину. ❖ Користе ИК технологије у сврху снимања, драматизације, истицања напетости, ефеката хумора, специјалних ефеката, припреме материјала. ❖ Креирају своју идеју.

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Припреме за главни део часа код куће, са родитељима 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Упућује ученике на самостално размишљање. ❖ Подстиче ученике на самостално размишљање и закључивање. ❖ Усмерава ученике на могуће технике представљање одломка романа „Том Сојер”. ❖ Припрема сајт за постављање њихових радова. ❖ Креира <i>Гуил анкеџу</i> за самовалуацију. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Пишу сценарио за улоге родитеља и своју. ❖ Организују рад са родитељима. ❖ Припремају костиме. ❖ Организују снимање. ❖ Користе различите програме за снимање луткица од пластелина и лево-коцки, папирних фигура, повезују музику са снимљеним филмом, цртају, осмишљавају ток стрипа. ❖ Повезују време и место радње са карактеризацијом и мотивацијом ликова. ❖ Наглашавају особине ликована и истичу њихове улоге. ❖ Снимају филм и шаљу га.
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Главни део часа (25 минута) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Помаже ученицима у недоумицама. ❖ Сарађује са родитељима. ❖ Повезује филмове. ❖ Креира сајт и на њему ученици могу видети своју улогу и улоге других ученика. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Представљају своје радове другима на <i>Гуил учioniци</i>. ❖ Објашњавају своје улоге у драматизацији. ❖ Казују шта им је било изазов, шта је било занимљиво у процесу снимања. ❖ Представљају своје цртеже. ❖ Прегледају своје филмове на сајту Викса „Том као ми” https://majaseguljev.wixsite.com/tomkaomi
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Завршни део часа (10 минута) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Усмерава ученике на преглед сајта https://majaseguljev.wixsite.com/tomkaomi 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Коментаришу своје виђење овакве анализе лектире. ❖ Бележе своје идеје, напомене.
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Начини провере остварености исхода: 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Говоре о начину реализације лектире, процењују шта су и колико научили, истичу шта им је било ново и другачије, зашто и да ли им се свиђа овакав начин анализе лектире. 	

	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Све то се налази на страни „Евалуација и документација”. Линк ка сајту налази се и на <i>Учионици књижевности</i> www.svetlostusrcu.wordpress.com – Евалуација на самом сајту „Том као ја”. ❖ Попуњен <i>Гуџл уџиџник</i>.
❖ Развијање међупредметних компетенција:	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Комуникација. ❖ Рад с подацима и информацијама. ❖ Дигитална компетенција. ❖ Решавање проблема. ❖ Сарадња. ❖ Одговорно учешће у демократском друштву. ❖ Естетичка компетенција. ❖ Предузимљивост и оријентација ка предузетништву.
❖ Међупредметне корелације:	<ul style="list-style-type: none"> ❖ историја ❖ информатика и рачунарство ❖ ликовна култура ❖ математика ❖ енглески језик ❖ техничко и информатичко образовање
Литература:	<p>С. Маринковић, <i>Методика креативне наставе српског језика и књижевности</i>, Креативни центар, 1995. Марк Твен, <i>Том Сојер</i>, ЈПЈ, Земун, 2016.</p>
❖ Апликације и програми коришћени у раду:	<p><i>Wix.com, Wordpress.com, Гуџл учионица, Word, PPT, Videomaker, Youtube, Procreat, Ibispaint, Pinterest, Power director, Screch</i></p>
❖ Време и место одржавања:	<p>Час је одржан 27. маја преко <i>Гуџл учионице</i> за 5. разред.</p>
❖ Евалуација наставника:	<p>Наставникова евалуација часа је на сајту, на страни „Евалуација и документација”, може се сагледати и кроз <i>Гуџл уџиџник</i>.</p>
❖ Евалуација ученика:	<p>Евалуација ученика је на сајту, на страни „Евалуација и документација”, у видео-записима и текстуалним записима.</p>

Радоје Домановић, *Вођа*

Пожаревачка гимназија, СМШ „Стеван Мокрањац”,
Пожаревац

Област:	Књижевност
Наставна јединица:	Радоје Домановић, „Вођа”
Врста часа:	обрада новог градива
Облик рада:	фронтални, индивидуални, групни.
Наставне методе:	монолошка, дијалогска, метода рада са текстом, демонстративна
Наставна средства:	читанка, табла, креда (фломастер), дигитализовани текстови
Корелација:	унутарпредметна (књижевност, језик, језичка култура; књижевност и сценска уметност), међупредметна (историја, географија, ликовна култура, грађанско васпитање)

Образовни стандарди:

- CJ. 1. 1. 5. проналази и издваја основне информације из текста према датим критеријумима;
- CJ. 1. 4. 2. разликује типове књижевног стваралаштва (усмена и ауторска књижевност);
- CJ. 1. 4. 3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму;
- CJ. 1. 4. 6. препознаје постојање стилских фигура у књижевноуметничком тексту;
- CJ. 2. 4. 5. препознаје и разликује одређене стилске фигуре (тражене) у књижевноуметничком тексту;
- CJ. 2. 4. 6. одређује мотиве, идеје, композицију, форму;
- CJ. 3. 4. 3. разликује аутора дела од лирског субјекта и приповедача у делу;
- CJ. 3. 4. 4. проналази и именује стилске фигуре у тексту;
- CJ. 3. 4. 6. тумачи различите елементе књижевноуметничког дела, позивајући се на само дело;
- CJ. 3. 4. 7. изражава свој став о конкретном делу и аргументовано га образлаже;
- CJ. 3. 4. 8. повезује књижевноуметничке текстове са другим текстовима који се обрађују у настави.

Исходи

Ученик ће бити у стању да:

- ✓ користи књижевне термине и појмове обрађене у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита;
- ✓ истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их у складу са узрастом;

- ✓ разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста;
- ✓ локализује књижевна дела из обавезног школског програма;
- ✓ разликује форме казивања (форме приповедања);
- ✓ идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију;
- ✓ анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста;
- ✓ уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама (физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким);
- ✓ разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела;
- ✓ критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано обрадови свој став.

Образовни циљеви:

Стицање знања професоровим подстицањем и слободним ученичким активностима; усвајање програмског садржаја који захтева изучавање, разумевање и памћење; упознавање и схватање одговарајућих појмова, чињеница, појава и законитости; појмовно богаћење ученика и ширење њихових сазнајних видика; развијање критичког мишљења; усвајање научног погледа на свет и остваривање образовне улоге наставника. Час има циљ да ученици усвоје биографске податке о Радоју Домановићу, да образложе улогу *ироније*, *сатирије* и *алејорије* у наведеном делу, да уоче *композицију* дела и да истакну водеће *идеје* и *јоруке* дела.

Васпитни циљеви:

Развити свест код ученика о моралним и људским вредностима, хуманим идеалима, поштовању науке и уметности, поштовању других личности и њиховог рада. Ученици треба да разликују моралне слабости и врлине, да схвате значења речи *колеktiv*, *вођа*, *вођство*, *доношење одлуке*.

Функционални циљеви:

Стицање умења, способности и радних навика које се могу применити у непосредној животној пракси; ученици се оспособљавају да језички уобличи своја запажања, мисли и осећања и да их саопште другима; оспособљавање ученика да успешно обављају мисаоне радње неопходне за стицање знања; развијање моћи запажања и упоређивања, закључивања и доказивања, апстракције и конкретизације, анализе и синтезе; развијање смисла за увиђање битних детаља и односа, као и узрочно-последичних веза; појачавање радозналости, истраживачког духа, маште и критичности; развијање вољне активности и стваралачке способности ученика. Оспособити ученике да се при локализацији књижевног текста користе историјским или географским терминима, да повезују чињенице из различитих области људског сазнања (историја, географија).

ИОП. Ученик који ради по ИОП-у:

одређује књижевни род и књижевну врсту дела, учествује у групном раду уз вршњачку подршку. Одговараће на подстицајна питања у оквиру групе тако што ће давати мишљење о делу. Потребно је радити на покушају да се схвати разлика између стварног и сатиричног.

Активности наставника: подстиче, показује, упућује, координира рад ученика, пружа повратну информацију.

Активности ученика: слушају, истражују, закључују, дискутују, презентују.

ТОК ЧАСА

Истраживачки задаци:

Интерпретација приповетке „Вођа” Радоја Домановића трајаће један школски час, а претходиће јој ученички истраживачки рад. Ученицима се на претходном часу дају и методички образлажу истраживачки задаци као припрема за рад у групи. Ученици код куће читају приповетку и припремају излагања за групни рад. Наставник ученике дели по групама према афинитету.

Прва група: **О сатири и сатиричарима**

Друга група: **О личностима и вођама које су мењале свет**

Трећа група: **О Николи Пашићу и историјским приликама у Србији с краја 19. и почетком 20. века**

Четврта група: **Географска карта и позиција Србије у периоду с краја 19. и почетком 20. века**

🕒 Уводни део часа (трајање око 5 минута)

У уводном делу часа наступа ученик који је имао задатак да припреми биографију Радоја Домановића. Ученик је обучен у грађанском стилу из Домановићевог времена (црни капут и шешир) и говори о писцу с намером да ученике упозна са ликом и делом Радоја Домановића и историјским приликама у Србији с краја 19. и почетком 20. века.

Ученик: *Добар дан, драги моји. Ја долазим из Овсишћа крај Крајујеваца, из срца Шумадије. Био сам професор у Врању, Пироту, Лесковцу и коректор Државне штампарије у Београду. У оквиру свој књижевних деловања и ангажовања уређујем сатирично-хумористични лист „Сирадија”. Први сам у српску књижевност увео алегорично-сатиричну приповећку. Уживао сам стварајући „Дану”, „Вођу”, „Мртво море”, „Сирадију”, али и кад сам писао о Марку Краљевићу, који се нашао по друшћу међу Србима. Ја сам бдем, уживам у живоју. Дошао сам овде међу вас јер ми је част и задовољство да слушам шта су млади људи научили о мени, и да видим да ли сте схватили суштину моје сатиричне приповећке. Драга децо, веома бих волео да вам кажем нешто о приликама у нашој Србији за време династије Обреновић. Није било лако, збој друштвених сукоба и политичких борби, али волео бих да чујем ваше мишљење након читања и упознавања са приповећком „Вођа”.*

🕒 Главни део часа (трајање око 35 минута)

Наставник исписује наставну јединицу на табли: „Вођа”, Радоје Домановић.

Прва група: О сатири и сатиричарима. (Ученици су имали задатак да истраже о термину *сатира* и да истраже ко су сатирачари у светској и српској књижевности. Свако у групи узима учешће по претходном договору.)

Сатира је књижевни облик у којем писац на подругљив и духовит начин критикује државу, власт, појединце или групу људи с намером да својим чииаоцима разобличи друштвене недостайке, седичности, луйости и нейромишљености појединих људи. Сатиричари нам кроз своја дела поручују шта је то добро, а шта лоше у неком друштву, упознају нас са различитим карактерима људи и уче нас да се боримо са својим манама и манана људи који нас окружују. Познати сатиричари су Донаиан Свифт, Антон Павлович Чехов, Јован Стерија Појовић, Радоје Домановић. Чииајући дела сатиричара, њихово исмејавање, оштру критику и осуду друштва у коме живе, можемо се упознати са нештвним друштвеним појавама, манама и слабостима људи. Кроз сатиру учимо шта су моралне вредности, како се не треба понашати и против чега се морамо борити. Учимо да разликујемо лош карактер од доброг, али и да уочимо своје мане и изборимо се с њима.

Друга група: О личностима и вођама које су мењале свет. (Ученици су имали задатак да истраже ко су личности које су имале одређени утицај у свету, у различитим историјским приликама и областима. Свако у групи узима учешће по претходном договору.)

Човечанство праће различити историјски догађаји и различите личности које су промениле свет у разним областима живота. Познате личности и вође које су мењале свет моју се сврстати у неколико категорија:

1. Моћ – раи – власт: Овој области припадају личности које су биле повезане са пољитиком, биле вође раиова или учествовале у револуцијама. Најпознатији су: Александар Велики, Че Гевара, Наполеон, Хитлер и други.
2. Уметности – музика – књижевности: Овде су сврстане личности из света уметности (музичари, сликари, писци, плумци и остали уметници) као што су Моцарт, Шекспир, Чарли Чаплин, Ван Го, Толстој, Андрић и други.
3. Наука – медицина – астрономија: Ту су научници који су дали велики допринос на пољима математике, физике, медицине, астрономије и у другим наукама. У овој области су се истакли Ајнштајн, Галилео Галилеј, Фројд, Дарвин, Тесла и други.
4. Религија – филозофија – идеја: Овде припадају личности које су углавном повезане са религијом, али су то и филозофи који су својом личношћу допринели развоју духовног света. То су Ганди, Сократ, Буда и Русо.
5. Оштрица – истраживања – авантура: Истраживачи који су одговорни за оштрица нових континената, земаља и култура моју се сврстати у ову област. Међу њим авантуристима су истакнути Марко Поло, Колумбо, Васко да Гама и други.
6. Економија – индустрија – производња: У овој области су личности које су својим способностима стекле огромно богатство, као Рокфелер, Порше и други.

Трећа група: О Николи Пашићу и историјским приликама у Србији с краја 19. и почетком 20. века. (Ученици су имали задатак да истраже о Николи Пашићу и историјским приликама у Домановићево време из релевантне литературе, у корелацији са наставом историје. Свако у групи узима учешће по претходном договору.)

Никола Пашић, рођен 19. децембра 1845. године у сиромашној породици у Зајечару, био је значајна личност пољитичке сцене Србије током прве две деценије 20. века. Када је 1878. године постао члан Народне скупштине, свој положеј је искористио да, три године касније, оформи Радикалну странку. Због планирања агитација на

краља Милана, 1883. године осуђен је на смрт иа је избегао у Аустрију и тамо остао у изјансију све до 1889. године. Када се вратио у Србију, његова политичка каријера испуњена је догађајима: године 1892. основао је прво министарство, а 1899. је био ухапшен због свађе с краљем Александром Обреновићем. Четири године касније је повратио своју моћ када је династија Обреновић сврнула с власти, а уместио ње на престо дошао краљ Петар I, из династије Карађорђевић. Тако је Никола Пашић од 1903. до 1918. године вршио дужности премијера.

(Напомена: Овде су дати само подаци актуелни у Домановићевом времену. Ученици су детаљно истражили Пашићеву биографију, издвојили најважније чињенице о Николи Пашићу како би боље схватили суштину приповетке и историјски контекст; од ученика се не очекује да усвоје све податке.)

Четврта група: Географска карта и позиција Србије у периоду с краја 19. и почетком 20. века. (Ученици су имали задатак да пронађу географску карту и представе позицију Србије с краја 19. и почетком 20. века. Свако у групи узима учешће по претходном договору.)

Србија остаје краљевина за време владавине Милана Обреновића 1882. године. Велики удео у успесима српске политичке тог времена имао је Никола Пашић, председник Владе Краљевине Србије.

Током балканских ратова 1912–1913. године, Србија проширује своју територију на југ и укључује подручје Новопазарског санџака (Рашику), Косова и Македоније. Србија је привремено контролисала и северне делове данашње Албаније, али је морала да их уступи новоствореној албанској држави.

○ - Кнежевина Србија (1878-1882) и Краљевина Србија (1882-1912)

Србија 1913. године – првобитне фактичке границе после пораза Османског царства у Првом балканском рату

Фронталном методом, наставник похваљује ученике за припремљен групни рад. Говори им да све ово што су чули сада могу да повежу са приповетком. Ученици се деле у четири (4) групе и добијају нове задатке везане за само књижевно дело. Задатке израђују на часу.

Прва група:	Композиција дела
Друга група:	Време и место радње, ликови
Трећа група:	Стилска средства
Четврта група:	Књижевни род, књижевна врста, тема, порука и идеја дела

Прва група: Композиција дела. (Ученици имају задатак да укратко интерпретирају дело.)

Почетак приповешке говори о сиромашној земљи и несрећном народу који је одлучио да напусти родно место и нађе неку бољу земљу („бољи завичај”). С обзиром на то да су несложни и да се преиру, теško им је да изаберу вођу из својих редова који ће их водити до нове и бољије земље. Изабрали су незнаница који је мирно и ћушке седео поред дрвета. Разговором су дошли до закључка да је он странац и да сигурно зна где је боље место за животи, као и да је то био социјално ћуши сигуран знак да је mudar и љакман и да дубоко размисља. На њу је кренуло више од две стотине породица, људи који су били радосни јер их је чекала боља будућност. С друге стране, били су и шужни јер за собом остављају родну земљу и своје прејке. Пути је био тежок, многи прејрека је било пред њима које они нису забилилазили неће су ишли право кроз њих. Многи су на том путу повређени и рањени, а неки су и смртно страдали. Када се говорник с почетка приповешке охрабрио да ухвати вођу куда их и на које место води и да ли види колико их је остало, странак је крајко одговорио: Слей сам, ја сам се слей и родио.

Друга група: Време и место радње, ликови. (Ученици имају задатак да одреде место и време радње, да анализирају ликове: колективни лик – народ и вођу. Задатак је и да ликове повежу са историјским приликама у земљи.)

Време радње: крај 19. века
Место радње: негде у Србији

Колективни лик – сиромашан, убоги народ који тражи бољи животи. Несложан, не бира вођу у својим редовима, већ странак чије ћушање шумачи као мудрости. Поведени најљаснијима, својим представницима, сви слей иду за њим у пројаст, у провалију. Освећење долази на крају када схватају да је вођа слей. Вођа је описан као човек средњих година, мрка лица, дуге косе и браде, човек који само седе и ћуши. Народ је касно схватио да је ишао за слейим човеком. Домановић није именовао ниједно лице – јављају се жене, деца, старци, и зрели људи као представници народа, преводници и страствени вођини следбеници. Представио је народ као неомишљену масу која је заслејена и која без одговора следи њоудно вођу.

Домановићев вођа одговора опису Николе Пашића, и њо сљољашњим и њо унутарњим карактеристикама. Изглед им је сличан, а алејоријски описано странчево ѡстиујање представља крићу Пашићевој делања. У приповеци је више од ѡла народа одустало од пута у бољи животи: неки су се враћили, неки су рањени, неки су и страдали. Док је Пашић био вођа Радикалне странке, странка се 1901. године прејоловила. С друге стране, Домановић је упутио и опћу крићу народу који без размисљања прихвата ставове вође. Ово би мојло да буде једно од шумачења приповешке, али када сагледамо историјска дешавања (и пре и после ѡоја), онда можемо да закључимо да ова приповешка носи универзалне поруке и да представља свевремено дело – ојомињући на страдање народа који слей слуша и ѡкорно следи свој вођу.

Трећа група: Стилска средства. (Ученици имају задатак да објасне иронију, алејорију и сатиру.)

Иронија је подруљив јовор у којем се мисли сујројно од оноја шјо се јовори.

Алејорија је сјилско средсјво када се мејшафора јроширује на целу слику. С обзиром на то да је Домановићев вођа од рођења слей, јисац овим јојачава алејоричностј и објашњава сјавове Николе Пашића, за којег се јврди да је одувек био слей за јошреде народа и за јуј којим тјреба ићи.

Сайирија је свако књижевно дело у којем се на духовитј и подруљив начин ошјро осуђују неке јојаве у друшјву (дволичностј, неморал, учмалостј средине) или јудски карактјер. Сайиричар се честјо служи алејоријом и иронијом да не би морао да именује јојаве које осуђује јер му то омојћује да слободно кришјкује нејатјивне јојаве у друшјву, власји и јојединце.

Треба разликовајти хумористјично од сайиричној, јер је хумор блага форма комичноја: хумористјичке слике изазивају смех, а сайиричне јоред смеха изазивају неслајње и осуду.

Четврта група: Књижевно род, књижевна врста, тема, порука и идеја дела. (Ученици имају задатак да одреде књижевни род, књижевну врсту, тему, поруку и идеју дела.)

Књижевни род: епика

Књижевна врста: алејоријско-сатирична приповетка

Тема: Како је народ, изабравши за свог вођу сленца, утро себи пут ка пропасти.

Порука: Важни су критичко мишљење и просуђивање, а не слепа послушност и покорност. Треба мислити својом главом.

Идеја: Народ који слепо, некритички следи своје вође иде ка сопственој пропасти.

🕒 Завршни део часа (трајање око 5 минута)

Ученицима се обраћа ученик у улози Радоја Домановића: *Драја децо, веома сам задовољан свим овим шјо сје јредсјавили. Одлично сје схвајтили сушјинну мој сјваралашјтва. Видишје да је мој животј био тјежак јер сам јокушавао да одајнам мрак шјадашјвеј времена и унесем шјрачак свејлосјти у виду образовања, јодрике науци и уметјносјти. Борио сам се оним шјо сам најбоље умео – јером и бријким језиком – јројив учмале, усјајале, нејросвећене, саможиве, корумјиране и малојраћанске друшјвене средине у Србији, крајем 19. века и на јочетјку 20. века. Уморан и сломљен од животја, ојшишао сам јрерано, у 35. јодини, али остјављајући иза себе вас да се боришје и будејше свејло нашој Србији.*

Наставник: На крају часа наставник похваљује ученике и укратко понавља суштину књижевног дела дајући ученицима прилику да изнесу своја мишљења о приповеци.

Домаћи задатак:

Наставник ученицима препоручује да погледају прву епизоду телевизијског серијала о Радоју Домановићу: *Пријоведања Радоја Домановића* (<https://youtu.be/WNVUsf3lmZA>) (за који је сценарио писао Милован Витезовић, а Зоран Радмиловић тумачио лик Радоја Домановића) и да напишу кратак приказ, односно изнесу своје утиске о томе како су доживели лик Радоја Домановића.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ

Вођа
Радоје Домановић
(1873–1908)

Композиција

Народ, вођа

Стилска средства: иронија, алегорија, сатира

Тема: Како је народ, изабравши за свог вођу слепца, утро себи пут ка пропасти.

Порука: Важни су критичко мишљење и просуђивање, а не слепа послушност и покорност. Треба мислити својом главом.

Идеја: Народ који слепо, некритички следи своје вође срља у сопствену пропаст.

Књижевни род: епика

Књижевна врста: алегоријско-сатирична приповетка

Литература за ученике

1. Влаховић, Гордана, Влаховић, Јагош (2020). *Чиџанка. Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*. Београд: Едука.

Литература за наставнике

1. Влаховић, Гордана, Влаховић, Јагош (2020). *Чиџанка. Српски језик и књижевност за седми разред основне школе*. Београд: Едука.
2. Вученов, Димитрије (1959). *Радоје Домановић*. Београд: Рад.
3. Домановић, Радоје (1969). *Сайири*. Нови Сад – Београд: Матица српска – Српска књижевна задруга.
4. Егерић, Мирослав (1997). „Радоје Домановић или жива уметничка свест”. У: Радоје Домановић, *Изабрана дела*. Београд: Драганић.
5. Николић, Љиљана, Милић, Босилка (2015). *Чиџанка за трећи разред средње школе*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
6. Николић, Милија (1999). *Методика наставе српској језика и књижевности*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
7. Павловић, Миодраг, Мркаљ Зона (2016). *Чиџанка за деети разред гимназије*. Београд: Клет.
8. Петковић, Новица (1975). *Језик у књижевном делу*. Београд: Нолит.
9. Поповић, Богдан (2001). *Опеди о српској књижевности*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
10. Поповић, Тања (2007). *Речник књижевних термина*. Београд: Логос арт.
11. Стишовић Миловановић, Ана, Живковић, Вукосава (2016). *Чиџанка за деети разред гимназија и средњих стручних школа*. Београд: Едука.
12. https://sr.wikipedia.org/wiki/100_li%C4%8Dnosti_ljudi_koji_su_promenili_svet (прилагођено)
13. http://srpskaenciklopedija.org/doku.php?id=%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%99%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D1%81%D1%80%D0%B1%D0%B8%D1%98%D0%B0 (прилагођено)
14. http://srpskaenciklopedija.org/doku.php?id=%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%BF%D0%B0%D1%88%D0%B8%D1%9B (прилагођено)

Ђура Јакшић, *Вече*

ОШ „Херој Иван Мукер”, Смедеревска Паланка

Разред:	шести
Тип часа:	обрада
Циљ наставне јединице:	Књижевнотеоријско тумачење песме.
Очекивани исходи:	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">– опише сопствени доживљај поменуте песме;– одреди књижевни род и књижевну врсту песме;– својим речима одреди и опише мотиве и песничке слике;– препозна и разуме употребу стилских фигура у песми.
Облик рада:	фронтални, групни, индивидуални
Наставне методе:	дијалoшка, монолошка, текст метода
Наставна средства:	читанке, свеске, припремљени квизови, презентације, игре, видео-пројектор, рачунар
Корелација:	информатика, музичка култура, ликовна култура

Циљеви часа

Образовни циљеви: Уочити мотиве у песми, песничке слике, анализирати композицију песме.

Васпитни циљеви: Развити код ученика љубав према домаћој књижевности, посебно према лирици, сагледати живот и његову пролазност, ценити свевременост и непролазност живота.

Функционални циљеви: Подстицати ученике да разумеју свет књижевности у корелацији са ликовном и музичком културом, мотивисати ученике да тумаче књижевна дела.

Литература за наставнике:

1. Милија Николић, *Методика наставе српског језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2001.
2. Павле Ивић, *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*, Змај, Нови Сад, 2003.
3. Валентина Хамовић, Марија Слобода, *С речи на дела*: читанка, БИГЗ, Београд, 2019.

Литература за ученике:

1. Валентина Хамовић, Марија Слобода, *С речи на дела*: читанка, БИГЗ, Београд, 2019.

Истраживачки задаци: Ученици су на претходном часу добили задатак да прочитају песму.

ТОК ЧАСА

🕒 Уводни део часа (7 минута)

Активности наставника:

- Наставник користи апликацију *Genially* – интерактивну презентацију. <https://view.genial.ly/5e64f0ea45d9ae0fc6052671/interactive-content-untitled-genially>
- Заједно са ученицима говори о портрету и пејзажу.
- Упознаје ученике са романтизмом.
- Подсећа ученике на наше писце користећи линкове до њихових биографија (интерактивне тачке на портретима писаца).
 - На презентацији издваја Ђуру Јакшића и заједно слушају песму.
 - Наставник поставља питања и усмерава ђаке.

Активности ученика:

- Ученици гледају интерактивну презентацију, слушају и одговарају на питања (активно учествују), прате презентацију, воде белешке.
- Упознају се са романтизмом у књижевности, сликарству и музици.
- Подсећају се и других писаца романтизма (Јован Јовановић Змај).

🕒 Главни део часа (28 минута)

Активности наставника:

- Наводи циљ часа и очекиване исходе.
- Води разговор о доживљају песме.
- Помаже ученицима и усмерава их да уоче и усвоје песничке слике.
- Говори о мотивима у песми.
- Разговара са ученицима о кључним појмовима (описна песма, дистих, родољубиви мотиви, стих, рима).
- Наводи ученике на закључивање и решења.

Овде користимо веб-апликацију *Квизлет*.

https://quizlet.com/_8693ja?x=1qqt&i=2pst18

*Квизлет*ом су обухваћени кључни појмови и дефиниције до којих ученици долазе.

Активности ученика:

- Ученици издвајају песничке слике и разговарају о њима. Дијалошким методом описују лични доживљај песме и стилске фигуре.
 1. Залазак сунца.
 2. Тишина (само визуелни доживљај).
 3. Чује се ветар.
 4. Тужна песма славуја.
 5. „Немо поток бежи”.
 6. Излазак месеца (симболика и значење).
- Ученици учествују у дискусији, закључују и постављају питања.

🕒 **Завршни део часа** (10 минута)

Активности ученика:

- У завршном делу часа ученици обнављају градиво научено на овом часу помоћу веб-апликације *Едукаџлеј*.
- Самостално, али уз помоћ наставника, решавају укрштеницу и тако обнављају књижевне појмове које су научили на овом часу. Укрштеница садржи термине усвојене кроз обраду песме.
- Након укрштенице, могу решити осмосмерку и погодити загонетну личност.

https://www.educaplay.com/learning-resources/5195613-learning_resource.html

https://www.educaplay.com/learning-resources/5195812-vece_djura_jaksic.html

<https://www.educaplay.com/learning-resources/5195857-zagonetka.html>

Домаћи задатак: Ученици уче стихове напамет и састављају асоцијацију која садржи кључне појмове.

Рекламе – манипулативност и језичке особине

ОШ „Јошаничка Бања”

- Разред:** осми
- Тип часа:** обрада
- Наставна јединица:** Рекламе – манипулативност и језичке особине
- Циљ часа:** Откривање особина реклама као пропагандних текстова и њихових језичких одлика.
- Образовни циљеви:** Усвајање термина *пропаганда*, *манипулативност*; обнављање појмова из граматике и језичке културе.
- Васпитни циљеви:** Подизање свести о значају и моћи *језика* и о утицају медија.
- Функционални циљеви:** Развијање способности закључивања и критичког размишљања.
- Исходи:** По завршетку часа ученик ће бити у стању да:
- основни ниво: наведе врсте реклама према медијуму изражавања; дефинише шта је пропаганда; уочи једноставне особине реклама;
 - средњи ниво: издваја стилске фигуре и одређује њихову функцију у тексту;
 - напредни ниво: дискутује о циљевима оглашавања и тумачи скривене поруке у рекламама.

Активности наставника: мотивише ученике, подстиче разредну дискусију, поставља питања и захтеве, наводи на критичко сагледавање појава, пружа одговоре, осигурава позитивну атмосферу на часу.

Активности ученика: износе утиске, ставове, проналазе нове примере, повезују, процењују, бележе, сарађују у групи, смишљају сопствену рекламу за неки производ.

Облици рада: фронтални, индивидуални, групни

Наставне методе: дијалогска, текстуална, демонстративна

Образовни стандарди: СЈ.1.1.7; СЈ.2.1.2; СЈ.2.1.6; СЈ.2.4.5; СЈ.3.1.3.

Међупредметне компетенције: комуникација, сарадња, естетичка компетенција, решавање проблема

Корелација: унутарпредметна корелација; грађанско васпитање за осми разред.

Наставна средства: презентација ПП, ученичке свеске

Литература за наставника:

1) Милија Николић, *Методика наставе српског језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1992.

2) Павле Илић, *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*, Змај, Нови Сад, 2006.

Литература за ученике:

1) Гордана Штасни и Наташа Добрић, *Српски језик и језичка култура* – уџбеник, Едука, Београд, 2011.

2) Гордана Штасни, Наташа Добрић и Маја Живковић, *Српски језик и језичка култура* – радна свеска, Едука, Београд, 2011.

🕒 Уводни део часа (5 минута)

Мотивација:

Наставник са ученицима разговара о теми: *Где и када срећемо рекламе (на радију, телевизији, сајтовима, друштвеним мрежама, у новинама, на билбордима)? Колики утицај оне имају на нас – да ли одмах поверујемо ономе што нам се „сервира” или ће тога размислимо? Колико пута смо се одлучили за неки производ само због привлачне рекламе?*

Наставник истиче дефиницију: Рекламирање (**пропаганда**) јесте планско ширење разних уверења да би се придобило јавно мњење.

🕒 Главни део часа (30 минута)

Кроз презентацију ПП наставник упознаје ученике са манипулативним својствима реклама, као и са њиховим језичким особинама. Презентација се састоји од низа реклама које прате питања. Од ученика се очекује да искажу личне утиске и ставове и да критички приступе приказаном материјалу. Заједно са наставником доћи ће до битних закључака.

Сажетак презентације и закључци до којих се долази:

Манипулативност реклама

– Особине реклама:

👉 весело и ведар тон;

👉 рекламни слоган: кратак, јасан, упечатљив, оригиналан;

👉 чести мотиви: деца, љубав, породица, срећа, лепота, младост, здравље.

– Ствараоци реклама се обраћају нашим осећањима и подсвести. Покушавају да нам свој производ или услугу продају тако што ће нас убедити да ћемо баш са *њим производом* бити СРЕЋНИ (уколико узмемо кредит, то нам даје гаранцију за велику, срећну и здраву породицу и топао дом). То је **манипулативна** моћ реклама.

- Увек добро размислите пре него што поверујете реклами!
- Телевизијске рекламе гледа публика свих старосних доби. Зато је битно водити рачуна и о њиховој естетској и етичкој вредности!

Језик реклама

- Стилске фигуре: персонификација (*Кардиоџирин – чувар вашеј срца!*)
хипербола (*Ова крема избрисаће ваше боре...*)
контраст (*Купиш један – носиш два!*).
- Неологизми – нове речи (*џарагајзичан, џезвери*).
- Претерана употреба англицизама и рекламе на енглеском језику.
- Граматичке и стилске грешке.

🕒 **Завршни део часа** (10 минута)

Ученици треба да смисле кратку рекламу за исти производ или услугу (на пример, крему против бора, мобилни телефон, летовалиште...), с тим што свака група добија други медијум: радио, телевизију, интернет, билборд. Затим представљају рекламе пред одељењем и коментаришу их.

Напомена: У прилогу (ЦД) налази се презентација ПП.

Односне реченице

ОШ „Бранислав Нушић”, Ратаје, Врање

Разред:	8. разред
Наставна област:	Језик
Тип часа:	обрада
Циљ часа:	Упознавање ученика са основним одредницама односних реченица. Истицање функције ових реченица у зависносној реченици.
Образовни задаци:	Уочавање одлика односних реченица. Истицање врста односних реченица у односу на њихову функцију. Уочавање везника. Писање запета код односних реченица.
Функционални задаци:	Уочавање односних реченица у одговарајућим примерима. Повезивање новог градива о реченицама са градивом које су раније учили. Неговање језичке културе ученика.
Васпитни задаци:	Подстицање ученика на истраживачке активности. Неговање радних навика код ученика. Развијање код ученика љубави према матерњем језику.
Образовни стандарди:	СЈ.1.3.6. СЈ.1.3.8. СЈ.2.3.5. СЈ.2.3.6. СЈ.3.3.5.
Облици рада:	фронтални, индивидуални, групни
Наставне методе:	дијалoшка, текстуална, истраживачка, демонстративна
Корелација:	информатика
Наставна средства:	уџбеник, презентација, пројектор, лаптоп, наставни листићи
Литература:	Гордана Штасни, Наташа Добрић, <i>Српски језик и језичка култура</i> – уџбеник, Едука, Београд, 2011. Наташа Добрић, Гордана Штасни, Маја Живковић, <i>Српски језик и језичка култура</i> – радна свеска, Едука, Београд, 2011. М. Николић: <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1992.

ТОК ЧАСА

УВОДНИ ДЕО ЧАСА (7 минута)

На почетку часа, започињем причу о грчкој митологији, односно, читам одломак из дела „Прометеј” Густава Шваба. Текст се налази у Едукиној граматици на 65. страни:

Прометей

Тако је Зевс створио девојку којој даде дивну златну кутију уну свакојаким зала и несрећа. Тој девојци Зевс даде име Пандора, што значи: свачим оддарена, ја је отишла на земљу међу људе и бојове. Пандора се ујучи младом Ејиметјеју, браћу Прометјејевом, ја му даде ону кутију као Зевсов дар. Иако је Ејиметјеј свечано дао реч браћу да од бојова никакве поклоне неће примати, кад виде лећу Пандору и дивну златну кутију, заборави своје обећање и прими дар од боја. Кад Пандора по Ејиметјејевом жељи диже поклопац кутије да би му показала дарове, из ње излетје чистио јаво зала, ја се као муње разлетеше и унездеше по целом свету. На дну кутије беше остала само нада. Но, на знак силовитио Громовника, Пандора брзо сиусти поклопац и нада остале заворена у кутији.

Наставник: О ком предмету се говори у овом одломку?

Показујем ученицима на презентацији слику кутије. Обратите пажњу на следећи слајд:

Пандора је отворила **КУТИЈУ**

која је била начињена од злата.
коју је Зевс послао људима.
из које су изашла сва зла света.
чији садржај није знала.
на чијем дну је остала само нада.
о чијој опасној садржини није ништа слутила.

Наставник: Без које речи ове реченице иза стрелица не би имале смисла?

Ученик: Кутија.

Свака од истакнутих реченица целом својом садржином односи се на именицу *кутија* у главној реченици.

Зависне реченице које ближе одређују појам на који се односе називају се односне реченице. Долазе готово увек непосредно после именице, заменице или именичке синтагме на коју се односе. Истичем циљ часа и записујем наслов на табли, а ученици у своје свеске.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА (30 минута)

Записујем дефиницију односних реченица на табли, а ученици у свеске. Затим, упућујем ученике на наставне листиће у којима се тражи да допуне реченице одговарајућом понуђеном заменицом, прилогом и везником.

Распореди понуђене речи тако да правилно започнеш односну реченицу: *чији, који, ко, иде, што, какав*. Које ћемо речи уписати у празно поље у следећим реченицама?

1. Ово је аутобус иде до центра града.
2. То је писац смо роман прочитали.
3. Он је музичар се ретко среће.
4. ради, не боји се глади.
5. Гледам ове људе пролазе поред нас.
6. Свратили смо у један градић увек летујемо.

Наставник: Шта закључујете, како почињу ове односне реченице, којим врстама речи?

Записујем на табли, а ученици у свеске: Обележја односних реченица јесу **заменице**: који, чији, какав, ко; **прилог**: где и **везник**: што.

Након тога, записујем на табли примере реченица како бисмо дефинисали службу односних реченица:

1. То је кућа која има црвени цреп.

Наставник: Какав цреп има кућа?
Коју службу има односна реченица?

2. Срели смо Милоша, који је срећан због победе.

Наставник: Шта знамо о Милошу?
Ако је именички појам већ сам за себе довољно одређен, онда односна реченица даје додатну, необавезну информацију, па се обавезно одваја запетом у писању, а паузом у говору и такве односне реченице имају **апозитивну функцију**.

3. Ко рано рани, две среће граби.

Наставник: **Ко** две среће граби?
Односне реченице могу имати службу **субјекта**.

4. Добила је шта је тражила.

Наставник: **Шта** је добила?
Односне реченице могу имати и службу **објекта**.
Потом, приказујем на презентацији како би ученици увидели у којим случајевима се пише запета код односних реченица:

Ко другоме јаму која, сам у њу ујага.

Лако је победити противника, што нас уопште није изненадило.

Кад, у одређеним случајевима, односна реченица стоји на почетку реченице и кад се односна реченица која почиње са *што* односи на целу реченицу, **одваја се запетом**.

Наставник: Такође, ако се односна реченица може претворити у независну с везником *а*, одваја се запетама: *Ученици 8₂ који су дежурни, данас немају настави.* Може се рећи и: *Ученици 8₂ а они су дежурни, данас немају настави.*

А ако се може додати *онај* уз реч на коју се односи, реченица се **не одваја запетама**, нпр. *Ученици који су дежурни сутра немају настави.* Може се рећи: *Они ученици који су дежурни сутра немају настави.*

Делим ученике у групе. Пред њима се на видео-биму налази *Маични квадрант* са десет питања. Свака група ће одабрати број, испод кога се крије питање. Уколико нека група не да тачан одговор, право да одговара има следећа група.

У *Маичном квадранту* су следећа питања:

1. Допуни дату пословицу односном реченицом: _____ *ниско јага.*

2. Реши ребус:

(префикс у речи *одсећи* +

+ предлог за место)

3. Избаци уљеза: *ко, који, какав, куда, чији.*

4. Стави запету где јој је место: *Ко ѝройусѝи ѝрилику диће од ѝриликe найушиѝен.*

5. Заокружи да ли је наведена тврдња тачна (Т) или нетачна (Н): Зависне реченице које ближе одређују појам на који се односе називају се изричне реченице.

Т Н

6. Скривалица крије заменицу – обележје односних реченица. Која је то заменица?

М	А	Ј	О	Ч
П	Р	А	Н	И
С	Т	Л	Ф	Ј
Б	Х	А	У	И

8. *Свако ко ѝева, зло не мисли.* Односна реченица има службу:
а) субјекта; б) објекта; в) атрибута.

9. *Кажи ми оно шѝо ѝе је ѝовредило.* Односна реченица има службу:
а) објекта; б) атрибута; в) апозитива.

10. Заокружи да ли је тврдња тачна (Т) или нетачна (Н): Односне реченице су независне реченице у сложеној.
а) Т б) Н

11. Допуни дату пословицу односном реченицом:
шај и ѝреши.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА (8 минута)

Радна свеска, стр. 39. Уколико не стигну да одговоре, потребно је да ученици задатке ураде код куће.

Љиљана Ивановић Јованчевић, Маријана Павловић

Богаћење речника – кратке народне умотворине

ОШ „Рада Миљковић”, Јагодина

Школа	ОШ „Рада Миљковић”
Место	Јагодина
Наставнице	Љиљана Ивановић Јованчевић, Маријана Павловић
Предмет	српски језик и књижевност, енглески језик
Разред	пети
Наставна тема	Језичка култура
Наставна јединица	Богаћење речника – кратке народне умотворине
Циљ наставне јединице	Богаћење речника – коришћење синонима и антонима, познавање значења израза који се користе у свакодневном говору и њихова адекватна употреба. Увођење идиома и вежбање њиховог коришћења, као и уочавање разлика између истих израза на различитим језицима.
Очекивани исходи	На крају часа ученик је у стању да: – илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у народним умотворинама, као и да им пронађе примену у свакодневним ситуацијама; – наведе примере личне добити од читања; – напредује у стицању читалачких компетенција; – препознаје значај богаћења речника; – зна значење фраза/израза које користи; – користи научене изразе у адекватним ситуацијама.
Методe рада	монолошка, дијалoшка, демонстративна, квиз
Облици рада	фронтални, групни
Наставна средства	пројектор, лаптоп, интернет, мобилни телефони ученика, радни листови за попуњавање
Литература	<i>Дела Вука Караџића. Српске народне пословице</i> , Просвета – Нолит, 1987. <i>Ђоко Стојичић, Српске народне изреке</i> , Новости, 2006.

	Планиране активности наставника	Планиране активности ученика
Уводни део часа	<p>Наставник упознаје ученике са циљем часа и распоређује их у групе формиране на претходном часу. Приказује мотивациону презентацију о значају читања урађену помоћу апликације <i>Sutori</i>.</p> <p>Дискутује са ученицима о презентацији.</p>	<p>Распоређују се у групе. Гледају презентацију. Дискутују.</p>
Средишњи део часа	<p>Наставник понавља правила за рад у групи. Даје задатке и инструкције. Сви ученици раде исте задатке како би могли да размењују мишљења међу групама и да допуњују.</p> <p>Помаже.</p> <p>Проверава.</p>	<p>Сарађују. Прате инструкције.</p> <p>Одговарају на задатке.</p> <p>Дискутују на нивоу групе, са наставником и осталим групама. Размењују мишљења и допуњују. Извештавају.</p>
Завршни део часа	<p>Наставник води квиз <i>Кахуџи</i>. Резимира. Задаје домаћи задатак – изреке у стрипу. Домаћи ће бити урађен на часу информатике и постављен онлајн. Шаље ученицима у одељењску <i>Вибер</i> групу линк ка игрици помоћу које ће обновити знање. Евалуира.</p>	<p>Решавају квиз. Резимирају. Записују задатак за домаћи.</p> <p>Самопроцењују знање на основу евалуационе листе.</p>
Линкови ка презентацији, квизу <i>Кахуџи</i> и игрици	<p>https://www.sutori.com/story/boghatshienjie-riechnika--HSnfsxC2FvSwjVS8sSRuYex</p> <p>https://create.kahoot.it/details/what-do-you-mean/907edd3d-0352-4b50-93c2-87e99b15feea</p> <p>https://wordwall.net/sh/resource/1940261/%d0%bf%d0%be%d0%b2%d0%b5%d0%b6%d0%b8-%d1%80%d0%b5%d1%87%d0%b8-%d0%b4%d0%b0-%d0%b4%d0%be%d0%b1%d0%b8%d1%98%d0%b5%d1%88-%d1%82%d0%b0%d1%87%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d0%be%d1%80%d0%b5%d1%92%d0%b5%d1%9a%d0%b5</p>	
Задаци за групе	<ol style="list-style-type: none"> Доврши поређење. Ученици у групи попуњавају радни лист, на њему су изреке на српском и на енглеском. Напиши шта исказују следећи изрази. Ученици означавају шта исказује задати израз у српском језику, а за енглеске изразе заокружују тачан одговор. Када се каже...? Ученици извештавају након сваког урађеног задатка. 	

1. Доврши поређење.

Пева као _____. Плаче као _____. Прича као _____. Пао као _____.
Смеје се као _____. Чува га као _____. Плива као _____. Просто као _____.
Срља као _____. Лаже као _____. Пијан као _____. Расте као _____.
Покисао као _____. Стоји му као _____.

1. Доврши поређење тако што ћеш повезати одговарајуће делове.

as slow as	an ox
as black as	a cucumber
as proud as	a rake
as red as	a bone
as dry as	a bat
as cool as	a church mouse
as quiet as	a daisy
as strong as	a mouse
as thin as	a snail
as blind as	a beetroot
as poor as	the hills
as old as	a peacock
fresh as	a coal

2. Напиши шта исказују следећи изрази:

израз	особина, стање, однос или ситуација	израз	особина, стање, однос или ситуација
Тражи длаку у јајету.		Обрао (зелен) бостан.	
Од муве прави слона.		На рану би га привио.	
Провукао се кроз иглене уши.		Слажу се као рогови у врећи.	

2. Заокружи тачан одговор.

A BAD EGG	1. a person who is dishonest
2. a person with big head
COUCH POTATO	1. person who loves to eat potatoes
2. a person who watches TV too much
GOOD AS GOLD	1. person that is very good
2. Person that is very rich
TO FEEL BLUE	1. to feel sick
2. to feel sad
TO GO BANANAS	1. to eat bananas
2. to go crazy

3. Када се каже?

Кисело грожђе. Нашао лонац поклопац.
Тринаесто прасе. Помешати баде и жабе.

3.

It'll happen when pigs fly.
It's raining cats and dogs.
The apple doesn't fall far from the tree.
Leopard cannot change his spots.
A barking dog never bites.

Евалуациони лист

Штиклирај поље које одговара твом мишљењу.

Исказ	Тачно	Делимично тачно	Нетачно
Данашњи час је био занимљив.			
Научио/научила сам нешто ново.			
Потребно је имати богат речник.			
Користим народне изразе/ умотворине/поређења у свакодневном говору.			
Након овог часа употребљаваћу неке од научених израза и у свакодневном говору.			

Аорист

ОШ „Миливоје Боровић”, Мачкат

Напомена: Описани час настао је из потребе да се ученицима олакша учење граматике тако што се кроз игру учи чињенично знање. На тај начин су подстакнуте мисаоне активности, критичко мишљење и сарадничко учење. Светски познату игру *Escape room* увели смо у учионицу, уз коришћење методе *pizza*, која захтева ангажовање сваког ученика на часу у складу са његовим интересовањима.

Редни број часа:	86
Датум одржавања:	2. 3. 2020. 4. час
Наставна јединица:	Аорист
Врста (тип) часа:	обрада
Облици рада:	индивидуални, групни
Наставне методе:	<i>pizza</i> , монолошка, дијалошка, аналитичко-синтетичка, текстовна
Наставна средства:	уџбеник, лаптоп, презентација, видео, пано, школска табла, фломастер
Циљ часа:	Усвајање новог градива о новом глаголском облику – аористу.
Исходи:	На крају часа ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">✓ повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима;✓ препознаје глаголска времена и употребљава их у складу са нормом.

Међупредметне компетенције: компетенције за учење, сарадња, рад с подацима и информацијама, комуникација

Кључни појмови: врсте речи, глаголи, глаголска времена, имперфекат, прошлост, прост глаголски облик, лични глаголски облик, глаголски вид

Унутарпредметна корелација: књижевност и писано изражавање

Активности наставника:

- Упознаје ученике са циљевима и садржајима часа.
- Омогућује ученицима да сами изводе закључке поводом одређене наставне јединице.
- Мотивише ученике да активно учествују на часу.
- Охрабрује их да успешно ураде уводни задатак и правилно разумеју нову лекцију.
- Проверава јесу ли исправно разумели упутство и општи садржај наставне јединице која се обрађује.
- Подстиче на активност, усмерава и води до решења.

Активности ученика:

- Учествовају у решавању уводног задатка, усвајају ново градиво откривањем, а онда увежбавају кроз игру.
- Уважавају различитости у потребном времену за решавање одређеног задатка.
- Пажљиво прате инструкције наставника, читају, решавају, размишљају и самостално закључују.
- Подстичу једни друге у решавању задатака.
- Прате излагање наставника и питају оно што им није јасно, договарају се о начину рада.*

Напомене о методама

Escape room је тематски задата мисија у којој у одређеном временском периоду група ученика треба да реши низ задатака. У задацима су скривени појмови који их воде до последњег задатка који им омогућава излазак из учионице.**

Сарадничко учење, по речима Ладислава Борнара, подстиче групни рад. Ученици раде заједно, у паровима или у мањим групама. За успешност сарадничког учења важна је интеракција међу учесницима у процесу учења. Да би сарадничко учење било правилно спроведено, битно је да и сами учествујемо у процесу, да будемо активни и видимо добре и лоше стране процеса учења.

Пинтарић сматра да сарадничко учење укључује заједничко решавање проблема, предлагање и истраживање договорених тема, стварање нових идеја, нових комбинација или иновација.***

Pizza је метода која захтева активност сваког ученика, такође подстиче вршњачко учење међу члановима групе.****

Истраживачки задаци

*Истраживачки**** задаци***** су подељени ученицима 7 дана пре почетка угледног часа. Задаци су подељени на листовима.

🕒 Уводни део часа (5–8 минута)

*Ушла сам у учионицу, затворила врата и ставила кључ у браву. Након затварања врата, театрално сам извукла кључ, прошетала до свог стола и кључ ставила у фиоку.

*Час је реализован у току редовне наставе, а други део у току наставе на даљину.

У уводном делу обновићемо градиво уз помоћ *Гуил ујинишника*. Свако поглавље са загонетним појмом водиће ученике у нова поглавља.

<https://forms.gle/wNa1vQN1C4cWn7mS6>

Циљ часа: Усвајање градива о новом глаголском облику.

* Е-припреме ИК „Клет”.

** *Escape (class) room*, Željka Zagorac, Profil „Klett”, 12. jun 2019.

*** Sandra Vuk, *Webinar Suradničko učenje*, Adobe Spak, februar, 2020.

**** Facebook, Kreativna lektira (grupa).

***** Јелена Журић, Јелена Ангеловски, *Говор и језик*, ИК „Едука”, Београд, 2019.

***** Симеон Маринковић, *Српски језик. Уџбеник за 6. разред основне школе*, ИК „Креативни центар”, Београд, 2019.

🕒 Главни део часа (30–35 минута)

Ученици са посебним потребама решавају: <https://toytheater.com/escape/>*

*Наставник предаје лекцију, а ученици бележе најбитније о аористу.

https://jamboard.google.com/d/1_6A213qg65YDSSpj055hRM6x-nOUkj_yKUAf9Wyz3wY/viewer?f=0

<https://www.youtube.com/watch?v=UmMoouSxOmE>

Колегиница Слађана Ђокић говори о сличности аориста и *Present Simple Tens-a*. Написала је једну реченицу у интерактивном алату.

https://creatability.withgoogle.com/word-synth/?fbclid=IwAR1bUCQsGCnwtA3iLCg3lWh46okMJIIO-g6USfwXhujKz0bZ_RQ8hL7Ir0

<https://www.storyduel.com/classroom/55/stories/149/chapter/1>

Наставник затим укључује алат који одбројава минуте, а истовремено прозива ученике да учествују у раду.

<https://app.classroomscreen.com/wv1/300eb075-afda-4e15-b76d-a0529ea70d98>

Ученици раде задатке у алату који је интерактиван – *Pear Deck*.

Прва група:

<https://onedrive.live.com/view.aspx?resid=E0DE8A9B0ADAC78F!7473&ithint=file%2crptx&authkey=!ADvpRY6aXQCmSXQ>

Прича која повезује наставу писменог изражавања и учење граматике:

<https://www.storyduel.com/classroom/55/stories/149/chapter/1>

Друга група:

https://onedrive.live.com/view.aspx?resid=E0DE8A9B0ADAC78F!7576&ithint=file%2crptx&authkey=!AJqqAd_QJ8wVNg

Трећа група:

https://docs.google.com/presentation/d/1FQjqGQAgvxOL6UFBvrgQnpAr6GNggghy-JCUt4NOxgcg/edit#slide=id.SLIDES_API104269129_0

Четврта група:

https://docs.google.com/presentation/d/1B7FktRDJjUH_Kxr4mVZWZs_4a17a1mpJvKs3wWR5Ys/edit#slide=id.SLIDES_API1442801853_0

*Ученици са посебним потребама решавају задатке са папира и слагалице који су у вези са наставном јединицом.

* <https://toytheater.com/>

🕒 Завршни део часа (5–8 минута)

Ученици у завршном делу часа акивирају QR кодове који осликавају наставну јединицу.

*Кад ученици реше последњи задатак, добијају кључ за излазак из учионице.

*Ученици су уз помоћ мете или алата *Classroomscrean* оценили свој рад и рад наставника.

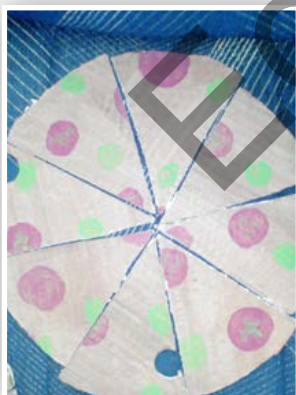
<https://wakelet.com/wake/338jLuKBlPoXjyAnH7IDv>

Добре стране: Ученици су били мотивисани и активни у решавању задатака. Ова игра пружа могућност за развијање креативности, критичког мишљења, оригиналности и за коришћење интернета у корисне сврхе. Ученици кроз вршњачко учење развијају своје способности које ће моћи да примене у свакодневном раду.

Литература:

1. Е-припреме ИК „Клет”.
2. <https://www.profil-klett.hr/escape-class-room>
3. Sandra Vuk, *Webinar Suradničko učenje*, Adobe Speak, februar 2020.
4. Facebook, Kreativna lektira (grupa).
5. Јелена Журић, Јелена Ангеловски, *Говор и језик*, ИК „Едука”, Београд, 2019.
6. Симеон Маринковић, *Српски језик. Уџбеник за 6.разред*. ИК „Креативни центар”, Београд, 2019.
7. <https://toytheater.com/category/puzzles/>
8. Весна Ломпар, *Грамајшика 6*, ИК „Клет”, Београд, 2019.
9. Милија Николић, *Методика настава српскохрватској језика и књижевности*, ЗУНС, Београд, 1986.
10. ИТ-алати: <https://xn--sandrinauionica-z3b.weebly.com/>

Прилози:

Вељко Петровић, *Јабука на друму*

ОШ „Карађорђе”, Топола

Обрада приповетке „Јабука на друму” Вељка Петровића

У оквиру наставног предмета српски језик и књижевност за седми разред обрађује се наставна јединица „Јабука на друму” Вељка Петровића, два часа. У циљу развијања код ученика способности за дискусију аргументованим ставовима, у обради дела ће се користити технике учења – дебата, мапе ума, решавање асоцијације, креативно писање, издвајање чињеница, тврдњи, аргументовање ставова и давање доказа за одређене тврдње; израђиваће и презентацију. Кроз излагање ставова ученици ће повезивати чињенице из дела са свакодневним животом и личним искуством. На овај начин ће се код ученика развити такмичарски дух, неговаће се култура дијалога и способност за самоевалуацију.

Кључне речи: персонификовано дрво јабуке, дебата, добро, зло, однос околине, аргументовање, однос људи, однос животиња, јабука – трпељиви човек, симбол, персонификација, алегорија, критика злих људи...

Циљ часа:

- оспособљавање ученика за тумачење књижевнотеоријских одлика приповетке „Јабука на друму”;
- развијање способности за дискусију и коришћење литературе за аргументовање ставова;
- повезивање са свакодневним животом;
- развијање способности за самоевалуацију.

Исходи

Ученик ће након обраде наставне јединице бити у стању да:

- уочава и наводи одлике приповедака;
- анализира приповетке према унапред одређеним захтевима;
- уочава најважније књижевнотеоријске одреднице приповетке;
- анализира ликове у приповеци, описује њихове особине и односе са другима;
- уочава најупечатљивије стилске фигуре и облике казивања у приповеци;
- повезује мотиве трпељивости, издржљивости и опраштања у књижевности и у свакодневном животу;
- повезује садржај и поруке приповетке са својим искуством и размишљањима;
- ствара и осмишљава текст или песму на задату тему.

Облици рада: фронтални, индивидуални, групни

Наставне методе: дијалошка, демонстративна, истраживачка, текстуална

Наставна средства: припремљен материјал (задаци за групе, литература, асоцијација), презентација

УВОДНИ ДЕО ЧАСА

Припрема за читање и доживљавање приповетке; решавање асоцијације.

– Ученици говоре о особинама које цене код других људи. Истичу различитости код људи. Описују различита понашања према другима.

– Да бих најавила наставну јединицу, ученици треба да реше асоцијацију.

A1. ВОЂЕ	B1. ПРЕДЛОГ	Ц1. ПУТ
A2. ЈЕСЕН	B2. МЕСТО	Ц2. УЛИЦА
A3. НА СВАДБЕНОМ БАРЈАКУ	B3. СТОЈИ УЗ ЛОКАТИВ	Ц3. СОКАК
A4. У УСТИМА ПЕЧЕНОГ ПРАСЕТА	B4. О, У	Ц4. ТУРЦИЗАМ у локативу
ЈАБУКА	НА	ДРУМУ

Након што су решили асоцијацију, најављујем наставну јединицу и истичем циљ часа. (Тумачење књижевнотеоријских одлика приповетке „Јабука на друму” Вељка Петровића.) Ученици се подсећају песме „Ратар” коју је исто написао Вељко Петровић и биографије писца.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

Читање приповетке, тумачење непознатих речи и утисци ученика.

– Ученици слушају изражајно читање приповетке уз истраживачке задатке. Треба да обрате пажњу на ликове и радњу и да подвуку непознате речи. Ученици тумаче непознате речи уз помоћ речника у Читанци и наставнице.

ПРЖИНА – велика врућина, жега

АДАРАПОВАЦ – одрпанац, пропалица

ТУЦАНИК – издробљен камен којим се обично посипају друмови

ПОКЛИСАР – гласник

ПОМОЛОЗИ – стручњаци за воће, воћарство

– Ученици износе своје утиске о приповетки. Уз подстицајна питања наставника ученици износе запажања о радњи у приповетки. Запажају да је приповетка дескриптивна и алегорична и повезују је са већ обрађеном приповетком „Стара породична кућа” Павла Угринова, али се подсећају и бајке „Златна јабука и девет пауница” у којој се помиње јабука.

– Ученици се подсећају шта је пејзаж, ентеријер, екстеријер и портрет.

– Ученици праве **мапу ума** објашњавајући симболику јабуке у српској традицији (задатак су добили на претходном часу; користе литературу, интернет и знања стечена на претходним часовима):

- љубав (јабука се даје вољеној особи); у народној књижевности („Ој, Стојане, јабуко од злата...”);

- симбол вољене особе („Имао сам од злата јабуку, па ми данас паде у Бојану”);
- симбол удаваче (девојка је зрела или незрела јабука);
- симбол веридбе („дати јабуку”, „примити јабуку”, „послати јабуку”);
- јабука на свадбарском барјаку представља симбол плодности;
- зелена јабука (недорасле, незреле момка или девојку за женидбу/удају);
- горка јабука (неузвраћена љубав);
- симбол здравља и младости („И родила ка јабуку сина”, „здрав као јабука”);
- симбол раздора;
- послати јабуку и добити јабуку значи „изазвати, односно бити изазван на двобој, мегдан”;
- загристи киселу јабуку (упустити се у неки ризичан, тежак посао);
- убрати кржаве јабуке (претрпети пораз, бити поражен у борби);
- рајска јабука (библијска прича).

Са значењима јабуке повезују и особине јабуке из приповетке, истичући њене физичке и карактерне особине. Ученици проналазе везу између јабуке и људи.

Ученици одређују :

- ✓ ВРСТУ КЊИЖЕВНОСТИ: уметничка (ауторска, писана);
- ✓ КЊИЖЕВНИ РОД: епика;
- ✓ КЊИЖЕВНУ ВРСТУ: приповетка (дескриптивна проза).

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

Разговор о темама које обрађује приповетка.

Ученици одређују теме, тематске целине и главни мотив дела.

Кроз разговор најављујем групни облик рада на другом часу обраде. Ученици се деле у групе извлачећи картице на којима су описи из приповетке „Стара породична кућа” Павла Угринова.

Прва група – ОКНО	Друга група – ТРПЕЗАРИЈА	Трећа група – КРУШКА	Четврта група – ДВОРИШТЕ	Пета група – ДНЕВНА СОБА
1. три мала прозора	1. полумрачна просторија	1. стара, разграната	1. ниски зид према улици	1. соба с улице
2. два прозора један крај другог	2. земљани под	2. кора стара, сасвим сасушена	2. влажан и мусав зид	2. купаста зидна пећ
3. ниски прозори	3. правоугаони трпезаријски сто	3. кора подсећа на крљушт која је тек отпала	3. на зиду леје целера	3. два кратка кревета с полукружним рамовима
4. прозори премазани мрком бојом	4. кућна трпеза	4. благодет за укућане	4. стабло ораха	4. икона Светог Николе
5. прозори на старој кући	5. ниски зидни и олепљени штедњаци	5. густе крошње пуне плодова	5. лук велике улазне колске капије	5. стара тамбура на зиду

На овај начин ученици обнављају и приповетку „Стара породична кућа”.

ДРУГИ ЧАС

УВОДНИ ДЕО ЧАСА

Припрема за рад у групама

Ученици су распоређени у групе. Формирали су пет хетерогених група са по пет ученика. Ученици прате инструкцију за рад по групама. Усмено дајем инструкцију ученицима. Указујем им да треба да добро проуче постављена питања, да користе литературу која је приложена, интернет и понуђене линкове и да се труде да што детаљније одговоре на питања. Треба да раде сви заједно у групи, да се договарају и да своје закључке запишу на припремљене папире.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

Задаци за рад по групама

ПРВА ГРУПА

Промишљајте о судбини јабуке, о њеном изгледу. Нацртајте јабуку како је замишљате и напишите кратак састав супротан тексту „Јабука на друму”. Користите што више стилских фигура и различите облике казивања.

ДРУГА ГРУПА

Издвојте чињенице које су у вези са животом јабуке, затим напишите своје мишљење о томе. Обратите пажњу на годишња доба и на њен живот, на њен животни век, порекло. Напишите текст или песму на тему „Да сам ја јабука”. Користите што више стилских фигура и различите облике казивања. Истакните у свом раду како бисте се понашали да сте на месту јабуке, имајући у виду њен положај и однос људи и животиња према њој.

ТРЕЋА ГРУПА

Пронађите у тексту описе понашања људи према јабуци и анализирајте њихове поступке. Издвојте тврдње у вези са задатком и нађите доказе у тексту. Затим направите **мапу ума** у којој ћете разврстати различите типове људи, њихове особине и понашање и стилска средства која је писац користио.

ЧЕТВРТА ГРУПА

Како разумете да је јабука „била на услузи свакоме”? Издвојте делове текста у којима видимо понашање животиња према јабуци. Користећи *PowerPoint* или *Prezi* направите презентацију од неколико слајдова у којој ћете приказати ова понашања. Обратите пажњу на алегоричност приповетке.

ПЕТА ГРУПА

Размислите о реченици: „Природа је мудра, мудрија од човека” и спремите се да дискутујете о овој теми. Напишите тезе које ће вам помоћи да заступате одређене ставове и да их браните. Осврните се на значај очувања природе, на утицај човека на природу.

У току рада ученика по групама, наставник подстиче, координира рад, даје инструкције и помаже интеракцију унутар и између група.

Ученици у групама раде задатке, одговарају на питања, истражују литературу, конципирају своје одговоре. Раде у групама мапе ума, презентације, састављају текстове, песме.

Ученици дискутују, повезују са претходним искуством. Уочавају разлику између чињеница и мишљења и на конкретним примерима из приповетке то показују. Износе тврдње и поткрепљују их доказима. Дискутују о судбини јабуке. Развијају дебату на ову тему.

Извештавање група

Ученици показују, читају, демонстрирају све што су урадили. Одговоре на питања презентоваће сваки ученик из групе. Договориће се ко ће који одговор изложити. Док ученици једне групе представљају свој рад, остали пажљиво слушају, допуњују, коментаришу. Развија се дискусија између група.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

Повезивање са свакодневним животом и самоевалуација рада.

У завршном делу часа ученици повезују порукe и закључке након анализе приповетке са свакодневним животом. Ученици дају кратке одговоре.

Самоевалуација: Шта је најважније што сте научили на овом часу?

Ученици одговарају на постављено питање пишући кратке одговоре на стикерима које на крају при изласку из учионице лепе на велики папир са натписом *НАУЧИО САМ/НАУЧИЛА САМ*.

Домаћи задатак

Ученици ће написати састав на тему „Старо дрво у мом дворишту”.

Коментар: Сви ученици су учествовали у раду, поштовали су правила понашања на часу, успешно процењивали тачност решења, повезивали градиво са знањем са претходних часова, износили своје мишљење, поштовали ставове других. С обзиром на то да је час одржан као двочас, ученици су били изузетно мотивисани за рад. Владала је радна атмосфера, међусобно су сарађивали и радили сви у групи. При извештавању група ученици су се међусобно допуњавали, износили закључке и долазили до циља часа. Општи утисак ученика је да је овакав начин рада допринео развијању такмичарског духа као и динамичности часа.

ЛИТЕРАТУРА

Гордана Влаховић, Јагош Влаховић, *Чиианка за српски језик и књижевност за седми разред*, Едука, Београд, 2019.

Тир Борља, Марија, Токин, Марина, *Књижевни њушокази*, „Венцловић”, Нови Сад, 2018.

Речник САНУ, Институт за српски језик (<https://vidovdan.org/istorija/simbolika-jabuke-u-srpskoj-tradicionalnoj-kulturi/>).

Општи методички подаци	
Разред:	осми
Наставни предмет:	Српски језик
Наставна тема:	Савиним стопама
Наставна јединица:	„Прича о Светом Сави”, Матија Бећковић
Тип часа:	обрада
Циљ часа:	Задаци часа <ol style="list-style-type: none">Образовни задаци наставне јединице:<ul style="list-style-type: none">Тумачење песме „Прича о Светом Сави” Матије Бећковића.Истицање специфичности песничког језика Матије Бећковића.Функционални задаци наставне јединице:<ul style="list-style-type: none">Оспособити ученике да повежу знања из више различитих предмета у једну целину.Подстицати самостално изражавање, анализирање и тумачење књижевних и других уметничких дела.Развијати код ученика моћ запажања и закључивања, тј. оспособити их да уоче битне карактеристике тековина једне епохе (средњовековне Србије), али и да сагледају њен огроман значај у савременом тренутку.Васпитни задаци наставне јединице:<ul style="list-style-type: none">Васпитавати ученике да поштују своју културну баштину, да негују своју историју и веру, да уоче преклапања више врста уметности и указати на лепоту уметничких дела.Упутити ученике на тимски рад који афирмише међусобну сарадњу, добру комуникацију и пријатељство.

Исходи часа:	Ученици ће умети да упореде српску средњовековну књижевност и уметност са савременом књижевношћу и уметношћу. Поред тога ће умети да повежу знања из више различитих области (српски језик, књижевност, историја, географија, религија, музика, сликарство) у једну целину. Уочиће на који начин су различите области, али и различите епохе повезане. Умеће да изразе мишљење о различитим уметничким делима. Научиће да буду део тима и да заједнички доносе одлуке и представљају групу.
Наставне методе:	монолошка, дијалогска, текст метода, метода показивања
Наставни облици рада:	фронтални, индивидуални, групни
Наставна и помоћна средства:	Зорица Несторовић и Златко Грушановић, <i>Речи мудросџи</i> , читанка, Клет, Београд, 2016. Табла, креда, презентација.
Корелација	верска настава, музичка култура, ликовна култура, географија, историја
Место и услови рада:	кабинет за српски језик У кабинету имамо пројектор који је потребан за приказивање садржаја презентације.
Литература за наставника:	Зона Мркаљ, <i>Наставна теорија и ѿпракса 1</i> , Клет, Београд, 2010. Милија Николић, <i>Методика наставе српског језика и књижевности</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2012. Павле Илић, <i>Српски језик и књижевност у наставној теорији и ѿпракси</i> , Змај, Нови Сад, 2006. Симеон Маринковић, <i>Методика креативне наставе српског језика и књижевности</i> , Креативни центар, Београд, 2000. Љиљана Петровачки и Гордана Штасни, <i>Методички системи у настави српског језика и књижевности</i> , Филозофски факултет, Нови Сад, 2010. Павле Илић, Оливера Гајић и Миланка Маљковић, <i>Криза читања</i> , Градска библиотека Нови Сад, Нови Сад, 2008.
Артикулација часа	
Временска структура часа:	– Уводни део часа: 10 минута – Главни део часа: 25 минута – Завршни део часа: 10 минута

🕒 Уводни део часа (10 минута)

У уводном делу часа укратко се сумира претходна наставна јединица. Реч је о одломку из „Житија Светог Саве” средњовековног писца Теодосија. Наставник поставља неколико питања о садржини текста, о ликовима, о одликама житија и о специфичном језику средњовековног писца. Говорећи о специфичном језику српских средњовековних житија, наставник ученицима пушта звучни запис „Тропара Светом Сави” у извођењу Ђорђа Н. Петровића. Ученици имају задатак да пажљиво слушају тропар, да запишу све речи које препознају и разумеју, да одреде на ком језику је испеван тропар и коме је посвећен. Након тога се разговара о присутности Светог Саве у књижевности и уметности српског средњег века. Наставник наводи ученике на то да размисле да ли је лик Светог Саве присутан и у савременој књижевности и уметности такође. После одговора наставник саопшава да ће на часу бити речи о поезији савременог српског песника Матије Бећковића и изражајно се чита „Прича о Светом Сави”.

🕒 Главни део часа (25 минута)

Након изражајног читања песме следи детаљна анализа. Наставник поставља питања која прате текст песме. Најпре се бавимо почетком песме. Ученици треба да уоче специфичан почетак који подсећа на легенду. Тумаче се почетни стихови и одговара се на питање када је, у стварности песме, рођен светитељ. Анализира се путања кретања светитеља и долази се до закључка да је светитељев пут био предодређен, али и да је пут светосавља одредио путеве потомака. Приликом тумачења друге строфе, наставник показује ученицима детаљну карту Србије и тражи од ученика да уоче топониме у којима се помиње име Сава и да објасне бројност таквих топонима. Разговарајући о бројности топонима који у себи садрже име српског светитеља, наставник поставља питање где се налазе најпознатије фреске Светог Саве како би ученици уочили да су управо те фреске и најчешћи прикази Светог Саве на иконама.

Након тога се анализира трећа строфа и одговара се на питање ко напада светитеља али и његове потомке. Приликом анализе четврте строфе, успоставља се аналогија са периодом покрштавања Срба и успоставља се паралела са савременим тренутком. Даље се анализирају последње три строфе и долази се до закључка које је једино оружје у борби са непријатељима, шта значи израз „мач уста”, шта је клетва и каква је њена улога и који је смисао клетве у последњој строфи, као што се истиче значај и вредност језика уопште. Поред поменуте анализе, бавимо се и насловом песме и дајемо одговор на питање због чега је песник насловио песму као „Причу о Светом Сави”.

🕒 Завршни део часа (10 минута)

У завршном делу часа наставник дели ученике у четири групе. Свака група добија по једну песму која је посвећена Светом Сави. Реч је о песмама српских песника који су стварали у различитим периодима. На тај начин наводимо ученике на размишљање о континуитету присутности светосавља у српској књижевности кроз време. Ученици имају задатак да у групама прочитају следеће

четири песаме: „Свети Сава” Јована Јовановића Змаја, „Савин монолог” Десанке Максимовић, „Путовања Светог Саве” Васка Попе и „Свети Сава на Атосу” Љубомира Симовића. Наставник саопштава ученицима да је направио избор из песама о Светом Сави према ауторима који су заступљени у Читанци за осми разред, али да је избор могао бити и другачији с обзиром на бројност песама у којима је присутна тема светосавља и лик српског светитеља. Након читања у групама, ученици се у групама договарају и усаглашавају о лику Светог Саве у песмама, о атмосфери која је у њима присутна и праве кратко поређење између песме Матије Бећковића и анализираних песме. С обзиром на чињеницу да многи српски песници и писци имају дела која су посвећена Светом Сави, наставник предлаже ученицима да самостално истраже да ли њихови омиљени песници имају песме које су посвећене Светом Сави. На самом крају часа ученици дају одговор на питање шта за нас представља светосавље. Овим питањем ученици сажимају пређено градиво и исказују лични однос према светосављу.

Домаћи задатак:

Домаћи задатак је допуна часу и треба да подстакне креативност и размишљање ученика. Ученици имају могућност да сами одаберу један од понуђених домаћих задатака.

1. Погледати емисију „Аутопортет”. Реч је о емисији у којој је гост водитељ Матија Бећковић, а коју уређује Тијана Пауновић у продукцији Радио-телевизије Србије. Сматрамо да је важно да ученици стекну увид у живот песника и академика како би схватили да је реч о људима који живе међу нама. Ова емисија је адекватна јер се песник осврће на период свог детињства и сагледава своје почетке у писању. Ученици пратећи емисију записују сажетак.

2. Протумачити реченицу Матије Бећковића: „Језик је највећа тајна и највећа вредност коју има један народ”, и написати кратко објашњење.

3. Самостално превести прве четири строфе песме „Прича о Светом Сави” на неки од страних језика који ученици уче. На овај начин ученици ће увидети специфичну функцију песничког језика. Саветујемо ученицима да воде рачуна о духу и о намени песничког језика.

4. Написати песму посвећену Светом Сави.

Планом је предвиђено да се наша наставна јединица реализује око Савиндана, те наставник предлаже ученицима да на школској приредби поводом обележавања школске славе погледају представу која је посвећена Светом Сави. Наставник објашњава ученицима да представу пажљиво погледају и да размисле како је светитељ представљен у драми, ко су ликови, какви су костими глумаца, сценографија, музика итд. На тај начин код својих ученика негујемо критичко сагледавање уметничког дела.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ

„Прича о Светом Сави”

Матија Бећковић (1939)

Књижевни род: лирика.

Савремена српска поезија.

Израз „мач уста” у значењу језика који је бритак, оштар, убојит.

Тема: Живот и пут Светог Саве; борба Светог Саве за православље; светосавље.

Обредне лирске народне песме

ОШ „Никола Тесла”, Београд

Област:	Књижевност
Наставна јединица:	Наставна интерпретација текста <i>Обредне лирске народне њесме</i>
Врста часа:	обрада
Облик рада:	фронтални, индивидуални, групни
Наставне методе:	дијалoшкa, монолошкa, демонстрaтивнa, текстoвнa
Наставнa средствa:	видео-бим, панoи, народнa ношњa, читaнкa
Корелaцијa:	историјa, географијa, ликовнa културa, музичкa културa, верскa нaстaвa
<p>Образовни циљeви: Упознaти ученикe сa народним стваралаштвoм. Објaснити појaм <i>oбред</i>. Локализoвaти oбрeдe и oдрeдити oснoвнe oдликe oбрeдних пeсaмa. Упознaти ученикe сa oснoвнoм тeмoм пeсaмa. Пoдстицaти ученикe дa прoучe и тумачe вoдeћу прeдмeтнoст, литерaрнe прoблeмe, стваралачкe пoступкe и oбликe кaзивaњa у текстy. Пoдстицaти ученикe нa учaвaњe уметничких чинилaцa у текстy кoји дoпринoсe eстетскoм дoживљaју дeлa. Учaвaњe стилских фигурa у текстy. Издвajaњe кључних рeчи и њихoвo тумачeњe.</p>	
<p>Вaспитни циљeви: Учaвaти и oбрaзлaгaти уметничкo и идeјнo бoгaтствo oбрeдних пeсaмa. Мoтивисaти ученикe зa читaњe уoпштe и рaзвијањe љубaви прeмa језику и књижевности. Рaзвијaти свeст ученикa o мoрaлнoм системy вредности чoвeкa и указивaти нa пoзитивнe људскe oсoбинe пoпут љубaви, истрaјности, упорности. Рaзвијaти мoћи зaпaжaњa и пoдстицaњe критичкoг духa кoд ученикa. Рaзвијaти смисao зa учaвaњe дeтaљa, пoјeдинoсти oд уметничкe вредности. Oбoгaћивaти језичкy културy ученикa. Усaвршaвaти језичкe спoсoбности ученикa и вeрбaлизoвaњe aпстрaктних пoјмoвa. Рaзвијaти нaциoнaлнy свeст ученикa и пoштoвaњe народнe трaдицијe. Укaзaти нa знaчaј зaјeднитвa.</p>	
<p>Функциoнaлни циљeви: Усмeрaвaњe ученикa нa књижевнoтeоријскo тумачeњe прoчитaнoг дeлa. Пoдстицaти свeснe aктивности ученикa. Oспoсoбљaвaти ученикe зa стилскy aнaлизу књижевнoуметничких текстoвa. Нaстoјaти дa ученици сaмoстaлнo издвajaју кључнe рeчи. Рaзвијaти критички стaв прeмa</p>	

уметничким делима код ученика. Упућивати ученике на корелацију међу делима сличне тематике. Подстицати ученике на богаћење вокабулара. Усвајање и разумевање обредних песама. Уживати у радости игре.

Исходи: Самостално тумачење и разумевање песама, сигурност у јавном наступу, самостална кореографија, мотивација ученика за самосталан истраживачки рад, подстицање тимског духа и заједништва.

🕒 **Уводни део часа (10 минута)**

Наставник саопштава наставну јединицу. Ученици показују паное. Један ученик пушта презентацију. Сазнајемо о тематском свету народних обредних песама.

🕒 **Главни део часа (30 минута)**

Ученици, у народној ношњи, по групама представљају обредне лирске песме: коледарске, божићне, краљичке, ђурђевске, додолске. Девојчице играју и певају додолске песме. На крају излагања истакнуте су одлике народних обредних песама. Ученици поносно истичу да су чувари традиције и представљају нам прело и посело, стил и начин живота на селу. Ангажовани су сви ученици у одељењу.

🕒 **Завршни део часа (5 минута)**

Повезивање народних обредних песама са савременим музичким стваралаштвом. Ученици певају песму Сање Илића „Мој бог има плаве очи”. И данас човек осећа потребу да се изрази у виду ритуала, игре, молитве. У бескрајном кругу рађања спаја нас нешто исконско, заједничке тајне, загонетке, страхови, жеља да се живот осмисли.

Žan Batist Poklen Molijer, *Gradanin plemić*

JU VII osnovna škola, Mostar

NASTAVNIK	Mili Hilmo Selimotić
RAZRED	VIII
PREDMET	Jezik i književnost
PREDMETNO PODRUČJE	Književnost i medijska kultura
CJELINA	Drama i pozorište
NASTAVNA JEDINICA	Žan Batist Poklen Molijer, <i>Gradanin plemić</i>, interpretacija odlomka
NASTAVNI PRISTUP	interpretativno-analitički, problemsko-stvaralački
NASTAVNI OBLICI	frontalni rad, individualni rad, grupni rad
NASTAVNE METODE	slušanje, razgovor, čitanje, pisanje, pokazivanje, rad na tekstu
ISHODI UČENJA	Razlikovati komediju, tragediju i dramu u užem smislu riječi. Uočiti odnose među likovima i idejni sloj djela.
CILJEVI	OBRAZOVNI Učenik će definisati komediju i njena obilježja potkrijepiti primjerima iz odlomka. Posebno će upoznati komediju dijaloga i cjelokupno dramsko djelo (čin, prizor, slika). Uočiti dijalog i didaskalije. Provesti karakterizaciju likova. Odrediti osnovnu misao dramskog djela. (Prema kome je usmjerena kritika?) i na takav način spoznati da komedija podstiče na razmišljanje o sadašnjem trenutku.
	VASPITNI Učenik će objasniti da se <i>Znanje [se] ne može kupiti novcem</i> . Teško je doći do vrline. Najteže je boriti se protiv gluposti i neznanja. Razvijati sposobnost prepoznavanja ljudskih mana. Razvijati potrebu za knjigama i obrazovanjem te interesovanje za pozorište.

	<p>FUNKCIONALNI</p> <p>Učenik će razvijati sposobnost razumijevanja i prihvatanja dramskog teksta i samostalnog rada na književnom tekstu. Razvijati sposobnost zamišljanja dramskih likova. Razvijati sposobnost analize dramske situacije i dramskog dijaloga. Razvijati sposobnost kritičkog mišljenja i otkrivanja ideje (poente) djela. Uočavati odnose među likovima – njihove sukobe sa likovima na kojima se zasniva dramska napetost. Razvijati sposobnost interpretativnog čitanja dramskog teksta.</p>
	<p>KOMUNIKACIJSKI</p> <p>Učenik će razvijati komunikacijske vještine iznoseći svoje stavove i zapažanja o djelu, razvijati vještinu aktivnog slušanja sagovornika tokom interpretativnog tumačenja odlomka.</p>
NASTAVNA SREDSTVA	zvučna čitanka, čitanka, prezentacija, fotografija, nastavni listići
MEĐUPREDMETNA KORELACIJA	medijska kultura, povijest, čas odjeljenjskog starješine
UNUTAR-PREDMETNA KORELACIJA	jezička kultura, lektira
TOK ČASA (ARTIKULACIJA)	
UVOD	<p>MOTIVACIJA</p> <p>Da li često posjećuješ pozorište? Koju si predstavu u skorije vrijeme gledala/gledao? Podvuci ono što voliš gledati u pozorištu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dramu ozbiljne tematike iz stvarnog života; - dječji igrokaz s tematikom o djetinjstvu i školovanju; - dramtizaciju bajke; - komediju; - tragediju. <p>Obrazložite svoj odgovor.</p> <p>NAJAVA TEME</p> <p>Pažljivo poslušaj odlomak iz komedije velikog francuskog komediografa iz 17. vijeka Žana Batiste Poklena Molijera <i>Građanin plemić</i>. Objasniti manje poznate riječi.</p> <p>INTERPRETATIVNO ČITANJE</p> <p>Učenici slušaju odlomak (zvučni zapis).</p> <p>IZRAŽAVANJE DOŽIVLJAJA</p> <p>Utisci. Odredi osnovni ton djela. Kako zamišljaš izgled učitelja filozofa, a kako gospodina Žurdena? Opiši šta te je nasmijalo ili iznenadilo tokom čitanja teksta.</p>

	<p>RECEPCIJA I RAZUMIJEVANJE KNJIŽEVNOG TEKSTA</p> <p>Analiziraj naslov Molijerove komedije.</p> <p>Kom liku u tekstu pripada titula građanin plemić?</p> <p>Objasni naslov drame.</p> <p>Koja ti se od ove dvije titule čini važnijom: građanin ili plemić?</p> <p>Zašto ih Molijer stavlja jednu pored druge?</p> <p>Koje je društveno uređenje bilo prisutno u Evropi, a koje se tek rađalo u vrijeme kada je nastala ova komedija (komedija je napisana 1670. godine)?</p> <p>Zaduženi učenici usmeno i ukratko izlažu rezultate svojih istraživanja.</p>
<p>GLAVNI DIO</p>	<p>INTERPRETACIJA KNJIŽEVNOG TEKSTA</p> <p>Nakon uvodnog razgovora učenici nastavljaju istraživački rad u grupama. Dobijaju zadatke na nastavnim listićima.</p> <p>1. grupa</p> <p>Koji je lik iz ovog odlomka izvrgnut ruglu?</p> <p>Kojim osobinama se Molijer podsmijehnuo komedijom <i>Građanin plemić</i>?</p> <p>Šta je gospodin Žurden odlučio promijeniti u svom životu?</p> <p>Šta je on „uvrtio u glavu”? Potkrijepite citatom.</p> <p>2. grupa</p> <p>Označite čime je motivisana odluka gospodina Žurdena:</p> <ol style="list-style-type: none"> saznanjem da mu nedostaje obrazovanje; istinskom željom za znanjem; željom za promjenom položaja u društvu; željom za višim društvenim staležom kojem pripada osoba u koju se zaljubio. <p>Opredijelite se za jedan odgovor i pronađite u tekstu citat koji o tome govori.</p> <p>Kako se učitelj filozofije odnosi prema gospodinu Žurdenu? Čiji su stavovi prikazani preko učitelja filozofije?</p> <p>3. grupa</p> <p>Da li su replike učitelja filozofije u dijalogu sa gospodinom Žurdenom ozbiljno ili podrugljivo intonirane?</p> <p>Koje osobine gospodina Žurdena pisac izruguje?</p> <p>Nabrojte ih i potkrijepite primjerima iz teksta.</p> <p>Označi tip komedije koji dominira u ovom Molijerovom djelu, s obzirom na način stvaranja utiska smiješnog:</p> <ol style="list-style-type: none"> komedija intrige; komedija naravi/karaktera; komedija dijaloga; komedija zablude; komedija situacije.

	<p>Da li se mogu naći elementi i ostalih tipova komedije? Kojih? Obrazložite odgovor. O komediji kao dramskoj vrsti pročitaj iz čitanke.</p> <p>4. grupa Na početku časa čuli ste objašnjenje izraza „skorojević”. Možete li reći da je gospodin Žurden skorojević? Zašto? Obrazložite odgovor.</p> <p>5. grupa Okarakterišite lik gospodina Žurdena služeći se citatima iz teksta. 1. Gospodin Žurden je: a) neobrazovan <i>cit:</i> b) lakomisen <i>cit:</i> c) dovršan <i>cit:</i> d) zaljubljen <i>cit:</i></p> <p>6. grupa 2. Učitelj filozofije je: a) obrazovan <i>cit:</i> b) podrugljiv <i>cit:</i> c) pohlepan <i>cit:</i></p> <p>Nakon istraživačkog rada slijedi objava rezultata i zaključak. Prema dogovoru sa učenicima, ključne pojmove i saznanja pišemo na tabli.</p>
<p>ZAVRŠNI DIO</p>	<p>PONAVLJANJE</p> <p>Komedija je dramsko djelo veselog sadržaja. Zasniva se na dijalogu i monologu. Učenici određuju elemente dramskog djela: čin, slika, prizor.</p> <p>Ljudske mane i nedostaci najuspješnije su bili izrugivani i kritikovani kroz pozorišni medij, posebno komedijom. Vrste komedije s obzirom na način stvaranja smiješnog utiska: komedija intrige,</p>

	<p>komedija naravi/karaktera, komedija dijaloga, komedija zablude, komedija situacije.</p> <p>Prilikom obnavljanja koristiti prezentaciju.</p>
DOMAĆI ZADATAK	<p>a) Napiši vlastitu interpretaciju na osnovu bilježaka sa časa.</p> <p>b) Iz čitanke se informiši o režiji.</p> <p>c) Istraži dio Molijerove biografije koji se odnosi na njegov plodan stvaralački period u dvorskom pozorištu Luja XIV. Po čemu je karakteristična vladavina Luja XIV? Kakva je on bio ličnost? Prema mogućnostima, pogledaj filmove <i>Molijer</i> i <i>Kralj pleše</i>, i predstavu <i>Molijer</i>. Napiši kraći prikaz filma ili pozorišne predstave.</p>
<p>Žan Batist Poklen Molijer, <i>Građanin plemić</i></p> <p>Književni rod: drama</p> <p>Scensko djelo obuhvata: tekst, glumce i publiku</p> <p>Vrsta drame: komedija</p> <ul style="list-style-type: none"> • veseli sadržaj • izaziva smijeh i porugu • drama, čin, prizor, slika <p>Likovi: gospodin Žurden, građanin plemić (bogati skorojević, neobrazovan, lakomislen); učitelj filozofije (obrazovan, podrugljiv, pohlepan).</p>	
LITERATURA:	<p>Monja Jović, <i>Čitanka 8</i>, Eduka, Beograd.</p> <p>Čitanka 7, Profil, Zagreb.</p> <p>Nenad Veličković i drugi, <i>Svezame, otvori se 8</i>, NIK SEZAM Sarajevo.</p>

G – Writing: An email to an Internet friend

ОШ „Чегар”, Ниш

Разред	пети
Наставна тема	Unit 1 – He is from another planet (<i>Over the Moon 5</i>)
Наставна јединица	G – Writing: An email to an Internet friend
Тип часа	утврђивање
Наставни предмет / корелација	енглески језик / српски језик
Циљеви часа	<ul style="list-style-type: none">– Писање имејла по моделу.– Поздрављање саговорника и представљање себе.– Обновљање вокабулара везаног за свакодневне активности, хобије и омиљене активности у слободно време.– Постављање питања саговорнику или одговарање на питање које је саговорник поставио.
Образовни стандарди	<p>ПСТ.1.1.1. Разуме фреквентне речи и једноставне изразе у јасно контекстуализованом и спором говору.</p> <p>ПСТ.1.1.2. Разуме једноставне поруке и питања која се односе на једноставне информације и непосредно окружење.</p> <p>ПСТ.1.1.4. Разуме кратка саопштења и питања која се односе на познате/блиске теме.</p> <p>ПСТ.1.1.5. Разуме предмет једноставног разговора других лица о познатим/блиским темама (нпр. личне и породичне ствари, непосредно окружење) уколико се говори споро и разговетно.</p> <p>ПСТ.1.1.10. Успоставља и одржава друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, давања података о себи, распитивања о основним подацима који се тичу саговорника (нпр. ко је, одакле је, чиме се бави итд.).</p>

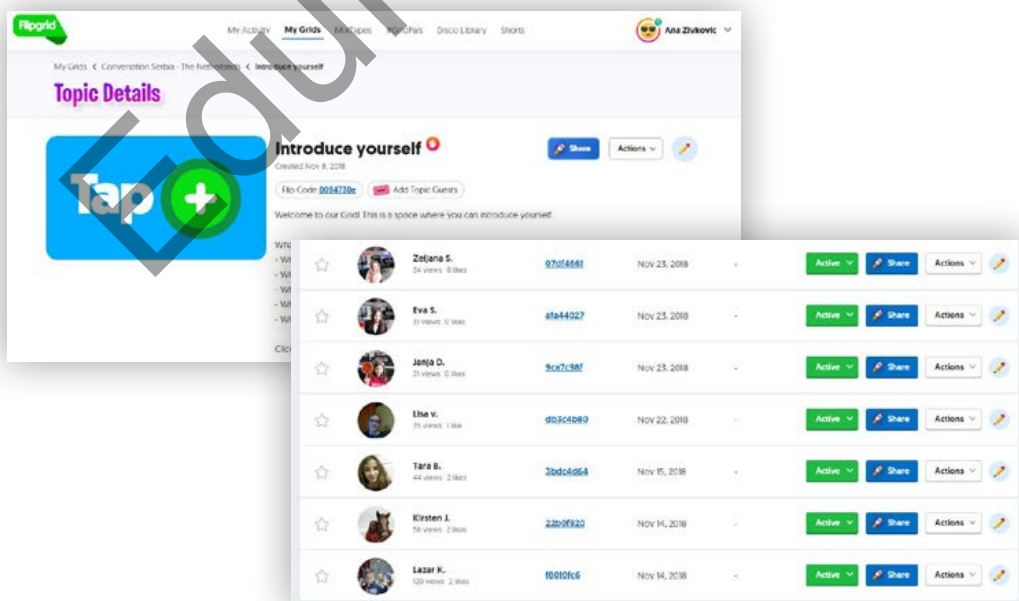
	ПСТ.1.1.13. Поставља једноставна питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.
Очекивани исходи	Ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – разуме текст/аудио-видео записе који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; – у форми имејла постави једноставнија питања личне природе и на њих одговори; – у неколико везаних исказа прочита/саопшти информације о себи и другима.
Облици рада	индивидуални, рад у пару (у зависности од броја ученика и расположивих уређаја – смарт телефона или рачунара и у зависности од тога да ли је реч о часу у школи или о настави на даљину)
Наставне методе	вербална, текстуална
Наставна средства	уџбеник/дигитални уџбеник, лаптоп/десктоп рачунар или смарт телефон са приступом интернету
Литература и додатни материјал за наставнике	Божидар Никић, <i>Over the Moon 5</i> , уџбеник за 5. разред. Флипгрид упутство за наставнике https://www.youtube.com/watch?v=McmJ93GV6E4&t=716s

ТОК ЧАСА

Уводни део часа (5 минута)	Наставник истиче циљеве и исходе часа и као мотивацију за рад пушта кратак видео https://www.youtube.com/watch?v=XBxz8_Ri8-Y у трајању од два минута где цртани ликови представљају себе. Објашњава да ће током овог часа ученици представити себе својим вршњацима из Холандије тако што ће прво написати имејл о себи, а затим снимити видео-поруку у трајању од 90 секунди помоћу веб-алата <i>Флијриг</i> .
Главни део часа (35 минута)	Као почетну активност наставник задаје ученицима да на основу имејла који је написао дечак Марк одговоре на питања из 1. задатка на стр. 22 (уџбеник <i>Over the Moon 5</i>).

	<p>Наставник затим задаје ученицима да прво напишу имејл о себи, по моделу имејла из 1. задатка, и као помоћ сугерише да одговоре на следећа питања (стр. 23, задатак 4):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>What's your name?</i> 2. <i>How old are you?</i> 3. <i>Where are you from?</i> 4. <i>What's your favourite school subject?</i> 5. <i>What do you like doing in your spare time?</i> 6. <i>What would you like to learn from the students in the Netherlands?</i> <p>Ученици који заврше са писањем могу да приступе снимању видеа у <i>Флипџриду</i>. Наставник поставља линк и објашњава ученицима како да приступе снимању на лаптопу или смарт телефону.</p>
<p>Завршни део часа (5 минута)</p>	<p>За домаћи задатак ученици треба да поново приступе <i>Флипџриду</i> и кроз видео-поруку одговоре на питања која су поставили ученици из Холандије.</p>
<p>Напомена</p>	<p>Овакав начин асинхроног разговора са партнерима из иностранства може се применити и код пројеката на порталу <i>eTwinning</i> где је потребно да се учесници пројекта упознају. Неки видео-записи које су моји ученици креирали могу се видети на следећем линку https://flipgrid.com/+zivkovic0577</p>

Прилози – снимци екрана као приказ активности ученика

Вилијем Шекспир *Ромео и Јулија*/Life and kulture: William Shakespeare „Romeo and Juliet”

ОШ „Моша Пијаде”, Иваново

ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНИ УГЛЕДНИ БИЛИНГВАЛНИ ЧАС

РАЗРЕД: 8.

РЕДНИ БРОЈ ЧАСА: 89/45.

ДАТУМ: 27. фебруар 2013.

ПРЕДМЕТ: српски језик/енглески језик

ТИП ЧАСА: обрада

ОБЛИК РАДА: фронтални, индивидуални, рад у паровима

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ: монолошка, дијалошка, рад на тексту

НАСТАВНА СРЕДСТВА: Читанка, драма „Ромео и Јулија”, рачунар, видео-пројектор, наставни лист

СТАНДАРДИ: СЈ.1.4.3. разликује основне књижевне родове: лирику, епику и драму.

СЈ.1.4.9. способан је за естетски доживљај уметничких дела.

СЈ.2.4.8. уочава разлику између препричавања и анализе дела.

СЈ.3.4.2. издваја основне одлике књижевних родова у конкретном тексту.

ЦИЉЕВИ ЧАСА

ОБРАЗОВНИ:

Проширивање и продубљивање знања о стваралаштву Вилијема Шекспира и о његовом утицају на развој енглеског језика. Уочавање значаја и вредности Шекспировог дела.

ВАСПИТНИ:

Обогаћивање речника и развијање културе изражавања. Развијање љубави према писаној речи и позоришту.

ФУНКЦИОНАЛНИ:

Оспособљавање ученика за самосталну анализу драмског књижевног дела. Оспособљавање за повезивање знања и вештина међу различитим предметима. Развијање сазнајних вештина и вештина прикупљања грађе.

🕒 УВОДНИ ДЕО ЧАСА

- Ученици се упознају са циљевима часа.
- Проверавамо да ли су сви ученици прочитали задату лектуру и разго-

варамо о утисцима. Ученици о утисцима говоре најпре на српском, а потом на енглеском језику.

🕒 ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

Записујемо на табли и у школски свескама назив наставне јединице:
Вилијем Шекспир „Ромео и Јулија”/ *William Shakespeare, „Tragedy of Romeo and Juliet”*

- Књижевнотеоријску анализу дела почињемо рефератима о Шекспировом животу и делу. Реферате су припремали ученици радом у паровима.
- Представник првог пара читаће Шекспирову биографију на српском језику.
- Представник другог пара читаће Шекспирову биографију на енглеском језику.
- Представник трећег пара упознаће ученике са Шекспировим делима (један ученик из пара чита дела на српском језику, а други на енглеском).
- Наставници евентуално допуњују податке изнете у рефератима, а потом, путем презентације, упознају ученике са хронологијом Шекспировог рада и са поделом његовог стваралаштва на четири раздобља.
- Наставник енглеског језика истиче чињеницу да је Шекспир обогатио енглески језик новим речима и изразима. Ученици путем презентације упознају Шекспирове изразе и преводе их на српски језик.
- Ученици потом одговарају на питања која се тичу књижевног рода и врсте дела, теме (будући да је двоје ученика, прилагођено њиховим потребама, читало само одломак драме, одредићемо и тему одломка), места радње, пролога, сижеа, ликова и њихових особина. Посебну пажњу посвећујемо прологу који ће ученици читати на српском, па на енглеском језику.
- Познавање садржаја драме проверавамо путем квиза.

🕒 ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

- Ученици износе своје утиске о билингвалној настави.
- Одређујемо домаћи задатак за следећи час, на коме ћемо се такође бавити драмом „Ромео и Јулија”, у оквиру наставе српског језика.
- Ако преостане времена, ученици читају познате стихове из драме на српском и на енглеском језику.

Сања Симић де Граф, Жељка Марковић, Тијана Васић, Јелена Трипковић и Мирјана Марковић

Пројекат Европски дан језика

ОШ „Вук Караџић”, Лозница

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:	Пројекат <i>Европски дан језика</i> (три школска часа)
РЕАЛИЗАТОРИ:	Сања Симић де Граф, координаторка, проф. енглеског Жељка Марковић, проф. српског језика Тијана Васић, вероучитељица Јелена Трипковић, проф. математике Мирјана Марковић, проф. италијанског језика
АСИСТЕНТКИЊА:	Анета Ракић, директорка школе
САРАДНИЦИ:	Кућа спаса за малолетне мигранте и Гимназија „Вук Караџић”, Лозница
ТИП ЧАСА:	комбиновани
МЕТОДЕ РАДА:	демонстративна, вербална, дијалогска, разговор, усмено излагање, метода практичних радова, кооперативна, хеуристички приступ, метода практичних вежби
ОБЛИЦИ РАДА:	фронтални, индивидуални, групни
ИСХОДИ:	Да ученик овлада лексиком кроз препознавање вокабулар страних језика и њиховог утицаја на матерњи језик.
СПЕЦИФИЧНИ ЗАДАЦИ:	– овладавање основним вокабуларом страних језика; – препознавање туђица (позајмљеница); – развијање љубави према властитој култури кроз очување сопственог језика; – развијање љубави према страним језицима и различитим културама; – развијање креативности код ученика; – развијање културе говора и опхођења.
ГЛАВНИ КОРАЦИ:	I Увођење ученика у наставу II Реализација наставе III Продукти наставе – интерактивна презентација, квиз такмичење IV Вредновање рада ученика и наставника

ПРВИ ЧАС – ИНТЕГРАТИВНА НАСТАВА СРПског ЈЕЗИКА, ЕНГЛЕСКОГ
ЈЕЗИКА, ИТАЛИЈАНског ЈЕЗИКА, МАТЕМАТИКЕ И ВЕРОНАУКЕ

I Увођење ученика у наставу

Договор са ученицима о пројектној радионичарској настави. Тема је изградња Европског воза од стиродора чији ће вагони бити државе са чаробним речима: *хвала, молим, изволише, извинише* на језицима тих држава.

II Реализација наставе

Корелација језика са другим предметима била је Вавилонска кула и Педесетница. Кроз библијску причу о Вавилонској кули крећемо од настанка језика, а стижемо до Педесетнице желећи да дочарамо деци да језик може бити и средство раздвајања, али и средство спајања људи.

Анализа молитве господње Оченаш на српском језику кроз језичку анализу – фонетску, морфолошку и синтаксичку.

Затим укључујемо математику где се назив молитве господње крио иза поља која су била математичка квиз питања, а давањем тачних одговора отворила су се поља.

На енглеском језику обрађујемо вокабулар кроз повезивање речи с њиховим значењем, уз асистирање ученика мигранта који ће нам презентовати заставе европских земаља и њихове називе, а иза сваке заставе крије се поље у коме пише како се каже „хвала” на том европском језику.

Играмо се игре асоцијација и мини квиз питања.

Ученик мигрант асистира у овом пројекту, презентујући реч *хвала* на различитим европским језицима и представља пано ученика миграната који раде тај пано на српском језику у виду основног вокабулара.

ДРУГИ ЧАС

Час интегративне наставе у оквиру самих језика, полазећи од историје српског језика. Час се састоји од краћих предавања и интерактивних вежби асоцијација, корак по корак, као и од приказивања речи на свим европским језицима путем мапе.

ТРЕЋИ ЧАС

Квиз такмичење у сарадњи са гимназијом. Квиз је у виду интерактивне презентације састављене од језичких мапа, игара корак по корак, асоцијација, осмисмерки, укрштеница.

Након квиза ученици мигранти представљају свој пано на српском језику.

IV Вредновање рада ученика и наставника

РЕЗУЛТАТ (напредак) који је постигнут

Кроз овај вид наставе дошло се до ефикаснијег модела учења избегавајући непотребно дуплирање садржаја и истичући оно што је заједничко. То доприноси ефикасном учењу и трајнијем знању.

КОМЕНТАРИ

Општи утисак ученика је изузетно добар – ученици су изразили жељу да буде више оваквих часова. Наставници су такође урадили самоевалуацију.

Овај наш пројекат *Европски дан језика* требало је да представи Европу као сигуран дом свих нас који у њој живимо, као и Европу која је отворена за све добронамерне људе.

ПУБЛИКАЦИЈЕ:

Просвешћени њреїлег, 10. октобар, број 1068.

Друштво за стране језике и књижевности, Београд, <https://www.dsjsrbija.rs/европски-дан-језика/ризница/>

Патријаршија СПЦ, Београд, http://www.spc.rs/sr/vavilonska_kula_praznik_pedesetnica_dva_dogadjaja_koja_odsllovakaju_odnos_ljudi_prema_bogu

Сајт Православне вјеронаке у школама Републике Српске, Бања Лука, <https://www.vjeronauka.net/pravoslavne-novosti/vavilonska-kula>

Сајт Лозничке гимназије, <https://www.loznickagimnazija.edu.rs/index.php/огла-сна-табла/669-обележен-европски-дан-језика>

Квиз су посетиле локалне телевизије „Подриње” и „Лотел” и том приликом директорка Анета Ракић и наставница енглеског језика и координаторка пројекта Сања Симић де Граф дале су изјаве за телевизију „Лотел” https://www.youtube.com/watch?time_continue=122&v=kpT_ODVLFNs&feature=emb_logo

НА САЈТУ ШКОЛЕ НА СЛЕДЕЋЕМ ЛИНКУ МОГУ СЕ ВИДЕТИ И ФОТОГРАФИЈЕ, КАО И ЦЕО ПРОЈЕКАТ

<https://osvukloznica.wordpress.com/aktivnosti/projektunastavi/evropskidanjezika/>
<http://online.anyflip.com/izlhx/oefp/mobile/index.html>

Fun Homes

ОШ „Октоих”, Подгорица

Predmet: Engleski jezik
Nastavnica: Zorana Petričević

Razred: V (peti)

Tema: *Fun Homes*

Tip časa: Utvrđivanje i primjena stečenog znanja (riječi u vezi sa prostorijama i namještajem u kući), različne egzistencijalne rečenice (*There is/There are*; potvrđan, odričan i upitan oblik), predlozi za mjesto.

Materijal potreban za čas: projektor, laptop, realie, crteži učenika kao posteri, emotikoni, praktični radovi učenika

Oblici rada: individualni, rad u grupi, frontalni

Nastavne metode: aktivna metoda, dijaloška, praktični radovi

Korelacija: crnogorski jezik i književnost, priroda i društvo, likovna kultura, informatika

Literatura: Getrurde Moskowitz, *Caring and Sharing in the Foreign Language Class*, Heinle & Heinle Publishers, 1978.

Ciljevi i zadaci:

- obnavljanje naučenih riječi;
 - uspješan rad u grupi;
 - razvijanje kreativnosti i kooperativnosti;
 - pravilno građenje bezličnih egzistencijalnih rečenica;
 - upoznavanje sa kulturom življenja u Americi.
- Ishodi:**
- Slobodno govorno nastupanje pred odjeljenjem i gostima.
 - Traže i daju informacije u vezi sa prostorijama u kući.
 - Samostalno ili u grupi primjenjuju stečeno znanje sa prethodnih časova.
 - Pokazuju kreativnost i spontanost.

Aktivnosti učenika: Učenici su davali ideje za aktivnosti na ovom času i glasanjem odabrali uvodnu i glavnu aktivnost za koju preuzimaju odgovornost. Učenici, u grupama, osmišljavaju i pripremaju prezentaciju *Zanimljivih kućica* koje će prezentovati na času. Učenici se pripremaju prije časa i preuzimaju odgovornost za podjelu zadataka unutar grupe, za idejno rješenje kućice kao i za prezentovanje. Jedan učenik, dobrovoljno, priprema samostalno video kod kuće u kojem opisuje svoju omiljenu prostoriju.

Aktivnosti nastavnika: Prije početka časa, nastavnik je uredio učionicu da izgleda kao dnevna soba. Postavljena je konstrukcija u obliku kuće ispred koje je stavljena klupa

prekrivena prostirkom za kauč, koja je potom ukrašena jastucima. Takođe, stolovi za goste na ovom času bili su prekriveni stolnjacima na kojima su se nalazili setovi od po tri emotikona (koje je pripremio nastavnik) koje su gosti koristili za glasanje tokom glavne aktivnosti ovog časa. Svi gosti i učenici dobili su kolačiće u obliku kućice koje je nastavnica napravila.

S obzirom na to da su učenici osmislili uvodnu i glavnu aktivnost, završnu aktivnost priprema nastavnik i najavljuje učenicima da će imati gosta iznenađenja.

TOK ČASA

⌚ Uvodni dio časa (5 min)

- Pozdrav gostima i učenicima.
- Na platnu se, uz pomoć projektora, prikazuje video-klip koji je prethodno učenik, samostalno, snimio. Učenik je napravio snimak u kojem opisuje svoju omiljenu prostoriju u kući.

Ostali učenici i gosti postavljaju pitanja.

Cilj: Uvod u temu časa, opuštanje učenika.

⌚ Glavni dio časa (30 min)

Učenici su bili podijeljeni u šest grupa od po četiri ili pet učenika. Grupe su formirane na osnovu nivoa znanja učenika kako bi učenici koji se slabije snalaze mogli da napreduju i nauče više uz pomoć učenika koji imaju viši nivo znanja. Zadatak svake grupe bio je da njeni članovi osmisle i nacrtaju/naprave, a potom i prezentuju *Fun homes (Interesantne kućice)*. Grupe su pripremale izlaganje i pravile kućice prije časa, bez pomoći nastavnika.

• Učenici po grupama predstavljaju svoje *Interesantne kućice*. Svaki član grupe opisuje određeni dio kuće koristeći naučeni vokabular (riječi u vezi sa namještajem) i gramatiku (*there is/there are*), kao i predloge za mjesto (*in/on/behind/in front of...*).

• Gosti će biti u mogućnosti da im daju povratnu informaciju koristeći emotikone i na taj način im pokazati kako bi se osjećali da imaju mogućnost da žive u takvim kućama. Takođe, gosti će moći da im postavljaju pitanja kako bi nešto više saznali o prostorijama *Interesantnih kućica*.

Cilj: razvijanje kreativnosti, spontanosti, osposobljavanje za rad u grupi, preuzimanje odgovornosti, razvijanje vještina prezentovanja, obnavljanje gradiva kroz aktivnosti koje su predmet interesovanja učenika

⌚ Završni dio časa: gost iznenađenja (10 min)

• Maddie Luković, izvorna govornica engleskog jezika, kao gošća na ovom času upoznaje učenike sa načinom življenja u Americi. Pripremila je fotografije svoga doma koji kratko opisuje i poziva učenike da postavljaju pitanja, komentarišu i upoređuju sa svojim kućama. Učenici joj takođe postavljaju pitanja kako bi saznali kakve su ostale kuće u njenom gradu i uviđaju u kojoj mjeri se razlikuju od naših.

Cilj: Upoznavanje učenika s kulturom i načinom življenja u Americi. Oslobođanje učenika barijere da govore na engleskom jeziku. Ne opterećuju se mogućim greškama jer ih izvorni govornik, a i nastavnik, ne ispravljaju dok govore, već insistiraju na opuštenosti i snalaženju pri komunikaciji.

Osvrt na realizaciju:

Na ovom času učenici su pokazali samostalnost i odgovornost jer su sve zadatke pripremali bez pomoći nastavnika. Grupe su prezentovale u roku, tako da su sve aktivnosti realizovane na ovom času.

Glasanje tokom glavne aktivnosti upotrebom emotikona doprinosi opuštenijoj atmosferi na času jer su emotikoni, u ovom vremenu tehnologije i interneta, dio njihove svakodnevice.

Učenici su u završnoj aktivnosti imali jedinstvenu priliku da koriste engleski jezik, i to sa izvornim govornikom, što doprinosi oslobođanju učenika barijere da govore na stranom jezuku.

Ovaj čas je, kao ogledni, održan 2018. godine da bi se kasnije pokazao kao primjenjiv u redovnoj nastavi i održavan je u petom razredu svake godine. Na redovnom času, umjesto gostima, emotikoni su bili podijeljeni grupama koje su međusobno glasale.

Пројектна настава у 7. разреду основне школе

ОШ „Јожеф Атила”, Нови Сад

Razred: sedmi

NASTAVNA TEMA:

- Prvi deo: Život i delo Pitagore – istorija matematike
- Drugi deo: Pitagorina teorema i primena Pitagorine teoreme – matematika
- Treći deo: Izrada aplikacije za izračunavanje hipotenuze, obima i površine pravouglog trougla na osnovu unetih kateta u programskom jeziku *Python* – programiranje
- Četvrti deo: Pitagorina ulica kraj moje škole – računarska grafika

Broj časova predviđenih za realizaciju: tri časa

Ciljevi projektne nastave

Razvoj digitalnih veština kod dece, interdisciplinarnost, razvoj inovativnosti, razvoj kreativnosti, razvoj istraživačkog duha kod učenika i želje za sticanjem novih znanja i veština, izrada učeničkog portfolija, utvrđivanje znanja iz ostalih nastavnih predmeta koji su u korelaciji sa temom.

Nastavne metode: Mentorski rad nastavnika; nastavu je moguće izvoditi onlajn, onosno učenjem na daljinu, kao i klasičnim metodama u kabinetu informatike.

Korelacija sa nastavnim predmetima: istorija, matematika, srpski jezik, engleski jezik, likovna kultura

Softver koji učenici koriste tokom izrade zadatka: *Google, Google Translate, Microsoft Word, Microsoft Power Point, IDLE Python 3.6, Paint 3D ili Gimp*, aplikacije za snimanje zvuka.

PRVI DEO: ŽIVOT I DELO PITAGORE

• Zadatak učenika je da u programu *Microsoft Word* napiše na dve stranice formata A4, margine 2,5, ćirilicom koristeći font *Times New Roman* veličine 12 pt, razmak između redova 1,5, biografiju filozofa i matematičara Pitagore, da odredi kom istorijskom razdoblju je pripadao i da navede koji je njegov doprinos nauci. U *Word* dokumentu je potrebno napraviti zaglavlje i podnožje koristeći alatke *Header, Footer*, numerisati stranice, zatim postaviti sa interneta preuzetu fotografiju Pitagorine statue, pozicionirati je i u vidu fusnota navesti izvore (URL internet stranica ili literatura) sa kojih su preuzete informacije.

• Referat uprostiti i uz postojeće znanje, alatku *Google Translate* i englesko–srpski rečnik prevesti na engleski jezik. Za pisanje teksta na engleskom jeziku obavezno koristiti alatku *Spelling & Grammar*.

• Napraviti audio-datoteku sa čitanjem referata na engleskom jeziku u programu za snimanje zvuka ili uz pomoć aplikacija sa „pametnog” telefona.

U izradi zadatka učenicima može pomoći *Informatika i računarstvo* za peti, šesti i sedmi razred izdavačke kuće EDUKA, oblast vezana za obradu teksta.

DRUGI DEO: PITAGORINA TEOREMA I PRIMENA PITAGORINE TEOREME

Zadatak je da učenici u programu *Microsoft PowerPoint* kreiraju matematičku prezentaciju na 8 slajdova na osnovu nastavnog listića ili korišćenjem Edukinog udžbenika matematike za 7. razred, uz crtanje oblika i pisanje matematičkih formula. Na kraju dodati animacione efekte.

TREĆI DEO: IZRADA APLIKACIJE ZA IZRAČUNAVANJE HIPOTENUZE, OBIMA I POVRŠINE PRAVOUGLOG TROUGLA NA OSNOVU UNETIH KATETA U PROGRAMSKOM JEZIKU PYTHON

Učenici su se programskim jezikom *Python* bavili već u šestom razredu.

Zadatak je da programiraju unos promenljivih a i b koje će predstavljati dužinu jedne i druge katete pravouglog trougla. Napisati takav program koji izračunava obim tog trougla ako je kateta a veća od katete b ; ako je kateta b veća od katete a , izračunati površinu tog trougla; ako su katete jednake, izračunati samo hipotenuzu.

Učenicima će biti dostupan sintaksni priručnik za *Python* sa portala www.Petlja.org kao i Edukin udžbenik za informatiku i računarstvo za 6. i 7. razred.

ČETVRTI DEO: PITAGORINA ULICA KRAJ MOJE ŠKOLE

Zadatak je napraviti matematički plakat u programima za računarsku grafiku *Paint 3D* ili *Gimp* u kojima će se obrađivati fotografije Pitagorine ulice koja se nalazi u neposrednoj blizini škole, a koje će oni prethodno šetajući fotografisati.

**Ана Кајловиц, Данијела Пантовић, Горан Јањић,
Милица Ускоковић, Звонко Нићифоровић,
Верица Бјелица, Лидија Борбанди Варга, Радан Шарић**

Наслеђе Косовског боја

ОШ „Братство јединство”, Панчево

ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ

Назив теме	Наслеђе Косовског боја
Наставни предмети који учествују у реализацији теме	<ul style="list-style-type: none">• српски језик и књижевност• историја• географија• рачунарство и информатика• ликовна култура• музичка култура• педагогија• грађанско васпитање• верска настава
Име и презиме наставника који учествују у реализацији теме	Ана Кајловиц (координаторка), наставница српског језика и књижевности Данијела Пантовић, наставница историје Горан Јањић, наставник музичког Милица Ускоковић, наставница ликовног Звонко Нићифоровић, наставник географије Верица Бјелица, наставница информатике Лидија Борбанди Варга, наставница грађанског Радан Шарић, вероучитељ
Разред у коме се тема реализује	шести
Општи циљ пројектне теме	Разумевање значаја Косовског боја у историји и уметности, топонимима, именима установа и производа.
Исходи које остварујете. По завршетку ученик ће бити у стању да:	<ul style="list-style-type: none">– анализира узрочно-последичне односе у тексту и вреднује истакнуте идеје које текст нуди;– анализира поступке ликова у књижевноуметничком делу служећи се аргументима из текста;– илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима;– уважава националне вредности и негује културно-историјску баштину;

- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст;
 - разуме основна значења књижевног и неуметничког текста;
 - проналази, повезује и тумачи експлицитно и имплицитно садржане информације у краћем, једноставнијем књижевном и неуметничком тексту.

Ликовна култура

- опише свој рад, естетски доживљај простора, дизајна и уметничких дела;
- идентификује теме у одабраним уметничким делима и циљеве једноставних визуелних порука;
- повезује карактеристичан експонат и одговарајући музеј;
- разматра са другима шта и како је учио/учила и где та знања може применити.

Музичка култура

- повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали;
- наведе изражајна средстава музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе;
- уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси;
 - опише улогу музике у средњовековној Србији;
 - објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената);
 - користи могућности ИКТ за слушање музике и за вођење;
 - користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет;
 - изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина;
 - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом;
 - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.

Историја

- образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;
- сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;

	<ul style="list-style-type: none"> – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања. <p>Географија</p> <ul style="list-style-type: none"> – успоставља везе између физичкогеографских и друштвеногеографских објеката, појава и процеса; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичкогеографске карте света. <p>Грађанско васпитање</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у избору теме, узорка и инструмента истраживања; – учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради добијених података и извођењу закључака; – презентује спроведено истраживање и добијене резултате; – процењује ефекте спроведеног истраживања и идентификује пропусте и грешке; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.
<p>План реализације теме</p>	<p>Избор теме је направљен на основу заједничких интересовања, претходних искустава чланова тима, спољних ресурса, професије, актуелности теме и могућности за наставак пројекта у циљу разумевања значаја Косовског боја у историји и уметности.</p>

	<p>За избор теме је коришћена метода „олује идеја”, уз критеријуме избора:</p> <ul style="list-style-type: none"> • иновативност теме, • потреба, • доступност ресурса, • вештине и искуство ученика, • потреба и доступност спољних ресурса, • могућност остваривања материјалне и нематеријалне добити.
Припремне и уводне активности	<p>Припремне и уводне активности имају циљ да упознају ученике са темом и предметима који ће бити у процесу рада. Анкета или квиз за испитивање предзнања и искустава ученика на тему Косовског боја.</p>
Активности ученика	<ul style="list-style-type: none"> • Креирају анкету или квиз о предзнању о Косовском боју. • Учествују у анализирању резултата анкете или квиза о својим предзнањима и искуствима. • Припремају материјал за истраживачки рад (формулишу питања, задатке за екипе и врше избор извора).
Активности наставника	<ul style="list-style-type: none"> • Организовање гостовања експерата на тему Косовског боја (ментори и предавачи РЦТ „Михајло Пупин”, кустоси историчари Народног музеја Панчево). • Менторски рад у спровођењу квиза и анкете. • Креирање хетерогених група. • Менторски рад приликом разраде задатака – постављају питања за истраживачки задатак, упућују на изворе, литературу. <p>Ученицима се могу дати и следеће смернице које ће у оквиру група и предмета разрадити према наведеним техникама.</p> <p>Прва група: Упореди ликове из филма „Бој на Косову” Здравка Шотре са ликовима из песама косовског цилуса (кнез Лазар, кнегиња Милица, Милош Обилић, Вук Бранковић, Косанчић Иван, Топлица Милан, браћа Југовићи, Мајка Југовића, Косовка Девојка), напиши како се сваки лик понаша у филму, а како у песама.</p> <p>Друга група: Пронађи дела која су настала после Косовског боја („Похвала кнезу Лазару” Јефимија), наведи она која су написали представници династије Хребељановић („Слово љубве”), као и сва дела инспирисана темом Косовског боја (Љубормир Симовић „Бој на Косову”).</p> <p>Укратко представи другарима истраживање.</p>

	<p>Трећа група: Пронађи који се све географски појмови (имена улица, бања, брда, река, насељених места, тргова) зову именима јунака из косовског циклуса, размисли о значају тих места и улица, какав положај имају у граду, да ли се ту налазе неке познате институције и у каквој је то вези са ликовима из песама.</p> <p>Четврта група: Упореди косовски циклус епских народних песама са ликовним стваралаштвом (пронађи сва ликовна дела ове тематике (Урош Предић, Иван Мештровић...)). Објасни сличности и разлике представљених ликова, дај свој коментар о делима, наведи разлоге због којих вам се нешто допада или не допада.</p> <p>Можете одштампати дела која су вам се највише допала.</p> <p>Пета група: Упореди косовски циклус епских народних песама са музичким стваралаштвом (Павле Аксентијевић, Даница Крстић, Београдски синдикат...). Објасни сличности и разлике представљених ликова, дај свој коментар о делима, наведи разлоге због којих вам се нешто допада или не допада. Можете пустити нумеру која вам се највише допала.</p> <p>Шеста група: Пронађи све производе, институције и установе које носе име јунака или помињу Косовски бој (вино „цар Лазар” и „царица Милица”, Термоелектрана „Обилић”), представи другарима етикете и фотографије установа, објасни зашто су баш та имена повезана са историјским и књижевним ликовима.</p> <p>Ученицима је остављена могућност да осмисле друштвену игру као продукт рада свих група.</p>
ЗАВРШНЕ АКТИВНОСТИ ТЕМЕ	Радионица на тему припреме за јавни наступ, презентација финалних продуката рада и учења на јавном догађају, промоција пројекта и учешће на конкурсима.
Активности ученика	<p>Планирање и организација јавног догађаја, учешће у радионици на тему припреме за јавни наступ, увежбавање презентовања резултата истраживачке делатности:</p> <ul style="list-style-type: none"> – анимирани филм, фото-албум, медијски чланак, мини „пич”; – табеларни приказ, извештај, друштвена игра „Ко да ми отме из моје душе Косово”; – учешће у логистичкој подршци, учешће у евалуацији и оцењивању пројектне наставе; – дискусија и рефлексива у оквиру фокус групе након затварања пројекта; – предлози за наставак праћења пројекта.

Активности наставника	Подршка ученицима у планирању и организацији јавног догађаја, проверавање логистике и потребних ресурса, организација радионице на тему припреме за јавни наступ, контакти са медијима у циљу извештавања јавности о догађају, званични позиви за госте догађаја (експерти, потенцијални спонзори, партнери...).
Методe и/или технике	„Олуја идеја” – избор теме у уводном делу, у виду радионице, анкета или квиз, ЗЖН табела – евалуација догађаја, фокус група – анализа успешности рада.
Како и чиме се процењује оствареност исхода теме	<ul style="list-style-type: none"> – анализа финалних продуката тимова (истраживање, чланци у новинама, видео, бизнис план, друштвена игра); – након јавног догађаја евалуација путем ЗЖН табеле; – дискусија у оквиру фокус групе; – табеларна процена ефикасности, продуктивности и сарадње у оквиру тимова.
Време трајања теме	6 недеља – 12 часова током првог полугодишта, два пута недељно
Запажања наставника	<p>У форми извештаја навести запажања у којима треба навести:</p> <ul style="list-style-type: none"> – време реализације пројектне наставе, број укључених ученика, активности; – самопроцену пројектне наставе – колико сам као наставник био успешан и шта следећи пут може боље...; – ученичку процену пројектне наставе; – проблеме у реализацији и начине превазилажења.
ЛИТЕРАТУРА	<p>Мирјана Смрекар Станковић, Валентина Динић, <i>У свећу музике</i>, Едука, 2019.</p> <p>Др Јелена Журић, <i>Чишанка</i>, Едука, 2019.</p> <p>Александар Теодосијевић, <i>Историја, уџбеник са одабраним историјским изворима</i>, Едука, 2019.</p> <p>Катарина Алексић, Катарина Вељковић, Милош Бајчетић, Дарко Крсмановић, <i>Информатика и рачунарство</i>, Едука, 2019.</p> <p>Драган Ђорђевић, Зоран Игњатовић, <i>Ликовна култура</i>, Едука, 2019.</p>
Линкови	www.skolskidnevnik.net

Седам светских чуда старог света

ОШ „Миливој Петковић Фећко”, Платичево

Напомена: Макете ученика су биле део хуманитарне изложбе коју сам организовала у нашој школи под називом „Живот као игра – шетња кроз време”. На овај начин ученицима сам покушала да приближим и учиним занимљивим учење историје, али такође и да код њих развијем хуманост као једну од највреднијих људских карактеристика и одлика великих људи.

ИЗБОР МЕЂУПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА, ПОСТАВЉАЊЕ ЦИЉЕВА И ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ

ПЛАНИРАЊЕ ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ

Међупредметне компетенције	Рад са подацима и информацијама, сарадња, дигитална компетенција, предузетништво.
Циљ пројектне наставе	Развијање одговорности код ученика за реализацију пројекта, као и социјалних и комуникацијских вештина које јачају самопоуздање код ученика. Стицање дуготрајних знања, вештина и навика применљивих у свакодневном животу.
Исходи пројектне наставе	Разумевање важности сарадње за остваривање заједничких циљева. Преузимање одговорности за заједничка постигнућа.
ПОКРЕТАЊЕ ПРОЈЕКТА	
Назив пројекта	Антички свет
Тема пројекта	Седам светских чуда античког света
Циљ пројекта	Стицање знања о седам светских чуда античког света и организација изложбе ученичких радова.
Исходи пројекта	Ученици ће бити у стању да: – наведу седам светских чуда античког света, – лоцирају на карти места где се налазило седам светских чуда античког света, – опишу како изгледа седам светских чуда античког света,

	<ul style="list-style-type: none"> – реконструишу изглед сваког од седам светских чуда античког света, – истражују и сакупљају информације о седам светских чуда старог света и да представе резултате рада, – изнесу своје ставове засноване на истраживању уважавајући личност саговорника, – развијају вештине коришћења информационо-комуникационих технологија.
Корелација са другим предметима	информатика и рачунарство, техничко образовање, ликовна култура, српски језик.
ОДРЕЂИВАЊЕ ЗАДАТАКА, ПОДЕЛА АКТИВНОСТИ	
Задаци	Презентовати историјат, израдити макете и електронске новине о седам светских чуда старог света.
Облик рада	групни рад
Активности	<p>Активност ученика:</p> <ul style="list-style-type: none"> – истражују изворе у оквиру група како би прикупили податке о теми која им је додељена, – сређују и анализирају податке, – израђују постере о светском чуду, – израђују макете, – излажу макете и презентују сазнања до којих су дошли, – израђују електронске новине, – сумирају резултате рада и износе закључке. <p>Активност наставника: припрема онлајн задатке за ученике, помаже, подстиче и прати рад ученика, припрема потребне ресурсе, помаже у организацији, процењује резултате рада и ефекат реализованих активности.</p>
Литература	<ol style="list-style-type: none"> 1. Јовица Тишма, <i>Чуда светиа</i>, Медиа планета, Београд, 2013. 2. Марина Копиловић, <i>Методички њручник за наставнике</i>, Дата статус, Нови Сад, 2018. 3. Расел Еш, <i>Велика чуда светиа</i>, Лагуна, 2011.
ОДРЕЂИВАЊЕ УЛОГА И ОДГОВОРНОСТИ, ВРЕМЕНСКЕ ДИНАМИКЕ, РЕСУРСА И ВРЕДНОВАЊЕ	
Улоге и одговорности	У оквиру сваке активности ученици се на нивоу група договарају о улогама и одговорностима. Наставник је упознат са договореним поделама улога и одговорности и интервенише у случају могућих потешкоћа.
Временска динамика	три недеље

Ресурси	рачунар, интернет, библиотека, маказе, картон, глина...
Праћење и вредновање	Оствареност исхода, циљева и задатака пројекта процењивана је праћењем рада ученика током пројекта. Ученици су урадили <i>Гуил анкейу</i> за самопроцену ангажовања у раду и вредновање рада групе. Процењивали су се и вредновали продукти рада и учења. Оцена је формирана на основу рада групе, продукта рада и презентације, као и на основу индивидуалних усмених извештаја ученика о свом раду после изложбе.

Главни кораци

1. Формирање тимова за спровођење пројектних активности

Као увод у пројекат ученици гледају филм „Седам светских чуда старог света”¹. Наставник припрема активност „Чудновати точак”² где су уписани називи седам светских чуда старог света. Сваки ученик ће завртети точак и добити једно од седам светских чуда старог света на основу чега ће се формирати групе за истраживање и за израду макета.

2. Групни рад

Ученици ће израдити свој план активности за спровођење пројекта који ће садржати име и презиме ученика, која су задужења сваког ученика, који је рок да ученик изврши задатке и које изворе и материјале ће користити. Након што израде план активности, они ће га презентовати, а потом ће уследити договор о наредним корацима.

3. Истраживање, сређивање и анализа прикупљених података

Ученици истражују доступне изворе (интернет, стручна литература, штампа...) везане за седам светских чуда старог света, у оквиру својих група, како би прикупили потребне податке о светским чудима старог света која су им додељена. Након тога ученици ће средити и анализирати прикупљене податке.

- 1) Филм се налази на следећем линку: <https://www.youtube.com/watch?v=VOwSNLBYtuk>
- 2) Активност се налази на следећем линку: <https://bit.ly/2XE5upk>

4. Израда постера, макета и електронског часописа

На основу прикупљених информација ученици ће у *Воргу* израдити постере који ће садржати информације о светским чудима старог света, а потом ће свака група израдити макету светског чуда старог света која им је додељена. Након тога ученици ће на основу израђених постера које су радили у *Воргу*, пребацити документа у формат ПДФ и помоћу програма *Flipsnack*³ израдиће електронске новине о светским чудима старог света.

5. Договор о изложби макета и постављање изложбе

Ученици се договарају о простору где ће бити организована изложба и на који начин ће изложити макете и постере о седам светских чуда старог света. Ученици ће припремити простор и договорити се о организацији рада током изложбе, а затим ће поставити макете и постере.

6. Музејска изложба

Током трајања изложбе ученици ће имати задужења: наћи ће се у улози кустоса и даваће информације посетиоцима изложбе, а такође ће бринути о макетама. По завршетку изложбе, ученици дискутују о спровођењу ове активности: о идеји и начину реализације, о проблемима и пропустима током спровођења.

Наставник позива ученике путем имејла да приступе *Гуџл анкејти*⁴ где ће вредновати сопствени рад и залагање у пројектном задатку и вредноваће рад групе.

7. QR кодови

Наставник је претходно креирао **QR кодове**⁵ помоћу једног од многих бесплатних програма који могу да се нађу на интернету. На свакој картици налази се по један задатак на основу кога је потребно да ученици открију које светско чудо античког света је у питању, а ученици су претходно на својим телефонима инсталирали **QR Code Scanner** како би могли да скенирају кодове и да погледају задатке. Наставник је поређао ученике у ред за излазак из учионице, а на врата учионице окачио је QR кодове нумерисане редним бројевима. Ученици скенирају кодове и треба да тачно одговоре на постављени задатак. Ако ученик да тачан одговор, наставник га пушта из учионице, а ако не одговори како треба, наставник га враћа на крај реда и ученик се припрема да одговара поново. Сваки QR код на који је ученик тачно одговорио скида се с врата учионице.

Примери QR кодова:

3) Новине се налазе на следећем линку: <https://www.flipsnack.com/uciteljicazivota/7.html>

4) Анкета се налази на следећем линку: <https://forms.gle/CRQgN8xUChHGc56g8>

5) Програм је доступан на следећем линку: <https://www.the-qrcode-generator.com/>

УЧЕНИЧКЕ МАКЕТЕ СА ИЗЛОЖБЕ

Eduka portal

СРЕДЊА ШКОЛА

Едука портал

Eduka portal

Рад са графиконима и графичко приказивање статистичких података

Техничка школа, Ивањица

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС	
АНАЛИЗА ЦИЉА И ВАСПИТНЕ МЕРЕ И ПОСТУПЦИ	
Назив школе: Техничка школа, Ивањица	
Образовни профил: економски техничар	Разред и одељење: III ₄
ПОСЛОВНА ИНФОРМАТИКА	СТАТИСТИКА
ПРЕДМЕТ: Пословна информатика НАСТАВНИЦА: Драгана Богдановић	ПРЕДМЕТ: Статистика НАСТАВНИЦА: Анкица Вучетић
Наставна тема број: 1 Назив наставне теме: Рад са табелама	Наставна тема број: 4 Назив наставне теме: Приказивање статистичких података
Редни број наставне јединице: 46 (I група) и 46 (II група) Наставна јединица: Рад са графиконима	Редни број наставне јединице: 43 Наставна јединица: Графичко приказивање статистичких података
Циљ: Утврђивање знања из области рада са графиконима. Образовни задатак: Увежбавање израде и форматирања графикона у програму <i>Excel</i> . Функционални задатак: Стицање тачности, прецизности и уредности у раду. Развијање способности практичне примене стеченог знања. Васпитни задатак: Развијање одговорног односа према кабинету. Развијање интересовања за пословну информатику и за њену примену у другим дисциплинама. Развијање сарадње при раду у тиму или у пару.	Циљ: Утврђивање знања из области графичког приказивања података. Образовни задатак: Увежбавање ручне израде графикона на основу датих података. Функционални задатак: Подстицање тачности, прецизности и уредности у раду. Повезивање теоријских знања са практичним. Васпитни задатак: Развијање интересовања за статистику и за њену примену у пракси. Подстицање тимског рада код ученика.

<p>Исходи</p> <p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – креира задати тип графикона; – форматира графиконе: убацује наслов, легенду, осе и дефинише називе серија и категорија. 	<p>Исходи</p> <p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – нацрта задати тип графикона.
<p>Литература за наставника:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Драган Маринчић, <i>Пословна информатика за трећи разред економске школе</i>, Завод за уџбенике, Београд, 2009. 2. Милан Милосављевић, Младен Веиновић и Горан Шимић, <i>ECDL 4.0 модул 4: Табеларне калкулације</i>, Универзитет Синџидунум, Београд, 2007. <p>Литература за ученике:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Драган Маринчић, <i>Пословна информатика за трећи разред економске школе</i>, Завод за уџбенике, Београд, 2009. 	<p>Литература за наставника:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Милева Жижкић, Марија Видић, Милан Вукосављевић, <i>Спайиистика за трећи и четврти разред економске, правно-биројтехничке и ујстиијелско-јуристичке школе</i>, Завод за уџбенике, Београд, 2008. 2. Радмила Драгутиновић Митровић, <i>Спайиистика за трећи и четврти разред средње стручне школе</i>, Датастатус, Београд, 2013. 3. Милева Жижкић, Марија Видић, Милан Вукосављевић, <i>Збирка задатака из спайиистике за трећи и четврти разред економске, правно-биројтехничке и ујстиијелско-јуристичке школе</i>, Завод за уџбенике, Београд, 2014. <p>Литература за ученике:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Милева Жижкић, Марија Видић, Милан Вукосављевић, <i>Спайиистика за трећи и четврти разред економске, правно-биројтехничке и ујстиијелско-јуристичке школе</i>, Завод за уџбенике Београд, 2008. 2. Милева Жижкић, Марија Видић, Милан Вукосављевић, <i>Збирка задатака из спайиистике за трећи и четврти разред економске, правно-биројтехничке и ујстиијелско-јуристичке школе</i>, Завод за уџбенике, Београд, 2014.
<p>Датум реализације часа: 6. март 2020. (једна група) и 10. март 2020. (друга група)</p>	
<p>ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКА ПРИПРЕМА И ПРИПРЕМАЊЕ САДРЖАЈА</p>	
<p>Тип часа: утврђивање</p>	<p>Наставни облици: индивидуални, фронтални, рад у пару</p>
<p>Наставне методе: монолошка, дијалогска и демонстративна метода, метода практичног рада</p> <p>Наставна средства: аудио-визуелна (рачунар, пројектор), текстуална (свеска, наставни листић) и помоћно-техничка (табла и креда)</p> <p>Место извођења: кабинет информатике и кабинет за компјутерско конструисање</p>	

Корелација унутар предмета: Наставна јединица је у корелацији са претходним наставним јединицама.

Корелација са статистиком: Графичко приказивање статистичких података.

Корелација са пословном информатиком: Рад са графиконима. Израда, типови и форматирање графикона.

ВРЕМЕНСКА СТРУКТУРА ЧАСА

Уводни део: 5–10 минута

Главни део: 30 (35) минута

Завршни део: 5–10 минута

УВОДНИ ДЕО ЧАСА

Пре почетка часа (на одмору) наставник информатике припрема рачунар и видео-бим. Наставници постављају следећа питања у вези с претходно обрађеном наставном јединицом из предмета пословна информатика и статистика (питања се налазе у оквиру презентације *PowerPoint* и представљена су у виду квиза). Ученици појединачно одговарају на питања из квиза.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

Наставници деле ученике у 9 група по два ученика (облик рада: рад у пару). Прве четири групе **задатак 1** израђују на папиру, а преосталих пет група исти задатак израђују на рачунару. Када заврше **задатак 1**, ученици ће заменити активности на часу.

Наставници деле ученицима наставне листове са поставком **задатка 1** (Наставни лист 1 са задатком налази се у прилогу овој припреми) и дају им упутства за рад:

– Време израде задатка је одређено (20 минута).

– Ученик ће дизањем руке наставницима дати знак да је завршио задатак.

Док ученици решавају задатке, наставници обилазе одељење, прате њихов рад, дају инструкције и додатна објашњења (уколико су потребна) и бодре ученике да слободно питају све што им није јасно.

ЗАДАЦИ (ученици практично раде задатке на папиру и на рачунару)

Задатак 1. Бројеви корисника *Фејсбука* у Србији и Русији према старости дати су у следећој табели.

а) Двоструким стубићима прикажите број корисника *Фејсбука* у Србији и Русији према старости.

б) Структурним стубићима на бази учешћа прикажите структуру према старости у Србији и Русији.

в) Графикомом структуре у кругу прикажите проценат учешћа корисника *Фејсбука* у Србији.

старост у годинама	Број корисника у хиљадама	
	Србија	Русија
13-18	800	860
18-25	1100	2040
25-35	980	2860
35-45	540	1140
45-55	214	680
55-65	136	420
65 и више	54	150

Наставници деле ученицима наставне листове са поставком **задатка 2** (Наставни лист 2 са задатком налази се у прилогу овој припреми) и дају им упутства за рад.

Задатак 2. Решити следећи задатак на папиру, а потом и на рачунару.

Месечне податке о увозу електричне енергије земаља ЕУ-27 приказати на поларном дијаграму. Дате податке прикажите поларним дијаграмом.

УЧЕНИЦИМА КОЈИ РЕШЕ ЗАДАТКЕ ПРЕ ИСТЕКА РОКА НАСТАВНИЦИ ДЕЛЕ НАСТАВНИ ЛИСТ СА ЗАДАТКОМ 3.

Месец	година	
	2010	2011
јануар	24,5	25,8
фебруар	23,1	23,1
март	25,1	25,8
април	22,4	24,3
мај	21,5	22,4
јун	22,6	24,4
јул	25,9	28,9
август	23,3	26,4
септембар	22,2	24,9
октобар	25,6	27,5
новембар	23,6	28,5
децембар	24,7	30,1

Задатак 3. Решити следећи задатак на папиру, а потом и на рачунару.

Од укупно 82 земље учеснице Зимских олимпијских игара у Ванкуверу 2010. године, 26 је освојило медаље. У следећој табели дати су подаци о освојеним медаљама по земљама на Олимпијским играма.

земља	број медаља		
	златна	сребрна	бронзана
САД	9	15	13
Немачка	10	13	7
Канада	14	7	5
Норвешка	9	8	6
Аустрија	4	6	6
Остале земље	40	38	48

На линијском дијаграму прикажите кретање освојених медаља по државама.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

За крај часа наставници деле радне листове (Радни лист 1 са задатком налази се у прилогу овој припреми) са поставком домаћег задатка.

ДОМАЋИ ЗАДАТАК

Решити следећи задатак на папиру, а потом и на рачунару.

Према подацима из *Спайицистичкој годишњака Београда* 2005, стр. 267, у Београду су остварени следећи показатељи о броју ноћења домаћих и страних туриста (у хиљадама).

година	домаћи	страни
1970	734	599
1980	1344	705
1990	1463	704
1995	1381	163
2000	1204	214
2005	776	591

- а) Једноставним вертикалним стубићима прикажите број ноћења домаћих туриста у Београду у периоду од 1970. до 2005. године.
- б) Двоструким вертикалним стубићима прикажите број ноћења домаћих и страних туриста у Београду у периоду од 1970. до 2005. године.
- в) Структурним стубићима прикажите структуру броја ноћења домаћих и страних туриста у Београду за 2000. и 2005. годину.
- г) Приказати графиконом структуре у кругу број ноћења домаћих и страних туриста у Београду за 1970. годину.
- д) Приказати графиконом структуре у кругу број ноћења домаћих и страних туриста у Београду за 1980. годину.
- ђ) Линијским дијаграмом прикажите кретање броја ноћења домаћих и страних туриста у Београду у периоду од 1970. до 2005. године.

Наставници похваљују ученике за њихов труд и рад на часу.

На крају часа ученици ће на онлајн паноу *Linolt* оставити утиске о данашњем часу.

<http://linoit.com/users/DraganaB/canvases/Ugledni%20%C4%8Das%20%202020>

Пирамида – постанак, врсте, пресеци, површина и запремина

Гимназија, Косовска Каменица

Активности за час са употребом мапе ума		
Предмет	МАТЕМАТИКА	
Разред	трећи, природно-математички смер, гимназија	
Наставна тема	ПОЛИЕДРИ	
Наставна јединица	ПИРАМИДА – постанак, врсте, пресеци, површина и запремина	
Тема мапе ума	ПИРАМИДА	
Тип часа	обрада, утврђивање – двочас	
Циљеви часа	Образовни (материјално-сознајни)	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са појмом пирамиде и с њеним основним деловима. Усвајање формуле за површину пирамиде. Усвајање формула за површину правилних пирамида.
	Функционални (развојни)	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика да израчунавају површину пирамиде. Развијање способности самосталног скицирања геометријских фигура (пирамиде).
	Васпитни	<ul style="list-style-type: none"> Развијање концентрације, тачности, прецизности, уредности, систематичности у раду. Схватање значаја повезаности раније стечених знања. Развијање способности за тимски рад и позитивног односа према математици.
Облици наставног рада	фронтални, индивидуални, групни	
Наставне методе	метода разговора, метода писања, метода „барометар расположења”, метода демонстрације, метода усменог излагања, метода илустративних радова	
Наставна средства	наставни листићи, наставни листићи са мапом ума, наставни листићи за „барометар расположења”, жичани модели	

Наставни објекат	школска учионица
Корелација	историја
Литература	<ul style="list-style-type: none"> Градимиr Војводић, Ђура Паунић, Ратко Тошић, <i>Математика са збирком задатака за шрећи разред средње школе.</i> Вене Богославов, <i>Збирка решених задатака из математике за шрећи разред.</i> Интернет.
Иновације	Презентација ће бити путем <i>PowerPoint</i> -а.

Структура наставног часа

Етапа часа	Облик рада	Метод рада	Трајање
Уводни део часа	групни, фронтални	мапа ума, метода писања, метода илустративних радова	15 минута
Главни део часа	фронтални, групни, индивидуални	метода писања, метода усменог излагања, метода разговора, метода демонстрације, мапа ума	65 минута
Завршни део часа	индивидуални	метода „барометар расположења”, метода разговора	10 минута

Ток часа – наставна ситуација

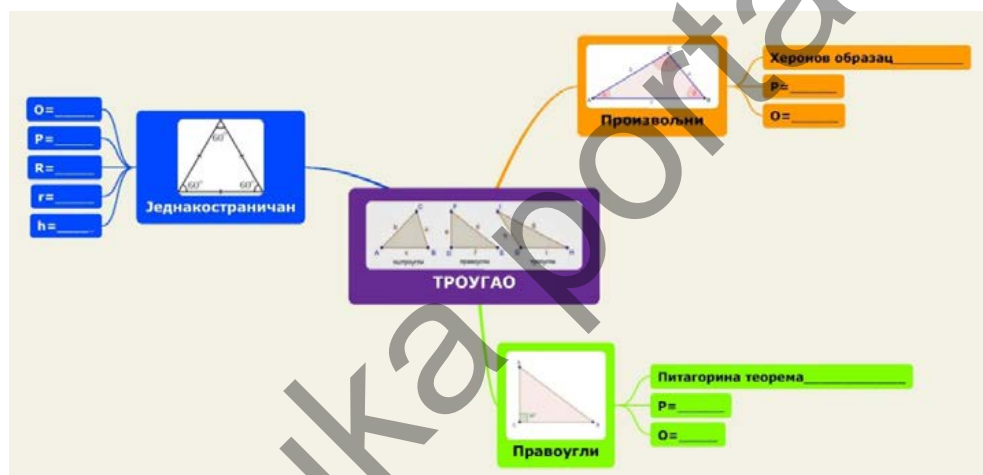
Опис рада у уводном делу часа (око 15 минута)	<p>Први час</p> <p>Наставник у уводном делу часа дели ученике у групе (по пет ученика у три групе); одабир вође препушта ученицима и даје уопштене инструкције вођама групе (таква подела остаје до краја часа). Упућује ученике на задатак, дели наставне листиће са започетом мапом ума (ученици су се са начином рада и попуњавања мапе ума упознали још у првом разреду) коју ученици треба да доврше (прилози бр. 1, 2 и 3 израђени алатом <i>Миндомо</i>), наглашава рок израде задатка.</p> <p>Ученици слушају објашњење наставника који је њихов задатак и зашто је битно да обнове оно што су учили о троуглу, четвороуглу, шестоуглу. Попуњавају мапу ума, тј. дописују формуле за троугао, четвороугао, шестоугао. Међусобно дискутују и проверавају тачност формула, договарају се о коначном решењу.</p>
---	--

Вође група приказују плакат и читају податке које су допунили. Допуњују и друге групе ако је потребно.

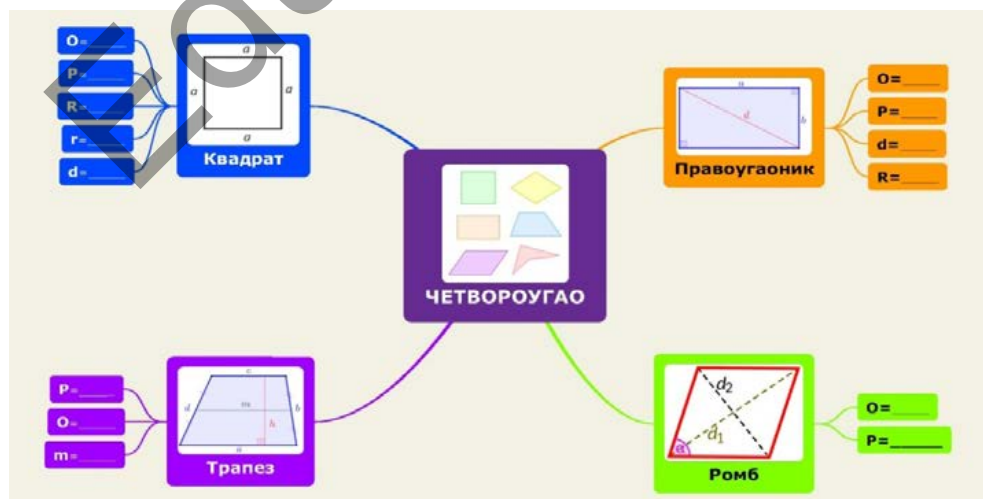
Наставник прати излагање вођа група, допуњује одговоре и контролише тачност записаних одговора; даје информацију ученицима да ће се мапом ума служити до краја часа јер је она основа(мини-мапа) за нову мапу ума о **пирамидама** (правилни многоуглови су основе геометријских тела – пирамиде) коју ће уз помоћ наставника урадити у главном делу часа.

Наставник истиче циљ часа, а то је да ће ученици своје знање из основне школе о пирамидама допунити на овом часу; **циљ часа је упознавање са особинама пирамида, с врстама, пресецима као и израчунавање њихових површина и запремина.**

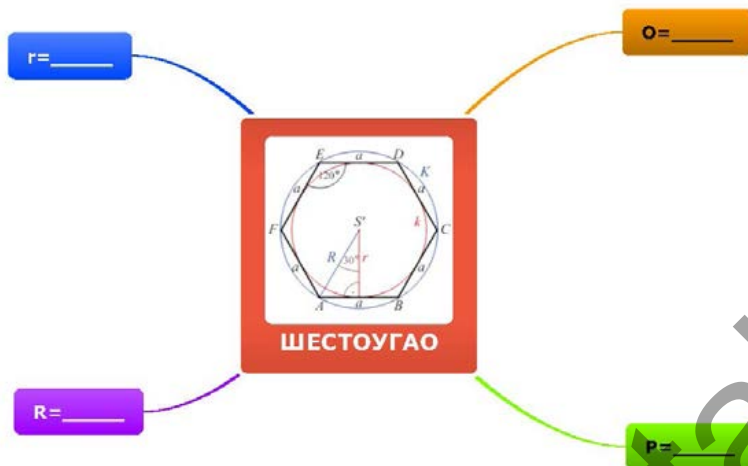
Прилог 1.

Прилог 2.

Прилог 3.

Наставник уводи ученике у проблематику причом о пирамидама и где их све можемо срести. Упознаје ученике са темом путем презентације *Prezi*:

Наводи примере за пирамиду из свакодневног живота (на часу историје ученици су се срели са пирамидама у Гизи, на часу биологије са пирамидом исхране, на часу психологије са пирамидом нивоа знања...). Укратко објашњава дате слике:

Пирамиде у Гизи или Велике пирамиде једно су од седам светских чуда. Налазе се у Египту, близу Каира, на платоу Гизе. Оне су најстарије и једино до данас очувано светско чудо. Велике пирамиде чине три монументалне грађевине које се разликују од осталих египатских пирамида расутих по пустињи Сахари. Налазе се у граду Гиза, некрополи античког Мемфиса (данас је то предграђе Каира).

Пирамида исхране:

Блумова пирамида класификације знања:

Ученици прате презентацију о пирамидама – Кеопсова пирамида, пирамида исхране, Блумова пирамида класификације знања... Наводе своје примере које су видели у медијима.

Опис рада у главном делу часа

(око 65 минута)

Наставник на табли записује наслов: **Пирамида – постанак, врсте, пресеци, површина и запремина.**

Путем презентације излаже нову наставну јединицу:

Објашњава појам пирамиде

Како ученици знају шта је рогољ, најлакше је кренути од њега, па посматрати шта се добије када узмемо једну раван која сече све полуправе које произлазе из темена S датог рогоља. Добијено тело назива се **пирамида**.

Пирамиду означавамо тако што прво означимо теме S (врх), а затим темена многоугла који чини базу пирамиде. Уколико посматрамо слику, пирамиду означавамо са $SABCD$.

Пирамида је **правилна** ако је њена основа правилан многоугао и ако је ортогонална пројекција врха на раван основе центар тог многоугла. Пирамида чија је основа n -тоугао назива се **n -тострана** (ми помињемо тространу, четворострану, шестострану).

Наставник показује ученицима жичане моделе тростране, четворостране, шестостране пирамиде.

Ученици прате излагање наставника и презентацију о површини пирамиде; записују у свеске нове појмове. Уочавају нове појмове као што су: пирамида и њена база, омотач, општа формула за израчунавање површине, пресеци, карактеристични троуглови, запремина... Постављају питања, дају своја мишљења и коментаришу о својим запажањима.

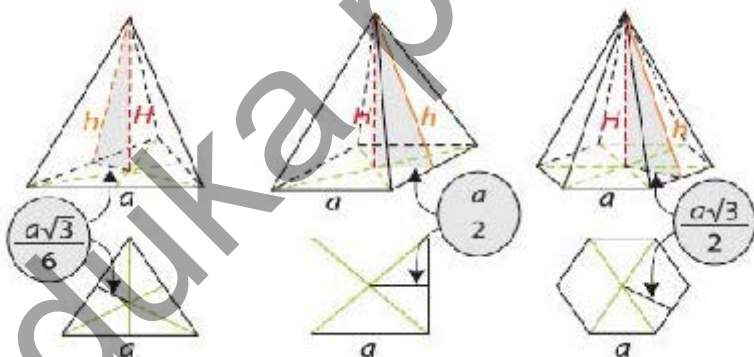
Наставник поставља питања:

1. Шта је база правилне тростране, четворостране, шестостране пирамиде?
2. Шта чини омотач праве правилне пирамиде?
3. Како би гласила општа формула за површину пирамиде?

Ученици одговарају:

1. Једнакокраки троугао, квадрат, правилан шестоугао.
2. Једнакокраки троуглови.
3. $P = B + M$

Путем презентације наставник показује слике тростране, четворостране, шестостране пирамиде:

Објашњава на слици битне елементе датих пирамида и задаје ученицима нов задатак:

Прва група треба да скицира мрежу правилне тростране пирамиде и да изведе образац за израчунавање њене површине, запремине, површине пресека и да издвоји карактеристичне троуглове.

Друга група добија задатак који се односи на правилну четворострану пирамиду, а трећа група добија шестострану пирамиду.

Уз поделу задатака даје ученицима и мапу ума с почетка часа, фломастере у боји, хамер и жичане моделе који ће послужити за уочавање битних елемената.

Наставник обилази групе, помаже ученицима који се слабије сналазе у задацима и даје им додатне инструкције. Помаже ученицима и у скицирању мрежа датих пирамида, тражи од ученика да фломастерима истакну битне елементе на цртежима.

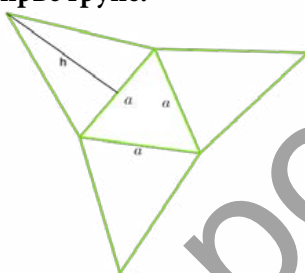
Ученици активно учествују у раду у оквиру групе: цртају мрежу, изводе формуле...

Вође група презентују добијене резултате.

Наставник прати излагање вођа група, допуњује одговоре и контролише тачност исписаних формула. Ученици у свеске записују добијене обрасце.

Наставник контролише исправност записаних формула у школским свескама ученика.

Плакат прве групе:

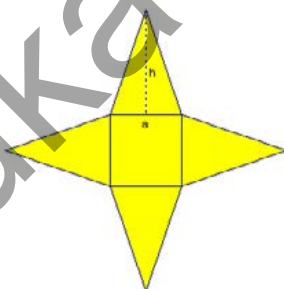
$$B = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$$

$$M = 3 \frac{a \cdot h}{2}$$

$$P = B + M$$

$$P = \frac{a^2\sqrt{3}}{4} + 3 \frac{a \cdot h}{2}$$

Плакат друге групе:

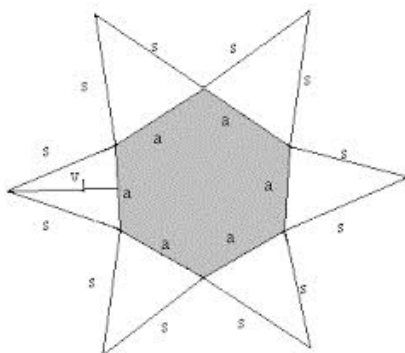
$$P = B + M$$

$$B = a^2$$

$$M = 4 \frac{a \cdot h}{2}$$

$$P = a^2 + 4 \frac{a \cdot h}{2}$$

Плакат треће групе:

$$B = 6 \frac{a^2\sqrt{3}}{4} = 3 \frac{a^2\sqrt{3}}{2}$$

$$M = 6 \frac{a \cdot h}{2} = 3ah$$

$$P = B + M$$

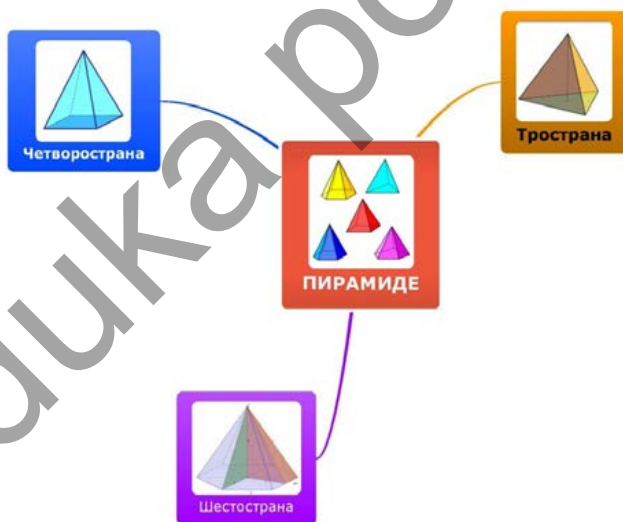
$$P = 3 \frac{a^2\sqrt{3}}{2} + 3ah$$

ДРУГИ ЧАС

Наставник на овом часу кратко објашњава ученицима да ће коришћењем алата *Миндомо*, на смарт табли, заједно нацртати дигиталну мапу ума којом ће графички и у бојама представити обрађену лекцију. Мапа ума ће се састојати из основних елемената лекције, одговарајућих слика и образаца. Наставник објашњава да су се ученици досад сретали само с мапама ума на папиру (коју ће наставник на крају часа показати), али да ће сада све оно што су исцртали на својим плакатима покушати да заједно унесу у дигиталну мапу ума и обједине...

У првом кораку наставник питањем: „Који би био кључни појам из ког би се развијала мапа?“, добија одговор: „Пирамида“. И следеће питање односи се на – врсте пирамида: добија одговор – тространа, четворострана, шестострана.

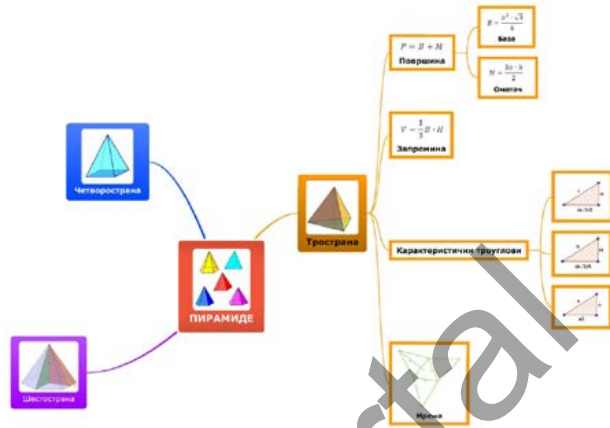
Наставник кључни појам приказује у једној боји, а затим другим бојама приказује гране које се шире од кључног појма – тространа, четворострана, шестострана.

У следећим корацима наставник изводи вође група који са својих плаката заједно са наставником уносе одговарајуће појмове у мапу ума. Ученици су већ упознати са радом и како се мапа ума грана – од главног појма ка мање важним...

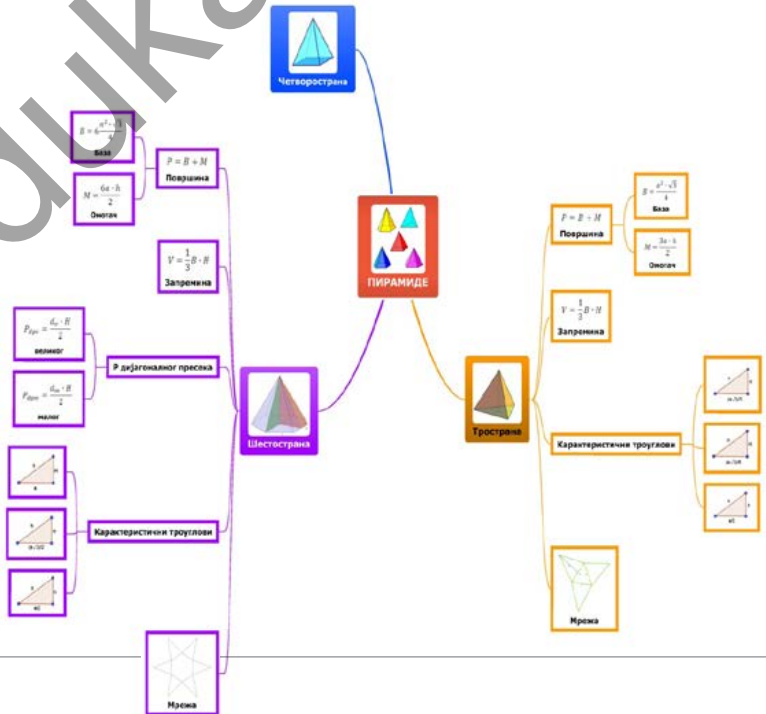
Прво се подаци са плаката у мапу ума уносе за **тространу** пирамиду. Наставник пита ученике шта код сваке пирамиде мора да се зна и добија одговор – површина, запремина, пресеци, карактеристични троуглови и мрежа...

Наставник наставља грану за тространу пирамиду у истој боји и уноси ове кључне речи. Уз помоћ вође групе и плаката, уносе се одговарајуће слике и формуле, а мапа добија следећи облик:

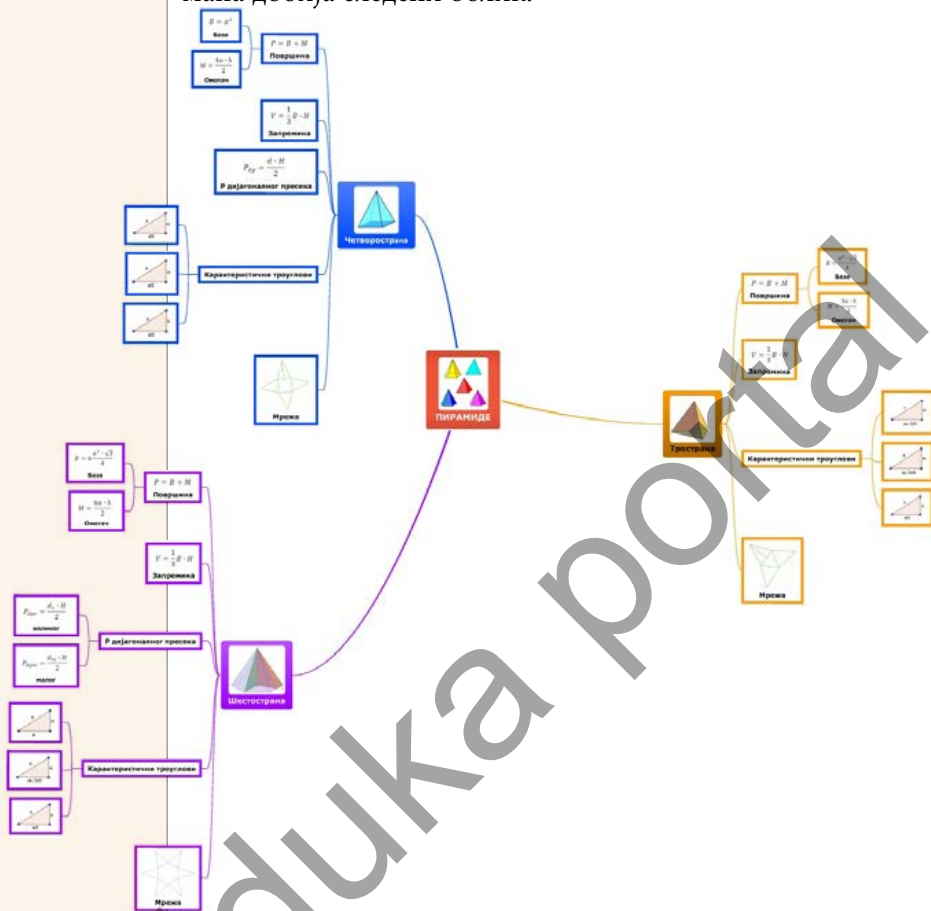

Након израде ове гране, наставник прелази на грану **шестострана** и изводи вођу са плакатом за ову пирамиду. Сада је већ лакше постављање грана из кључног појма „шестострана” јер су гране исте као и код тростране пирамиде. Наставник поставља гране за површину, запремину, дијагоналне пресеке, карактеристичне троуглове и мрежу и у сарадњи са вођом групе додаје одговарајуће формуле, слике, мрежу...

Мапа добија следећи изглед:

Наставник по истом принципу развија грану за **четворо-** **страну** пирамиду. Уз помоћ вође групе за четворострану пирамиду и плаката, уносе се одговарајуће слике и формуле, а мапа добија следећи облик:

Током активног заједничког рада на изради мапе (као и плаката који су претходили изради мапе), наставник прати активности ученика, што ће у завршном делу часа унети у портфолио ученика.

По завршетку израде мапе, наставник још једном ученицима скреће пажњу на предности коришћења мапе ума, како дигиталне, тако и мапе ума на папиру. Наводи разлоге за њихово све учесталије коришћење: а то је, првенствено, обрада градива на занимљивији начин, лакше памћење и разумевање градива (нарочито формула), сликовитији приказ битних чињеница...

Ученици прецртавају мапу ума у своје школске свеске уз помоћ наставника.

Наставник поред дигиталне мапе ума, која је урађена на часу алатом *Миндомо* заједно са ученицима, приказује и готову мапу ума на папиру:

Закључак је да је час био врло интересантан и градиво разумљивије уз сликовити приказ свега наведеног.

Опис рада
у завршном
делу часа

(око 10
минута)

У завршном делу часа наставник дели наставне листиће са задацима за домаћи у коме ће ученици применити стечено знање (Прилог 4).

Прилог број 4

Домаћи задатак

Израчунати висину бочне стране правилне

- тностране,
- четворостране,
- шестостране пирамиде

ако је обим основе 24 cm и једнак је обиму једне бочне стране пирамиде.

Наставник на табу лепи плакат са припремљеним питањима и даје ученицима самолепљиве тачкице, које ће, на основу својих процена часа, залепити у одговарајућу рубрику (Прилог 5).

На крају часа сумира добијене резултате и коментарише са ученицима.

Прилог број 5: „Барометар расположења”

Плакат за бележење одговора на питања

Искази	Уопште се не слажем	Слажем се	У потпуности се слажем
Задовољан/задовољна сам начином рада на часу			
Наставна јединица ми је била јасна			
Мапе ума су ми помогле да разумем лекцију			

Наставник најактивније ученике оцењује на основу запажања које је унео у портфолио ученика.

Активност наставника

Организује час, обнавља раније обрађено градиво неопходно за усвајање нових знања, објашњава путем презентације ново градиво, формулише главни садржај, формира тезе, даје упутства за рад, анализира и оцењује, прати и усмерава рад ученика, активно користи информационо-комуникационе технологије...

Активност ученика

Учествују у обнављању градива и у изради мапе у уводном делу часа, прате излагање наставника, повезују усвојена знања са новим знањима, бележе неопходне информације, израђују плакат у главном делу часа, активно учествују у раду на часу, сарађују у групном раду, користе информационо-комуникационе технологије...

Драгана Богдановић и Драгана Милосављевић

Базе података и извод функције

Техничка школа, Ивањица

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС	
АНАЛИЗА ЦИЉА И ВАСПИТНЕ МЕРЕ И ПОСТУПЦИ	
Образовни профил: економски техничар	
Разред и одељење: IV ₅	
ПОСЛОВНА ИНФОРМАТИКА	МАТЕМАТИКА
ПРЕДМЕТ: Пословна информатика НАСТАВНИЦА: Драгана Богдановић	ПРЕДМЕТ: Математика НАСТАВНИЦА: Драгана Милосављевић
Наставна тема број: 1 Назив наставне теме: Базе података	Наставна тема број: 3 Назив наставне теме: Извод функције
Редни број наставне јединице: 64 Наставна јединица: Базе података	Редни број наставне јединице: 74 Наставна јединица: Извод функције (испитивање тока функције и цртање графика)
<p>Циљ: Утврђивање знања из наставних јединица табеле, упити, извештаји и форме. Утврђивање знања из области графикана.</p> <p>Образовни задатак: Увежбавање израде табела, упита, извештаја и форми у програму <i>Access</i>, израде и форматирања графикана у програму <i>Excel</i>.</p> <p>Функционални задатак: Стицање тачности, прецизности и уредности у раду. Развијање способности практичне примене стеченог знања.</p> <p>Васпитни задатак: Развијање интересовања за пословну информатику и за њену примену у другим дисциплинама.</p>	<p>Циљ: Систематизација, продубљивање и повезивање знања у јединствену целину.</p> <p>Образовни задатак: Увежбавање цртања графика функција (применом граничних вредности, првог и другог извода).</p> <p>Функционални задатак: Развијање способности за повезивање градива, систематичности и аналитичког приступа у решавању проблема.</p> <p>Васпитни задатак: Развијање прецизности, уредности и систематичности, радне дисциплине, као и развијање свести о присуству математике у друштвеним наукама.</p>

<p>Исходи</p> <p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – креира табелу, упит, форму и извештај у програму <i>Access</i>, да експортује податке из програма <i>Access</i> у програм <i>Excel</i>; – креира и форматира задати тип графика; – користи онлајн алатку <i>GeoGebra</i> за цртање математичких функција. 	<p>Исходи</p> <p>Ученик ће бити у стању да одреди:</p> <ul style="list-style-type: none"> – домен функције; – парност; – нуле; – знак; – асимптоте; – интервале монотоност, екстремне вредности; – превојне тачке, конвексност, конкавност; – нацрта график функције.
<p>Литература за наставника:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Драган Маринчић, <i>Пословна информатика за четврти разред економске школе</i>, Завод за уџбенике Београд, 2010. 2. Милан Милосављевић, Младен Виновић и Игор Франц, <i>ECDL 4.0 модул 5: базе података</i>, Универзитет Синџидунум, Београд, 2007. <p>Литература за ученике:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Драган Маринчић, <i>Пословна информатика за четврти разред економске школе</i>, Завод за уџбенике Београд, 2010. 	<p>Литература за наставника:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Математика са збирком задатака за IV разред средње школе.</i> 2. Ивановић, Огњановић, <i>Математика 4, збирка задатака и шестова за IV разред гимназија и техничких школа.</i> <p>Литература за ученике:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Др Радич Вучићевић, мр Милорад Ђорђевић, др Миливоје Лазић, <i>Математика са збирком задатака за IV разред средње школе (одручје рада: економија право и администрација)</i>, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2003.
<p>Датум реализације часа: 12. мај 2020.</p>	
<p>ДИДАКТИЧКО-МЕТОДИЧКА ПРИПРЕМА И ПРИПРЕМАЊЕ САДРЖАЈА</p>	
<p>Тип часа: утврђивање</p>	
<p>Наставни облици: индивидуални облик рада</p>	
<p>Наставне методе: метода практичног рада</p>	
<p>Наставна средства: рачунар</p>	
<p>Место извођења: Због наставе на даљину, час се реализује преко <i>Google учионице</i>.</p>	
<p>Корелација унутар предмета: Наставна јединица је у корелацији са претходним наставним јединицама.</p> <p>Корелација са математиком: Испитивање тока функције и цртање графика.</p> <p>Корелација са пословном информатиком: Израда и форматирање графика у <i>Excel</i>-у.</p>	

ВРЕМЕНСКА СТРУКТУРА ЧАСА

Уводни део:

5 минута

Главни део:

30 (35) минута

Завршни део:

5–10 минута

УВОДНИ ДЕО ЧАСА

Како се настава одржава на даљину, ученици у оквиру уводног дела часа треба да погледају презентацију у програму *PowerPoint* и да се подсети најбитнијих формула из математике и најбитнијих команди из пословне информатике.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

За потребе угледног часа креирана је онлајн презентација на платформи *Genially*

<https://view.genial.ly/5eb5495b8c034e0d162d2f01/guide-ugledni-cas>

Ученици ће преко *Google учионице* добити задатак у *Word*-у који треба да реше у року од три дана.

У оквиру предмета пословна информатика потребно је да креирају у програму *Access* табелу, на основу ње упит са изведеним пољем (квадратна функција) и да податке екпортују у програм *Excel*. У *Excel*-у је потребно да креирају линијски дијаграм и да добију одговарајући график функције. У програму *Access* ученици треба још да креирају један извештај и једну форму, који су базирани на упиту. Када ученици заврше активности, потребно је да наставнику информатике пошаљу у *Excel* документ и *Access* базу података у *Google учионицу* у одељку *школски рад*.

У оквиру предмета математика ученици имају задатак да за исту квадратну функцију испитају нуле функције, екстремне вредности и да скицирају график функције применом алата *GEOGEBRA GRAPHIC CALCULATOR*. Када ученици заврше активности, потребно је да наставнику математике пошаљу решен задатак у *Word*-у или у свесци у *Google учионицу* у одељку *школски рад*.

ЗАДАЦИ (ученици практично раде задатке на рачунару)

Задатак: КВАДРАТНА ФУНКЦИЈА

ПОСЛОВНА ИНФОРМАТИКА

1. Креирати базу података „Графикони” у програму *Access*.
2. Креирати у програму *Access* табелу са подацима приказаним на десној слици: Табела има једно поље типа *Number, Double* и нема примарни кључ.
3. Креирати упит који садржи изведено поље у које се обрачунава по следећој формули $y = x^2 - 5x + 6$. За изведено поље довољно је написати израз *У*.
4. Екпортовати податке из програма *Access* у *Excel*. Транспоновати табелу на следећем радном листу.

x
-2
-1,5
-1
-0,5
0
0,5
1
1,5
2
2,5
3
3,5
4
4,5
5
5,5
6
6,5
7

5. Креирати графикон (линијски) у програму *Excel*. Подесити називе категорија и серија.
6. Сачувати урађен документ у *Excel*-у на десктопу под именом **График квадратне функције – име и презиме ученика**.
7. На основу упита креирати извештај у програму *Access*. Сачувати извештај.
8. На основу упита креирати форму у програму *Access*. Сачувати форму. Сачувати све измене у бази података. Затворити базу података.
9. **Применом алата *GEOGEBRA GRAPHIC CALCULATOR* креирати на интернету исти графикон** <https://www.geogebra.org/graphing/mydwqnwh>

МАТЕМАТИКА

За функцију $y = x^2 - 5x + 6$

1. одредити нуле функције,
2. одредити екстремну вредност (теме-координате) и
3. скицирати график функције на интервалу од $x \in [-2, 5]$

РЕШЕЊЕ:

1. Нуле функције:

Нула функција је она вредност x за које је $y = 0$.

Потребно је решити квадратну једначину

$$x^2 - 5x + 6 = 0$$

$$a = 1, \quad b = -5, \quad c = 6$$

$$x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{D}}{2a}$$

$$D = b^2 - 4ac$$

$$D = (-5)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 6 = 1$$

$$x_{1,2} = \frac{-(-5) \pm \sqrt{1}}{2 \cdot 1} = \frac{5 \pm 1}{2}$$

Нуле функције $y = x^2 - 5x + 6$ јесу: $x_1 = 3$ $x_2 = 2$

2. Екстремна вредност (теме-координате)

Теме има координате x_T, y_T односно

$T(x_T, y_T)$

x_T и y_T се одређују према следећим формулама

$$x_T = -\frac{b}{2a}; \quad y_T = -\frac{D}{4a}$$

$$x_T = \frac{5}{2} \quad y_T = \frac{-1}{4}$$

Или x_T се може одредити и преко следеће формуле

$$y' = 0$$

$$x_T = \frac{5}{2} \quad y_T = \frac{-1}{4}$$

$$y' = 2x - 5 = 0$$

3. График функције на интервалу $x \in [-2, 5]$

x	-2	-1	0	1	2	3	4	5
$y = x^2 - 5x + 6$	20	12	6	2	0	0	2	6

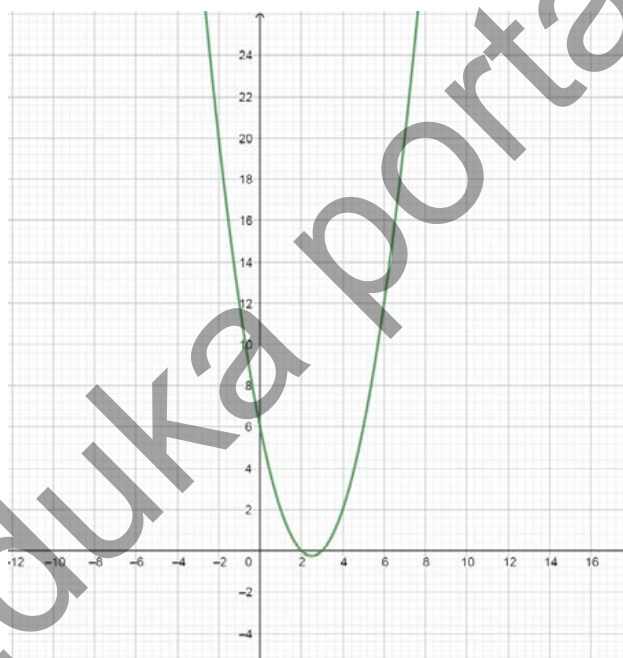

График функције у GeoGebra

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

На крају часа ученици ће на онлајн панону *LinoIt* оставити утиске о данашњем онлајн часу.

<http://linoit.com/users/DraganaB/canvases/Ugledni-onlajn>

Наставници похваљују ученике за њихов труд и рад на онлајн часу.

Легенде у роману *На Дрини ћуџрија* Иве Андрића – соба за бекство (*escape room*)

Економска школа, Ниш

Предмет:	Српски језик и књижевност	Разред	III
Наставна област:	Књижевност		
Наставница:	Оливера Аризановић, Економска школа, Ниш		
Наставна јединица:	Легенде у роману <i>На Дрини ћуџрија</i> Иве Андрића – соба за бекство (<i>escape room</i>)		
Циљ наставне јединице:	Тумачење романа <i>На Дрини ћуџрија</i> на нов начин.		
Очекивани исходи:	<ul style="list-style-type: none">• Ученик тумачи проблеме које покреће књижевно дело.• Ученик уочава теме и мотиве и врши компаративну анализу.• Ученик повезује примарни текст са понуђеним метатекстовима.• Ученик развија сарадничке односе са члановима свог тима.• Ученик аргументује и поткрепљује ставове на квалитетан начин.• Ученик показује изграђене моралне скрупуле.• Ученик је мотивисан за нова читања и креирање својих текстова.• Ученик има критички однос према свом раду и раду других.• Ученик показује осећај за аргументовани дијалог.• Ученик унапређује дигиталне вештине прикупљањем информација, креирањем и објављивањем садржаја у HTML презентацијама.		
Методе рада:	дијалoшка, истраживачка, монолошка, текстовна, интерактивна, учење кроз откриће, учење са елементима проблемске наставе		
Облици рада:	групни, у паровима, фронтални, индивидуални		
Уводни део часа	Планиране активности наставника	Планиране активности ученика	
	<i>Наставник је припремио дејстаљан сценарио, материјале и реквизите за рад (шифрарнике, који се заснивају на познатој шифри ГЕРМАНИКУС која алтернира са цифрама од 0 до 9;</i>	<ul style="list-style-type: none">• Ученици прикупљају информације користећи се припремљеним текстовима и интернет претраживачима.	

**Уводни
део часа**

древне сѝисе, у којима су њоред сѝварно уѝоѝредљѝивих и неки сувишни ѝексѝови ради оѝежавања задаѝака, као и ѝефѝере). Посѝавио је ѝалерију слика у вези са романом, а на ѝолеђинама неких слика су ѝексѝ водичи. На ѝочейѝку, изражајним чиѝањем сѝвара сѝѝуацију за учење и орѝанизује извлачење карѝиѝа из шешира за формирање ѝруѝа.

Мотивациона прича

Кренули сте на рафтинг Таром, али вас је навигација одвела на погрешно одредиште. Из велике гунгуле која се тискала око реке пред вас нахрупи Абдага. Препознали сте га по зеленом штапу и престравио вас је својим осорним гласом рекавши вам да сте добродошли на вечити кулук током градње моста на Дрини, јер он неће бити саграђен ако му нема смисла, а нема га, осим ако не постоји бар пет легендарних прича о мосту којима бисте могли платити данак за своје животе. Замахнувши штапом рекао вам је да се организујете у пет група и да кренете у потрагу и то тако што ћете извући број из шешира и сазнати ком засеоку, односно групи, припадате. (Пружа ученицима шешир са карѝиѝама на којима су цифре ѝрема којима ће се сврсѝаѝи у ѝруѝе.) Додао је римујући „Тако ми света и небеса, нема вајде од ѝи-пи-еса”, али има од ес-ем-еса. (Ученици су унаѝред одавешѝени о ѝоѝе да ће се за овај час корисѝиѝи ѝелефонима и да ће неко добѝиѝи ѝоруку као ѝоѝоћ и ѝуѝоказ за рад.) Баѝио вам је своје шифрарнике, пет тефтера и Књигу древних списа да пронађете пут. (Овај ѝриѝремљени маѝеријал већ се налази на једној од клуѝа у форми књѝа, које су имено-

- Решавају проблеме, ребусе, анаграме, дешифрују поруке, користећи се знањима из других сфера учења и живота.
- Повезују вертикално и хоризонтално своја знања из различитих предмета, као и из предмета српски језик и књижевност.
- Анализирају и упоређују прикупљени материјал, пишу сажетке, праве планове излагања, концепте за дебатоване.
- Саопштавају, излажу, дебатују, образлажу, аргументују.

<p>Уводни део часа</p>	<p>ване као Шифрарник, Књига древних сјиса, док су тефтери обележени цифрама од 1 до 5, иако да свакој групи иријада тефтер са адекватном цифром и Шифрарник). Узгред, додао је да Јамак чека да вас превезе, али не преко Дрине, него у Хад преко Лете ако до краја првог часа не припремите извештаје о својим сазнањима и не саопштите их у својих 7 повлашћених минута другог часа, када ће свако имати свој тренутак славе на конференцији за штампу.</p> <p><i>(После психолошке паузе наставник доцртава тефтер са доданим информацијама.)</i></p> <p>Помоћ пријатеља</p> <p>Све што се налази око вас јесте потенцијални реквизит за спас, али пазите добро шта чините, пажљиво пратите упутства јер ако злоупотребите, односно узмете туђ реквизит, Јамак ће вас одмах дисквалификовати својом скелом.</p> <p>Објављујем почетак рада информацијом да минути теку.</p>	
<p>Средишњи део часа</p>	<p><i>(Свака од група узима свој тефтер означен адекватном цифром и почиње са радом.)</i></p> <p>1. група: на првој страни Тефтера 1 група добија задатак: Реши ребус и настави игру!</p> <div data-bbox="283 1270 737 1415" data-label="Image"> </div> <p>(Решење ребуса: црно(-а, -и) + ара + пин = Црни Арапин)</p> <p>На следећој страни Тефтера 1 пише: Пошто сте сазнали шта је ваш задатак, можете користити НОФЕ-</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проналазе различите изворе знања и података. • Упоредивањем различитих мишљења ученика о истом проблему. • Анализом различитих аргумената. • Разврставањем података и чињеница према различитим критеријумима. • Извођењем закључака. • Повезивањем онога што је учиено са оним што се сада учи.

Средишњи део часа

ЛЕТ, а у епистоли је ваш пут. Сажимајте да у мање буде више, оно што тамо пише, а затим са романом упореди и саопшти у 7 минута да вреди. Немој да би се шалио неко да ништа није рекô.

(Ученици треба да знају да је епистола писмо, радили су: Андрићев „Ex Ponto” и чули за Овидијево дело „Epistulae ex Ponto”. То треба да их асоцира на поруку која је већ стигла на телефон неког од чланова групе. У поруци је линк ка тексту: Црни Арапин и Марко Краљевић.

<http://www.istorijskabiblioteka.com/art2:crni-arapin-i-marko-kraljevic>)

(У Тефтеру 1 је и неколико празних листова папира, тако и у свим осталим тефтерима постоје празни папири за писање, а на првој страни овог стоји наслов.)

Идентитет Црног Арапина у нашој књижевној традицији

2. група на првој страни Тефтера 2 добија задатак. **Припремите се да дебатujete на теме:**

1. Отисци копита крај моста на Дрини јесу јабука раздора.
2. Отисци копита крај моста на Дрини јесу маслинова гранчица.

На тој страници је и најомена: Поделиће се у два тима извлачењем сламчица из јабуке. (Међу реквизитима је и јабука са шест сламчица: три краће и три дуже).

У тефтеру су веб-адреса и упутство за рад.

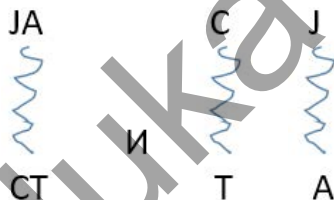
<http://linkovanje.weebly.com/blog/debaterska-pocetnica>

- Агажовањем претходних знања и претходних искустава при формулисању, анализирању, истраживању и решавању проблемских ситуација.
- Формулисањем проблема.
- Анализирањем проблемске ситуације.
- Развијањем малих пројеката кроз прикупљање и сређивање података.

Средишњи део часа

Прво још једном пажљиво прочитајте легенду коју ћете наћи под шифром 04л126ј4. Затим издвојте реченице које ће бити ваши кључни аргументи и направите план за дебатоване, у писаној форми, према упутству које нуди Тефтер 2. Имајте на уму да сваки тим има само 7 минута за изношење својих аргумената, значи по 3,5 минута сваки тим. (Ученици се морају сејити да су добили и Шифрарник, те да примене систем за дешифровање и сазнају да се тексти легенде којом се баве налази у галерији коју иначе чине слике тризора из романа „На Дрини ћурџија”, а логично је да се иза слике Марка Краљевића на Шарцу крије тексти њихове легенде.)

3. група добија задатак: Реши ребус и настави игру!

(Решење: СТ + О + ЈА И О + С + Т
О + Ј + А = СТОЈА И ОСТОЈА)

На другој страни Тефтера 3 група добија савет:

Сада када знате којом легендом треба да се бавите, прочитајте песму „36Д4Њ1 974Д24”, коју ћете преузети из Древних списа.

(Ученици се морају сејити да су добили и Шифрарник, те да примене систем за дешифровање и сазнају о којој песми је реч. У Древним списима мора бити више ејских песама.)

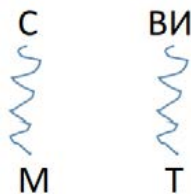
Средишњи
део часа

На трећој страни Тефтера 3 група
добива инструкције за рад:

1. Упоредите легенду и песму.
2. Сазнајте нешто више из тајне поруке пријатеља коју ћете прочитати у сенци. (Ученици овде имају налепљену још једну стираницу њаира, наизглед јразну, насловљену као **Тајна њорука**, али на њој је њорука исписана млеком и осушена и сада је невидљива. Постаје читљива када се њрекрије сенком за очи и њласи „Вила бродарица“.)
3. Направите писани план кратког излагања за следећи час у коме ће сваки од чланова групе дати кратак коментар.
4. Инспиришите друге на даље истраживање тако што ће свако од вас поставити легендарно питање у вези с овом темом, испишите га калиграфски на пано и залепите на зид на крају свог излагања.

(Хамер, сенке за очи, маркери и нешто реквизиѡа за ометање ѡија: руменило, хеѡшалица, лењир... налазе се међу реквизиѡима.)

4. група добива задатак: Реши ребус и настави игру!

(Решење ребуса: М + О + С Т + О + В И = МОСТОВИ)

На другој страни Тефтера 4 група
добива задатак:

Средишњи део часа

Подсетите се текстова И. Андрића. О првом сте говорили у основној школи, а други је прелепа легенда из романа *На Дрини ћурија*. Оба се крију иза 9л674 8 04л126ј6. Пажљиво их прочитајте и издвојте непознате и мање познате речи из текстова. Од њих формирајте речник који ћете презентовати када добијете својих 7 минута славе.

(Ученици се морају сећати да су добили и Шифрарник, те да примене систем за дешифровање и да сазнају да се текстови, којима треба да се баве, налазе у галерији коју иначе чине слике ѓризора из романа „На Дрини ћурија”, а поично је да се иза слика моћи на Жейи и моћи на Дрини крију текстови које траже.)

На трећој страни Тефтера 4 група добија инструкције:

Објашњења за појмове из свог речника потражите у *Лексикону сираних речи* и израза Милана Вујаклије и на интернет страницама користећи се телефоном.

5. група добија захтев. Дешифруј свој задатак!

Л1015д4 о 24д694вљ1во3 02о88

(Ученици се морају сећати да су добили и Шифрарник, те да примене систем за дешифровање и да сазнају да је њихов задатак Лејенда о Радисављевој робу.)

На другој страни Тефтера 5 група добија задатак:

Пронађите у *Древним сисима* спис под именом „Премисе” и изаберите премису на основу које ћете направити кратак говор инспирисан

<p>Средишњи део часа</p>	<p>причом о Радисаву, који ћете изражајно реторички саопштити јавности за само 1,5 до 2 минута.</p> <p><i>Премисе:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Радисав са Унишџа и њејов љуџи до Голјоџе јесу мало јеванђеље.</i> • <i>Радисав је бугиџељ дуна и слободара.</i> • <i>Прича о Радисаву – љрича о жрџивовању Сина човечијеј (разаџињање, мучење, васкрсење).</i> • <i>Цџијанин Мерџан као Јуда.</i> • <i>Свејлостџ са љроба – љуџи у сакрално.</i> • <i>Жене – сведоџи васкрсења.</i> <p>На другом часу представници свих група излажу своја сазнања и представљају продукте свога рада тако што свака група има по 7 минута, а 5. група и који минут више, о чему наставник води рачуна. Он током оба часа вреднује рад ученика користећи се чек-листом.</p>	
<p>Завршни део часа</p>	<p>У завршном делу часа наставник шаље следећу СМС поруку свим ученицима. Она гласи: Свој осврт (писани концепт излагања са часа) после финог полирања публикујте на http://linkovanje.weebly.com/blog, у посту под називом <i>Лејенде у роману На Дрини љуџрија</i>.</p>	
<p>Начин провере остварености исхода</p>	<ul style="list-style-type: none"> • тумачење проблема које покреће књижевно дело; • аргументовање ставова на квалитетан начин; • мотивисаност за нова читања и креирања садржаја; • унапређење сарадничких, комуникативних и дигиталних вештина. 	
<p>Литература за наставнике</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Радован Вучковић, <i>Велика синџеза о Иви Андрићу</i>, Алтера, Београд, Филозофски факултет, Ниш, 2011. • Јован Делић, <i>Иво Андрић: мостџ и жрџива</i>, Православна реч, Нови Сад, Музеј града Београда, Београд, 2011. • Оливера Радуловић и Јелена Журић, <i>Чџијанка за љрећи разред џмнџија и средњих сџручних школа</i>, Београд, Едука, 2019. 	

Литература за ученике	<ul style="list-style-type: none"> • Иво Андрић, <i>На Дрини ћурија</i>. • Оливера Радуловић и Јелена Журић, <i>Читанка за трећи разред гимназија и средњих стручних школа</i>, Београд, Едука, 2019. • Милан Вујаклија, <i>Лексикон страних речи и израза</i>, Просвета Београд, 1996.
Самовредновање/ напомена о реализацији планираног	

Едука портал

Dante Aligijeri, *Božanstvena komedija* („Pakao”)

Mješovita srednja škola, Čelić

Priprema za ogledno-ugledni čas iz B/H/S jezika i književnosti

Oblast/Komponenta/Tekst/Pisac: Dante Aligijeri, *Božanstvena komedija* („Pakao”)

Razred i odjeljenje: I₄, medicinska sestra-tehničar

Škola: Javna ustanova Mješovita srednja škola, Čelić

Profesorica: Faketa Džinić

Ishod učenja:

Prepoznaje vanjske odrednice spjeva: piščevu viziju zagrobnog života, strukturu i likove; uočava obilježja kršćanskog/srednjovjekovnog pogleda na svijet; prepoznaje simboliku i alegoriju u djelu; opisuje Danteovu viziju pakla.

Pokazatelj razreda koji se pohađa:

Učestvuje u diskusiji pripremljen, nakon što je pročitao ili proučio traženi materijal; isključivo se oslanja na tu pripremu pozivajući se na dokaze iz tekstova ili iz drugih vrsta istraživanja o temi ili pitanju radi poticanja pažljive, dobro obrazložene razmjene ideja.

Uvod u učenje:

Za potrebe časa učenici su, nakon što su pročitali lekturu, odlučili da i vizuelno dočaraju sadržaj djela. Podijelili su se u tri skupine (trodjelna struktura epa). Svaka grupa se potrudila da izborom kostima i crtežima na posterima predstavi svoju ulogu u strukturi *Božanstvene komedije* („Pakao”, „Čistilište”, „Raj”).

Aktivnost 1. Najava teme i motivacioni dio

Pogodite ko sam? (Na tabli napišem: *Pogodite ko sam!* Sjedam na stolicu i objašnjavam učenicima da ja trenutno nisam njihova profesorica već neko drugi. Na njima je da otkriju ko sam tako što će mi postavljati pitanja. Na pitanja odgovaram sa DA ili NE. Npr. *Da li ste muško ili žensko? Gdje živite? Jeste li pisac?...* Saznaju da sam italijanski pjesnik kasnog srednjeg vijeka, da su me često nazivali „ocem italijanskog jezika”, da sam početkom 14. vijeka napisao spjev *Božanstvena komedija*, djelo koje je etička i religiozna poruka čovječanstvu za koje je vjerovao da je ogrezlo u zlu... i da će to biti tema našeg časa.

Kroz učenje:

Aktivnost 2. Gledanje i slušanje videa: Dante Pakao.wmv (navedeni video će se gledati u dva dijela: uvodni i završni dio)

<https://www.youtube.com/watch?v=OJt-yk69tWo> (gledanje uvodnog dijela)

Put prema spoznaji često započinje u trenutku kad shvatimo da smo zalutali. Pjesnik se izgubio u gustoj šumi grijeha nakupljenih prolaskom kroz život. Učitelji se pojave u našem životu kad smo spremni za njih. Po Dantea je stigao veliki pjesnik Vergilije da mu pomogne na putu spoznaje. To putovanje započinje ulaskom u špilju, u podzemlje, u sebe, u svoj pakao.

Aktivnost 3. Intervju (struktura spjeva)

Danteova *Božanstvena komedija* sastoji se iz tri dijela. *Koja? Vi ste svojim formiranjem grupa pokušali simbolično da predstavite djelo, pa bih vas zamolila da se predstavite.* (Slijedi predstavljanje grupa u skladu s onim što simboliziraju.)

- Umjetnički je najuspjeliji „Pakao”. Kako ga je pjesnik zamislio i opisao? (U vidu ogromnog lijevka, podijeljenog u 9 krugova.)
- Kako su krugovi raspoređeni? (Što je krug dublji, to su u njemu grešnici veći i trpe strašnije muke.)
- Dante je svoj spjev u početku nazvao *komedijom*, imajući na umu tadašnja određenja za djela koja se završavaju srećno (za razliku od tragedije). U svom djelu o Danteovom životu Đovani Bokačo prvi koristi atribut *božanstvena*, diveći se velikom pjesniku i njegovom djelu. Ima li tu nečeg što je srednjovjekovno? (Prema srednjovjekovnoj poetici, tako se označavalo pripovjedno djelo u stihovima, napisano jednostavnim, svima razumljivim jezikom, koje počinje tužno, a završava se sretno.)
- Šta je tematika epa? (U njemu se daje pjesnikovo viđenje kazne ili nagrade poslije smrti u skladu sa onim šta su ljudi radili i kako su se ponašali na ovom svijetu.)
- Šta je srednjovjekovno, a šta renesansno u osnovi ovakvog razmišljanja? (Srednjovjekovno je učenje hrišćanske, Katoličke crkve o zagrobnom životu, ali raspored gdje se duše nalaze, njihove nagrade ili kazne plod su pjesnikove mašte i to pripada humanizmu i renesansi.)
- Dante, kao glavni junak ovog epa, putuje kroz sve tri cjeline. Ko su njegove vođe? (Kroz Pakao i Čistilište vodi ga Vergilije, a kroz Raj njegova voljena Beatrice.)
- Zbog čega Vergilije ne može u raj? (Zato što nije kršten, ne pripada kršćanskom svijetu.)
- Ko je bila Beatrice i koju je ulogu imala u pjesnikovom životu? (To je bila njegova ljubav koju je upoznao kao dječak, po njegovom mišljenju idealna i bez grijeha, koja je umrla kao djevojčica i koja je odigrala važnu ulogu u njegovom životu i stvaralaštvu.)

Aktivnost 4. „Izmiješane sekvence”

- Duše su u podzemnom svijetu gole, ništa više ne mogu sakriti. Na obali rijeke Akeronta čeka lađar Kiron, koji duše prokletih prevozi u pakao.

(Profesor učenicima daje materijal u vidu nastavnih listića za izradu zadatka uz obrazloženje i pojašnjenje.) Strukturi djela se pristupa tako da svaka grupa dobija izmiješane krugove pakla, a zadatak je da ih poslože u skladu sa Danteovom vizijom rasporeda duša u paklu. Vrijeme rada nije definisano, ali bi trebalo da se realizira u okviru 5 do 7 minuta. Slijedi prezentacija urađenog.

Nastavni listići: „Izmiješane sekvence”

KRUG _____

U tom su krugu rođeni prije pojave kršćanstva, nekršteni, mlitavci, strašljivci i neodlučni. Kazna koju trpe: čežnja bez nade. Tu su Dante i Vergilije sreli Homera i druge rimske pjesnike i pjesnike stare Grčke.

KRUG _____

Bludnici i preljubnici. Kazna koju trpe: silan vihor kovitla njihovim dušama i baca ih na stijene. Na ulazu u krug sudac Minos svakoj duši određuje u koji će krug; omota se svojim zmijskim repom onoliko puta u koji krug pakla ta duša mora ići. Dante i Vergilije zastali su pred nesretnim firentinskim ljubavnicima Paolom i Frančeskom i sažalili se nad njihovom sudbinom.

KRUG _____

U tom krugu su proždrljivci i pijanice. Muke koje trpe: valjaju se kao svinje u smrdljivim kaljužama prekriveni ljudskim izmetom, po njima pada ledena kiša. Duše čuva snažni troglavi pas Kerber, koji reži na neposlušne duše i komada ih.

KRUG _____

U tom su krugu rasipnici i škrstice. Kazna koju trpe: vječno besmisleno za sobom vuku vreće blaga koje su za života rasuli ili nakupili. Uurlaju jedni na druge. Duše u _____ krugu čuva Pluto, nekadašnji Bog bogatstva, sad pretvoren u bijesnog demona koji sam sebe proždire.

KRUG _____

Tu se nalaze: duševno lijeni i zbog toga bezumno bijesni i potišteni. Kazna: bijesni plivaju na površini, potišteni su na dnu močvare, grizu ih ljubomora i zavist, a i oni grizu jedni druge. Flegija, čuvar _____ kruga, prevozi Dantea i Vergilija preko močvare Stiks.

KRUG _____

Tu su smješteni krivovjernici i oni koji su izgubili vjeru u božiju milost i besmrtnost duše. Kazna: zaglavljani su u gorućim grobovima, prže se na vatri bezvjerstva. Tu Dante prepoznaje neke svoje prijatelje. Oni mu proriču da će biti prognan iz Firence i da se više nikad neće u nju vratiti.

KRUG _____

Tu su nasilnici podijeljeni u tri pojasa: 1. nasilnici protiv bližnjih; 2. samoubice – nasilnici protiv sebe; 3. nasilnici protiv Boga. Kazna: trpe razne kazne; kroz sve pojaseve teče rijeka velike krvi.

KRUG _____

To je krug varalica, smješteni su u 10 jaruga koje su povezane mostovima. Kazna: podnose različite kazne, suprotne užitku koji im je donio njihov grijeh.

KRUG _____

Tu se nalaze giganti izdajice, kažnjeni su jer su nasrnuli na svetinje. Kazna: urojnjeni u zaleđeno jezero, smješteni su u četiri pojasa.

- Ko se nalazi na samom dnu pakla?
(Na samom dnu pakla, u zaleđenom središtu Zemlje, zarobljen je troglavi Satan (Lucifer), jednim ustima melje Bruta, drugim Kasija, a trećim Judu – to su izdajice najvećih svetinja: carstva zemaljskog i nebeskog.)

Aktivnost 5. Razmisli i razvrstaj! (Zadatak prikazujem na monitoru, grupe rade u bilježnicama.)

- Danteovo djelo se smatra posljednjim velikim književnim djelom srednjeg vijeka i prvim velikim djelom koje nagovještava renesansu.
- Razvrstajte srednjovjekovne i renesansne elemente epa:

1. simbolika u koncepciji i kompoziciji djela;
2. pjesnik je sudac svoga doba;
3. uloga mističnog broja 3;
4. oštra kritika Crkve i njenih dostojanstvenika, njihove pohlepe za zlatom, stvaranje anarhije u društvu...;
5. forma alegorijske vizije;
6. ističe dostojanstvo čovjeka, važnost njegova djelovanja na polju nauke, te traženje istine, s mnogo razumijevanja prikazuje slabost ljudske prirode;
7. razvrstavanje grešnika u skladu s religioznim poimanjem grijeha;
8. narodni jezik (talijanski), kritičnost.

Srednjovjekovni elementi	Renesansno u djelu
Pod brojem:	Pod brojem:

Za izradu ovog zadatka učenici imaju 5 min.

Aktivnost 6. Otkrij! (Grupe rade različite zadatke na istu temu. Vrednuje se tačnost.)

- Jedan od srednjovjekovnih elemenata jeste i simbolika djela.
(Predstavniči grupa izvlače pitanja, svi zadaci su vezani za istu temu; učenici za izradu zadatka imaju 3 minuta.)

I grupa: **Otkrij simboliku broja 3.**

II grupa: **Čega su simbol Dante, Vergilije i Beatrice?**

III grupa: **Navedite tri zvijeri u djelu koje simbolišu ljudske poroke.**

Nakon učenja:

Aktivnost 7. Kreativni zadatak za učenike

Razmislite o porocima i grijesima **savremenog svijeta** i razvrstajte ih po težini. Napravite svoju piramidu „pakla”. Predviđeno oko 7 minuta.

Tabla u učionici je podijeljena na tri dijela, svaka grupa će napraviti svoju piramidu pakla na svom dijelu table kako bi se imao uvid u kompletnu izradu zadatka. Slijede prezentacije grupa, a zatim komentarisanje napisanog u smislu upoređivanja, viđenja, shvatanja, pojašnjenja i sl.

Aktivnost 8. Završna riječ profesora i sumiranje rezultata rada

<https://www.youtube.com/watch?v=OJt-yk69tWo> (gledanje završnog dijela videa, u smislu poentiranja svega rečenog)

Etički smisao putovanja kroz pakao jeste u tome da se čovjek preispita i iskreno razmisli o tome među kojim se sve grešnicima prepoznaje. Samo prolazak kroz pakao i duboko kajanje mogu očistiti duše od grijeha. Ljudski je razum jedini pouzdani vodič na putu od grijeha prema raju.

- **Božanstvena komedija** sigurno je jedno od najvećih djela svjetske književnosti čija vrijednost upravo zbog svoje alegoričnosti i teme nikada ne prolazi. Ona nema vrijeme ni generaciju. Pisana je za svakoga i zauvijek. Njezina vrijednost je univerzalnost. Dante je na jedan izuzetan, filozofski i pjesnički, alegorijski način uspio oživjeti ideal vjere, morala, znanosti i politike.

Formativna procjena za ovaj čas: intervju, izmiješane sekvence, razmisli i razvrstaj, otkrij, zadatak za izgrađivanje razumijevanja.

Tehnologija/mediji koje treba koristiti na ovom času: knjiga *Božanstvena komedija* („Pakao”), čart papiri, sveske, nastavni listovi, multimediji, slike.

Razmišljanje nakon časa:

Na narednom času slijedi kratak razgovor sa učenicima (jednominutni seminar) o tome šta su shvatili, a šta ne. Ostavlja se prostor učenicima za dalja pitanja i promišljanja.

Данка Степић Брковић и Катарина Богдановић

Валерски односи. Валерски кључеви и њихово осећајно значење. Организација и контрола валерских вредности

Уметничка школа, Ниш

Предмет	ТЕОРИЈА ФОРМЕ У КОРЕЛАЦИЈИ СА МУЗИЧКОМ УМЕТНОШЋУ, УГЛЕДНИ ЧАС	
Разред	први	
Час	29.	
Датум	11. 12. 2019.	
Реализаторке	Данка Степић Брковић и Катарина Богдановић	
Наставна тема	Елементи композиције	
Наставна јединица	Валерски односи. Валерски кључеви и њихово осећајно значење. Организација и контрола валерских вредности	
Претходна наставна јединица	Валер. Валер као количина светлости у тону једне боје	
Наредна наставна јединица	Валерски односи. Валерски кључеви и њихово осећајно значење. Организација и контрола валерских вредности	
Циљ часа	Повезати музички са валерским кључем.	
Очекивани исходи	Ученик ће бити у стању да: – доводи у везу музичку композицију са валерским кључем; – дискутује о осећајним вредностима композиција; – креира валерску скалу на основу предлошка.	
Методе рада	аналитичко-синтетичка, метода разговора, демонстрације	
Облици рада	фронтални, индивидуални рад	
	Планиране активности наставника	Планиране активности ученика
УВОДНИ део часа 15 минута	– Наставник теорије форме показује примере са табле на којима је приказана јасна подела валерских кључева и њихових варијанти.	✓ Слушају. ✓ Одговарају на питања.

<p>УВОДНИ део часа</p> <p>15 минута</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Поставља ученицима питања којима их уводи у тему. - Коментарише одговоре ученика. (Како доживљавају дурску, а како молску скалу. Разговор о количинама светлости у валерским кључевима.) - Показује примере репродукција слика из историје уметности, образлаже сваки валерски кључ понаособ и качи их на таблу поред одговарајуће скале. - Подстиче ученике да сами одреде скалу. - Визуелне уметности и музичка уметност повезане су осећајношћу која утиче на валерски, односно музички кључ. - Наводи циљ и исходе часа, односно да треба препознати везу између одређене музичке и ликовне композиције на основу кључа – дурски ниски, дурски високи, молски ниски, молски високи. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Коментаришу одговоре других. ✓ Упоређују, анализирају.
<p>СРЕДИШЊИ део часа</p> <p>20 минута</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Наставник музичке уметности дели ученицима одштампане репродукције на једном папиру. - Ученици треба да слушајући део музичке композиције одаберу ликовно дело које му је по емоцији најсличније. - Наставник теорије форме то демонстрира кроз музичку композицију Ђ. Вердија „Валцер у Ф-дуру за клавир”. - Наставник музичке уметности пушта композиције (1. В. А. Моцарт, „Мала ноћна музика”, високи дур) (2. Ј. С. Бах, „Токата”, високи мол) (3. Мањифико, „Монтевидео”, ниски мол) (4. Вивалди, „Четири годишња доба, зима”, ниски дур) (5. Моцарт, „Турски марш”, ниски дур) (6. Ј. С. Бах, „Инвенција бр. 13 у а-молу”, ниски мол) - Наставник теорије форме по потреби даје ученицима сугестије за одређивање валерске скале. - Заједно образлажу резултате које су записали и о њима дискутују, и по потреби се поново пушта музичка композиција. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Анализирају примере. ✓ Слушају излагања других. ✓ Слушају музику и повезују је са сликом. ✓ Шрафирају поља, правоугаонике златног пресека различитим валерским вредностима у односу на музички кључ.

	<ul style="list-style-type: none"> – Дели материјал за рад (златни правоугаоник за валерске вредности које ће ученици одредити шрафуром). – Наставник музичке уметности пушта композицију уз коју ће ученици радити, Бетовену „Месечеву сонату”. – Наставници заједно износе констатације о валерском кључу у вези са датом композицијом. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Слушају закључна разматрања и учествују у њима.
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА 10 минута	<ul style="list-style-type: none"> – Наставник теорије форме показује репродукције уметничких дела различитих стилова и праваца, а ученици погађају који је валерски кључ у питању. – Ученици попуњавају евалуациони листић. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Одређују валерски кључ, процењују атмосферу и емоцију дела.
Начин провере остварености исхода	На крају часа: Образложење зашто је валерски кључ у вези са датом композицијом.	
Међупредметно повезивање	музичка уметност, историја уметности	
Међупредметне компетенције које се развијају код ученика	<ul style="list-style-type: none"> – за учење, – за комуникацију, – за сарадњу, – за решавање проблема, – естетичке. 	
Литература	Коста Богдановић и Бојана Бурић, <i>Теорија форме</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, 2004.	
Линкови ка музичким композицијама	<ul style="list-style-type: none"> – В. А. Моцарт, „Мала ноћна музика”, https://www.youtube.com/watch?v=FVTXlRxVdEY Ј. С. Бах, „Токата”, https://www.youtube.com/watch?v=ho9rZjlsyYY Мањифико, „Монтевидео”, https://www.youtube.com/watch?v=emq6H8v1Od4&list=PLYD0axTn2VGCeM5mjc4dHfzPXAgAvJv8&index=8 А. Вивалди, „Четири годишња доба, зима”, https://www.youtube.com/watch?v=Q_kj3kowT7Tk В. А. Моцарт, „Турски марш”, https://www.youtube.com/watch?v=HMjQygwPI1c Ј. С. Бах, „Инвенција бр. 13 у а-молу”, https://www.youtube.com/watch?v=TxtD9nBmNHI Лудвиг ван Бетовен, „Месечева соната”, https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=betoven 	

Оквир за преиспитавање оствареног часа

- Планирани начини провере остварености исхода.
- Избор активности.
- Одступања/тешкоће приликом остваривања планираног: шта бих променила/другачије урадила.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ

ИЗГЛЕД РАДНОГ ЛИСТА СА РЕПРОДУКЦИЈАМА

Rembrandt van Rijn, "Noćna straža"

Met Gonzales, "Beli kolaž"

Vinsent van Gog, "Seljaci jedu krompir"

El Greko, "Poklonjenje mudraca"

Žan Simeon Šarden, "Mrtva priroda"

Klod Mone, "Dama sa kišobranom"

Валери

Дурски кључ

ВИСОКИ

средњи

НИСКИ

Молски кључ

ВИСОКИ

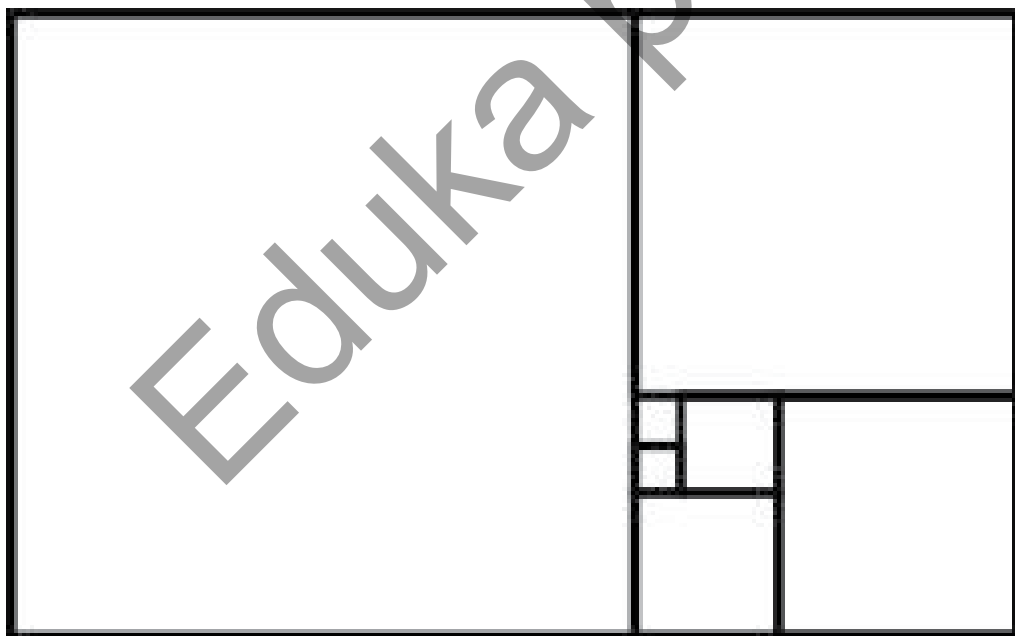
средњи

НИСКИ

ИЗГЛЕД РАДНОГ ЛИСТА БР. 2

Save the Bees!

Гимназија „Стеван Јаковљевић”, Власотинце

Школа	Гимназија „Стеван Јаковљевић”, Власотинце
Разред	други
Тема	Survival
Циљ/циљеви учења	Подизање еколошке и грађанске свести о значају разноврсности и очувања биљних и животињских врста.
Задаци	<p>а) образовни: развијање вештине слушања и разумевања говора; увежбавање питања која почињу са <i>How + adjective...?</i>; увежбавање писања (музички диктат); увежбавање фонетске транскрипције; усвајање нових лексичких јединица – продубљивање речника;</p> <p>б) васпитни: подстицање и развијање критичности, као и способности процењивања и закључивања; развијање важних хуманих вредности као што су еколошко понашање и емпатија према свим облицима живота;</p> <p>в) функционални: развијање вештине свакодневне комуникације на енглеском језику у оквиру теме која се обрађује; проналажење информација на интернету; продубљивање и повезивање знања из географије, биологије, екологије и хемије употребом савремене технологије.</p>
Наставни предмет	Енглески језик
Садржаји наставног предмета / наставних предмета који се обрађују	<p>Енглески језик: музички диктат – слушање песме и записивање питања која почињу са <i>How + adjective...?</i> Проналажење одговора. Слободан разговор на тему пчела, пестицида, природе (екологије), заштите природе, опстанка живота на планети.</p> <p>Музичка култура: песма <i>How deep is the ocean?</i> коју је написао Ирвинг Берлин у извођењу Барбре Стрејсенд и Џејсона Гулда.</p> <p>Географија: географски појмови и висина, дужина, старост, даљина...</p> <p>Биологија: пчеле.</p> <p>Екологија: заштита пчела и очување животне средине.</p> <p>Хемија: пестициди.</p> <p>Информатика: претраживање и вредновање информација на интернету.</p> <p>Ликовна култура: дизајн плаката.</p>

Методе/ стратегије	комбиновани рад: аудио-визуелна метода; хеуристички приступ; слободан разговор; интегративна настава; пројектна настава
Облици рада	индивидуални рад; рад у паровима или групни рад (зависи од броја расположивих рачунара за претраживање интернета или броја телефона са приступом интернету), тимски рад
Неопходни материјали и средства	аудио и видео запис песме <i>How deep is the ocean?</i> ; видео-запис <i>Greenbees (Greenpeace)</i> ; приступ интернету; компјутери (или компјутер и мобилни телефони); презентација <i>PowerPoint</i> ; наставни листићи
Период	Два школска часа и период од недељу дана за израду домаћег задатка.
Место реал- лизације	учионица
Реализаторка	професорка енглеског језика Биљана Пиповић
Очекивани исходи (шта би сви ученици требало да науче; шта ће већина ученика научити; шта ће неки ученици на- учити)	<p>Ученици разликују питања од изјавних реченица. Ученици су записали десет питања.</p> <p>Ученици знају тачне одговоре на постављена питања у вези с географским појмовима, пчелама и пестицидима.</p> <p>Ученици су мотивисани и дају различите предлоге о предузимању конкретних активности везаних за подизање свести о очувању пчела и животне средине.</p> <p>Ученици су дизајнирали плакате и мотивационе поруке. Спровели су акцију <i>Save the Bees</i> у школском дворишту или на неком другом месту у граду.</p>
Кључне активности учења (шта раде ученици)	<p>Слушају песму. Записују питања.</p> <p>Траже на интернету одговоре на постављена питања.</p> <p>Гледају видео-запис.</p> <p>Износе мишљење о изјави Алберта Ајнштајна о значају пчела.</p> <p>Идентификују проблем нестајања пчела.</p> <p>Траже информације о пестицидима.</p> <p>Предлажу активности којима би се указало на проблем нестајања пчела и на подизање свести о очувању ове животињске врсте.</p>
Активности наставника	<p>Даје инструкције. Користи наставна средства.</p> <p>Даје повратне информације.</p> <p>Прати и коментарише излагање ученика; дели ученике на парове и тимове. Подстиче ученике на рад.</p>

	<p>Поставља проблем; учествује у решавању проблема. Дискутује са ученицима.</p> <p>Додатно их мотивише.</p> <p>Усмерава њихове активности. Координира рад тимова.</p>
Начин вредновања процеса и продуката учења	<p>Слушање. Посматрање.</p> <p>Бележење (педагошка свеска).</p> <p>Похваљивање. Истицање продуката учења на видним местима како би их што више људи видело, а ученике мотивисало на даље активности.</p>
Међупредметне компетенције које се развијају планираним активно-стима	<ol style="list-style-type: none"> 1) компетенција за (целоживотно) учење; 2) одговорно учешће у демократском друштву; 3) естетичка компетенција; 4) комуникација; 5) одговоран однос према околини; 6) одговоран однос према здрављу; 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву (и предузетничка компетенција); 8) рад са подацима и информацијама; 9) решавање проблема; 10) сарадња; 11) дигитална компетенција.

ПРВИ ЧАС

Уводни део: око 15 минута

Наставник поздравља ученике и час почиње питањем:

Do you happen to know how deep the ocean is?

Након неколико одговора који не морају да буду тачни (наставник само подстиче ученике да кажу шта мисле), наставник позива ученике да послушају песму *How deep is the ocean?* и запишу сва питања која чују:

Now you will hear the song How deep is the ocean. Write down all the questions you hear. You will hear the song twice. Don't worry about the spelling!

<https://www.youtube.com/watch?v=OU1k5pAfH4E>

Ученици слушају аудио-запис песме и записују питања. Након два слушања, ученици гледају видео-запис са текстом песме како би проверили да ли су добро записали питања. Ученици читају питања која су записали. Наставник подсећа ученике на ред речи приликом постављања питања и скреће им пажњу на питање: *And if I ever lost you, how much would I cry?*

What grammar do you recognise here? What is he talking about?

(Очекивани одговори: *The Second Conditional. Hypothetical meaning, a hypothetically possible situation, something that is not true at the moment, but might happen...*)

Наставник дели ученике у парове или мање групе (у зависности од броја расположивих рачунара који имају приступ интернету или од броја мобилних телефона који имају приступ интернету). Ученици добијају задатак:

Using the internet, look up the answers to these questions. All the answers must be given in kilometres, metres and grams, kilograms! Check the information you find opening at least three different sites / sources.

How deep is the ocean?

How far are we from Sirius?

How big is our planet?

How fast can an adult cheetah run?

How high is Mount Everest?

How long is the Nile?

How wide is the Grand Canyon?

How long does it take to travel from the Sun to the Earth?

How old is the Universe?

How fast do bees fly?

How many bees does it take to make 1 kg of honey?

How many flowers does a honey bee visit during one collection trip?

Ученици почињу претрагу. Наставник надгледа рад. Помаже саветима уколико је потребно. Објашњава.

Ученици читају одговоре на постављена питања.

Додатна активност (уколико има времена): ученици читају текст о пчелама који је записан фонетским симболима.

// ðə stɑ:di əv ænts ɔ: bi:z kən ri:li ɡɪv əs ən ɪnsaɪt ɪntə ðə kəlektɪv
ɪntelɪdʒəns ðeɪ ju:z tə kəmpli:t tɑ:sks / mɛni spi:ʃi:z kən ətʃi:v ə
kɒmən ɡəʊl wɪðaʊt ə lɪzðə / ɪ:tʃ ɪnsɛkt sɪmplɪ ri'æks ts tu ɪts ɪmi:diət
ɪnvɑɪrənmənt / tæɡedə ðeɪ kən ətʃi:v ənɔ:ɪməs ri'zʌlts / dʒæst θɪŋk
əv bi:'haɪvz ən ænt hi:ps / saɪəntɪsts hu həv 'kæɪrɪd aʊt rɪsɜ:ɪtʃ ɪntu
ɪnsɛkt bi:'heɪvjər həv rɪələɪzɪd ðæt ðeɪ kən ti:tʃ əs səm væljəbəl lesnz
/ ðeɪv kɒm ʌp wɪð prəʊɡrɑ:mz wɪtʃ ɪmɪteɪt ðɪs bi:'heɪvjər / wɪtʃ kən
ɪn tɜ:ɪn / bi ju:zd tu ʌndə'stænd bɪɡ prɒbləmz laɪk træfɪk dʒæmz /
ən haʊ tə kəntrəʊl kraʊdz ən səʊ ʊn //

ДРУГИ ЧАС

Уводни део: око 10 минута

Наставник буди знатижељу код ученика постављањем питања:

What if someone said: "If the bee disappeared from the surface of the Earth, man would have no more than four years to live." Would you believe? How do you feel about it?

Након краће дискусије, наставник показује слајд где се види исти цитат, али и име аутора Алберта Ајнштајна.

What do you think about it now? Is he a trustworthy source? Do you believe in his judgement?

Ученици износе своје мишљење.

Главни део: око 25 минута

Наставник поставља питање:

What is killing the bees? Let's find out!

Ученици гледају видео-запис. <https://www.youtube.com/watch?v=cfzr9jG67BA>

Наставник мотивише ученике да истакну све негативне појаве. (Очекивани одговори: *Pesticides. People don't care. People don't worry. People pollute water, air, soil...*)

Наставник дели ученике у парове или мање групе (у зависности од броја расположивих рачунара који имају приступ интернету или од броја мобилних телефона који имају приступ интернету). Ученици добијају задатак да истраже на интернету узроке умирања пчела, укључујући пестициде. Ученици почињу претрагу. Наставник надгледа рад. Помаже саветима уколико је потребно. Објашњава.

Ученици извештавају о ономе што су пронашли. Дискусија.

Завршни део: око 10 минута

What can we do to help? How can we make people think about the bees? How can we save the bees?

Наставник мотивише ученике да дају предлоге. Очекивани одговори: дизајнирање плаката; снимање видео-записа; вршњачке радионице; делење флајера...

Наставник дели ученике у групе од четири или пет чланова према месту становања како би се лакше састајали и заједно радили завршни продукт.

Рок: недељу дана

Додатна активност (уколико има времена): *Would you rather...? Why? (nature)*

Коришћена литература и други извори:

Bixler, B. (2012). Writing educational goals and objectives. Retrieved July 22, 2016 from <http://www.personal.psu.edu/staff/b/x/bxb11/Objectives/>

ÇAKIR, Dr. Ismail (2006). The Use of Video as an Audio-Visual Material in Foreign Language Teaching Classroom, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, Volume 5 Issue 4 Article 9

Keddie, J. Retrieved December 15, 2016 from <https://lessonstream.org/2011/01/12/how-deep-is-the-ocean/>

Милојевић, З., Момчиловић, Ј., Станисављевић, Н. (2013). Материјал са семинара *Добра припрема за час – усјешан час*. Образовно-креативни центар.

Пиповић, Б. (2015). „Хеуристички приступ – корак даље у настави страних језика”. *Учење и настава*, година I, број 3. ISSN 2466-2801. КЛЕТ друштво за развој образовања. Београд.

Thomas, Michael, Reinders, Hayo, (2010). *Task-Based Language Learning and Teaching with Technology*. Continuum International Publishing Group.

Едипка портал

Путовање кроз свет лековитог биља

Технолошка школа, Параћин

Назив:	Путовање кроз свет лековитог биља
Име и презиме наставнице:	Валентина Милетић
Наставни предмет:	Фармацеутско-технолошке операције и поступци, фармакогнозија
Тип часа:	пројекат
Разред:	ученици првог и трећег разреда фармацеутског смера
Број ученика:	50
Облик рада:	групни рад
Временски оквир:	пет месеци (јануар–мај)
Корелација:	фармацеутско-технолошке операције и поступци, фармакогнозија, фармацеутска технологија, медицинска етика, српски језик и књижевност, информатика

Циљеви пројекта:

- Обнова пређеног градива и упознавање са предстојећим градивом.
- Стицање и усвајање новог знања о лековитим биљним дрогама.
- Подстицај ученика на креативно писмено изражавање.
- Оспособљавање за самостално распознавање и разликовање лековитог биља.
- Повећање интересовања ученика да своје знање из информатике примене на друге наставне предмете.
- Коришћење интернета у креативне и едукативне сврхе, као и за дељење садржаја који су ученици сами креирали.

Исходи знања

Ученици ће знати:

- да дефинишу биљну дрогу,
- да опишу и разликују поступак екстракције,
- да препознају и опишу изглед лековитог биља,
- да повежу стања/болести са употребом адекватног лековитог биља.

Исходи вештина:

- Формирање правилног односа према раду (одговорност и истрајност).
- Подстицање на добру сарадњу са другим ученицима кроз групни рад.
- Правилно коришћење литературе.
- Употреба нових веб-алата у едукативне сврхе.
- Повезивање стечених знања са свакодневним животом.

Продукт пројекта:

- едукативни стрип (*Pixton*),
- мапа лековитог биља (*Tripline*),
- едукативна игрица (*Wordwall*, *Learningapps*).

Начин презентовања пројекта:

- онлајн презентација унутар два одељења;
- у плану је да се пројекат представи и осталим ученицима наше школе.

Потребни ресурси:

- рачунари или мобилни телефони са сталним интернет приступом,
- сви коришћени веб-алати потпуно су бесплатни.

Добробит овог онлајн пројекта:

- свет лековитог биља на длану ученика,
- допринос креирању савременог система образовања,
- спој модерне технологије и природе,
- подстицај личног ангажовања у промоцији здравља и превенцији болести.

Ученичка евалуација: [Упитник о пројектној настави](#)

Ученици су једногласно одговорили да им се свиђа овакав начин рада, да су сви задаци били јасни и разумљиви, а да је наставник био отворен за сарадњу у сваком тренутку. Такође су се изјаснили да су нова знања лако усвојена током рада и да ће им користити у будућности, као и да би овакав начин рада био применљив и на остале предмете.

Самоевалуација: [Упитник за самопроцену наставника](#)

1. Садржај пројектне наставе усклађен је са наставним планом и програмом.
2. Током пројектне наставе остварена је међупредметна корелација.
3. Извршен је адекватан избор методе рада у односу на постављене циљеве.
4. Ученици су били активни током целог процеса припреме и реализације пројекта.
5. Задовољна сам исходима пројектне наставе.

Резиме пројекта

Уводни део

Активности наставника:

- припрема и планира тему пројекта,
- заједно са ученицима поставља циљеве,
- дели ученике на групе и дели им задатке,
- подстиче стваралачки рад,
- упознаје ученике са новим веб-алатом са израду стрипа,
- подржава сарадњу између ученика,
- прати рад и напредовање ученика.

Активности ученика:

- осмишљавају текст за израду едукативног стрипа,
- савлађују употребу новог веб-алата *Pixton*,
- креирају едукативни стрип.

Рад ученика: [Стрип 1](#)
[Стрип 2](#)

Главни део

Активности наставника:

- упознаје ученике са новим веб-алатом за креирање мапа,
- даје смернице и упутства за рад,
- подржава сарадњу између ученика,
- помаже у превазилажењу проблема,
- прати рад и напредовање ученика.

Активности ученика:

- бирају лековито биље чије ће станиште означити на мапи,
- прикупљају и сређују потребне податке,
- савлађују употребу новог веб-алата *Tripline*,
- израђују мапу лековитог биља.

Рад ученика: [Мапа лековитог биља](#)

Завршни део

Активности наставника:

- упознаје ученике са новим веб-алатом за креирање игрица,
- пружа подршку при раду,
- сумира резултате и вреднује.

Активности ученика:

- договарање о моделу и садржају игрице,
- израда едукативних игрица,
- организовање такмичења између себе,
- развијање позитивног такмичарског духа.

Рад ученика: [Игрица 1](#)
[Игрица 2](#)

Примери провере наученог: [Путовање кроз свет лековитог биља \(3. разред\)](#)
[Путовање кроз свет лековитог биља \(1. разред\)](#)

Начин вредновања:

- ученици са најбољим резултатима након завршене игрице добиће петице у електронском дневнику, осталим ученицима биће уписана активност у форми „смајлића”.

Литература:

Кристијан Карин, *Фармацеушка технологија 1*.
Рада Иванић, Љиљана Вићентијевић, *Фармакологија*.
Нада Ковачевић, *Основи фармакологије*.

Путујем и писце упознајем

Технолошка школа, Параћин

План реализације пројекта „Путујем и писце упознајем”

Име и презиме наставнице:	мр Зорица Ивановић
Школа и место:	Технолошка школа, Параћин
Назив пројекта:	Путујем и писце упознајем
Наставни предмет:	српски језик и књижевност (корелација са географијом, историјом, информатиком, ликовном и музичком културом)
Разред, број укључених ученика:	други разред средње школе, два одељења, 61 ученик
Место одржавања пројекта:	онлајн простор (блогови, друштвене мреже), а постоји могућност за одржавање изложбе штампаних плаката и мапа, као и за пројекцију видео-материјала у просторијама школе, библиотеке или културног центра
Временски оквир:	месец дана (мај 2020)
Ниво сложености:	средњи ниво сложености/показатељи

Пројекат подразумева да ученици поседују знања везана за коришћење и презимање материјала са интернета. Ученици поседују знања везана за проучавање писце и треба селектовати најрелевантнија и приказати их на плакату. Ученици познају рад у *Гуил окружењу*. Ученици савлађују програме за обраду видео и аудио материјала. Ученици савлађују рад у алату *Tour builder*.

Циљеви пројекта:

- Утврдити градиво из књижевности до другог разреда средње школе.
- Пописати писце из школске лектире до другог разреда средње школе.
- Написати кратке биографије и библиографије писаца.
- Представити писце на интерактивним плакатима.
- Изражајно прочитати цела дела или одломке из дела одређених писаца.
- Поставити снимке на *Јуџијуб*.
- Направити интерактивну мапу у програму *Tour builder* и у њу унети податке о писцима, интерактивне плакате, текстуалне датотеке и видео-материјал.
- Представити мапу на друштвеним мрежама и дати на коришћење свима.

Исходи знања:

- Ученици ће знати који су писци обрађивани до другог разреда средње школе.
- Ученици ће знати основне елементе њихових биографија, места где су рођени или у којима су обитавали.

- Ученици ће знати из којих географских и историјских средина потичу писци, сместиће их у простор на мапи и у време.
- Ученици ће бити у стању да уоче узрочно-последичне везе између места у којима су рођени и њихових дела.
- Научиће да користе алате за прављење плаката, мапа и видео-материјала.

Исходи вештина:

- Ученик ће знати да се служи програмима за обраду слика.
- Ученик ће знати да користи програме за обраду текста.
- Ученик ће знати да користи програм *Tour builder*.
- Ученици ће развити вештине потребне за сарадничко учење.
- Ученик ће знати како да подели у онлајн простору своје продукте рада.

Подстицајно питање/догађај:

Да ли се сећатиш њисаца којима смо се досад давили?

Ученици су најчешће наводили следеће писце: Иво Андрић, Ј. С. Поповић, Бранко Радичевић, Милован Глишић, Радоје Домановић, Пушкин, Доситеј...

Реакције ученика:

Ученици ће бити заинтересовани за рад. Већ су радили неке задатке који су подразумевали коришћење онлајн алата.

НАПИШИ, ПРОЧИТАЈ! – сајт са ранијим радовима ученика (<https://zokaivanovic.wordpress.com/%d0%bc%d0%b0%d0%bf%d0%b8%d1%80%d0%b0%d1%9a%d0%b5-2/%d0%bc%d0%b0%d0%bf%d0%b8%d1%80%d0%b0%d1%9a%d0%b5/>)

НАШИ КЊИЖЕВНИ ЈУНАЦИ – сајт са ранијим радовима ученика (<https://knjizevnijunak.wixsite.com/website>)

Крајњи продукт пројекта:

Добићемо мапу са удртаним местима у којима су писци рођени или су дуже живели. У мапу ће бити уметнута њихова дела која се обрађују у школи, као и интерактивни плакати и видео-материјали на којима ученици читају одломке из дела. На тај начин ћемо добити продукт који је једна видео-читанка. Тај продукт се може поделити и променити.

Интерактивна мапа: Путујем и писце упознајем

(<https://tourbuilder.withgoogle.com/builder#play/ahJzfm3ZWltdG91cmJ1aWxkZXJyEQsSBERvdXIYgIDghLK89AgM>)

Опис мапе: Мапа је направљена у програму *Tour builder* (Градитељ путовања). Садржи податке од 61 писцу и о местима у којима су они рођени или су боравили. На крају је додата књижевница из Параћина – проф. Зорица Ивановић. Сва места су означена на географској мапи.

Уз податке о писцу (место, година рођења) дати су плакати (јпг и пнг) или интерактивни плакати. У делу за текст дати су текстови који се обрађују у основној или средњој школи. Ти текстови су најчешће повезани (линковани) са другим блогovima, пре свега професорке Ивановић, али и са блогovima које су израђивали исти ови ученици у претходном периоду.

Ученици су цела књижевна дела (ако су краће песме или приповетке у питању) казивали и снимке постављали на Јуџуџ. Ти снимци су придружени плакатима писаца и њиховим делима. На тај начин је настала једна интерактивна читанка којој се слободно може приступити зато што се налази уграђена на блогу ученика Технолошке школе под називом „Путовања” (<https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/putujem-i-pisce-upoznajem>).

Ресурси:

Рачунар, таблет или телефон, Гуџл налог, бесплатни налози на апликацијама за слике, канал Јуџуџ, блог (Wordpress, Wix), Линоџи, Глоџиџер, Гуџл учионица, PowerDirektor, Bandicam, Filmora, Tour builder, апликација Зум итд.

Дигитални алати:

- **за наставника:** Гуџл учионица, Гуџл уџиџник, Ексел, Tour builder, Wordpress, Wix, Zoom, Purposegames, Јуџуџ
- **за ученике:** Гуџл учионица, Гуџл уџиџник, Ексел, Tour builder, Wordpress, Wix, Zoom, многобројни алати за прављење плаката и видео-материјала (Paint, Линоџи, Глоџиџер, PowerDirektor, Bandicam, Filmora)

РЕЗИМЕ ПРОЈЕКТА

Уводни гео

1. Ученицима се поставља подстицајно питање у подстицајној ситуацији:

Да ли се сећате писаца којима смо се досад бавили?

- Ученици ће наводити писце које смо обрађивали у 2. разреду, али ће их наставник навести да се сете које су писце обрађивали у претходним разредима.
2. Разговор о пројекту, размена мишљења о току пројекта – пошто желимо да обухватимо ученике два одељења другог разреда, договарамо се да обрадимо укупно 61 писца, колико има и ученика. На крају ће бити додат још један писац из њиховог града, њихова професорка Зорица Ивановић.
 3. Планирање – одабир писаца за обраду, листање Едукиних читанки из претходних разреда и попис писаца за обраду.
 4. Поставља се хипотеза: Највише писаца школске лектире је из Србије.

Главни гео

5. Ученицима се појашњава рад у дигиталним алатима у Гуџл учионици [ВИДЕО-УПУТСТВО](https://www.youtube.com/watch?v=Yn0wDbwsCX8&t=41s) (<https://www.youtube.com/watch?v=Yn0wDbwsCX8&t=41s>)
6. Ученицима се деле задаци (сваки ученик добија по једног писца за обраду, 61 писац укупно, колико и ученика).
7. Рад на задацима.
8. Решавање текућих проблема у раду (интерактивни плакати – проблем са подешавањем дељења; јпг плакати – проблем са величином слова, избором позадине; правописне грешке, коментари наставника и евалуација; видео-ма-

теријал – проблеми са одабиром текстова, поправљање дикције, постављање снимака на Јуџуџ).

[МАТЕРИЈАЛ ЗА ПРОЈЕКАТ](https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/putujem-i-pisce-upoznajem) – плакати (<https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/putujem-i-pisce-upoznajem>)

[МАТЕРИЈАЛ ЗА ПРОЈЕКАТ](https://tszoricaivanovic.wordpress.com/%d1%87%d0%b8%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%ba%d0%b5/) – књижевни текстови (<https://tszoricaivanovic.wordpress.com/%d1%87%d0%b8%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%ba%d0%b5/>)

[ЛЕПОТА КАЗАНЕ РЕЧИ](https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/lepota-kazane-rechi) – читање одломака из књижевних текстова обрађиваних писаца (<https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/lepota-kazane-rechi>).

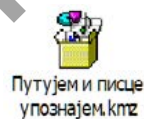
9. Завршетак рада.

[ПУТУЈЕМ И ПИСЦЕ УПОЗНАЈЕМ](https://tourbuilder.withgoogle.com/tour/ahJzfmd3ZWltdG91cmJ1aWxkZXJyEQsSBFRvdXIYgIDghLK89AgM) – завршена мапа; (<https://tourbuilder.withgoogle.com/tour/ahJzfmd3ZWltdG91cmJ1aWxkZXJyEQsSBFRvdXIYgIDghLK89AgM>)

Хипотеза је тачна: највише је писаца из Србије, односно оних који припадају корпусу српске књижевности.

10. Припрема за презентовање мапе (проба у онлајн окружењу).

[ЗУМ САСТАНАК](https://www.youtube.com/watch?v=CxnENHROghk) (<https://www.youtube.com/watch?v=CxnENHROghk>)

11. Представљање рада у онлајн окружењу УГРАЂЕНА МАПА НА САЈТУ „ПУТОВАЊА” (<https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/putujem-i-pisce-upoznajem>) и мапа у формату KMZ.

Завршни гео

12. Самоевалуација и евалуација (оцене, упитник и квиз)

[УПИТНИК](https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdga7f8lmei1CceO_qLxYTlPkEvolkIqtDrczR9nQbyWPxZw/viewform) (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdga7f8lmei1CceO_qLxYTlPkEvolkIqtDrczR9nQbyWPxZw/viewform),

[ОДГОВОРИ](https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Tep0jivU0CUt_j1KL-Dg4aGVkK_O0kkq0-1UHsQEpq8/edit?usp=sharing) (https://docs.google.com/spreadsheets/d/1Tep0jivU0CUt_j1KL-Dg4aGVkK_O0kkq0-1UHsQEpq8/edit?usp=sharing) и

[КВИЗ](https://www.purposegames.com/game/LebIj7A9gl) (<https://www.purposegames.com/game/LebIj7A9gl>)

13. Планови за наставак пројекта

Мапа се увек може едитовати, дорађивати, те планирамо да је проширимо писцима из плана и програма за 3. и 4. разред средње школе, као и писцима чија дела ученици воле да читају.

Како програм *Tour bilder* користити у другим предметима:

- ✓ Географија (тематске мапе)
- ✓ Историја (кретање народа, битке, историјско наслеђе)
- ✓ Језик (дијалектолошке мапе, простирање језичких породица)
- ✓ Биологија (ендемске врсте, животињске врсте по подручјима, континентима)
- ✓ Екологија (мапирање дивљих депонија)
- ✓ Музичка уметност (композитори, инструменти, места у операма)
- ✓ Ликовна култура (уметници, уметничке епохе, музеји)

- ✓ Хемија (нобеловци, хемијска индустрија, налазишта рудног богатства)
- ✓ Математика (славни математичари)
- ✓ Физика (нобеловци, занимљива физика)
- ✓ Верска настава (цркве и манастири, места ходочашћа, историја цркве, библијске легенде, разноликост религија, ислам и будизам)
- ✓ Физичко васпитање (распрострањеност спортова, олимпијске игре, светска првенства, рекорди, спортисте)
- ✓ Час одељењског старешине (излети, екскурзије, рекреативна настава, прославе, упознавање ученика из других места и из завичаја)

Литература:

1. Миловановић Стишовић, Ана, Оливера Радуловић и Вукосава Живковић (2019). *Чишанка за њрви разред ѓмназија и средњих школа*. Београд: Едука.
2. Миловановић Стишовић, Ана, Оливера Радуловић и Вукосава Живковић (2019). *Чишанка за групи разред ѓмназија и средњих школа*. Београд: Едука.
3. Радуловић, Оливера (2018). *Књижевни ѓјмовник за ученике виших разреда основне школе*. Београд: Едука.
4. Интернет.

Извори:

<https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/putujem-i-pisce-upoznajem>

<https://junaciputovanja.wixsite.com/mysite/lepota-kazane-rechi>

<https://www.youtube.com/channel/UCyGsuSqR9QMdKr8HI6WJNsw>

<http://www.antologijasrpskeknjizevnosti.rs/>

<https://tszoricaivanovic.wordpress.com/>

<https://zokaivanovic.wordpress.com/>

ЧАС ЗА УГЛЕД 6

Зборник припрема за угледне часове разредне и предметне наставе
у основној и средњој школи

РАЗРЕДНА НАСТАВА

Александра Ивезић	Љиљана Спасић
Александра Филиповић	Марија Којић
Аленка Орешчанин	Миа Кришановић
Биљана Ристовић	Милица Антић
Ђурђица Стојковић	Мирјана Боторић
Звонимирка Јовичић	Наташа Глигић
Ивана Миленковић	Ненад Голубовић
Ивана Павковић	Снежана Ковач
Јелена Бабић	Сузана Мијаиловић
Јелена Живановић	Тијана Милисављевић
Љиљана Пејчић	

ПРЕДМЕТНА НАСТАВА

Александра Томић	Јелена Ђетковић
Ана Живковић	Јована Илић
Ана Кајловиц	Јованка Сврkota
Анкица Вучетић	Катарина Богдановић
Биљана Пиповић	Лидија Борбанди Варга
Бојана Анђелић	Лидија Ђоковић
Бојана Ракоњац	Љиљана Ивановић Јованчевић
Валентина Милетић	Марија В. Запутил
Верица Бјелица	Марија Ристивојевић
Верица Ж. Симић	Марија Руштић
Весна Андрејевић	Маријана Павловић
Горан Јањић	Марјан Живковић
Данијела Драмићанин Денић	Марко Груичић
Данијела Пантовић	Мили Хилмо Селимотић
Данка Степић Брковић	Милица Ускоковић
Др Оливера Крупец	Мирјана Марковић
Драган Голубовић	Мр Маја Анђелковић Шегуљев
Драгана Богдановић	Олгица Спасојевић
Драгана Милосављевић	Оливера Аризановић
Душанка Шупут Тричковић	Радан Шарић
Жељка Марковић	Сања Парезановић
Звонко Нићифоровић	Сања Симић де Граф
Зорана Петричевић	Сања Ђеранић
Зорица Ивановић	Синиша Д. Булафић
Иван Јевтовић	Смиљка Радуловић
Иван Цветковић	Татјана Крповић
Јасмина Сенић	Татјана Тајдић
Јелена Лилић	Тијана Васић
Јелена Мркић	Факета Џинић
Јелена Триповић	

